

วารสารวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

MUBAN CHOMBUENG RAJABHAT UNIVERSITY
RESEARCH JOURNAL
HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2568
Vol.13 No.1 January – June 2025

ISSN 2651-1924
E-ISSN 2651-1916

วารสารวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2568

Vol.13 No.1 January – June 2025

บทบรรณาธิการ

วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2568

วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ฉบับนี้ยังคงยึดมั่นในหลักการและความเชื่อที่ว่าในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสังคม เศรษฐกิจ และการศึกษาดังนั้นบทความวิจัยที่ผ่านการคัดกรองทุกบทความในวารสารนี้จึงสะท้อนถึงความมุ่งมั่นตั้งใจของนักวิจัยในการแสวงหาคำตอบ ต่อปัญหาในบริบทที่เป็นจริง ทั้งด้านการบริหารการศึกษา การพัฒนาทักษะของผู้เรียนทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา การเสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กร ตลอดจนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชนและภาคธุรกิจ

บทความหลายบทความในฉบับนี้ เน้นย้ำถึงความสำคัญของ “ภาวะผู้นำ” และ “ขวัญกำลังใจ” ซึ่งเป็นปัจจัยหลักของความสำเร็จในสถานศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีการเผชิญความท้าทายจากข้อจำกัดด้านทรัพยากรงานวิจัยได้สะท้อนให้เห็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารในการหล่อเลี้ยงแรงบันดาลใจให้ครูมีพลังในการพัฒนานักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ ในด้านการเรียนรู้บทความวิจัยฉบับนี้ได้นำเสนอการพัฒนาการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาและการพัฒนาทักษะวิจัยของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาชี้ให้เห็นแนวทางการออกแบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่

นอกจากนี้ยังมีบทความวิจัยในมิติเศรษฐกิจและการบริการ ซึ่งได้นำเสนอองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในการยกระดับ การบริการและตอบสนองความคาดหวังของลูกค้าในยุคที่ระบบนิเวศด้านการตลาดปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว เสริมด้วยบทความเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของการสื่อสารที่เป็นปัจจัยสำคัญด้านการตลาด ที่จะช่วยส่งเสริมชุมชนและท้องถิ่นในการสร้างสรรค์กิจกรรม ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

ท้ายนี้ต้องขอขอบคุณนักวิจัยทุกท่านที่เป็นผู้สร้างสรรค์ผลงาน ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้คัดกรอง และชี้แนะแนวทางให้บทความวิจัยมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงพร้อมคณะทำงานวารสารและกองบรรณาธิการทุกท่านและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้อ่านทุกท่านจะได้รับความรู้ แรงบันดาลใจ และแนวทางในการต่อยอดผลการวิจัยเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในวงกว้างต่อไป

ด้วยความขอบคุณอย่างยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช)

บรรณาธิการวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สารบัญ

หน้า

ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 Servant Leadership that Affects School Administration under Suphanburi primary Educational Service Area Office 2 <i>นที ศรีเกตุสุข และพัชราภา ตันติชูเวช</i> <i>Natee Sriketsuk and Patcharapa Tantichuwet</i>	1
แนวทางการพัฒนาการสื่อสารส่งเสริมการท่องเที่ยว : กรณีศึกษาตลาดเพชรยางหย่อง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี Approaches to Enhancing Tourism Promotion Communication: A Case Study of Phet Yang-Yong Market, Amphur Ta-Yang, Phetchaburi <i>โสภภาพร กล่ำสกุล และภัททราวรรดา วิลาลัย</i> <i>Sopaporn Klamsakul and Patraworada Wilailoy</i>	15
การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด The Development of Reading Comprehension Ability of Prathomsuksa 6 Students by RCRR Strategies and Think-Pair-Share Technique <i>สิริวัตร สมใจ และบุษบา บัวสมบุญ</i> <i>Siriwat Somjai and Busaba Buasomboon</i>	31
การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการวิจัย ผ่านการเรียนรู้แบบออนไลน์ สำหรับผู้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ The Development of Learning Activities that Enhance Knowledge Understanding and Research Skills Through Online Learning for the Teaching Professional Certificate Program Bunditpatanasilpa Institute <i>ภุรี วงศ์วิเชียร</i> <i>Phuri Wongwichian</i>	45

สารบัญ

หน้า

ผลของการใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 The Effects of KWL Plus with Semantic Mapping On Enhancing English Reading Comprehension Skills for Ninth Graders <i>นิศาชล โชคโคคาทรัพย์กุล และสรณบดินทร์ ประสารทรัพย์</i> <i>Nisachon Chokpokatrupku and Soranabordin Prasansaph</i>	62
การส่งเสริมขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 Morale Promoting of Teachers in The School Network Group for Educational Quality Development 1 Under the Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1 <i>เรวดี กองแดง และสุमितร์ สุวรรณ</i> <i>Rawadee Kongdang and Sumit Suwan</i>	78
ดนตรีและเพลงกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง จังหวัดราชบุรี Music and Song A Case Study of the Lao Wiang Ethnic Group in Ratchaburi Province <i>ไตรตรึงษ์ พลอยม่วง</i> <i>Traitrung Ploymong</i>	93
สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 School Administrators' Competency Affecting Teachers Andpersonnel's Happiness In Small Sized Schools Under Kanchanaburi Primary Educa- tional Service Area Office 3 <i>อาริสา ถิ่นมาบแค และสาโรจน์ เผ่าวงศากุล</i> <i>Arisa Thinmabkhae and Saroch Pauwongsakul</i>	112

สารบัญ

หน้า

- คุณภาพการให้บริการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการศูนย์บริการฮิโน่
บริษัท ไทยฮิโน่ ออธุยา ของผู้ประกอบการรถบรรทุก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
The Quality of Service that Influences the Decision to use the Service.
Hino Service Center, Thai Hino Ayutthaya Company Limited,
for Truck Entrepreneurs in Phra Nakhon Si Ayutthaya.
วรศักดิ์ พรหมเย็น และปิยะมาศ ลีสวัสดิ์วัฒนชัย
Worasak Promyen and Piyamas Suesawadwanit 128
- ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่ส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู
Effect of Project-based Learning Management According to the Constructionism
Theory that Enhance Pre-service Teacher's Innovators
ทับทิมทอง กอบัวแก้ว และสมเกียรติ กอบัวแก้ว
Tubtimthong Korbuakaew and Somkiat Korbuakaew 143
- กลยุทธ์การตลาดออนไลน์ของบริษัท ก. เพื่อให้เกิดความภักดีต่อตราสินค้า
Company A. Online Marketing Strategy to Achieve Brand Loyalty
อภิศักดิ์ ชูเพชร และอัฐมา บุญपालิต
Apisak Chuphet and Attama Boonpalit 159

ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
Servant Leadership that Affects School Administration under Suphanburi
primary Educational Service Area Office 2

นที ศรีเกตุสุข^{1*} พัชรภา ตันติชูเวช²

Natee Sriketsuk^{1*} PatcharapaTantichuwet²

¹นิสิตหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

¹Student of Faculty of Education and Development Sciences,
Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus

²หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตกำแพงแสน

²Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus

*Corresponding author e-mail : dddnatee@hotmail.com

วันที่รับ : 9 กันยายน 2567

วันที่แก้ไข : 30 ตุลาคม 2567

วันที่ตอบรับ : 7 พฤศจิกายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 2) ระดับการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 และ 3) ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ที่ส่งผลต่อขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 302 คน สุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan และสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดสถานศึกษา ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 251 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามคุณลักษณะของภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ แบบสอบถามการบริหารสถานศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.78) 2. ระดับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.75) 3. ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ด้านการมองการณ์ไกล ด้านการสร้างมโนทัศน์และด้านการดูแลรักษาส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญ .05 สามารถเขียนสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้ $Y_{tot} = 0.719 + 0.299(X_6) + 0.140(X_7) + 0.285(X_8)$ และมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 83.1

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ / ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ / การบริหารสถานศึกษา

Abstract

This study aimed to investigate (1) the level of servant leadership among school administrators in the Suphan Buri Primary Educational Service Area, Zone 2; (2) the level of school management within the same zone; and (3) the impact of servant leadership on school management practices. A sample of 302 teachers from schools within Zone 2 was selected using Krejcie and Morgan's sample size table and stratified random sampling based on school size. A total of 251 completed questionnaires were returned, representing an 83% response rate. Data were collected using questionnaires on servant leadership attributes and school management, and were analyzed using descriptive statistics and stepwise multiple regression analysis. The findings revealed that both servant leadership ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.78) and school management ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.75) were rated at high levels. Moreover, among the dimensions of servant leadership, visionary leadership, conceptualization, and stewardship were significant predictors of effective school management ($p < 0.05$). The regression model, expressed in raw scores as $Y_{tot} = 0.719 + 0.299(X_6) + 0.140(X_7) + 0.285(X_8)$, accounted for 83.1% of the variance in school management. These results underscore the importance of specific servant leadership qualities in enhancing school management practices.

Keywords : Leadership / Servant leadership / School Administration

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคน การพัฒนาคนสามารถทำได้หลาย ๆ รูปแบบ สิ่งที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาคนคือการศึกษา ดังนั้นการพัฒนาประเทศต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาคนโดยต้องคำนึงถึงการศึกษาเป็นสำคัญ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 ที่ได้กล่าวถึงการศึกษาของประเทศไทยว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของคนและสังคมโดยมีความคิดสร้างสรรค์ส่งเสริมงานศิลปะวัฒนธรรมไทย ให้มีความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ สร้างความรู้ที่เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทำให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

หลังจากการปฏิรูประบบการศึกษาได้กำหนดแนวทางการบริหารงานสถานศึกษา ให้มีการกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษาทางด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคลและงานบริหารทั่วไป ขึ้นตรงกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเพื่อให้อำนาจของการศึกษาได้เกิดประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) ผู้บริหารจึงมีความสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นบุคคลที่ต้องรับผิดชอบงานทั้ง 4 ด้าน จะต้องรับผิดชอบและรับชอบในการบริหารให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับมือการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว มีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอด และหาความรู้เพิ่มเติมในหลักการบริหาร ๆ เพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน ให้ความใส่ใจกับความสัมพันธ์ของผู้ที่ทำงานในองค์กร และภายนอกองค์กร ใส่ใจในเรื่องของการจัดการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามาปรับบทบาทในการเร่งเปลี่ยนรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนของครูปรับเปลี่ยนเนื้อหาและทำการควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ปรับปรุงการดำเนินงานในการสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานให้เกิดการเรียนรู้ตลอดทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้สิ่งสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จและเกิดความก้าวหน้ามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หากการบริหารสถานศึกษาเป็นไปในทิศทางการใช้อำนาจมากกว่าการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข (สมหมาย อ้าดอนกลอย, 2556)

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีสิ่งหนึ่งที่สำคัญอันจะนำไปสู่การดำเนินงานของสถานศึกษาที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย คือ ภาวะผู้นำ หนึ่งในภาวะผู้นำที่ผู้วิจัยได้มีความสนใจและเป็นภาวะผู้นำสมัยใหม่ คือ ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ (Servant leadership) (Robert Greenleaf, 1977 อ้างใน แก้วตา ผู้พัฒนาพงศ์, 2557) ได้กล่าวถึงแนวคิดภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ว่าผู้นำที่ดีต้องเป็นผู้รับใช้ก่อนที่จะนำผู้อื่น ต้องพยายามทำความเข้าใจความต้องการของผู้อื่น สร้างแรงจูงใจ ช่วยเหลือผู้อื่นตามให้สามารถพัฒนาความสามารถของตนเองให้เหมาะสมในการบรรลุ

เป้าหมายขององค์การ ซึ่งคุณลักษณะของผู้นำแบบผู้รับใช้ ตามแนวคิดของ Greenleaf (2002) ซึ่งภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้มีส่วนช่วยให้ครูในสถานศึกษาเกิดความมุ่งมั่นในการทำงาน ซึ่งความมุ่งมั่นในการทำงานส่วนสำคัญที่ขับเคลื่อนให้สถานศึกษาบรรลุตามเป้าประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา การพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีความพร้อมที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้การบริหารสถานศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำอย่างเต็มศักยภาพและมีความรู้ในการบริหารจัดการ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อทราบถึงพฤติกรรมภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา วิธีการบริหารสถานศึกษาภายใต้ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ และภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ส่งผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

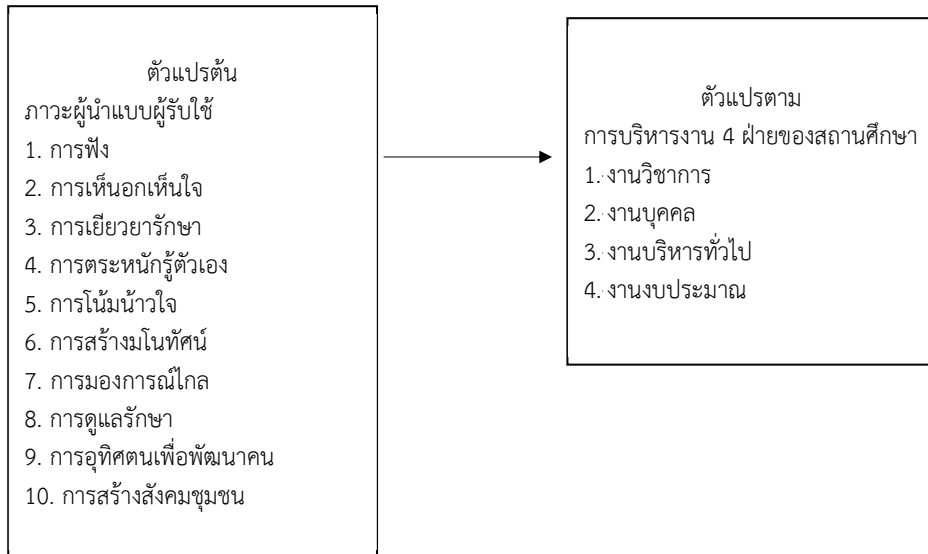
ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวนครูทั้งหมด 1,400 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 302 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560) วิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา

2. ตัวแปรที่ศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เรื่อง ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ที่ส่งผลต่อวิธีการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเป็นงานวิจัยเชิงพรรณนา มีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิด Greenleaf (2002) และการบริหารสถานศึกษากำหนดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ที่มีความตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้อง การใช้ภาษาและครอบคลุมของรายการตัวเลือกกับประเด็นคำถามโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) ใช้เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้าย

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยยื่นหนังสือขอรับการพิจารณารับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try Out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในการวิจัยในครั้งนี้จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

ขั้นที่ 7 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจากการทดลองใช้ (Try Out) คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ได้รับตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.99

ขั้นที่ 8 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไปแบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการและขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยยื่นหนังสือขอรับการพิจารณารับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณารับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ หนังสือรับรองพิจารณาจริยธรรมการวิจัย COE No. COE67/039
2. นำหนังสือจากโครงการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน ถึงโรงเรียนในสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด
3. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามจำนวน 302 ฉบับ การส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยจัดส่งในรูปแบบออนไลน์ด้วย Google form
4. ผู้วิจัยติดตามการตอบกลับและเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด พร้อมทั้งนำไปตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีการตอบกลับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 82

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกระทำข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่ได้จากแบบสอบถามที่ไว้วัดและนำข้อมูลทั้งหมดมาดำเนินการ 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check List) นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อใช้วิเคราะห์คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณลักษณะของภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล โดยนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์การแบ่ง 5 ระดับตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2560)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์วิธีการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาภายใต้ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล โดยนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์การแบ่ง 5 ระดับตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2560)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

ด้าน	ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	การฟัง	4.14	.84	มาก
2	การเห็นอกเห็นใจ	4.05	.88	มาก
3	การเอื้อยวารักษา	4.14	.87	มาก
4	การตระหนักรู้ตัวเอง	4.11	.88	มาก
5	การโน้มน้าวใจ	4.05	.93	มาก
6	การสร้างมโนทัศน์	4.21	.85	มาก
7	การมองการณ์ไกล	4.12	.88	มาก
8	การดูแลรักษา	4.25	.80	มาก
9	การอุทิศตนเพื่อพัฒนาคน	4.18	.83	มาก
10	การสร้างสังคมชุมชน	4.27	.83	มาก
	รวม	4.15	.78	มาก

จากตาราง พบว่า ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านการสร้างสังคมชุมชน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.83) รองลงมาด้านการดูแลรักษา ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.80) และด้านการสร้างมนทัศน์ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.85) ตามลำดับ ด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านการโน้มน้าวใจ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.93)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมทั้ง 4 ฝ่าย (n = 251)

ด้าน	ขอบข่ายการบริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	งานวิชาการ	4.25	.76	มาก
2	งานบริหารงบประมาณ	4.30	.77	มาก
3	งานบุคคล	4.31	.81	มาก
4	งานบริหารทั่วไป	4.34	.78	มาก
	รวม	4.30	.75	มาก

จากตาราง พบว่าวิธีการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.75) พิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยจากค่าเฉลี่ย ที่มากที่สุดคือ งานบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.78) รองลงมางานบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.81) งานบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.77) ด้านที่น้อยที่สุด คือ งานวิชาการ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.76)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ที่ส่งผลต่อวิธีการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ที่ส่งผลต่อวิธีการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ในภาพรวม

ตัวแปร	B	Std. Error	Beta (β)	t	Sig.
ค่าคงที่	.719	.115	-	6.23	.000
การสร้างมโนทัศน์ (X ₆)	.299	.059	.339	5.057	.000
การมองการณ์ไกล (x ₇)	.140	.066	.165	2.121	.035
การดูแลรักษา (X ₈)	.285	.069	.306	4.098	.000

R= .912 R Square = .831 Adjusted R Square = .824 Std. Error of the Estimate = .314

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ที่ส่งผลต่อวิธีการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่าภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ ด้านการสร้างมโนทัศน์ ด้านการดูแลรักษา และด้านการมองการณ์ไกล ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และมีอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 83.1 (R² = .831)

โดยผลจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณสามารถนำมาสร้างสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

$$Y_{tot} = 0.719 + 0.299(X_6) + 0.140(X_7) + 0.285(X_8)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{tot} = 0.339(X_6) + 0.165(X_7) + 0.306(X_8)$$

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. การบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ด้านการสร้างมโนทัศน์ด้านการดูแลรักษาและด้านการมองการณ์ไกล ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 83.1

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของตัวผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ดังที่ (DeCenzo & Robbins

2010 อ่างใน พัชรา วาณิชวสิน, 2560) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อให้ได้คนทำงานที่เก่ง ปรับตัวได้ดี มีทักษะที่ทันสมัย มีความรู้และความสามารถที่จำเป็นต่อการทำงานให้ประสบความสำเร็จ การพัฒนาคนที่ทำงานควรได้รับ การออกแบบเป็นอย่างดีเพื่อช่วยให้องค์กรพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภกร บุญอินทร์ (2561) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบ ผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 2 พบว่า ภาวะผู้นำแบบ ผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับกับงานวิจัยของ ทองอินทร์ อุบลชัย (2566) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะ ผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่าภาวะผู้นำแบบ ผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก

ในส่วนของภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ด้านการสร้าง สังคมชุมชนอาจเนื่องมาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนและองค์กรภาคประชาสังคมทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก มักมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน จึงทำให้ด้านการสร้างสังคมชุมชนสูงที่สุดเพื่อให้โรงเรียนและ ชุมชนสามารถพึ่งพากันและกันได้ สอดคล้องกับงานวิจัย ศุภินา ทดลา (2566) ได้ศึกษาข้อมูล พื้นฐานโรงเรียนขนาดเล็ก: ปัญหาหรือโอกาสของการจัดการศึกษาโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ภาคประชาสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา บทบาท ส่วนร่วมและสนับสนุนขององค์กร ภาคประชาสังคม ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา แสดงให้เห็นว่าภาคสังคมมีส่วน สำคัญในการสนับสนุนเรื่องงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร ที่ส่งผลโดยตรงกับ การพัฒนาวัฒนธรรม ในชั้นเรียน และมีส่วนสำคัญให้การผลักดันให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมทางการศึกษา โดยอยู่ในบทบาทของที่ปรึกษาหรือโค้ชที่คอยให้คำแนะนำ สนับสนุน

สำหรับภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเป็นอันดับสุดท้าย คือ ด้านการโน้มน้าวใจ ผลการวิจัยเรื่องนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารต้องมีการสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชาโดยใช้คำพูดที่ โน้มน้าวใจในการทำงาน สร้างแรงจูงใจ ไม่ใช่การบังคับ ให้บุคลากรเกิดความเชื่อใจและศรัทธา ในตัวผู้บริหาร การทำงานในสถานศึกษาจึงจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัย รุ่งทิศา กลัดมุข (2564) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการทำงานเป็นทีมของครู ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ 4 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ 4 โดยภาพรวม

และรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการรับฟัง ด้านการดูแลรับผิดชอบ ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ด้านการเยียวยาจิตใจ ด้านการรวบรวมกลุ่มคน ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาคนให้เติบโต ด้านการมองการณ์ไกล ด้านการสร้าง ภาพพจน์ทัศนีย์ ด้านการโน้มน้าว และด้านการตระหนักรู้

2. การบริหารงานสถานศึกษาภายใต้ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากด้าน งานบริหารทั่วไปเป็นงานช่วยสนับสนุน และอำนวยความสะดวกให้การกิจของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ มีความสำคัญในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่ปรากฏเห็นได้ชัดเจน ในส่วนของการบริหารงาน สถานศึกษาด้านงานบริหารทั่วไปเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจเนื่องมาจากงานบริหารทั่วไปเป็นงาน ที่ครอบคลุมการบริหารจัดการในทุกด้านของสถานศึกษาและเป็นด้านที่มองภาพเห็นได้ชัดเจน มากที่สุด ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้ให้ความสำคัญของงานบริหารทั่วไป ว่าเป็นงานที่ เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริหารงานต่าง ๆ ให้บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและ เป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีภารกิจหลักในการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการจัดการเรียน การสอนทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริม ให้การบริหารงานของโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาตามหลักบริหารงาน ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการ มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล

ด้านงานบริหารวิชาการเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจจะเนื่องมาจากงานด้านบริหาร งานวิชาการมีความสำคัญและซับซ้อนเป็นอย่างมาก ต้องใช้ระยะเวลาในการพัฒนาสถานศึกษาตั้งแต่ ระดับต้นเป็นขั้นตอนอย่างต่อเนื่องแต่เนื่องจากผู้บริหารมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายอยู่บ่อยครั้งอาจจะ ทำให้ขาดความต่อเนื่องของงานได้ ดังที่สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้ให้หลักการบริหารงาน วิชาการไว้ว่า สถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นตามกรอบหลักสูตรการศึกษา แกนกลางขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคม อย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ภาวดี อนันต์นาวิ (2551) ได้ให้ความสำคัญของงานบริหารทั่วไปไว้ว่า งานบริหารทั่วไปของโรงเรียน เป็นงานที่มีความจำเป็นต่อการจัดการบริการเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวกับการ สนับสนุนการเรียนการสอน และการสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ครู นักเรียน แบบเรียน อุปกรณ์การเรียน เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชรากร ชวนกลางลา (2565) ที่ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล

3. ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ ได้แก่ ด้านการสร้างมโนทัศน์ ด้านการดูแลรักษา และด้านการมองการณ์ไกล ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยทำนายพยากรณ์การส่งผลกระทบต่อวิธีการบริหารได้ร้อยละ 83.1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาจะมีการประชุมคณะกรรมการในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อแสดงถึงทิศทางการดำเนินงานของโรงเรียน อาทิ การประชุมเขียนแผนประจำปีการศึกษา มีการสร้างกรอบแนวคิดที่ชัดเจนและสามารถชักจูงบุคคลภายในโรงเรียนให้เข้าใจภาพรวมและทิศทางที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ และเป็นไปตามเป้าหมายร่วมกัน ดังที่ Maxwell (2011) ได้ให้ความสำคัญของภาวะผู้นำที่สร้างระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพหรือทำให้องค์กรเดินหน้าไปในทิศทางเดียวกันจำเป็นต้องมีการวางแผนและกำหนดทิศทางในองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่องค์กรได้กำหนดไว้ ด้านการดูแลรักษาของภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ที่ส่งผลกระทบต่อวิธีการบริหารสถานศึกษาอาจเนื่องมาจากผู้อำนวยการมีการกระตุ้นการทำงานของครูโดยใช้การดูแลช่วยเหลือสิ่งทีครูในโรงเรียนต้องการเพื่อให้งานที่ครูรับผิดชอบได้บรรลุเป้าหมาย มากกว่าการใช้อำนาจบังคับหรืออิทธิพลให้ครูทำงานที่รับมอบหมาย ดังที่ กรีนลีฟ (Greenleaf, 2002 อังโน เซซุต์นัย ไซเฝือก 2558) ให้ความสำคัญด้านการรับผิดชอบต่อคุณครูรับผิดชอบดูแล Stewardship ภาวะผู้นำเป็นการดูแล และมีหน้าที่สำคัญในการอุทิศตนเพื่อสนองต่อความต้องการของผู้อื่น รวมถึงการเปิดเผยความจริงใจและโน้มน้าวใจมากกว่าการบังคับควบคุมเช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ พลกฤษณ์ บัวประเสริฐ (2565) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษกลุ่ม 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษกลุ่ม 1 มีความสัมพันธ์กันสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำของผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 การโน้มน้าวใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะให้มีความสำคัญ การสื่อสารที่ชัดเจนและการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในโรงเรียน สร้างความเข้าใจและความร่วมมือในทีมงาน

2. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 งานด้านวิชาการมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่ายของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการวางแผนงานทางด้านวิชาการอย่างเป็นระบบ งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา การมุ่งเน้นและพัฒนาด้านนี้จะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาและความสำเร็จของโรงเรียนในระยะยาว

3. ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ส่งผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ 3 ด้านที่ส่งผลต่อการบริหารงานสถานศึกษา ได้แก่ 1. การสร้างมโนทัศน์ 2. การมองการณ์ไกล 3. การดูแลรักษา ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารควรพัฒนาตนเองใน 3 ด้านนี้เพื่อจะช่วยเหลือสนับสนุนหรือทำให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546. (2546, 6 กรกฎาคม).
- ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนที่ 62 ก.
- แก้วตา ผู้พัฒนาพงศ์. (2557). “ผู้นำแบบผู้รับใช้ในบริบทระหว่างประเทศ.” *วารสารนวัตกรรมการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, 2(1), 63.
- เชษฐรัตน์ ไชยเผือก. (2558). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดองค์กรสังคมมวลชน กรุงเทพฯ. [วิทยานิพนธ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ทองอินทร์ อุบลชัย. (2566). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.*
- ดวงสิทธิ์ พรหมมา. (2565). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม. [วิทยานิพนธ์]. ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.*
- พัชรา วาณิชวสิน. (2560). *การพัฒนาภาวะผู้นำ: จากทฤษฎีสู่แนวปฏิบัติที่ดีและกรณีศึกษา. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.*
- พลกฤษณ์ บัวประเสริฐ. (2565). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษกลุ่ม 1. วารสารลirin ราชวิทยาลัย, 23(1), 281-295.*

- รุ่งทิwa กลัดมุข. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครู ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ 4. *วารสารลีรินธรราชวิทยาลัย*, 22(1), 195-209.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2551). *หลักการแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มนตรี.
- ศุภกร บุญอินทร์. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศุณิสา ทดลา. (2565). *โรงเรียนขนาดเล็ก: ปัญหาในโอกาสของการจัดการศึกษา*. คุรุศาสตร์สารคณะคุรุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สำนักงานคณะกรรมการการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชุมชนุสสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- Greenleaf, R.K. (2002). *Servant Leadership: A Journey into the Nature of Legitimate Power and Greatness*. NJ: Paulist Press
- Maxwell, J. (2011). *The 5 Levels of Leadership: Proven Steps to Maximize Your Potential*. New York: Hachette Book Group

แนวทางการพัฒนาการสื่อสารส่งเสริมการท่องเที่ยว : กรณีศึกษาตลาดเพชรยางหย่อง
อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี
Approaches to Enhancing Tourism Promotion Communication: A Case Study
of Phet Yang-YongMarket, Amphur Ta-Yang, Phetchaburi

โสภาพร กล่ำสกุล¹ ภัทรวรรดา วิไลลอย^{2*}

Sopaporn Klamsakul¹ Patraworada Wilailoy^{2*}

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาวิชานวัตกรรมสื่อสาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

¹Assistant Professor, Department of Innovation Communication, Faculty of Management
Science, Phetchaburi Rajabhat University

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิชานวัตกรรมสื่อสาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

²Lecturer, Department of Innovation Communication, Faculty of Management Science,
Phetchaburi Rajabhat University

*Corresponding author e-mail : patraworada.wil@gmail.com

วันที่รับ : 10 กันยายน 2567

วันที่แก้ไข : 27 ธันวาคม 2567

วันที่ตอบรับ : 20 มกราคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง และเสนอแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารการท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่องประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยคือการนำข้อมูลวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางการสื่อสารการท่องเที่ยวที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อการประชาสัมพันธ์ การสื่อสารการตลาด เพื่อจูงใจให้นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่องต่อไปโดยการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง ช่วงเดือนสิงหาคม 2566 ถึงเดือนกรกฎาคม 2567 จำนวน 400 คน ใช้วิธีเลือกสุ่มแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบใช้การวัดครั้งเดียว การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เปิดรับข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่องจากสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมาคือสื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจตามลำดับ

2) นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในเรื่องทัศนียภาพที่สวยงามมากที่สุด รองลงมาคือ มีกิจกรรมที่หลากหลาย และอาหารอร่อยคุณภาพดีราคาเหมาะสม ตามลำดับ 3) แนวทางการพัฒนาการสื่อสารส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่ องค์ประกอบในการสื่อสารและสื่อสำคัญที่ต้องส่งเสริมคืออินเทอร์เน็ต

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา / การสื่อสาร / ตลาดเพชรยางหย่อง / จังหวัดเพชรบุรี

Abstract

This study investigates the information exposure behavior and expectations of tourists visiting the Phet Yang Yong Market, with the goal of enhancing tourism communication strategies for the market. The research analyzes and synthesizes communication approaches to inform the development of effective public relations and marketing materials aimed at attracting visitors. Utilizing a quantitative methodology, data were collected from 400 Thai tourists who visited the market between August 2023 and July 2024 through accidental sampling and a single-measurement questionnaire. Statistical analyses, including frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test, were conducted using specialized software. The findings indicate that most tourists received information primarily through internet media, followed by interpersonal communication and special-purpose media. In addition, tourists reported high expectations for beautiful scenery, a variety of activities, and delicious, high-quality food at reasonable prices. Based on these results, the study recommends prioritizing internet-based media and enhancing overall communication components to improve tourism communication for the Phet Yang Yong Market.

Keywords : Development Approach / Communication / Phet Yang-Yong / Phetchaburi

บทนำ

การท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมบริการที่เจริญอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากการเติบโตของแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ทั้งที่พัฒนาจากแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น จากแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยตามแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566-2570) ยุทธศาสตร์ที่ 3 ได้กล่าวถึง การยกระดับประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว (Tourism Experience) กลยุทธ์ที่ 3.1 สร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวอันน่าประทับใจที่มีคุณค่าเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม (Value-Based Tourism) โดยหนึ่งในรูปแบบและประเภทการท่องเที่ยวศักยภาพสูงของไทย ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงในการยกระดับประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ แก่นักท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับวัตถุดิบของ ภูมิปัญญา จิตวิญญาณ และประวัติศาสตร์ หรือผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2567) โดยการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามวิถีของชุมชน เป็นหนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงในการดึงดูดนักท่องเที่ยว นอกจากนี้จะเป็นการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจแล้ว ยังก่อให้เกิดผลดีทางด้านสังคม กล่าวคือ มีส่วนช่วยในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าบ้านและผู้มาเยือน ช่วยสร้างสรรค์ความเจริญสู่ท้องถิ่นทั้งทางด้านวัตถุ เทคโนโลยี อนุรักษ์ และสืบสาน เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่ดั้งเดิมของแต่ละพื้นที่ให้เป็นที่ยู่งักและคงอยู่สืบไป

จังหวัดเพชรบุรีถือเป็นเมืองที่น่าท่องเที่ยวของประเทศไทย จากสถิติล่าสุดในปี 2567 มีผู้มาเยือนจังหวัดเพชรบุรี (ยอดสะสมจากเดือนมกราคม - มิถุนายน) จำนวน 5,832,840 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2566 ถึงร้อยละ 7.66 (กก., 2567) ทั้งนี้จังหวัดเพชรบุรีมีลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง มีธรรมชาติที่งดงามทั้งทะเล น้ำตก ภูเขา มีประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม โบราณวัตถุ โบราณสถาน อาหาร การคมนาคมที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว ตรงตามปัจจัยพื้นฐานทางการท่องเที่ยว ได้แก่ 6A's (Pelasol, 2012) คือ 1) สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) 2) เส้นทางคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) 3) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenities) 4) ที่พักในแหล่งท่องเที่ยว (Accommodations) 5) กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว (Activities) และ 6) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary services)

ตลาดเพชรยางหย่อง เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตั้งอยู่ตำบลท่ายาง และฝั่งตำบลยางหย่อง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี มีพื้นที่อุดมสมบูรณ์และเป็นแหล่งผลิตพืชผลทางการเกษตรประชาชน นำมมาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพประยุกต์ใช้วิทยาการสมัยใหม่กับการทำการเกษตรแบบดั้งเดิม เพื่อช่วยให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

นอกจากนี้ ประชาชนในตำบลยางห้อยยังมีการรวมตัวกันทำกิจกรรม และผลิตสินค้าชุมชนตามวิถีและความถนัด เกิดเป็น “ทุนของชุมชน” สร้างสรรค์กิจกรรมและผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง

ปี พ.ศ. 2564 องค์การบริหารส่วนตำบลยางห้อย มีนโยบายมุ่งเน้นการให้ความรู้แก่เกษตรกร และส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้จากการทำอาชีพเกษตรกรโดยการนำผลผลิตทางการเกษตรที่ได้นำไปขายที่ตลาดท่าทางจากนโยบายของพื้นที่และความต้องการของชุมชน จึงมีการจัดตั้งกลุ่มสมาชิกเพื่อเป็นต้นแบบในการทำการเกษตรปลอดสาร อาหารปลอดภัย โดยการประสานความร่วมมือระหว่างสมาชิกในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลยางห้อย และ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีที่เข้ามาหนุนเสริมชุมชนทั้งในเรื่ององค์ความรู้ การทำการตลาด และการสร้างฐานเรียนรู้ชุมชนขึ้นในปี พ.ศ. 2565 จำนวน 6 ฐาน ได้แก่ ฐานที่ 1 เรารักยางห้อย ฐานที่ 2 ภูมิปัญญาข้าวหลามยางห้อย ฐานที่ 3 สวนเกษตรผักปลอดสารพิษ ยางห้อย ฐานที่ 4 ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมักรักษ์โลกยางห้อย ฐานที่ 5 แปลงนาสาธิตข้าวปลอดสารพิษ ยางห้อยและฐานที่ 6 โคก หนอง นา ยางห้อยชีวิตพอดีด้วยวิถีพอเพียง และในปี พ.ศ. 2566 คณะวิทยาการจัดการได้ขยายฐานเรียนรู้ที่ 7 ในเรื่อง แซะ ชิม ช้อปสินค้าเกษตรปลอดสาร อาหารปลอดภัย **“เพชรยางห้อย”** เพื่อเป็นการหนุนเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ชุมชน ในรูปแบบ ตลาดชุมชนสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและประชาชนในพื้นที่ได้มีช่องทางการนำสินค้าเกษตร สินค้าชุมชนมาจัดจำหน่าย เป็นการบริหารจัดการตลาดร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลยางห้อย ผู้นำชุมชนและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในชุมชน จัดตั้งในรูปแบบคณะกรรมการบริหารตลาดชุมชนของตำบลยางห้อย ซึ่งมีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีเป็นที่พึ่งพิงในการให้ความรู้ ให้ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการตลาดชุมชน โดยมีการดำเนินกิจกรรม 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การพัฒนาผู้ประกอบการและจัดตั้งตลาดชุมชน **“เพชรยางห้อย”** ด้วยการหนุนเสริมผู้ประกอบการชุมชนให้สามารถยกระดับสินค้าทางการเกษตรที่เป็นที่ต้องการของตลาดโดยเฉพาะผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ในท้องถิ่นที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค และผู้ผลิตรวมทั้งสิ่งแวดล้อมเน้นการสร้างจุดแข็งด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และการเก็บรักษา ชูอัตลักษณ์ท้องถิ่นเพิ่มมูลค่าเชิงพาณิชย์ให้แข่งขันได้อย่างยั่งยืน ตอบโจทย์ตลาดเป้าหมาย สร้างรายได้ให้ผู้ประกอบการและเสริมภาพลักษณ์สินค้าชุมชน และระยะที่ 2 การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน “ยลวิถีของศิยางห้อย” หนุนเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว การส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนตำบลยางห้อย อำเภอท่าทาง จังหวัดเพชรบุรี

ตลาดเพชรยางหย่อง เปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2566 ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มใหม่ของจังหวัดเพชรบุรี ดังนั้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการเผยแพร่ข่าวสารสู่นักท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อโน้มน้าวชักจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวโดยเฉพาะการสื่อสารข้อมูลต่าง ๆ ทางการท่องเที่ยวให้เข้าถึงนักท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่ง ฉะนั้นจึงเห็นสมควรที่จะศึกษาเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยว เพื่อนำข้อมูลมาให้เป็นแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารการท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่องให้มีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง
3. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารการท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากประชากรมีขนาดใหญ่และไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนั้นขนาดตัวอย่าง (Sample) สามารถคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบขนาดตัวอย่างของ W.G. Cochran โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 384 คน เพื่อความสะดวกในการประเมินผลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง ซึ่งถือได้ว่าผ่านเกณฑ์ตามที่เงื่อนไขกำหนด คือไม่น้อยกว่า 384 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภูมิลำเนาของครอบครัว ความถี่ในการเปิดรับข่าวสาร ประเภทของสื่อที่ใช้ในการเปิดรับข่าวสารของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ตลาดเพชรยางหย่อง

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ตลาดเพชรยางหย่อง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การสำรวจ (Survey) เพื่อทราบพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารการท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่องต่อไป โดยใช้การวัดแบบครั้งเดียว (One-Shot Descriptive Study)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองข้อคำถามในแบบสอบถามมีทั้งชนิด เป็นคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิดโดยแบ่งข้อมูลในแบบสอบถามเป็น 4 ตอน คือตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังและตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การทดสอบความน่าเชื่อถือทางเครื่องมือ

1) นำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนของข้อ ความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Object Congruence : IOC) ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาคัดเลือกเฉพาะข้อรายการ (Items) ที่มีค่า IOC = 0.50 ขึ้นไป ได้ค่าความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย

2) หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลอง (Try Out) กับบุคคลที่มีลักษณะเช่นเดียวกับนักท่องเที่ยว โดยกลุ่มบุคคลที่ใช้ในการทดลองแบบสอบถามครั้งนี้เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่มาตลาดเพชรยางหย่อง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกแต่ละข้อแบบ Item Total Correlation และหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.961

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่องกรอกด้วยตนเอง เมื่อผู้ตอบกรอกข้อมูลครบถ้วนหลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจสอบว่ามีข้อผิดพลาดหรือไม่เพื่อให้ได้คำตอบที่สมบูรณ์เมื่อรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานทั่วไปและวิเคราะห์เชิงพรรณนา

2) วิเคราะห์สถิติ t-test และ F-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของประชากรจำแนกตามลักษณะทางประชากรกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารโดยเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบจากแบบสอบถาม มีดังนี้

เกณฑ์ความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อ

มากกว่า 5 ครั้ง/เดือน	=	3 คะแนน
3-4 ครั้ง/เดือน	=	2 คะแนน
1-2 ครั้ง/เดือน	=	1 คะแนน
ไม่เปิดรับเลย	=	0 คะแนน

โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ 0.00 - 1.00	แสดงว่ามีการเปิดรับข่าวสารระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ 1.01 - 2.00	แสดงว่ามีการเปิดรับข่าวสารระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ 2.01 - 3.00	แสดงว่ามีการเปิดรับข่าวสารระดับมาก

เกณฑ์ความคาดหวังของนักท่องเที่ยว

มากที่สุด	= 5 คะแนน	แสดงว่าคาดหวังในระดับมากที่สุด
มาก	= 4 คะแนน	แสดงว่าคาดหวังในระดับมาก
ปานกลาง	= 3 คะแนน	แสดงว่าคาดหวังในระดับปานกลาง
น้อย	= 2 คะแนน	แสดงว่าคาดหวังในระดับน้อย
น้อยที่สุด	= 1 คะแนน	แสดงว่าคาดหวังในระดับน้อยที่สุด

โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ 1.00 - 2.33	แสดงว่ามีความคาดหวังระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ 2.34 - 3.66	แสดงว่ามีความคาดหวังระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ 3.67 - 5.00	แสดงว่ามีความคาดหวังระดับมาก

เมื่อได้ข้อมูลจากการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางการสื่อสารการท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อการประชาสัมพันธ์ การสื่อสารการตลาด เพื่อสื่อสารชักจูงใจได้ตรงตามความสนใจของนักท่องเที่ยวต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุตั้งแต่ 21-30 ปี โดยมากเป็นนักเรียน / นิสิต / นักศึกษา

มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ในการดำเนินชีวิตประจำวันผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารจากสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุดและรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับตลาดเพชรยางหย่องจากสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุดเช่นกันในระยะเวลา 1 เดือน นักท่องเที่ยวใช้เวลาในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับตลาดเพชรยางหย่อง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.91 (S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารทางด้านสื่อบุคคลมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.03 (S.D. = 0.73) อยู่ในระดับปานกลาง บุคคลที่มีการเปิดรับข่าวสารบ่อยครั้งที่สุด คือ เพื่อน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.38 (S.D. = 1.02) บุคคลที่มีการเปิดรับข่าวสารน้อยที่สุด คือ เจ้าหน้าที่บริษัททัวร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.46 (S.D. = 0.87) โดยสื่ออื่น ๆ เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับตลาดเพชรยางหย่องอยู่ในระดับน้อย

ส่วนสื่อที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการชักจูงใจให้ตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่องคือ สื่ออินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 47.0) สื่อที่มีบทบาทรองลงมา คือ สื่อบุคคล (ร้อยละ 32.8) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับสื่อที่มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง

สื่อที่มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์	24	6.0
อินเทอร์เน็ต	188	47.0
วิทยุกระจายเสียง	9	2.3
สื่อบุคคล	131	32.8
หนังสือพิมพ์	4	1.0
หอกระจายข่าว/วิทยุชุมชน	15	3.8
นิตยสาร/วารสาร	1	0.3
สื่อเฉพาะกิจ (เช่น แผ่นพับ ป้ายโฆษณา)	20	5.0
หน่วยงานราชการ	4	1.0
เคเบิลท้องถิ่น	2	0.5
อื่นๆ	2	0.5
รวม	400	100.0

โดยสาเหตุสำคัญที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่องคือการจัดกิจกรรม (ร้อยละ 21.0) มีผู้ตอบเป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ จุดเด่นของตลาด เช่น ร้านอาหาร บรรยากาศ (ร้อยละ 19.2) ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง

กับครอบครัว (ร้อยละ 46.6) รองลงมาคือเพื่อน ๆ (ร้อยละ 32.9) ดังตารางที่ 2 และตารางที่ 3 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับสาเหตุสำคัญในการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง

สาเหตุสำคัญในการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง	จำนวน	ร้อยละ
สถานที่ตั้ง	169	15.3
การจัดกิจกรรม	233	21.0
การเดินทางสะดวก	177	16.0
จุดเด่นของตลาด เช่น ร้านอาหาร บรรยากาศ	213	19.2
เวลาในการเปิด-ปิด ตลาด	38	3.4
สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถ สุขา	61	5.5
ชื่อของฝาก	63	5.7
การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์จากสื่อต่างๆ	139	12.6
อื่นๆ	14	1.3
รวม	1,107	100.0

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามพฤติกรรมการเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง

พฤติกรรมการเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง	จำนวน	ร้อยละ
มากับครอบครัว	234	46.6
มาพักผ่อนคนเดียว	40	8.0
มากับเพื่อนๆ	165	32.9
มาตามโปรแกรมบริษัททัวร์	4	0.8
มากับคนรัก (แฟน)	49	9.8
แวะมาเพราะเป็นทางผ่านจะไปสถานที่อื่น	7	1.4
อื่นๆ	3	0.6
รวม	502	100.0

ส่วนที่ 2 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง

ปัจจัยความคาดหวังของนักท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 (S.D. = 0.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังให้มีทัศนียภาพที่สวยงาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 (S.D. = 0.79) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ คาดหวังให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 (S.D. = 0.81) คาดหวังราคาอาหารให้มีความเหมาะสม มีคุณภาพ อร่อย

สะอาด ถูกหลักโภชนาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 (S.D. = 0.75) คาดหวังให้สถานที่ที่มีความสะอาด ปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 (S.D. = 0.85) และคาดหวังให้สถานที่ที่มีความปลอดภัย กลมกลืนกับบรรยากาศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 (S.D. = 0.80) อยู่ในระดับมากดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยความคาดหวังของนักท่องเที่ยว

ปัจจัยความคาดหวังของนักท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ระดับความคาดหวัง
1. ป้ายบอกทางจราจร เข้า-ออก มีความชัดเจน	3.84	0.85	มาก
2. มีความปลอดภัยในการเดินทาง	4.04	0.77	มาก
3. สถานที่จอดรถสะดวก เพียงพอ และปลอดภัย	4.01	0.93	มาก
4. สุขาสะอาดและเพียงพอ	4.03	0.85	มาก
5. มีการจัดวางที่นั่งชยะและจัดการชยะที่เหมาะสม	3.98	0.82	มาก
6. ป้ายสื่อความหมายและป้ายบอกทางมีความ ชัดเจน	4.01	0.79	มาก
7. จุดที่ตั้งม้านั่ง / ชุมนพักผ่อน มีความเหมาะสมและเพียงพอ	4.05	0.77	มาก
8. สถานที่ที่มีความปลอดภัย กลมกลืนกับบรรยากาศ	4.17	0.80	มาก
9. จุดที่ตั้งร้านอาหารมีความเหมาะสม	4.05	0.78	มาก
10. ราคาอาหารมีความเหมาะสม มีคุณภาพ อร่อย สะอาด ถูกหลักโภชนาการ	4.26	0.75	มาก
11. ความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสอบถามข้อมูล	3.97	0.83	มาก
12. มีเจ้าหน้าที่เพียงพอในการบริการนักท่องเที่ยว	3.87	0.85	มาก
13. มีสื่อ /เอกสาร /แผ่นพับ แนะนำให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว	3.75	0.92	มาก
14. มีทัศนียภาพสวยงาม	4.41	0.79	มาก
15. สถานที่ที่มีความสะอาด ปลอดภัย	4.25	0.85	มาก
16. มีกิจกรรมที่หลากหลาย	4.28	0.81	มาก
17. อื่น ๆ	0.32	1.07	น้อยที่สุด
รวม	3.84	0.84	มาก

ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการสื่อสารส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง

จากผลการวิจัยด้านพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุตั้งแต่ 21-30 ปี เป็นนักเรียน/นิสิต/นักศึกษาเปิดรับข่าวสารจากสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด โดยสื่ออินเทอร์เน็ตและสื่อบุคคลมีบทบาทสำคัญที่สุด (ตามลำดับ) ในการชักจูงใจให้ตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง และสาเหตุที่ตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว เนื่องจากตลาดมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ส่วนผลการวิจัยด้านความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังให้ตลาดมีทัศนียภาพที่สวยงามรองลงมา คือ

คาดหวังให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย และคาดหวังราคาอาหารให้มีความเหมาะสม มีคุณภาพอร่อย สะอาดถูกหลักโภชนาการ ซึ่งจากผลการวิจัยและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เป็นแนวทางการพัฒนาการสื่อสารส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 4 ส่วน คือ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ/ช่องทางการสื่อสาร และผู้รับสาร ได้ดังนี้

1. ผู้ส่งสาร ได้แก่ คณะกรรมการบริหารตลาด ผู้นำชุมชน และประชาชนในเขตพื้นที่จากชุมชนท่ายางและชุมชนยางหย่อง รวมถึงเจ้าหน้าที่ในเขตพื้นที่ดูแลตลาดเพชรยางหย่อง ต้องทำการสื่อสารใน 2 ลักษณะ คือ 1) สื่อสารสร้างความเข้าใจถึงการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาตลาดเพชรยางหย่อง โดยมุ่งเน้น 3 ปัจจัยสำคัญซึ่งมาจากผลการวิจัยด้านความคาดหวังของนักท่องเที่ยว ได้แก่ การทำให้ตลาดมีทัศนียภาพที่สวยงาม มีกิจกรรมที่หลากหลาย และจัดการให้มีอาหารคุณภาพอร่อย สะอาดถูกหลักโภชนาการ โดยนำสามปัจจัยนี้มาสร้างให้เป็นจุดเด่นของตลาด จะทำให้ตลาดเพชรยางหย่องเป็นที่สนใจและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ พร้อมทั้งพัฒนาในเรื่องของการจัดการเส้นทางเพื่อความสะดวกในการเดินทางมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวเวลาในการเปิด-ปิดตลาดที่ชัดเจนสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถ สุขาและอื่น ๆ ให้คณะกรรมการบริหารตลาด ผู้นำชุมชน และประชาชนในเขตพื้นที่เข้าใจร่วมกัน เพราะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จะมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารสร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งการสื่อสารนี้อาจดำเนินการในรูปแบบการจัดประชุมระดมความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง การสื่อสารผ่านผู้นำชุมชนท่ายางและชุมชนยางหย่อง การสื่อสารแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เป็นต้น และ 2) การสื่อสารกับนักท่องเที่ยวทั่วไป

2. สาร ข้อมูลข่าวสารที่น่าเสนอต้องมีการปรับให้ทันสมัย ทั้งเบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อสอบถามข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจมาท่องเที่ยว/เข้าศึกษาดูงานและที่สำคัญจากข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวพบว่า ข้อมูลในสื่ออินเทอร์เน็ตไม่มีการปรับให้ทันต่อสภาพที่เป็นจริง ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับตลาดเพชรยางหย่องจากสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมากที่สุด ดังนั้น ควรมีบุคลากรทำหน้าที่ในการปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน รวมทั้งขาดการดำเนินกิจกรรมของตลาดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการศึกษาพบว่า สาเหตุสำคัญที่นักท่องเที่ยวเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง คือการจัดกิจกรรมมากที่สุด ดังนั้น ควรมีการจัดกิจกรรมและสื่อสารเพื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องทั่วถึง โดยออกแบบเนื้อหาให้น่าสนใจทั้งข้อความ รูปภาพเข้าใจง่าย มีข้อมูลสมบูรณ์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยว โดยเนื้อหาที่น่าเสนอประกอบด้วยวิถีชีวิต ความเป็นมาของตลาด กิจกรรมการแสดง ของอร่อย บรรยากาศ ที่จอดรถ การเดินทางสะดวก และความเป็นกันเองของคนในชุมชนที่นักท่องเที่ยวได้สัมผัส โดยเน้นกิจกรรมและปัจจัยในการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สามารถเที่ยวได้ในหลากหลายช่วงอายุ เป็นต้น

3. สื่อ/ช่องทางการสื่อสาร นักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ทั้งในการดำเนินชีวิต การเปิดหาข้อมูล และการตัดสินใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของตลาดเพชรยางหย่อง ดังนั้นในการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์จึงต้องให้ความสำคัญในการสร้างสารเพื่อเผยแพร่ผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต โดยสร้างสรรค์รูปแบบที่น่าสนใจ มีข้อมูลเนื้อหาที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยว เช่น สื่อประเภทเรื่องเล่า (Storytelling) เพื่อนำเสนอความเป็นอัตลักษณ์ของตลาดเพชรยางหย่อง และออกแบบระบบออนไลน์ต่าง ๆ ให้เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย เช่น คิวอาร์โค้ด (QR-Code) ที่มีอยู่ทั่วบริเวณจุดสำคัญของตลาด ซึ่งสามารถให้นักท่องเที่ยวสแกน (Scan) เพื่อเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับตลาดได้ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ไม่ควรมองข้ามสื่อรองที่นักท่องเที่ยวเปิดรับ เช่น สื่อเฉพาะกิจ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพราะจะเป็นช่องทางเสริมให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวของตลาดเพชรยางหย่องเผยแพร่ได้ทั่วถึงและหลากหลายยิ่งขึ้น

4. ผู้รับสาร นักท่องเที่ยวควรมีโอกาสได้แสดงปฏิกิริยาตอบกลับ (Feedback) เช่น ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ผ่านทางเพจของตลาดเพชรยางหย่อง หรือช่องทางอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดีย (Social Media) เพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารการท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่องให้มีประสิทธิภาพต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การสำรวจ (Survey) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่องโดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาและสถิติอ้างอิง โดยนำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารการท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง เพื่อจูงใจให้นักท่องเที่ยวสนใจมาท่องเที่ยวต่อไป ซึ่งผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมาคือสื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจตามลำดับ โดยนักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในเรื่องทัศนียภาพที่สวยงามมากที่สุด รองลงมาคือ มีกิจกรรมที่หลากหลายและอาหารอร่อยคุณภาพดีราคาเหมาะสมตามลำดับแนวทางพัฒนาการสื่อสารส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง มีองค์ประกอบที่ต้องพัฒนาคือ องค์ประกอบในด้านการสื่อสารโดยสื่อสำคัญที่ต้องส่งเสริมคืออินเทอร์เน็ต

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาพบประเด็นสำคัญคือ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารในชีวิตประจำวันผ่านอินเทอร์เน็ต และทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับตลาดเพชรยางหย่องจากสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมากที่สุด รวมทั้งสื่ออินเทอร์เน็ตยังเป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญที่สุดที่

ชักจูงใจให้ผู้ตอบแบบสอบถามตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่องเช่นกัน โดยนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่องส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา ซึ่งตรงกับลักษณะของนักศึกษาที่อยู่ในช่วงของวัยรุ่นที่ชอบเปิดรับสื่อที่มีความทันสมัยสามารถเปิดรับข้อมูลได้ตลอด 24 ชั่วโมง มีความเป็นส่วนตัวสูง มีค่าใช้จ่ายต่ำ ซึ่งเป็นคุณสมบัติของสื่ออินเทอร์เน็ต (โสภภาพร กล่ำสกุล, 2564) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดในศตวรรษที่ 21 ที่ประชาชนทั่วไปนิยมค้นหาข้อมูลต่าง ๆ จากสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อนำไปใช้ประโยชน์มากขึ้นทั้งนี้เพราะการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตง่ายและสะดวก สื่อที่ผู้รับสารเข้าถึงง่าย จะเป็นที่ยอมรับและนิยมใช้เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ (Surveillance) บุคคลสามารถติดตามความเคลื่อนไหวและสังเกตเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัวจากการเปิดรับข่าวสาร ทำให้เป็นคนที่ยึดเหตุการณ์ ทันสมัย รวมทั้งเพื่อการตัดสินใจ (Decision) เพื่อพูดคุยสนทนา (Discussion) บุคคลสามารถนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับไปใช้ในการพูดคุยกับผู้อื่นได้และเพื่อการมีส่วนร่วม (Participation) เพื่อรับรู้และมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ความเป็นไปต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมรอบ ๆ ตัว (McCombs and Becker, 1979) อินเทอร์เน็ตจึงเป็นสื่อที่ตอบสนองการใช้ชีวิตของคนยุคสมัยใหม่ได้ดีผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ สภาพร สิงหะ (2557) ศึกษาการเปิดรับสื่อ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจกับการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวแบบดำน้ำลึกของนักดำน้ำลึกชาวไทยผลการวิจัยพบว่านักดำน้ำลึกชาวไทยมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อในการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวแบบดำน้ำลึกจากสื่ออินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมากที่สุด

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเพราะสนใจในกิจกรรมที่ทางตลาดเพชรยางหย่องจัดขึ้นและเดินทางมาท่องเที่ยวเกี่ยวกับครอบครัวโดยมีความคาดหวังในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ เรื่องทัศนียภาพที่สวยงาม การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และราคาอาหารให้มีความเหมาะสม มีคุณภาพ อร่อย สะอาดถูกหลักโภชนาการซึ่งสอดคล้องกับโอลตา โสพรรณ (2564) ศึกษาแรงจูงใจ ความคาดหวัง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย และปัจจัยด้านความพึงพอใจที่ส่งผลต่อความประทับใจในการมาเยือนจังหวัดลำพูน พบว่า ความคาดหวังในประเด็นสิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การบริการเสริมทางการท่องเที่ยว และราคาของสินค้าและการบริการอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งความคาดหวังของมนุษย์เป็นการคิดล่วงหน้าไว้ก่อน อาจไม่เป็นไปตามที่คิดไว้แต่มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคลโดยความคาดหวังของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ความคาดหวังอาจเกิดจากการได้รับการบอกเล่าคำแนะนำจากบุคคลอื่น ความต้องการของแต่ละบุคคล ประสบการณ์ในอดีต ข่าวสารจากสื่อจากผู้ที่ให้บริการและความคุ้มค่า (Parasuraman, Zeithmal and Berry, 1990) ความคาดหวังจะมีบทบาทต่อการตัดสินใจเลือก (Vroom, 1964) ดังนั้นกรรมการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการตลาดเพชรยางหย่องควรให้ความสำคัญต่อความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังตลาดเพชรยางหย่อง และ

นำความคาดหวังไปพัฒนากิจกรรมสถานที่และการกำหนดสารในการประชาสัมพันธ์ให้ตรงใจนักท่องเที่ยวยิ่งขึ้น

แนวทางการพัฒนาการสื่อสารการท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง เมืองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 4 ส่วน คือ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ/ช่องทางการสื่อสาร และผู้รับสารโดยองค์ประกอบที่ต้องให้ความสำคัญที่สุดในการพัฒนาเพื่อส่งต่อข้อมูลข่าวสารคือสื่ออินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับแนวคิดของ Buhalis, D. (2000) ที่ว่า การใช้อินเทอร์เน็ตในการสื่อสารตลาดการท่องเที่ยว โดยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์ เน้นถึงความสำคัญของการสร้างความเชื่อมโยงและการมีส่วนร่วมกับนักท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น การเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) บนแพลตฟอร์ม เช่น เฟสบุ๊ก (Facebook) อินสตาแกรม (Instagram) เอ็กซ์ (X) และติกต็อก (TikTok) เป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมสถานที่ท่องเที่ยว โดยการแชร์ภาพและเรื่องราวเกี่ยวกับการเดินทางสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพนอกจากนี้ จากผลการวิจัยกลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่ม Gen Z ที่มักใช้สื่ออินเทอร์เน็ตและสื่อบุคคลในการเปิดรับข่าวสาร ซึ่งคน Gen Z จะมีลักษณะเป็นดิจิทัลเนทีฟ (Digital Natives) เปิดรับสื่อและใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เป็นหลักมักบริโภคคอนเทนต์ที่มีเนื้อหาสั้น กระชับ แปลกใหม่ ดึงดูดความสนใจและเปิดรับความแตกต่างจากบุคคลที่หลากหลาย และมีความกล้าที่จะเป็นผู้นำเสนอสิ่งใหม่ ๆ ผู้สาธารณะด้วยตนเอง (ภัททวารวดี วิไลลอย, 2567) ด้วยเหตุนี้ หากทางผู้ส่งสารมีความเข้าใจถึงศักยภาพของสื่อใหม่และความคาดหวังของนักท่องเที่ยว พัฒนาการตลาดเพชรยางหย่องให้มีทัศนียภาพที่สวยงามมีกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวกลุ่ม Gen Z สามารถนำเสนอเรื่องราวของตลาดเป็นคอนเทนต์สั้น ๆ ในลักษณะเรื่องเล่า (Storytelling) ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ก็จะทำให้ตลาดเพชรยางหย่องเป็นที่รู้จักได้แพร่หลายและรวดเร็วมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามไม่ควรมองข้ามสื่อรองที่นักท่องเที่ยวเปิดรับ เช่น สื่อเฉพาะกิจ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพราะจะเป็นช่องทางเสริมให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวของตลาดเพชรยางหย่องเผยแพร่ได้ทั่วถึงและหลากหลายเพราะสื่อเพียงประเภทเดียวย่อมไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ การใช้สื่อหลายสื่อผสมผสานจะทำให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น (Singh, 1976)

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. แนวทางการพัฒนาการสื่อสารการท่องเที่ยวตลาดเพชรยางหย่อง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ที่พัฒนาขึ้นโดยนักวิจัย ควรนำไปใช้ประโยชน์โดยเป็นเครื่องมือหนุนเสริมการสื่อสารให้ประชาชนทั่วไปได้รู้จักและมาเยี่ยมชมเยือน “ตลาดเพชรยางหย่อง” ด้วยการพัฒนาฐานข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับตลาด และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบเนื้อหาเรื่องเล่า (Storytelling) เพื่อนำเสนอผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อออนไลน์

2. ผลการวิจัยสามารถนำสู่นโยบายด้านการพัฒนาท้องถิ่นหนุนเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน และการสื่อสารเพื่อสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยววิถีชีวิต ของดี ยางหย่อง ต่อยอดสู่แผนและกิจกรรมเพื่อการเพิ่มรายได้แก่ชุมชนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2567, 20 พฤศจิกายน). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566-2570)*. <https://province.mots.go.th/ewtadmin/ewt/ranong/download/article/2023041822435.pdf>
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2567, 20 พฤศจิกายน). *สถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศไทย รายจังหวัด ปี 2567*. <https://www.mots.go.th/news/category/760>
- ชิดชนก ศรีเมือง. (2561). *พฤติกรรมและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวทางทะเล ภาคตะวันออก*. [ค้นคว้าอิสระนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพมหานคร. Rajamangala University of Technology Krungthep. https://bumba.rmutk.ac.th/wp-content/uploads/2019/12/Chichanok_2018.pdf
- นิคม กุมภีพงษ์. (2567). การเปิดรับสื่อ การรับรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมการท่องเที่ยววีร่องชุมชนของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ. *วารสารการวิจัยประยุกต์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, 3(1)*, 1-16. <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/arj/article/view/4519/3226>
- ภัททราวรรดา วิไลลอย. (2567). *ศิลปะการเล่าเรื่อง*. [เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์]. สาขาวิชานวัตกรรมการสื่อสาร. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สถาพร สิงหะ. (2557). *การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจกับการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวแบบดำน้ำลึกของนักดำน้ำลึกชาวไทย*. [ค้นคว้าอิสระนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. BUResearch. http://dspace.bu.ac.th/sathaporn_sing.pdf
- สุธาสินี วิทยาภรณ์, ชื่นจิตต์ วงษ์พนัส, รุ่งฤดี รัตน์ชัยศิลป์ และธนันท์ ทองเลิศ. (2561). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวพื้นที่หมู่บ้านคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 4(1)*, 83-97. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pacific/article/download/177972/126610>
- โสภาพร กล่ำสกุล. (2564). *หลักการโฆษณา*. [เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์]. สาขาวิชานวัตกรรมการสื่อสาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

- พรรณวดี กิตติอุดมรัตน์. (2566). การพัฒนาการสื่อสารทางการตลาดในการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านบางเทา. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 43(2), 14-27. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sujthai/article/view/255200/178022>
- ไอลดา โสพรรณ. (2564). *แรงจูงใจ ความคาดหวัง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยและปัจจัยด้านความพึงพอใจที่ส่งผลต่อความประทับใจในการมาเยือนจังหวัดลำพูน*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. Dhurakij Pundit University <https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/lrada.Sop.pdf>
- Buhalis, D. (2000). Marketing the Competitive Destination in The Future. *Tourism Management*, Vol. 21 No.1. pp. 97-116.
- Klapper, J.T. (1960). *The Effects of Mass Communication*. New York: The Free Press.
- Kotler, P. & Armstrong, G. (2023). *Principles of Marketing* (19th ed.). Harlow: Pearson Education.
- McCombs and Becker.(1979). *Using Mass Communication Theory*, Prentice-Hall, Englewood Cliffs.
- Pelasol, M. R. J., Tayoba, M. A. T., Mondero, E., Jugado, K., & Lahaylahay, C. (2012). Igcabugao: A Potential Tourist Destination in the Southern Part of Iloilo, Philippines. *International Peer Reviewed Journal*, 8(1), 90-97.<http://shorturl.asia/bd9fv>
- Sigh, K.N. (1976). "What research says about communication with rural people". *In Communication and Rural Change*, pp.47-60. Edited by PRR Sihna. Singapore:AMIC.
- Vroom, H Victor. (1964). *Work and Motivation*. Now York: Wiley and Sons Inc.
- Zeithaml, V. A., Parasuraman, A., & Berry, L. L. (1990). *Delivering quality service: Balancing Customerperceptions and expectations*. New York: The Free Press.

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด
The Development of Reading Comprehension Ability of Prathomsuksa 6
Students by RCRR Strategies and Think-Pair-Share Technique

สิริวัตร สมใจ^{1*} บุษบา บัวสมบุญ²
Siriwat Somjai^{1*} Busaba Buasomboon²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

¹Master of Education Program, Thai Language Teaching Program, Faculty of Education, Silpakorn University
²สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

²Thai Language Teaching Program, Faculty of Education, Silpakorn University

*Corresponding author e-mail : 2538benz@gmail.com

วันที่รับ : 9 ตุลาคม 2567

วันที่แก้ไข : 30 ตุลาคม 2567

วันที่ตอบรับ : 7 พฤศจิกายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/9 โรงเรียนวัดเขาวัง (แสง ช่วงสุวนิช) จำนวน 40 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความ จำนวน 8 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความแบบตัวเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด อยู่ในระดับมาก (M = 2.82, SD. = 0.33)

คำสำคัญ : การอ่านจับใจความ / กลวิธี RCRR / เทคนิคเพื่อนคู่คิด

Abstract

The purposes of this research were to: 1) compare the reading comprehension ability of Grade 6 students before and after participating in learning activities using RCRR strategy and Think-Pair-Share technique, and 2) study student's satisfaction with these learning activities. The sample consisted of 40 Grade 6/9 students from Wat Khao Wang School (Saeng Chuangsuwanit) selected through simple random sampling. The research instruments included : 1) a learning management plan for reading comprehension, 2) a reading comprehension assessment with 30 multiple-choice questions, with a reliability coefficient of 0.90 and 3) a satisfaction assessment form for learning management. The statistics methods used for data analysis were arithmetic mean (M), standard deviation (SD), and t-test dependent.

The research results indicated that : 1) the reading comprehension ability of Prathomsuksa 6 students who participated in learning activities using the RCRR strategy and Think-Pair-Share technique was significantly higher after learning management compared to before, at the .05 level, and 2) students' satisfaction with learning management using RCRR strategy and Think-Pair-Share technique was at a very satisfactory level (M = 2.82, SD. = 0.33).

Keywords : Reading comprehension / RCRR strategies / Think-Pair-Share technique

บทนำ

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้มนุษย์รับข้อมูลจากผู้ส่งสารได้อย่างถูกต้อง และแม่นยำ นอกจากนี้การอ่านยังช่วยเพิ่มพูนความรู้ และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง นำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต นับว่าสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ในด้านการอ่าน (Reading) คือการอ่านออก และการอ่านจับใจความได้ ดังที่ หัตถกาญจน์ อารีศิลป์ (2565) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่าเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์ได้สัมผัสกับความรู้ใหม่ ๆ อีกทั้งยังสร้างเสริมประสบการณ์และความเชี่ยวชาญต่อการใช้ชีวิต ตลอดจนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ และทำให้มีวิจารณญาณต่อการใช้ชีวิตมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2565 กำหนดนโยบาย “เด็กไทยวิถีใหม่ อ่านออกเขียนได้ทุกคน” โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนอ่านออก เขียนได้ สื่อสารคล่องเพื่อเป็นการวางรากฐาน

สำคัญของการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) จากประกาศของกระทรวงศึกษาธิการนี้ยังเป็นเครื่องย้ำเตือนให้เห็นถึงความสำคัญของการอ่านภาษาไทยให้ออกเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาอื่น

ความสามารถทางการอ่านนั้นมีหลายระดับ โดยเริ่มจากการอ่านสะกดคำ การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการอ่านในระดับสูงคือ ผู้อ่านสามารถจับใจความ วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านได้ ผู้เรียนจึงต้องมีการหัดอ่านหนังสือด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามระดับการเรียนรู้ของตน เพื่อให้ตนเอง มีความสามารถในการสะสมความรู้ไว้ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ หากมีความสามารถทางการอ่าน คือ อ่านได้หลากหลาย อ่านได้รวดเร็วและที่สำคัญคือการอ่านจับใจความของผู้ส่งสารได้ ก็จะทำให้ประสบความสำเร็จในการรับสาร เพราะจะสามารถนำสารที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ การอ่านจับใจความจึงเป็นความสามารถที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย เพราะการอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานของการอ่านในทุกประเภท หากผู้เรียนเข้าใจ และสามารถอ่านจับใจความได้ก็จะสามารถอ่านในระดับที่สูงขึ้นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ แวมมยุรา เหมือนนิล และ ประทีป เหมือนนิล (2564) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านในระดับแรก และเป็นพื้นฐานสำคัญมากในการอ่านระดับสูงต่อไป เช่น ถ้านักเรียนจับใจความจากเรื่องที่อ่านไม่ได้ ก็จะไม่สามารถอ่านเพื่อพิจารณาว่าเรื่องนั้นดีหรือแย่มิได้เช่นกัน

อย่างไรก็ตามแม้ประเทศไทยจะมีการกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมการอ่านจะมีความสำคัญมากเท่าใด แต่ผลคะแนนด้านการอ่านของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O – NET) ด้านการอ่าน ในปีการศึกษา 2564 และ ปีการศึกษา 2565 มีผลคะแนนเฉลี่ยคือ 45.15 และ 59.36 ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลคะแนนที่ลดลง เมื่อเทียบกับปีการศึกษา 2563 ที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 66.02 แสดงให้เห็นว่านักเรียนไทยส่วนใหญ่ขาดความสามารถในการอ่านจับใจความ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2564) อีกทั้งผลการทดสอบโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล หรือ PISA (Programme for International Student Assessment) ในปีการศึกษา 2565 หรือปี 2022 พบว่า นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่าน 379 คะแนน หากเมื่อเทียบกับปี 2018 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของประเทศไทยในด้านการอ่านมีคะแนนเฉลี่ยลดลง 14 คะแนน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท). ศูนย์ PISA, 2566) ครูผู้สอนจึงควรมุ่งเน้นพัฒนาความสามารถในด้านการอ่านจับใจความให้กับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้เกิดเป็นความสามารถพื้นฐานของการอ่าน อันจะส่งผลให้นักเรียนสามารถนำความสามารถนี้ไปใช้ในชีวิตให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไปในอนาคตได้

การสอนอ่านให้กับนักเรียนที่อยู่ในช่วงประถมศึกษานั้นจึงควรส่งเสริมกระบวนการคิด เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมาธิ ความมุ่งมั่น ตั้งใจในการเรียนให้กับนักเรียน และ

สอนด้วยวิธีการใหม่ ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีสมาธิกับบทอ่านจนสามารถจับใจความจากบทอ่านได้ อันจะส่งผลให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้อ่านไปใช้ประโยชน์ต่อไป ทั้งนี้ความเพลิดเพลินในการอ่านมีส่วนช่วยให้เกิดผลเชิงบวกต่อคะแนนการอ่านของนักเรียนไทยอย่างมาก และยังพบว่านักเรียนที่ใช้เวลาในการอ่านเพื่อความเพลิดเพลินมากกว่าจะมีคะแนนการอ่านที่สูงขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น การส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้เวลาในการอ่านหนังสือเพื่อความเพลิดเพลินและได้บทอ่านที่มีความหลากหลายก็จะทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ในการอ่านในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมทักษะและเพิ่มความสามารถด้านการอ่านให้กับนักเรียน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ศูนย์ PISA, 2564)

ครูผู้สอนจึงมีหน้าที่ในการหาวิธีการสอนอ่านจับใจความที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนให้ได้ ทั้งนี้ปัญหาการอ่านจับใจความสามารถแก้ไขได้โดยการประยุกต์ใช้กลวิธีการสอนได้อย่างหลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของนักเรียน เน้นผู้เรียนให้ได้ปฏิบัติผ่านวิธีการอ่านที่หลากหลาย กระตุ้นนักเรียนมีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นพบกลวิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาได้นั้นก็คือ RCRR หรือ Read Cover Remember และ Retell ได้รับการพัฒนาขึ้นโดย Hoyt Linda (2009) โดยในแต่ละขั้นตอนนักเรียนจะได้อ่านเรื่องราวด้วยวิธีการที่แปลกใหม่ ดังนี้ 1) Read คือ การอ่าน นักเรียนอ่านเรื่องราวขนาดเท่าฝ่ามือของตนเองเพื่อให้นักเรียนมีสมาธิกับการอ่านมากยิ่งขึ้น 2) Cover ปิด นักเรียนนำมือที่ปิดข้อความออกเพื่ออ่าน ปิดข้อความส่วนที่ยังอ่านไม่ถึง และปิดข้อความทั้งหมดเมื่ออ่านจบแล้ว 3) Remember จำ เมื่อปิดข้อความแล้วให้นักเรียนจดจำเรื่องราว ที่ได้อ่านไปด้วยวิธีการใดก็ได้ และ 4) Retell เล่าเรื่องเมื่อปฏิบัติในขั้นตอนการจำแล้ว นักเรียนจะต้องจับคู่กับเพื่อนเพื่อเล่าในสิ่งที่ตนเองจำได้ ซึ่งเป็นกลวิธีที่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา เพราะช่วยกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการอ่านได้

อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ยังไม่ได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้อภิปรายหรือสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่าน เพียงแต่ส่งเสริมให้นักเรียนได้อ่านครั้งละสั้น ๆ และพูดคุยแลกเปลี่ยนความจำจากบทอ่านกับเพื่อนของตนเองเท่านั้น ผู้วิจัยจึงคิดว่าการใช้เทคนิคอื่นเข้ามาช่วยส่งเสริมให้กับกลวิธี RCRR ได้มีประสิทธิภาพและส่งผลในการพัฒนาความสามารถในการอ่าน จับใจความของนักเรียนได้มากยิ่งขึ้น คือเทคนิคเพื่อนคู่คิด หรือ Think Pair Share ซึ่งจะ เป็นกลวิธีที่ให้นักเรียนได้จับคู่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับแนวคิดทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 คือด้านการทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Collaboration, Teamwork & Leadership) ทิศนา ขัมมณี (2556) กล่าวถึงเทคนิคเพื่อนคู่คิดว่าเป็นการเรียนแบบร่วมมือระหว่างนักเรียนสองคน มีวิธีการที่ช่วยพัฒนานักเรียนให้ได้คิด ได้ลงมือปฏิบัติร่วม และแลกเปลี่ยน

ความรู้ สร้างความช่วยเหลือทางการเรียนรู้ต่อกัน แล้วนำความรู้ที่ได้นั้นมาอภิปรายให้เกิดประโยชน์ต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกกลวิธี RCRR ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพราะเชื่อว่ากลวิธี RCRR จะช่วยส่งเสริมการอ่านการจับใจความได้ และการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดก็จะช่วยส่งเสริมกลวิธี RCRR ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดสูงขึ้นกว่าก่อนจัดกิจกรรม

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเขาวัง (แสง ช่วงสุวนิช) อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 10 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/9 โรงเรียนวัดเขาวัง (แสง ช่วงสุวนิช)ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 40 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกลวิธี RCRR ร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด

2.2 ตัวแปรตาม

- 1) ความสามารถในการอ่านจับใจความ
- 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกลวิธี RCRR

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยตามแบบแผนการวิจัยแบบก่อนทดลอง (Pre Experimental Designs) ใช้แบบการทดลองกลุ่มเดียวมีการสอบก่อนและสอบหลังการทดลอง (The One – Group Pretest – posttest Design) โดยใช้กลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด จำนวน 8 แผน 8 ชั่วโมง โดยใช้เนื้อหาในการอ่าน ได้แก่ 1) นิทาน ตำนาน เรื่องเล่าพื้นถิ่นจังหวัดราชบุรี จำนวน 2 ชั่วโมง 2) เรื่องสั้น ๆ จำนวน 2 ชั่วโมง 3) ข่าว จำนวน 2 ชั่วโมง และ 4) บทร้อยกรอง ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้อ่าน จำนวน 2 ชั่วโมง ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยมีรายการประเมิน คือ 1) ด้านสาระสำคัญ 2) ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ 3) ด้านเนื้อหา 4) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ 5) ด้านสื่อและอุปกรณ์ในการสอน และ 6) ด้านการวัดและการประเมินผล มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 - 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ปรับบทอ่านให้สั้นลงเพื่อความเหมาะสมของเวลาในการสอน และปรับกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ แบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้ทดสอบทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน แต่สลับข้อและสลับตัวเลือก ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67-1.00 ผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำให้ปรับแก้ตัวเลือกตอบและข้อความให้เหมาะสม มีค่าความยากง่ายรายข้ออยู่ระหว่าง 0.23-0.78 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.14 - 0.76 และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตร KR-20 ได้ผลค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

3. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนการอ่านจับใจความด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด มีลักษณะการตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย มีข้อความทั้งหมด 15 ข้อ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการสอน และด้านการวัดและการประเมินผล โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ปฐมนิเทศเตรียมความพร้อมก่อนการเก็บข้อมูลการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/9 จากนั้นให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

(Pre - Test) โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง โดยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัย

3.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นจำนวนทั้งสิ้น 8 ชั่วโมง มีวิธีการสอนคือ ครูผู้สอนจับกลุ่ม 4 คน โดยใช้ระดับความสามารถเก่ง กลาง อ่อน (1:2:1) ซึ่งแบ่งด้วยคะแนนทดสอบก่อนเรียน ความสามารถในการอ่านจับใจความ

1) Read คือการอ่าน คือ ครูผู้สอนจะนำบทอ่านมาให้ให้นักเรียนอ่าน ได้แก่ นิทาน ข่าว เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรอง โดยในแต่ละรอบของการอ่าน นักเรียนจะอ่านเท่าขนาดของฝ่ามือตนเองจะสามารถวางทับลงไปได้เท่านั้นเพื่อไม่ให้นักเรียนต้องอ่านเนื้อหาที่มากจนเกินไป ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายได้

2) Cover ปิด ในขั้นตอนนี้จะแบ่งออกเป็น 2 กิจกรรมคือ ในขณะที่นักเรียนกำลังอ่านอยู่นั้น ให้นักเรียนปิดส่วนที่ยังอ่านไม่ถึง และเมื่ออ่านจบแล้ว ให้นักเรียนปิดส่วนที่อ่านจบไปแล้วด้วยเพื่อไปสู่การทำกิจกรรมขั้นต่อไป

3) Remember ร่วมกับ Think และ Pair จำ คิด และฟังพาท หมายถึง เมื่อปิดข้อความแล้วให้นักเรียนจดจำเรื่องราวที่ได้อ่านไป โดยในขั้นตอนแรกนักเรียนจะต้องทำงานคนเดียวคือการคิดและพยายามจดจำข้อมูลด้วยตนเองก่อนเป็นกระบวนการในขั้น Think จากนั้นทำงานร่วมกันกับเพื่อนของตนเองด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันคือกระบวนการในขั้น Pair โดยใช้วิธีการในการจดจำเรื่องราวที่ได้อ่านไปด้วยการตั้งคำถาม การตอบคำถาม การวาดรูป การทำแผนผังความคิด การจดคำสำคัญ ในขั้นตอนนี้นักเรียนจะต้องจับคู่กันภายในกลุ่มของตนเองเพื่อทำงานร่วมกัน

4) Retell ร่วมกับ Share เล่าเรื่องและแบ่งปัน เมื่อปฏิบัติในขั้นตอนการจำแล้ว นักเรียนจะต้องเล่าในสิ่งที่ตนเองจำได้ต่อกลุ่มของตน หากจำไม่ได้ หรือไม่มั่นใจครูสามารถอนุญาตให้นักเรียนดูในสิ่งที่จดได้เป็นเวลาสั้น ๆ ก่อนกลับมาเล่าอีกครั้ง ในขั้นตอนนี้ เพื่อนสามารถช่วยเหลือหากการเล่าติดขัดจากการจำเนื้อเรื่องไม่ได้ หรือเกิดจากความไม่มั่นใจ จากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเรื่องราวที่ตนเองเล่ามาสรุปนำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่ออภิปรายและสรุปประเด็นที่ได้พร้อมกันซึ่งเป็นกระบวนการในขั้น Share

3.3 นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ (Post - Test) โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง โดยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยดำเนินการ ดังนี้

4.1 การตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ใช้สถิติ คือ การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) การหาค่าความยากง่าย (P) การหาค่าอำนาจจำแนก (r) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20

4.2 หาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด และแบบประเมินความพึงพอใจ

4.2 วิเคราะห์คะแนนของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และสถิติ t – test แบบ Dependent ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

การทดลอง	N	คะแนนเต็ม	M	SD	t	Sig.
ก่อนการทดลอง	40	30	13.38	4.64	10.18	0.00
หลังการทดลอง	40	30	17.93	3.80		

จากตารางที่ 1 จะพบว่า คะแนนความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด หลังการจัดการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนเรียน เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent t-test) พบว่าคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

ที่	ข้อความ	M	SD	ระดับความ พึงพอใจ	ลำดับที่
1. ด้านเนื้อหา					
1	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ใน ชีวิตได้	3.00	0.00	มาก	1
2	เนื้อหาที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับบทเรียน และความสามารถของผู้เรียน	2.93	0.26	มาก	2
3	เนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปยาก	2.73	0.53	มาก	3
4	เนื้อหาทั้งหมดเหมาะสมกับเวลาในการสอน	2.58	0.67	มาก	4
5	เนื้อหาที่มีความน่าสนใจ ดึงดูดผู้เรียน	2.55	0.59	มาก	5
	รวมด้านเนื้อหา	2.76	0.41	มาก	(3)
2. ด้านครูผู้สอน					
6	ครูชี้แจง และอธิบายเนื้อหาบทเรียนได้ ชัดเจน เข้าใจง่าย	3.00	0.00	มาก	1
7	ครูกระตุ้นนักเรียนให้มุ่งมั่นในการเรียนรู้ และเสริมแรงด้วยรางวัล	3.00	0.00	มาก	2
8	ครูให้คำแนะนำ และคำปรึกษาในการเรียนรู้ อย่างทั่วถึง	2.70	0.56	มาก	3
	รวมด้านครูผู้สอน	2.90	0.19	มาก	(2)
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน					
9	นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมเป็นลำดับขั้นตอน	3.00	0.00	มาก	1
10	นักเรียนได้ลงมือในการปฏิบัติกิจกรรม	2.83	0.38	มาก	2
11	นักเรียนได้สื่อสาร แสดงความคิดเห็น และ อภิปรายความรู้	2.68	0.65	มาก	3
12	กิจกรรมมีความสนุก ส่งเสริมการเรียนรู้เชิง รุก	2.53	0.89	มาก	4
	รวมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	2.76	0.48	มาก	(3)
4. ด้านการวัดและการประเมินผล					
13	มีการทดสอบความสามารถก่อนและหลัง เรียน	3.00	0.00	มาก	1
14	ผู้เรียนทราบผลการประเมินของตนเอง	3.00	0.00	มาก	2
15	มีการประเมินผลพฤติกรรมในการทำ งานกลุ่ม	2.73	0.45	มาก	3
	รวมด้านการวัดและการประเมินผล	2.91	0.15	มาก	(1)
	รวม	2.82	0.33	พึงพอใจมาก	

จากตารางที่ 2 จะพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดโดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.33 และหากพิจารณารายด้านจะพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในด้านการวัดและการประเมินผลมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.00 ด้านครูผู้สอนเป็นลำดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.19 ด้านเนื้อหา และด้านกิจกรรมการสอนเป็นลำดับที่ 3 เนื่องจากมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากันที่ 2.76 ในส่วนของด้านเนื้อหามีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 และด้านกิจกรรมการสอนมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกลวิธี RCRR ร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนได้ เนื่องจากมีกระบวนการอ่านที่ส่งเสริมสมาธิ และความรอบคอบให้แก่ นักเรียน อีกทั้งยังส่งเสริมให้นักเรียนได้อ่านและทำกิจกรรมอันสลับกันไปจึงเป็นการอ่านที่ไม่น่าเบื่อ ผู้เรียนไม่รู้สึกรับข้อมูลมากเกินไป มีกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้จดจำข้อมูลที่อ่านเป็นระยะ เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน แนวการสอนด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด มีขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 Read อ่านแต่ผู้เรียนจะอ่านเพียง ฝ่ามือของตนเองจะสามารถปิดบรรทัดได้เท่านั้น ขั้นที่ 2 Cover นักเรียนปิดบทอ่านของตนเองเพื่อทำกิจกรรมต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการวางมือทาบปิดบทอ่าน เพื่อทราบจำนวนบรรทัด ที่ต้องอ่านในแต่ละครั้ง ขั้นที่ 3 Remember ร่วมกับ Think และ Pair นักเรียนจดจำสิ่งที่อ่านด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การจดจำสำคัญ การวาดรูป ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้เรียน

ต้องใช้ความคิดด้วยตนเอง จากนั้นครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแบ่งปันข้อมูลกับเพื่อนในกลุ่ม ขั้นที่ 4 Retell ร่วมกับ Share คือครูเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนเล่าเรื่องราวที่ตนเองจำได้ให้เพื่อนในกลุ่มฟังเพื่อเป็นการทบทวนความรู้ที่ได้รับ และกิจกรรมสุดท้ายครูให้แต่ละกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้อ่านหน้าชั้นเรียน ผลปรากฏว่าความสามารถในการอ่านจับใจความหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/9 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวได้ว่า ทุกขั้นตอนของกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ ดังที่ Anita Valeri Regita (2021) ได้ศึกษากลยุทธ์ อ่าน ปกปิด จำ และเล่า (RCRR) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านสารประเภทบรรยายเพื่อความเข้าใจ พบว่านักเรียนสามารถอ่านงานเขียนเชิงบรรยายได้ดียิ่งขึ้น มีผลการเรียนที่เพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกับงานของ Eny Erianti, Merie Agustiani & Mila Arizah (2022) ได้ศึกษา การใช้กลวิธีการอ่าน ปิด จำ และเล่า ที่จะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียน จากการทดลองพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นเรียนควบคุม และการทดลองของ SMK Negeri 1 OKU จากงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้กลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดนั้นช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ นวกานต์ วิภาสชีวิน (2564) ได้พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถต่อการแก้ปัญหาเรื่อง สถิติ หลังจากรับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบ SSCS ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของราตรี พรหมบุตร (2564) ที่พบว่า ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดรวมกับการใช้คำถาม หลังการจัดการเรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/9 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน พบว่า ลำดับที่พบมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านการวัดและการประเมินผล เนื่องมาจากครูมีการแจ้งจุดประสงค์ และลำดับในการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจนครูมีการประเมินรายกลุ่มและใช้การเสริมแรงมาประเมินการทำกิจกรรมกลุ่มตลอดการจัดการเรียนรู้ รวมถึงครูแจ้งคะแนนและความสำเร็จในการทำงานของนักเรียนทุกครั้ง ความพึงพอใจในระดับมากในลำดับที่ 2 คือ ด้านครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 โดยครูผู้สอนทำหน้าที่ในการเป็นผู้แนะนำในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เท่านั้น คอยส่งเสริมและสนับสนุนความคิดของนักเรียน มีการเสริมแรงบวกด้วยรางวัลและคำชมอยู่เสมอ คอยช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่สามารถอ่านหรือตอบคำถามได้ด้วยการกระตุ้นความคิด อีกทั้งยังวางตัวเป็นเหมือนเพื่อน

สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เป็นกันเอง ไม่กดดันนักเรียนที่ไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของปริญญา โกมลภิติสกุล (2565) ที่พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดอยู่ในระดับมากที่สุดเพราะผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น และครูทำหน้าที่เป็นเพียงผู้สนับสนุนเท่านั้น และความพึงพอใจระดับมากในลำดับที่ 3 คือด้านเนื้อหา และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ช่วยทำให้นักเรียนมีสมาธิ และไม่รู้สึกรู้สึกเหน็ดเหนื่อยกับการอ่าน ได้ทำงานเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนที่เก่งได้คอยช่วยเหลือเพื่อนสร้างความมั่นใจให้แก่ตนเอง ผู้เรียนอ่อนไม่รู้สึกถูกทิ้งไว้ข้างหลัง เพราะมีเพื่อนคอยสนับสนุน จึงทำให้อยากที่จะร่วมกิจกรรมต่อไป อีกทั้ง ในด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยเลือกนิทาน ตำนาน เรื่องเล่า ที่มาจากข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดราชบุรี บทอ่านสั้น ๆ และข่าวที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ที่นักเรียนเคยพบเห็น และเลือกบทหรือกรอนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้นักเรียนต้องเรียนมาเป็นบทอ่าน จึงทำให้นักเรียนเข้าใจ และรับสารได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดนั้นช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีสมาธิ มีความสุข และเกิดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของจารวิทย์ ศิรินิล (2564) กล่าวว่าการจัดกิจกรรมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดช่วยทำให้นักเรียนมีความคิดเห็นต่อบรรยากาศการเรียนรู้ ในระดับเห็นด้วยมาก เพราะการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมกันคิดอย่างสร้างสรรค์ นักเรียนเกิดความสุขในการเรียน ทำให้นักเรียนพัฒนาศักยภาพของตนเองได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้จากการสำรวจการเขียนแสดงความคิดเห็นของแบบประเมินความพึงพอใจ นักเรียนส่วนใหญ่กล่าวว่า รู้สึกชอบวิธีการอ่านไปทีละน้อยเพื่อให้ตนเองไม่รู้สึกล้าและชอบที่ได้พูดคุยกับเพื่อนในระหว่างที่อ่านเนื้อหา

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. สามารถนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ไปใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาอื่น ๆ ได้ เนื่องจากช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความซึ่งเป็นการอ่านในระดับต้น และเป็นความสามารถสำคัญของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาที่นำความสามารถในด้านการอ่านจับใจความไปต่อยอดการอ่านในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

2. สามารถนำกลวิธี RCRR ไปใช้ร่วมกับเทคนิค หรือวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) อื่น ๆ ได้ เพราะเป็นกลวิธีที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *เด็กไทยวิถีใหม่ อ่านออกเขียนได้ทุกคน*, (2564, 30 มิถุนายน).
<https://moe360.blog/2021/06/30/children-literate/>
- จารวีร์ คีรีนิล. (2564). *การพัฒนาความสามารถด้านการแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/3855>.
- ทิตนา แคมมณี. (2556). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 16). โรงพิมพ์ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- นวกานต์ วิชาสขีวิน. (2564). *ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ SSCS ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think-Pair-Share) เรื่อง สถิติ ที่มีต่อการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาและความสามารถในการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]. <https://sure.su.ac.th/xmlui/handle/123456789/26582attem>
- ปฎิญา โกลมกิตติสกุล. (2565). *ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]. <https://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/handle/1234567>.
- ราตรี พรหมบุตร. (2564). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับการใช้คำถาม*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- แวมยุรา เหมือนนิล และ ประทีป เหมือนนิล. (2564). *การอ่านจับใจความ*. สำนักพิมพ์ประทีปเหมือนนิล.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2564). *สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564*. (ม.ป.ป.) จาก <https://www.niets.or.th/th/content/view/25416>.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2565). *สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565*. (ม.ป.ป.) จาก <https://www.niets.or.th/th/catalog/view/497>.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ศูนย์ PISA. (2566). *“การแถลงข่าวผลการประเมิน PISA 2022*. (2566, 6 ธันวาคม) www.pisathailand.ipst.ac.th/news-21/.
- หัตถกาญจน์ อารีศิลป์. (2565). *ณ ขณะอ่าน : บทเรียนฝึกทักษะ “การอ่าน” สำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา*. สถาบันภาษาไทยสิรินธร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Anita Valeri Regita. (2021). The Use Of Rcurr (Read, Cover, Remember, Retell) Strategy To Help Tenth Graders In Comprehending Narrative Reading Text. *Research on English Language Teaching in Indonesia (e-Journal), Volume 09 Nomor 01 Tahun, 157-158.*
- Eny Erianti, Merie Agustiani, & Mila Arizah. (2022). Rcurr Strategy: Is It Effective To Improve students' Reading Comprehension Achievement. *Journal of Language Education (JoLE), Vol 6 (1) May 2022 English Education Study Program Universitas Baturaja.*
- Hoyt Linda. (2009). *Revisit, Reflect, Retell Updated Edition Time-Tested Strategies For Teaching Reading Comprehension.* Heinemann. portsmouth, nh.
- Yulimariza, N. (2013). Teaching Reading Comprehension by Combining Read, Cover, Remember, Retell and Three Two One Strategies at Senior High School. *Journal of English Education, 2(2), 5-6.*

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการวิจัย
ผ่านการเรียนรู้แบบออนไลน์ สำหรับผู้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

The Development of ;earning Activities that Enhance Knowledge
Understanding and Research Skills Through Online Learning
for the Teaching Professional Certificate Program
Bunditpatanasilpa Institute

ภุรี วงศ์วิเชียร*

Phuri Wongwichian*

คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Faculty of Art Education Bunditpatanasilpa Institute

*Corresponding author e-mail : bomb8st@hotmail.com

วันที่รับ : 11 พฤศจิกายน 2567

วันที่แก้ไข : 3 มกราคม 2567

วันที่ตอบรับ : 20 มกราคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Metod) มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อพัฒนา
กิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ออนไลน์
ผ่านการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ออนไลน์ของ
ผู้เรียนเพื่อประเมินทักษะในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ออนไลน์ของผู้เรียนและเพื่อศึกษา
ทัศนคติของผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู สถาบันบัณฑิต
พัฒนศิลป์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ห้องเรียนที่ 1 จำนวน 25 คน โดยใช้ในการสุ่มแบบง่าย
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ และแบบประเมินทักษะ
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t-test แบบ dependent

ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมประกอบด้วย 5 กิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การบรรยายให้
ความรู้ การมอบหมายกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์การเสริมสร้าง
ทักษะในการทำวิจัยผ่านเกมหรือกิจกรรมการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการทำวิจัย
ผ่านการปฏิบัติการวิจัยเป็นรายบุคคลและการนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการวิจัยรายบุคคล

2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ภายหลังการเรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่พัฒนาสูงกว่าคะแนนมาตรฐานที่กำหนดร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ผู้เรียนมีทักษะในการดำเนินการวิจัยภายหลังการเรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่พัฒนาสูงกว่ากับคะแนนมาตรฐานที่กำหนดร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ผู้เรียนมีทัศนคติต่อการเรียนรู้ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ภายหลังผ่านการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่พัฒนา ประกอบด้วย เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการดำเนินการวิจัย สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ สร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการทบทวนความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และสร้างความสนุกสนานและความผ่อนคลายในการเรียนรู้

คำสำคัญ : กิจกรรมการเรียนรู้ระบบออนไลน์ / ทักษะการวิจัย / หลักสูตรประกาศนียบัตร
วิชาชีพครู

Abstract

The objectives of this mixed-method research are: to develop activities that enhance knowledge, understanding, and research skills to improve learning through online platforms; to study academic achievement and research skills improvement among learners; and to examine learner attitudes. The sample group comprises learners in the Teaching Professional Certificate Program at Bunditpatanasilpa Institute, Semester 2, Academic Year 2022, Classroom 1, totaling 25 individuals selected via simple random sampling. Data collection instruments included interview forms, tests, and skills assessment forms. Data analysis utilized dependent t-test statistics.

The results indicate: 1) Activities such as educational lectures, assigned tasks for knowledge enhancement, and strengthening research skills through interactive games or activities, as well as individual research practices and knowledge exchange, effectively enhance knowledge, understanding, and research skills in online learning. 2) Learners achieved academic improvement in research skills after participating in online learning activities, exceeding the required standard score of 70% with statistical significance at the .01 level. 3) Research skills among learners similarly showed

significant improvement, surpassing the 70% threshold with statistical significance at the .01 level. 4) Learners developed a positive attitude toward research and learning through activities that enhance knowledge, understanding, and research skills, fostering motivation, knowledge exchange opportunities, review of research-related knowledge, and enjoyable learning experiences.

Keywords : Online learning management / Research Skills / Graduate Diploma in Teaching Profession

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 28 ได้กำหนดให้หลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น นอกจากต้องมีความหลากหลาย จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระหลักหลักสูตรต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม แล้วนั้น ยังได้กำหนดเพิ่มเติมในวรรค 3 ว่านอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม และความตามมาตรา 30 ที่กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา นอกจากนี้มาตรฐานวิชาชีพครูยังได้กำหนดมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู โดยกำหนดให้ครูต้องมีความรู้ในการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนรวมถึงมีสมรรถนะในการเลือกใช้ผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ และทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาผู้เรียนได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

การวิจัยทางการศึกษาเป็นกระบวนการสืบค้นหาความรู้ ความจริง หรือองค์ความรู้ใหม่ทางการศึกษาด้วยวิธีการที่เป็นระบบ แบบแผนที่เชื่อถือได้ ซึ่งจะช่วยให้ได้สารสนเทศผลการวิจัยที่เป็นความรู้ ความจริงหรือองค์ความรู้ใหม่ที่เชื่อถือได้ ที่สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษา “กระบวนการสำคัญของการวิจัย” ที่เป็นหัวใจของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย การวิเคราะห์ประเด็นการวิจัยจากสถานการณ์ทางการศึกษา การกำหนดคำถามการวิจัย การเลือกวิธีวิทยาการวิจัย การออกแบบการวิจัย การจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัย การนำเสนอผลการวิจัย และการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย การเรียนรู้ให้เข้าใจ

กระบวนการสำคัญของการวิจัยดังกล่าวนี้จะช่วยให้ผู้ที่มีบทบาทรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาสามารถดำเนินการวิจัยและใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2560) ซึ่งเห็นได้ว่าการทำวิจัยในปัจจุบันถือเป็นหนึ่งในส่วนสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาผู้สอน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และอื่น ๆ ทักษะในการทำวิจัยจึงเป็นทักษะที่สำคัญของครูผู้สอนที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนา แก่ไข ส่งเสริมผู้เรียน การสร้างนวัตกรรมต่าง ๆ ได้ และจากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ในหลักสูตรด้านการศึกษาทุกหลักสูตรจึงได้มีการจัดการเรียนรู้ด้านการวิจัยให้แก่ผู้เรียน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเสริมสร้างทักษะด้านการวิจัยให้แก่ผู้เรียน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาวิชาชีพ และการจัดการเรียนการสอนของตนต่อไป

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019: COVID-19) ทำให้เกิดการปรับตัวเป็นวิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal) โดยเฉพาะสถาบันทางการศึกษาที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบปกติได้ จึงจำเป็นต้องใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้การเรียนรู้เกิดความต่อเนื่อง การเรียนการสอนแบบออนไลน์มีองค์ประกอบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้กระบวนการจัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและการประเมินผล รูปแบบการเรียนการสอน มีหลากหลายวิธี ที่ทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันได้ การพิจารณาองค์ประกอบและรูปแบบที่สอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะวิชา และบริบทของผู้เรียนจะนำไปสู่ การประยุกต์ใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ (วิทยา วาโย และคณะ, 2563) ซึ่งจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการจัดการเรียนรู้เป็นแบบออนไลน์ได้พบสภาพปัญหาต่าง ๆ หลายด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้สอน การขาดวัสดุอุปกรณ์หรือสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ความรู้ความเข้าใจและการใส่ใจในการเรียนรู้ในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งส่งผลให้ผลของการจัดการเรียนรู้ในหลายวิชาไม่เป็นไปตามเป้าประสงค์ การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยของธนพรรณ ทรัพย์ธนาตล (2554) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนบทเรียนออนไลน์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนบทเรียนออนไลน์ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านอาจารย์ ปัจจัยด้านนักศึกษา และปัจจัยด้านสถานศึกษา ส่งผลกระทบบต่อจัดการเรียนการสอนบทเรียนออนไลน์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เป็นสถาบันการศึกษาได้ทำการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูขึ้น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 โดยมุ่งส่งเสริม พัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพครูให้แก่ผู้ที่สนใจเข้ารับการศึกษ โดยการวิจัยทางการศึกษาเป็นหนึ่งในสาระการเรียนรู้ที่ได้จัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้เข้าใจระเบียบวิธีในการดำเนินการวิจัยรูปแบบ ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย โดยผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เข้าใจในระเบียบวิธีวิจัย การดำเนินการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัย การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และจากปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนออนไลน์ในปัจจุบัน พบว่า กิจกรรมต่างที่มีส่วนในการเสริมสร้างทักษะในการดำเนินการวิจัยของผู้เรียนภายในชั้นเรียนถูกลดลงเนื่องจากความเหมาะสมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งอาจส่งผลให้ทักษะในการดำเนินการวิจัยหรือความรู้ความเข้าใจในบางประเด็นของผู้เรียนลดลง และส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการดำเนินการวิจัยเมื่อสำเร็จการศึกษาและประกอบวิชาชีพครูในอนาคตต่อไปได้

ทั้งนี้ได้มีผู้ดำเนินการพัฒนาการเรียนรู้อ่านกระบวนการวิจัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผู้เรียนให้มีความรู้และประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นหลายท่าน ดังเช่น สุวัฒน์ บันลือ (2561) ที่ได้ดำเนินการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่เหมาะสมสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่เหมาะสมสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และเพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งจากการวิจัย พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นตอนก่อนเรียน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 1.1) การวิเคราะห์ผู้เรียน 1.2) การวิเคราะห์เนื้อหา 2) ขั้นตอนระหว่างเรียน ประกอบด้วยขั้นตอนย่อยคือ 2.1) ปฐมนิเทศรายวิชา 2.2) จัดการเรียนการสอน และ 3) ขั้นตอนการประเมินผล โดยผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ พบว่า นักศึกษากลุ่มที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และกลุ่มที่เรียนในชั้นเรียนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นแสดงว่าการเรียนการสอนออนไลน์สามารถก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้เท่ากับการเรียนในชั้นเรียนแบบปกติ

ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนรายวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ่านหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู พบว่าในช่วงที่มีการเรียนรู้อ่านระบบออนไลน์นั้น ผู้เรียนขาดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมภายในชั้นเรียน รวมถึงขาดแรงกระตุ้นในการเรียนรู้ และจากความสำคัญของการเรียนรู้ด้านการวิจัยทางการศึกษา และสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการวิจัยผ่านการจัดการเรียนรู้อ่านออนไลน์ สำหรับผู้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยดำเนินการศึกษากับผู้เรียน

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้าง ทักษะ ความรู้ และความเข้าใจในการดำเนินการวิจัยให้แก่ผู้เรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบที่ เหมาะสมกับการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์และเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ใน รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการ เรียนรู้ ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู ของผู้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
3. เพื่อประเมินทักษะในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรูของผู้เรียนหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
4. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู ภายหลังผ่านการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่พัฒนา

ขอบเขตการวิจัย

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการวิจัย ผ่านการ เรียนรู้แบบออนไลน์ สำหรับผู้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการวิจัยในครั้งนี้ออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะในการทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรูผ่านการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์

การพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะในการทำวิจัยฯ

การดำเนินการพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะในการทำวิจัยฯ ครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะในการทำวิจัยเพื่อนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสอนผ่าน ระบบออนไลน์ที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา ในขั้นตอนต่อไป

1.2 ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยขั้นตอนนี้เป็นการดำเนินการนำ แบบสัมภาษณ์ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1.1 ไปดำเนินการสัมภาษณ์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา ในรายวิชา การวิจัยทางการศึกษา ที่มีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยกำหนด ประกอบด้วย เป็นผู้สอนรายวิชาการวิจัย

ทางการศึกษาหรือรายวิชาที่เกี่ยวข้อง ในระดับบัณฑิตศึกษา, มีประสบการณ์สอนในระดับบัณฑิตศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และสำเร็จการศึกษาด้านการวิจัยทางการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องในระดับปริญญาโทขึ้นไปจำนวน 13 คน

1.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสรุปผลและยืนยันข้อมูล ผ่านการประยุกต์เทคนิคเดลฟาย โดยผู้วิจัยได้นำข้อสรุปแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สะท้อนกลับให้ผู้สอนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลทั้ง 13 คน ประเมินความเหมาะสมของข้อสรุปในรอบ 1 และสร้างข้อสรุปเพื่อสะท้อนผลสรุปจากรอบที่ 1 ให้ผู้สอนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลประเมินความเหมาะสมอีกครั้งในรอบที่ 2 เพื่อสร้างข้อสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการทำวิจัยให้แก่ผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยขั้นตอนนี้ คือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ โดยดำเนินการตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) และความเป็นปรนัยของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การสรุปผลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เรียน มาวิเคราะห์โดยวิธีการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) แบบการวิเคราะห์สารระบบ (Taxonomy Analysis) โดยผู้วิจัยกำหนดคำหลักเพื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

2. ยืนยันข้อมูล โดยใช้การประยุกต์เทคนิคเดลฟาย หาค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอร์ (IR)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ภายหลังจากที่ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จากข้อสรุปที่ได้ในขั้นตอนที่ 1 แล้วเสร็จผู้วิจัยนำกิจกรรมที่ออกแบบมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ ผู้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และเมื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอนครบถ้วนตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ห้องเรียนที่ 1 จำนวน 25 คน จากจำนวนทั้งหมด 2 ห้อง จำนวน 50 คน โดยใช้การสุ่มแบบง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบอัตนัย จำนวน 5 ข้อคะแนนเต็ม 30 คะแนน โดยดำเนินการตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) และความเป็นปรนัยของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการเปรียบเทียบคะแนน Posttest กับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดร้อยละ 70 (21 คะแนน) โดยใช้สถิติ paired t-test

เกณฑ์การประเมินผล

ในการทดสอบเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลดังนี้ ช่วงคะแนน 80 – 100 หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในระดับดีมาก (ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการวิจัยแนวคิดทฤษฎีและระเบียบวิธีวิจัยในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ได้ถูกต้องและเหมาะสม)

ช่วงคะแนน 70 – 79 หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในระดับดี (ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการวิจัยแนวคิดทฤษฎีและระเบียบวิธีวิจัยในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แต่ยังไม่ถูกต้องและเหมาะสมทั้งหมด)

ช่วงคะแนน 60 – 69 หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในระดับปานกลาง (ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการวิจัยแนวคิดทฤษฎีและระเบียบวิธีวิจัยในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ได้เพียงบางส่วน)

ช่วงคะแนน 50 – 59 หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในระดับน้อย (ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการวิจัยแนวคิดทฤษฎีและระเบียบวิธีวิจัยในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ได้เพียงเล็กน้อย)

ช่วงคะแนน 0 – 49 หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในระดับต้องปรับปรุง (ผู้เรียนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการวิจัยแนวคิดทฤษฎีและระเบียบวิธีวิจัยในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินทักษะในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ภายหลังผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนครบถ้วนตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และดำเนินการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนแล้วเสร็จ ผู้วิจัยได้ทำการประเมินทักษะในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ห้องเรียนที่ 1 จำนวน 25 คน จากจำนวนทั้งหมด 2 ห้อง จำนวน 50 คน โดยใช้การสุ่มแบบง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบประเมินทักษะในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน คะแนนเต็ม 40 คะแนน โดยดำเนินการตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) และความเป็นปรนัยของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเปรียบเทียบคะแนน Posttest กับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดร้อยละ 70 (28 คะแนน) โดยใช้ paired t-test

เกณฑ์การประเมินผล

ในการทดสอบเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลดังนี้ ช่วงคะแนน 80 – 100 หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในระดับดีมาก (ผู้เรียนสามารถเขียนรายงานการวิจัยได้ถูกต้องและเหมาะสมในทุกประเด็นที่ประเมิน)

ช่วงคะแนน 70 – 79 หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในระดับดี (ผู้เรียนสามารถเขียนรายงานการวิจัยได้ถูกต้องและเหมาะสมในทุกประเด็นที่ประเมิน แต่ยังไม่ถูกต้องและเหมาะสมทั้งหมด)

ช่วงคะแนน 60 – 69 หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในระดับปานกลาง (ผู้เรียนสามารถเขียนรายงานการวิจัยได้ถูกต้องและเหมาะสมในทุกประเด็นที่ประเมินได้เพียงบางส่วน)

ช่วงคะแนน 50 – 59 หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในระดับดีอยู่ในระดับน้อย (ผู้เรียนสามารถเขียนรายงานการวิจัยได้ถูกต้องและเหมาะสมในทุกประเด็นที่ประเมินได้เพียงเล็กน้อย)

ช่วงคะแนน 0 – 49 หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในระดับดีอยู่ในระดับต้องปรับปรุง (ผู้เรียนยังไม่สามารถเขียนรายงานการวิจัยได้ถูกต้องและเหมาะสมในทุกประเด็นที่ประเมิน)

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ภายหลังผ่านการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่พัฒนา

ภายหลังผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนครบถ้วนตามเนื้อหาที่กำหนด และมีการประเมินความรู้ ความเข้าใจและทักษะของผู้เรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาทัศนคติของผู้เรียนว่ามีความคิดเห็นและความรู้สึกนึกคิดอย่างไรการเรียนรู้ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ภายหลังผ่านการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่พัฒนาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ห้องเรียนที่ 1 ที่เป็นตัวแทนจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะด้านการวิจัย จำนวน 10 คน โดยใช้การสุ่มแบบง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ภายหลังผ่านการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่พัฒนา ในประเด็นเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนรู้ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม ทัศนคติต่อกิจกรรมและข้อเสนอแนะ โดยดำเนินการตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) และความเป็นปรนัยของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การสรุปผลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เรียน มาวิเคราะห์โดยวิธีการจำแนกชนิดข้อมูล แบบการวิเคราะห์สารระบบโดยผู้วิจัยกำหนดคำหลักเพื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการวิจัย ผ่านการเรียนรู้แบบออนไลน์ สำหรับผู้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. กิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการวิจัย ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ประกอบด้วย

จากการดำเนินการการศึกษาวิเคราะห์เอกสารวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษารายวิชาการวิจัยทางการศึกษาที่มีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยกำหนด ผู้วิจัยได้นำข้อสรุปที่ได้มาดำเนินการออกแบบกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการวิจัย ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ ได้จำนวน 5 กิจกรรม โดยมีรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม ดังนี้

1.1 การบรรยายให้ความรู้

เป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ดำเนินการโดยผู้สอนผ่านระบบออนไลน์ เพื่อเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการวิจัยทั้งในรูปแบบการบรรยาย การยกตัวอย่าง การเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา การอภิปรายแลกเปลี่ยนร่วมกัน โดยมีผู้สอนเป็นผู้ควบคุมดูแลและให้คำแนะนำในขณะเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์

1.2 การมอบหมายกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์

เป็นกิจกรรมในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการดำเนินการวิจัยในรูปแบบรายบุคคลหรือรูปแบบกลุ่ม โดยผู้สอนจะดำเนินการกำหนดกิจกรรมร่วมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ระเบียบวิธีวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัยและอื่น ๆ เช่น การสืบค้นเอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การศึกษารูปแบบหรือกระบวนการวิจัยที่ผู้เรียนสนใจ การตั้งชื่อเรื่อง การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย การสร้างเครื่องมือวิจัย การเขียนรายงานการวิจัย รวมถึงการดำเนินการวิจัย เป็นต้น

1.3 การเสริมสร้างทักษะในการทำวิจัยผ่านเกม หรือกิจกรรม

เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนดเกมหรือกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในการทำวิจัยให้แก่ผู้เรียน เช่น การเรียนรู้ผ่านคลิปวิดีโอ การฝึกการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล การฝึกการสังเกตหรือการสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสร้างเครื่องมือในการวิจัย การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย รวมถึงการทบทวนความรู้ต่าง ๆ ผ่านโปรแกรม เช่น Kahoot หรือ Quizz

1.4 การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการทำวิจัยผ่านการปฏิบัติการวิจัยเป็นรายบุคคล

เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนดำเนินการปฏิบัติวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เป็นรายบุคคล โดยเลือกประเด็นการวิจัยจากสถานการณ์ที่พบในขณะปฏิบัติหน้าที่การสอนในรายวิชาของตนในสถานศึกษาจริง โดยผู้สอนมีหน้าที่ในการตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการตลอดจนการเขียนรายงานการวิจัยของแต่ละรายบุคคล เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการทำวิจัยให้แก่ผู้เรียนผ่านประสบการณ์ในการดำเนินการวิจัยจริง

1.5 การนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการวิจัยรายบุคคล

เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนนำผลการดำเนินการวิจัยของแต่ละรายบุคคลมาดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงประสบการณ์ แนวทางการดำเนินการวิจัย ปัญหาอุปสรรค การแก้ปัญหาตลอดจนรายงานการวิจัยของแต่ละรายบุคคล เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเสริมสร้างความรู้ ทักษะ ความเข้าใจ และประสบการณ์ระหว่างผู้เรียน โดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ

2. ภายหลังจากนำกิจกรรมการจัดการเรียนที่ออกแบบไปทดลองใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจของผู้เรียนจากนั้นได้มีการทดสอบเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนภายหลังเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่พัฒนาพบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ภายหลังการเรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่พัฒนาสูงกว่าคะแนนมาตรฐานที่กำหนดร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่ในระดับดีขึ้นไป ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบคะแนนเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

การทดสอบ	จำนวน (คน)	\bar{X}	SD	t	df	sig (2-tailed)
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน	25	23.02	2.47	4.092	24	.000

$P < .01$

3. ภายหลังจากนำกิจกรรมการจัดการเรียนที่ออกแบบไปทดลองใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะในการทำวิจัยให้แก่ผู้เรียนจากนั้นได้มีการประเมินทักษะในการทำวิจัยของผู้เรียนภายหลังเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่พัฒนาจากงานวิจัยที่ผู้เรียนได้ดำเนินการ พบว่าผู้เรียนมีทักษะในการดำเนินการวิจัยภายหลังการเรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่พัฒนาสูงกว่ากับคะแนนมาตรฐานที่กำหนดร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่าทักษะในการดำเนินการวิจัยของผู้เรียนอยู่ในระดับดีขึ้นดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบผลการประเมินทักษะในการดำเนินการวิจัยเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

การทดสอบ	จำนวน (คน)	\bar{X}	SD	t	df	sig (2-tailed)
ผลการประเมินทักษะในการดำเนินการวิจัย	25	34.24	2.47	5.81	24	.000

$P < .01$

4. ผู้เรียนมีทัศนคติต่อการเรียนรู้ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ภายหลังผ่านการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่พัฒนาว่า การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่พัฒนามีส่วนช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะในการดำเนินการวิจัยช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้สร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยให้ผู้เรียนมีการทบทวนความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและสร้างความสนุกสนานและความผ่อนคลายในการเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

1. กิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการวิจัย ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ประกอบด้วย

1.1 การบรรยายให้ความรู้

กิจกรรมการบรรยายให้ความรู้เป็นกิจกรรมในการสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการวิจัยโดยมีผู้สอนเป็นผู้ควบคุมดูแลและให้คำแนะนำในขณะที่เรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์เป็นเพราะว่าการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์นั้น การบรรยายให้ความรู้โดยผู้สอนถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการเรียนรู้ โดยผู้สอนต้องมีการจัดกิจกรรมเสริมอื่นเพิ่มเติมเพื่อให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจและเสริมสร้างความรู้ ให้แก่ผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ วิทยา วาโย และคณะ (2563) ที่ได้กล่าวถึง รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์รูปแบบ Massive Open Online Courses: MOOC ที่เป็นรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งเป็นห้องเรียนออนไลน์ที่มีขนาดใหญ่สำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชนทั่วไปที่สนใจเข้าเรียนในสาขาที่ตนเองต้องการพัฒนาโดยมีองค์ประกอบ คือ วัตถุประสงค์การสอนบรรยายเนื้อหาและการยกตัวอย่างประกอบ เอกสารการสอนแบบออนไลน์ การตอบโต้แสดงความคิดเห็นระหว่างผู้สอนและผู้เรียน การประเมินผลการเรียน และการทดสอบ

1.2 การมอบหมายกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์

เป็นกิจกรรมในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการดำเนินการวิจัยให้แก่ผู้เรียน การศึกษารูปแบบหรือกระบวนการวิจัยที่ผู้เรียนสนใจ และการฝึกการปฏิบัติ การทำวิจัยนั้น เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สำคัญเป็นเพราะว่า การเรียนรู้ด้านการวิจัยผ่านระบบออนไลน์นั้น ผู้สอนจะต้องมีการสร้างเสริมความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านระบบออนไลน์ เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการวิจัย มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนภายในชั้นเรียน และสามารถต่อยอดเป็นงานวิจัยของตนเองต่อไปได้ สอดคล้องกับ อนุสร หงส์ขุนทด (2564) ที่ได้กล่าวถึงรูปแบบการสอนออนไลน์ รูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) โดยที่ผู้สอนปล่อยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจากประสบการณ์ของตนเอง โดยการผสมผสานระหว่างประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่จนเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่

1.3 การเสริมสร้างทักษะในการทำวิจัยผ่านเกม หรือกิจกรรม

เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนดเกมหรือกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในการทำวิจัยให้แก่ผู้เรียน ผ่านโปรแกรม เช่น Kahoot หรือ Quiz เป็นเพราะว่า การเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์นั้นผู้สอนควรมีการสอดแทรกเกมหรือกิจกรรมในระหว่างการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างแรงกระตุ้นในการเรียนรู้ สร้างความผ่อนคลาย และลดความเบื่อหน่าย

ในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้เกมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ยังช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้านการวิจัยได้อีกช่องทางหนึ่งด้วย สอดคล้องกับ เจริญ ภูวิจิตร (2564) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพว่า ผู้สอนต้องออกแบบ การสอนที่น่าสนใจ เพื่อแรงจูงใจในการเรียนและการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญทั้งในรูปแบบการสอน แบบตัวต่อตัวหรือการสอนออนไลน์ ดังนั้นการทำให้นักเรียนตั้งใจขณะเรียนออนไลน์มากขึ้นนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องวิเคราะห์ ความต้องการของผู้เรียน เพื่อออกแบบเนื้อหาการเรียนรู้ ตลอดจน การหากิจกรรมการเรียนรู้และการแก้ปัญหาทางเทคนิคที่เหมาะสม ใช้เทคนิคการสอนอย่าง สร้างสรรค์เพื่อพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีของนักเรียน

1.4 การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการทำวิจัยผ่านการปฏิบัติการวิจัย เป็นรายบุคคล

เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนดำเนินการปฏิบัติวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เป็นรายบุคคล โดยเลือกประเด็นการวิจัยจากสถานการณ์ที่พบในขณะปฏิบัติหน้าที่การสอนในรายวิชาของตน ในสถานศึกษาจริง โดยผู้สอนมีหน้าที่ในการตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเป็นเพราะการสอนผ่านระบบ ออนไลน์ ผู้สอนไม่ควรเน้นการบรรยายให้ความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ควรมีการให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ ได้รับไปดำเนินการปฏิบัติในสถานการณ์จริง เป็นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นการสร้าง ประสบการณ์และสร้างความชัดเจนในการดำเนินการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัยให้แก่ผู้เรียน เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ Aksorn (2562) ที่ได้กล่าวถึงเทคนิคในการสอนออนไลน์ที่ดีว่าเทคนิคของ การสอนออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพ คือการปล่อยให้ผู้เรียนศึกษาแง่มุมที่ตนเองสนใจในวิชาที่กำหนด โดยคุณครูเป็นผู้ที่คอยควบคุมให้ผู้เรียนส่งงานหรือสิ่งที่ศึกษาได้กลับมา ผู้เรียนจะรู้สึกสนุกไปกับการ เรียนรู้ เพราะมีอิสระในการเลือกแง่มุมที่ตนเองสนใจ

1.5 การนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการวิจัยรายบุคคล

เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีโอกาสนำผลการดำเนินการวิจัยของแต่ละรายบุคคล มาแลกเปลี่ยนรู้ถึงประสบการณ์ แนวทางการดำเนินการวิจัย ปัญหาอุปสรรค การแก้ปัญหา ตลอดจนรายงานการวิจัยของแต่ละรายบุคคล โดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำเป็นเพราะการเรียนรู้ ผ่านระบบออนไลน์นั้น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนถือเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยสร้างมุมมอง และประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้แก่ผู้เรียน โดยการแลกเปลี่ยนแนวทางการดำเนินการวิจัย ปัญหา อุปสรรค หรือวิธีการแก้ไขปัญหาระหว่างกัน โดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำจะช่วยทำให้ผู้เรียนมี มุมมองและประสบการณ์ในการดำเนินการวิจัยเพิ่มมากขึ้นกว่าการเรียนรู้ปกติ สอดคล้อง เจริญ ภูวิจิตร (2564) ที่ได้กล่าวถึงเทคนิคการสอนออนไลน์ว่า ควรเพิ่มความถี่ในการสื่อสารกับนักเรียน และผู้ปกครอง ที่มากกว่าการสื่อสารในช่วงการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนปกติ ซึ่งปรับใช้การสื่อสาร

ทั้งแบบทางการ และกึ่งทางการเพื่อสร้างความร่วมมือ และการสนับสนุนการเรียนรู้ระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองให้พัฒนาไปพร้อมกัน ทุกฝ่ายเห็นพ้องร่วมกันในแนวทางและแลกเปลี่ยน ข้อมูล ความคิดเห็นระหว่างกันเพื่อจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้มากที่สุด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และทักษะในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ภายหลังจากการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่พัฒนาสูงกว่าคะแนนมาตรฐานที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 70 เป็นเพราะว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนั้น ผู้สอนเริ่มจากการบรรยายให้ความรู้ด้านการวิจัยจากนั้น และเมื่อผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาในแต่ละ เนื้อหาแล้วนั้นก็ได้มีการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการดำเนินการวิจัยให้แก่ ผู้เรียนเพิ่มเติมในรูปแบบรายบุคคลหรือรูปแบบกลุ่ม มีการสอดแทรกกิจกรรมหรือเกมที่ช่วยสร้าง ความผ่อนคลายและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้การมอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติ การวิจัยจริงในสถานการณ์การสอนจริงของตนนั้น โดยมีผู้สอนตรวจสอบและให้คำแนะนำเป็น รายบุคคล และมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันช่วยทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ตรงในการดำเนินการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัยเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ ภิญญู วงษ์ทอง (2564) ที่ได้ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ บนฐานวิถีชีวิตใหม่สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นสำรวจและวิเคราะห์ ขั้นเตรียมการและวางแผน ขั้นดำเนินการ และกำกับติดตาม ขั้นประเมินและสะท้อนผล และประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ พบว่านักเรียน มีพฤติกรรมการเรียนรู้ออนไลน์อยู่ในระดับมาก

3. ผลการสัมภาษณ์ผู้เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูเกี่ยวกับทัศนคติของผู้เรียน ที่มีต่อการเรียนรู้ด้านการวิจัยทางการศึกษาภายหลังจากการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่พัฒนา พบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนานั้นช่วยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และ ทักษะในการดำเนินการวิจัย ช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ช่วยสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และการทบทวนความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และสร้างความสนุกสนานและความผ่อนคลาย ในการเรียนรู้ เป็นเพราะว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ผู้สอนได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์โดยมีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ จากการ บรรยายให้ความรู้ของผู้สอนและงานที่รับมอบหมาย รวมถึงการปฏิบัติกรวิจัยจากสถานการณ์จริง เป็นรายบุคคล นอกจากนี้การที่ผู้สอนได้มีการสอดแทรกกิจกรรมและเกมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้พร้อม สร้างความสนุกสนานก็ช่วยให้ผู้เรียนมีความผ่อนคลายในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น รวมถึงการนำเสนอ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการวิจัยรายบุคคลก็เป็นการสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มุมมองและประสบการณ์ในการดำเนินการวิจัยเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ

พัชรี สวนแก้ว (อ้างถึงในภุริ วงศ์วิเชียร, 2560) ที่ได้กล่าวว่า การเกิดและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล ถ้าหากมีเหตุการณ์ใดหรือบุคคลใดทำให้เกิดความพอใจหรือประทับใจแก่เรา เราก็มีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าหากเหตุการณ์ใดหรือบุคคลใดนำมาซึ่งความทุกข์ ความโหดร้าย หรือความเจ็บปวด ก็จะทำให้เรามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่พบผู้สอนที่มีการสอนผ่านระบบออนไลน์ควรมีการนำกิจกรรมที่ได้ข้อสรุปเป็นแนวทางในการปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ของตนเองต่อไป
2. สถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ควรรนำข้อสรุปของผู้วิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของผู้สอนในสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้และความสามารถของผู้เรียนต่อไป
3. ในการจัดการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ ผู้สอนจะต้องมีการกำหนดกิจกรรมหรือเกมที่เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละส่วนก่อนเริ่มการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทดลองนำกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ไปทดลองใช้กับการจัดการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ในรายวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้านวิชาชีพครูเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น
2. ควรมีการเก็บรวบรวมความคิดเห็นของผู้สอนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ที่พัฒนาเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถพัฒนาการเรียนรู้ออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เจริญ ภูวจิตร. (2564). *การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล*.
<http://www.nidtep.go.th/2017/publish/doc/20210827.pdf>.
- ธนพรรณ ทวีพันธ์นาค. (2554). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนบทเรียนออนไลน์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. *Veridian E-Journal SU*, 4(1),652-666.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2562, 1 พฤษภาคม) *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก. หน้า 49-53.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2560). กระบวนการสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 4(2), 45- 70.
- ภิญโญ วงษ์ทอง. (2564). การจัดการเรียนรู้ออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย. *วารสารรัชภาคย์*, 15(43), 101 – 117.
- ภุรี วงศ์วิเชียร. (2560). การพัฒนาทักษะและทัศนคติในการเรียนรู้ด้านการวิจัย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน. *วารสารสถาบันวิจัยพินลธรรม*, 4(1), 49 - 60.
- วิทยา วาโย, อภิรดี เจริญนุกูล, ฉัตรสุตา กานกายนต์ และจรรยา คนใหญ่. (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 : แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9*, 14(34), 285 – 298.
- สุวัฒน์ บันลือ. (2561). *รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่เหมาะสมสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. (ม.ป.ป.).
https://rerujournal.reru.ac.th/wp-content/uploads/2018/03/OK-27-สุวัฒน์_บรรลือ.pdf
- อนุสร หงส์ขุนทด. (2564). *New Normal เพื่อการจัดการเรียนการสอนหลังวิกฤต Covid-19*. (2564, สิงหาคม 16). <http://krukob.com/web/news-10>.
- Aksorn. (2019). *5 เทคนิคพิชิตการสอนออนไลน์*. <https://www.aksorn.com/5-online-learning>.

ผลของการใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
The Effects of KWL Plus with Semantic Mapping On Enhancing English
Reading Comprehension Skills for Ninth Graders

นิศาชล โชคโคคาทรัพกุล^{1*} สรณบดินทร์ ประสารทรัพย์²

Nisachon Chokpokatrupkul^{1*} Soranabordin Prasansaph²

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ
ภาควิชาการศึกษานานาชาติ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

¹M.A. Student in English Language Teaching Program,

Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University

²อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ภาควิชาการศึกษานานาชาติ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

²Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University

*Corresponding author email : CHOKPOKATRUPKUL_N@su.ac.th

วันที่รับ : 14 พฤศจิกายน 2567

วันที่แก้ไข : 21 พฤศจิกายน 2567

วันที่ตอบรับ : 21 พฤศจิกายน 2567

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย จำนวน 4 แผน ใช้เวลาในการสอน 4 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจจำนวน 30 ข้อ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย ดำเนินการวิจัยแบบกึ่งทดลอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบ paired-sample t-test

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียน หลังเรียนด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ / เทคนิค KWL Plus / แผนภูมิความหมาย

Abstract

The purposes of this research were: (1) to compare students' reading comprehension skills before and after using KWL Plus with Semantics Mapping and (2) to examine the students' satisfaction with using KWL Plus with Semantics Mapping. The sample of this study consisted of 20 ninth-grade students. The research instruments included: (1) four lesson plans incorporating KWL Plus with Semantics Mapping, (2) an English reading comprehension test used as both a pretest and posttest, and (3) a satisfaction questionnaire regarding the use of KWL Plus with Semantics Mapping.

The research data were analyzed a mean and standard deviation. A paired-sample t-test was used to analyze the students' reading comprehension skills.

The results of the study were as follows:

1. The students' reading comprehension skills after using KWL Plus with Semantic Mapping was significantly higher at the 0.05 level.
2. The students' satisfaction with using KWL Plus with Semantic Mapping was at the high level.

Keywords : Reading comprehension / KWL Plus / Semantics Mapping

บทนำ

ในปัจจุบันภาษาอังกฤษถือว่าเป็นภาษาสากลเป็นภาษาที่ผู้คนใช้สื่อสารกันทั่วโลก ภาษาอังกฤษถือว่ามีค่าอย่างมากในการติดต่อสื่อสาร เปรียบเสมือนอุปกรณ์ที่เป็นตัวกลางในการสื่อสารจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารในชีวิตประจำวัน สื่อสารในการทำงานและการศึกษา ผู้สื่อสารต้องมีความเข้าใจในความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม จารีตประเพณีและขนบธรรมเนียม รวมทั้งสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีผลต่อการสื่อสาร ของประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก การเข้าใจในความแตกต่าง

ทางด้านวัฒนธรรมจะช่วยให้การสื่อสารเกิดความเข้าใจและสื่อสารได้ตรงกับจุดมุ่งหมายมากยิ่งขึ้น หนึ่งในการพัฒนาทักษะการสื่อสารที่สำคัญคือทักษะการอ่านเพราะการอ่านเป็นทักษะที่มีความจำเป็นในชีวิตประจำวันเพราะทุกคนต้องอ่านเพื่อรับข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางการสื่อสารและเทคโนโลยีต่าง ๆ การอ่านจึงเป็นกระบวนการแรกเมื่อผู้รับสารได้รับข้อมูลข่าวสารและทำการแปลสารเพื่อทำความเข้าใจกับข้อความที่ได้รับ เพราะฉะนั้นทักษะการอ่านจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านย่อมเป็นผู้ที่สามารถได้รับประโยชน์มากกว่าผู้ที่ไม่ได้อ่าน เช่นเดียวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ นักเรียนจะต้องเริ่มต้นจากการรับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น จากหนังสือ ช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ข้อมูลมีความทันสมัยและเป็นปัจจุบัน เมื่อนักเรียนได้รับสารแล้วจึงจะสามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลแล้วจึงส่งสารไปยังผู้ฟัง เพราะเหตุนี้ทักษะการอ่านจึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนเพื่อทำให้เกิดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและยังช่วยส่งเสริมให้ทักษะการสื่อสารอื่น ๆ เกิดการพัฒนาควบคู่กันไป (ทัศนีย์ เศรษฐพงษ์ และคณะ, 2564) ได้กล่าวว่าการอ่านไว้ว่า การอ่านให้เกิดประสิทธิภาพไม่เพียงแค่อ่านตัวอักษรเท่านั้น แต่ต้องอ่านแล้วทำความเข้าใจกับเนื้อหาด้วยการอ่านเพื่อความเข้าใจถือเป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน นับตั้งแต่การอ่านหัวข้อเรื่องไปจนถึงเนื้อหาในการอ่านแบบมีจุดประสงค์ที่ไม่ใช่การแค่อ่านผ่าน ๆ และมีการจัดเรียงความคิดและเชื่อมโยงจัดระบบข้อมูลจากการอ่านให้อยู่ในรูปแบบแผนผัง จะทำให้เกิดการอ่านอย่างมีความหมายและเกิดประสิทธิภาพ การอ่านที่แท้จริงจะต้องเกิดจากการรวบรวมเรียบเรียงความหมายจากเนื้อหาส่งผลให้การสอนทักษะการอ่านจะต้องมีการฝึกฝน ไม่ว่าจะอยู่ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน อีกทั้งผู้อ่านจะต้องมีความรู้และประสบการณ์เดิมในการอ่าน ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน อ่านแล้วได้สาระสำคัญตรงตามที่คุณเขียนจะสื่อ โดยผ่านกระบวนการที่หลากหลายและทักษะที่ผู้อ่านจำเป็นต้องมีในการอ่านภาษาอังกฤษ ได้แก่ การรู้จักคำศัพท์ การจับใจความสำคัญ การทราวละเอียด การเรียงลำดับเหตุการณ์หรือความคิด การรู้จักรายละเอียดสนับสนุนใจความ การหาเหตุผล การเปรียบเทียบความต่างและความเหมือน การรู้จักลักษณะตัวละครและบุคคลในเรื่อง การทำนายเหตุการณ์และผลที่จะเกิดขึ้น การสรุปความ การเข้าใจภาษา การอุปมาอุปมัย การใช้ตัวอักษรตัวใหญ่และเครื่องหมายวรรคตอน การรู้จักอารมณ์และความรู้สึก การเข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งที่อ่าน การใช้คำสรรพนามแทน การรู้จักจุดมุ่งหมายจุดประสงค์ การตีความหมายจากคำชี้แนะ ความหมาย การตีความจากคำชี้แนะความหมาย การรู้จักคำข้อความที่แสดงความเป็นนัย การรู้จักคำให้หาการอ้างอิง

จากความสำคัญของการอ่านข้างต้น จะเห็นได้ว่าสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ได้ดำเนินการ จัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) เพื่อวัดความรู้และความคิดของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ทำการประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยดำเนินการเป็นประจำทุกปีการศึกษา (บุรชาติ ศิริดา และคณะ, 2566)
ตามรายงานข้อมูลสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลคะแนนการสอบวิชาภาษาต่างประเทศ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 มีผลคะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียนอยู่ที่ 38.28
ซึ่งเมื่อเทียบกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง อีกทั้งยังพบว่าในการประเมินผลรายวิชาภาษาอังกฤษ
มีจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียนตั้งแต่เกรด 1-2 และนักเรียนที่สอบไม่ผ่าน ประมาณร้อยละ 70
นอกจากนี้ผลการสอบวัดระดับความรู้ภาษาอังกฤษตามกรอบ CEFR ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ยังไม่ถึงระดับ A2 ตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ โดยกระทรวงศึกษาธิการได้
กำหนดไว้ว่า นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ควรจะมีระดับความรู้ภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์
ขั้นเริ่มต้น หรือ A2 ตามกรอบอ้างอิง CEFR ซึ่งจะเห็นได้ว่าระดับผลการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีปัญหาและยังไม่ได้มาตรฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ดังนั้นผู้วิจัย
จึงสนใจที่จะพัฒนาความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้ดีขึ้น

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนและครูที่ปรึกษาในชั้นดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาเทคนิคและวิธีการ
จัดการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้พัฒนาจากปัญหาการอ่านสรุปความข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเทคนิค
และวิธีสอนต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ
การสรุปเรื่องราวในบทความที่อ่าน ซึ่งเทคนิคการสอนที่มีความน่าสนใจคือการจัดการเรียนรู้ด้วย
เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการระดม
ความคิด มีการแก้ไขปัญหา เกิดกระบวนการนำเอาความรู้เดิมมาประยุกต์ใช้ คิดวิเคราะห์ ฝึกการ
ตั้งคำถามในที่ตนสงสัย การอ่านอย่างมีความหมายและทำความเข้าใจในบทความ สามารถนำความรู้
ที่ได้จากการอ่านไปตอบคำถามที่ตั้งไว้ได้ มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมโดยการใช้เทคโนโลยี และ
ยังส่งเสริมความคิดต่อยอดผ่านการถ่ายทอดเรื่องราวได้ นอกจากนี้ การนำรูปแบบการจัดการ
เรียนรู้แบบ KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย มาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนจะ
สามารถ พัฒนาทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการสรุปความของนักเรียนให้สูงขึ้นส่งผลให้
ผลสัมฤทธิ์ทางอ่านของนักเรียนสูงขึ้น ตามจุดมุ่งหมายได้กำหนดไว้ อีกทั้งเป็นกระบวนการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและนักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (ปอลดา
สังฆะพันธ์, 2563) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำเทคนิคการสอนการอ่าน แบบแผนภูมิความหมาย (Semantic
Mapping) มาประยุกต์ใช้อีกด้วย โดยแผนภูมิความหมายเป็นผังที่ช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ของ
คำศัพท์ หรือคำสำคัญกับความคิดที่สัมพันธ์กันอย่างมีขั้นตอน มีการแสดงให้เห็นถึงการจัดเรียงเรียง
ความคิดในบทความที่เชื่อมโยงกันแล้วแสดงออกมาในรูปแบบของผัง ซึ่งมีส่วนช่วยในการพัฒนา

ความเข้าใจในการอ่านแก่นักเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบของแผนภูมิความหมายที่สามารถใช้กับบทอ่านประเภทงานเขียนหรือวรรณกรรมร้อยแก้วได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสกลวิสุทธิ จังหวัดสมุทรสงคราม ที่เรียนรายวิชา ภาษาอังกฤษ รหัส อ23101 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 20 คน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและผลการสอบวัดระดับความรู้ภาษาอังกฤษตามกรอบ CEFR ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ยังไม่ถึงระดับ A2 ตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้และเนื่องจากโรงเรียนสกลวิสุทธิเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน 20 คน และมีเพียงห้องเดียว ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงศึกษาจากประชากรทั้งหมด

2. ตัวแปรที่ศึกษา

- 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย
- 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.2.1 ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ
 - 2.2.2 ความพึงพอใจต่อเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยผลของการใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) แบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One-group pretest posttest design) ระยะเวลาในการทดลอง จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ชั่วโมงเรียนละ 50 นาที โดยแบ่งเป็นขั้นการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) 1 ชั่วโมง ขั้นการทดลอง 4 ชั่วโมง และขั้นการทดสอบหลังเรียน (Post test) 1 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย ตามมาตรฐาน ที่ 1 สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสารมาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และมาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียนจำนวน 4 แผน ซึ่งประกอบไปด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง The Wright Way to Fly แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง What's in the Name? แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง Growing Deserts และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง I Cut the Cheese! พร้อมกับประยุกต์ใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย มีขั้นตอนดังนี้ 1) ชั้น K เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนกระตุ้นความรู้พื้นฐานให้นักเรียนระดมพลังสมองแสดงความคิดเห็นและบันทึกลงในแผนภูมิความหมาย K 2) ชั้น W เป็นขั้นตอนที่นักเรียนตั้งคำถาม ถามตนเองเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการทราบในขณะที่อ่าน บันทึกลงในแผนภูมิความหมาย W 3) ชั้น L เป็นขั้นตอนขณะที่นักเรียนอ่านบทและตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง L บันทึกลงในแผนภูมิความหมาย L 4) ชั้น Plus เป็นขั้นตอนการสรุปความจากเนื้อเรื่องและนำข้อมูลการสรุปนั้นไปสร้างแผนภูมิความหมาย 5) ชั้นสรุป เป็นขั้นตอนการนำเสนอแผนภูมิความหมายในแต่ละชั้น K W L และแผนภูมิความหมายสรุปเนื้อเรื่อง แผนการจัดการเรียนรู้ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบและประเมินคุณภาพความถูกต้องและเหมาะสม

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจจำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ คะแนน เต็ม 30 คะแนน มีการให้คะแนนตอบถูกต้อง 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 50 นาทีซึ่งครอบคลุมทักษะย่อยของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ได้แก่ การระบุใจความสำคัญของเรื่อง การระบุรายละเอียดของเรื่องที่ย่าน การบอกความหมายของคำศัพท์ตามบริบท การระบุคำสรรพนามอ้างอิง การอนุมานความจากเรื่องที่อ่าน ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบและประเมินคุณภาพความถูกต้องและเหมาะสม แล้วนำมาหาค่าวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Item Discrimination) ที่ยอมรับได้มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (Reynolds, 2010) จากนั้นวิเคราะห์ค่าความยากง่ายที่ยอมรับได้อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 (Reynolds, 2010) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) (ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม, 2562) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ ค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (Kuder, 1937) ในการวิจัยครั้งนี้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย ผลปรากฏว่า แบบทดสอบวัด

ความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ มีคุณภาพตามเกณฑ์ คือ มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.40 - 0.65 และค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.23 - 0.79 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบที่จะใช้ได้เพียงจำนวน 30 ข้อ เนื่องจากจะต้องตัดข้อสอบมีค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกที่ไม่เหมาะสม โดยตัดข้อสอบที่มีค่าคุณภาพไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดออกจำนวน 20 ข้อจากทั้งหมด 50 ข้อ เหลือข้อสอบที่ได้คุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 30 ข้อ

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมายเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ลิเคิร์ต (Likert, 1967) คือ พึงพอใจในระดับมากที่สุด พึงพอใจในระดับมาก พึงพอใจในระดับปานกลาง พึงพอใจในระดับน้อย และพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อด้านเนื้อหาจำนวน 5 ข้อ ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้จำนวน 7 ข้อ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจำนวน 8 ข้อ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมายตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบและประเมินคุณภาพความถูกต้องและเหมาะสม แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (Rovinelli & Hambleton, 1997)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นและตรวจสอบคุณภาพเรียบร้อยแล้วโดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 20 คน โดยผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นก่อนการทดลอง เป็นขั้นตอนก่อนเริ่มทำการทดลองโดยผู้วิจัยปฐมนิเทศเพื่อชี้แจงให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย และให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนจำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 50 นาที

ขั้นทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง The Wright Way to Fly ซึ่งเป็นแผนที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่อง Invention แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง What's in the Name? ซึ่งเป็นแผนที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่อง Naming แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง Growing Deserts ซึ่งเป็นแผนที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่อง Environment และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง I Cut the Cheese! ซึ่งเป็นแผนที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่อง Health แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ใช้เวลา 50 นาที รวมทั้งสิ้น 4 สัปดาห์

ขั้นหลังการทดลอง หลังจากที่ได้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 4 แผนการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ หลังเรียนด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับแบบทดสอบ ก่อนเรียน หลังจากนั้นให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

- 1.1 การวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (Item Difficulty)
- 1.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (Item Discrimination) ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ
- 1.3 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ
- 1.4 หาค่าความตรง (Validity) ของเครื่องมือวิจัย 3 อย่าง เรียกว่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC: Index of Item Objective Congruence)
- 1.5 ในการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมายผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 1.6 ในการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมายผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 2.1 การหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
- 2.2 การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation)

3. การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้

- 3.1 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย ซึ่งใช้ t-test แบบ (Paired-Sample T-test)
- 3.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus จำนวน 20 คน

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาศึกษาเปรียบเทียบโดยใช้ paired-sample t-test ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมายและทดสอบด้วยค่าทดสอบ paired-sample t-test

การทดสอบ	N	\bar{X}	S.D.	t	df	p-value
ก่อนเรียน	30	6.35	2.74	10.81	19	.000*
หลังเรียน	30	14.35	3.39			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ หลังเรียนด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมายมีค่าเท่ากับ 14.35 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.39 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมายซึ่งมีค่าเท่ากับ 6.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 2.74 นอกจากนี้ผลต่างเฉลี่ย (\bar{D}) ของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมายมีค่าเท่ากับ 8 และค่าทดสอบ t มีค่าเท่ากับ 10.81 จากค่าสถิติดังกล่าวแสดงว่าความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของกลุ่มทดลองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้คือ ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียน หลังเรียนด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย สูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมายหลังจากที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการทำการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย จำนวน 4 แผน ผู้วิจัยให้นักเรียน จำนวน 20 คน ทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมายซึ่งมีทั้งหมด 20 ข้อ ซึ่งมีทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ผลการวิเคราะห์ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล	ลำดับที่
		μ	σ		
ด้านเนื้อหา					
1.	เนื้อหาของบทอ่านมีความน่าสนใจ	4.4	0.50	มาก	2
2.	เนื้อหาของบทอ่านเป็นเรื่องใกล้ตัว	4.25	0.44	มาก	5
3.	เนื้อหาของบทอ่านมีความยากง่ายเหมาะสม	4.45	0.51	มาก	1
4.	เนื้อหา มีความยาวเหมาะสม	4.4	0.50	มาก	3
5.	เนื้อหาตรงตามความสนใจของนักเรียน	4.35	0.49	มาก	4
	เฉลี่ยด้านเนื้อหา	4.37	0.49		
ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้					
6.	มีการระดมความคิดร่วมกันเกี่ยวกับบทอ่าน	4.4	0.50	มาก	3
7.	มีการทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับบทอ่าน	4.25	0.44	มาก	7
8.	มีการการตั้งคำถามก่อนการอ่านเนื้อเรื่อง	4.45	0.51	มาก	1
9.	การเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติทักษะย่อยของการอ่านภาษาอังกฤษ	4.4	0.50	มาก	2
10.	มีการสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านเนื้อเรื่องเป็นแผนภูมิความหมาย	4.35	0.49	มาก	5
11.	มีการตรวจสอบความเข้าใจการอ่านเนื้อเรื่อง	4.4	0.50	มาก	4
12.	มีกิจกรรมส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	4.25	0.44	มาก	6
	ค่าเฉลี่ยด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	4.36	0.48		
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
13.	ช่วยให้นักเรียนบอกรายละเอียดสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น	4.4	0.50	มาก	6
14.	ช่วยให้นักเรียนบอกรายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น	4.25	0.44	มาก	8
15.	ช่วยให้นักเรียนเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบทได้ดีขึ้น	4.45	0.51	มาก	4
16.	ช่วยให้นักเรียนบอกคำสรรพนามในเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น	4.4	0.50	มาก	5
17.	ช่วยให้นักเรียนอนุมานความจากเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น	4.35	0.49	มาก	7
18.	ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ/ทัศนคติที่ดีขึ้น	4.45	0.51	มาก	2
19.	ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านภาษาอังกฤษ	4.55	0.51	มากที่สุด	1
20.	ช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจในการอ่านเนื้อเรื่องภาษาอังกฤษ	4.45	0.51	มาก	3
	ค่าเฉลี่ยด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.41	0.50	มาก	
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.38	0.49	มาก	

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า โดยทั่วไปนักเรียนมีความพึงพอใจต่อเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.49$) โดยนักเรียนมีความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับมากที่สุด ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.50$) อันดับสอง ได้แก่ด้านเนื้อหา ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.49$) และอันดับสาม ได้แก่ ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.48$) ตามลำดับ

นอกจากนี้ ยังพบว่ารายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมากที่สุด และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับมากที่สุด อันดับที่ 2 บทอ่านมีความยากง่ายเหมาะสม อยู่ในระดับมาก และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับมาก และอันดับที่ 3 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้มีการตั้งคำถามก่อนการอ่านเนื้อเรื่อง อยู่ในระดับมาก และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ อยู่ในระดับมากรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีทั้งหมด 3 ข้อ ได้แก่ เนื้อหาของบทอ่านเป็นเรื่องใกล้ตัว มีการทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับบทอ่าน และช่วยให้นักเรียนบอกรายละเอียดของเรื่องทีอ่านได้ดีขึ้นอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย อยู่ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนหลังเรียนด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยข้อที่ 1 พบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังเรียนด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1.1 ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจจำนวน 5 ทักษะย่อย ให้กับนักเรียนเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการอ่าน ได้แก่ 1) การระบุใจความสำคัญของเรื่อง (Identifying the main idea) 2) การระบุรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน (Identifying the details) 3) การบอกความหมายของคำศัพท์ตามบริบท (Identifying pronoun reference) 4) การระบุคำสรุพนามอ้างอิง (Making inference from the text) 5) การอนุมานข้อความจากเรื่องที่อ่าน (Finding the meaning of vocabulary in the story) ซึ่งเป็นทักษะย่อยที่มีความสำคัญต่อการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยผู้วิจัยได้สอนทักษะย่อยในขั้น W (What you want to know) ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้นจึงส่งผลให้นักเรียนสามารถอ่านเนื้อเรื่องภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ภาคิน แจ็งกิจ (2564) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจไว้ว่า ผู้อ่านจะต้องนำเอาความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจมาใช้ในการอ่าน เพื่อให้เข้าใจเนื้อหา จุดมุ่งหมายของการอ่าน ตลอดจนนำเอาความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ในการต่อยอดการศึกษา

1.2 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยใช้เทคนิค KWL-Plus ร่วมกับ แผนภูมิความหมาย โดยขั้นตอนการสอนของเทคนิค KWL-Plus กับ แผนภูมิความหมาย แต่ละขั้นช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียน ดังนี้ 1) ขั้นที่ 1 ขั้น K ครูผู้สอนกระตุ้นความรู้พื้นฐานให้นักเรียนระดมพลังสมองแสดงความคิด และอภิปรายสิ่งที่รู้เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องนั้น จากนั้นให้นักเรียนเขียนสิ่งที่ตนเองคิดว่ารู้เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องนั้นลงในแผนภูมิความหมาย K 2) ขั้นที่ 2 ขั้น W นักเรียนตั้งคำถาม ถามตนเองเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการทราบในขณะที่อ่าน แล้วเขียนลงในแผนภูมิความหมาย W คำถามเหล่านั้นอาจจะเป็นคำถามจากข้อมูลที่ได้จากการอภิปราย หรือเป็นคำถามที่ได้จากการพิจารณาถึงหัวข้อหลักที่คาดว่าจะพบในบทอ่านได้ 3) ขั้นที่ 3 ขั้น L ขณะที่นักเรียนอ่านบทอ่านนักเรียนอาจจะหยุดอ่านเป็นบางช่วง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง โดยตรวจสอบคำตอบที่ถามไว้ในแผนภูมิความหมาย W และในระหว่างที่อ่านนักเรียนจะต้องจดบันทึกข้อมูลใหม่ ๆ ลงในแผนภูมิความหมาย L 4) ขั้นที่ 4 ขั้น Plus การสร้างแผนภูมิความหมายสรุปจากเนื้อเรื่องให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้หลังจากการอ่านลงแผนภูมิความหมายสรุป 5) ขั้นที่ 5 ขั้นสรุป เป็นการสรุปให้นักเรียนอภิปรายถึงสิ่งที่เรียนรู้ในช่วงขณะอ่าน โดยนำคำถามที่ตั้งไว้ในช่วงก่อนอ่าน และขณะอ่านมาทบทวนหาคำตอบ ถ้าคำถามใดไม่มีคำตอบจากเนื้อเรื่องนักเรียนสามารถหาคำตอบได้จากการอ่านเพิ่มเติมหรือสอบถามผู้รู้ ผ่านการนำเสนอแผนภูมิความหมายในแต่ละขั้น K W L และแผนภูมิความหมายสรุปเนื้อเรื่อง การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus เป็นกระบวนการที่ทำให้นักเรียนสามารถคิดทบทวนความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่อ่าน ช่วยให้นักเรียนรู้จักสังเกตและ

ตั้งข้อคำถาม รวมไปถึงการทบทวนบทเรียน เทคนิคนี้สามารถพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของนักเรียนได้สอดคล้องกับแนวคิดของ ชนันทพร ศรีใหม่ (2566) ที่ได้กล่าวถึงข้อดีของการจัดการเรียนรู้ด้วย KWL Plus ไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิค KWL Plus ช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงข้อมูล ความรู้จากเรื่องที่อ่านได้อย่างเป็นระบบ นักเรียนได้มีการทบทวนความรู้ ฝึกการตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่สนใจ การรวบรวมข้อมูลและอภิปรายนำเสนอออกมาในรูปแบบอื่น ๆ เช่น แผนภูมิความหมาย

อีกทั้งผู้วิจัยได้ทำการประยุกต์ใช้แผนภูมิความหมายเพื่อช่วยให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทำให้นักเรียนสามารถอ่านและสรุปความผ่านแผนภูมิความหมาย ทำให้ผู้เรียนจัดระเบียบข้อมูลได้อย่างมีระบบ มีการวิเคราะห์และคิดพิจารณาจากข้อมูลที่มีอยู่แล้วถ่ายทอดไปยังรูปแบบของแผนภูมิความหมาย ทำให้นักเรียนเห็นภาพรวมของข้อมูลที่อ่านและจำแนกข้อมูลได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับ นิตยภัทร์ ธาราสุข (2558) ที่ได้กล่าวถึงข้อดีของการจัดการเรียนรู้แบบแผนภูมิความหมายไว้ว่า เป็นการสอนอ่านจับใจความของเรื่อง โดยการให้นักเรียนเขียนสรุปความจากการอ่านลงในรูปแบบของแผนภูมิความหมายเพื่อแสดงให้เห็นถึงใจความสำคัญและความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้อ่านมองเห็นขั้นตอนและเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นลำดับขั้นตอน ส่งผลให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น จดจำเรื่องได้นานมากยิ่งขึ้นและเกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่าน

1.3 ผู้วิจัยได้คัดเลือกบทอ่านที่มีความสอดคล้องกับระดับชั้นและความสามารถของนักเรียนอย่างมีขั้นตอน สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง มีการกำหนดขอบเขตเนื้อหา โดยผู้วิจัยได้มีการศึกษาหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และได้คัดเลือกบทอ่านที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของนักเรียน มีการเรียงลำดับในการใช้บทอ่านในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเรียงลำดับ จากอ่านบทอ่านที่ง่ายไปถึงยาก และได้มีการปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ และได้ปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์การวัดและการประเมินผล สอดคล้องกับ สุรวดี สิทธิสระ (2562) ได้กล่าวถึงการเลือกใช้สารสนเทศไว้ว่า ผู้สอนจะต้องมีการประเมินทางด้านขอบเขตของเนื้อหา ความถูกต้อง เลือกว่าเนื้อหาที่มีความน่าเชื่อถือ ตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ ข้อมูลมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เป็นปัจจุบันและทันสมัย

2. จากผลการวิจัยข้อที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากระดับความพึงพอใจมากที่สุด ในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) เนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจ 2) นักเรียนเห็นประโยชน์ของทักษะการอ่าน และ 3) บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

2.1 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการสำรวจความสนใจในการอ่านของนักเรียนเพื่อนำมาใช้ในการเป็นข้อมูลในการเลือกหัวข้อของบทอ่านจึงทำให้นเนื้อเรื่องที่ใช้นในงานวิจัยนี้สอดคล้องกับ

ความสนใจของนักเรียน สอดคล้องกับ Filgona (2020) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การเลือกเนื้อหาที่ตรงตามความสนใจ จะทำให้นักเรียนอยากรู้และเกิดความสงสัย ผู้วิจัยได้ใช้เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้โดยมีการทำแบบสำรวจหัวข้อที่นักเรียนสนใจโดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและคัดเลือกบทอ่านที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยได้หัวข้อเรื่องทั้งหมด 6 เรื่อง หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำหัวข้อเรื่องทั้ง 6 เรื่องมาให้นักเรียนเลือกตามความสนใจ ผลการสำรวจพบว่าหัวข้อเรื่องที่นักเรียนสนใจมากที่สุด 4 อันดับแรกได้แก่ 1) Invention 2) Naming 3) Health 4) Environment อีกทั้งผู้วิจัยได้ปรับความยาว สั้น ของเนื้อหา ปรับเปลี่ยนคำศัพท์บางคำตามความเหมาะสม ทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.2 นักเรียนเห็นประโยชน์และคุณค่าของการเรียนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการเรียนรวมทั้งผู้เรียนรู้สึกประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับการอ่าน เพราะในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนในการฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับ รุ่งฤทัย วิชกุล (2560) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การที่ผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่อ่านได้นั้น เป็นเพราะว่าผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ ตีความ จับใจความ สรุปความ ของเนื้อหาที่อ่าน โดยอาศัยความรู้ทางภาษา ความรู้ด้านคำศัพท์ ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์ และความรู้จากประสบการณ์เดิมมาช่วยให้เข้าใจในเรื่องที่อ่านทำให้การสื่อสารนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ และเมื่อผู้เรียนสามารถอ่านภาษาอังกฤษได้ทำให้นักเรียนรู้สึกประสบความสำเร็จในการเรียน

2.3 จากผลการวิเคราะห์พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ออกการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับชั้นเรียนที่ส่งผลทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียดจนเกินไป ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการอ่าน ทำให้นักเรียนกล้าที่แสดงความคิดเห็น สอดคล้องกับ พิมพาพัญ ทองกิ่ง (2563) ได้กล่าวถึงบรรยากาศในชั้นเรียนไว้ว่า บรรยากาศของห้องเรียนเชิงบวกเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความพอใจ สนใจ ประสบความสำเร็จและเกิดแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัย เรื่อง ผลของการใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนภูมิความหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.1 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษร่วมกับ

เทคนิค KWL-Plus ควรให้นักเรียนได้เลือกเนื้อหาบทอ่านตามความสนใจ หัวข้อที่กำลังได้รับความนิยมนิยม ใช้วิดีโอหรือสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มากพอในการวิเคราะห์ เพื่อให้ข้อมูลมีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ

2.2 ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ อาจจะเป็นการสัมภาษณ์ผ่านช่องทางออนไลน์ก็ได้ เพื่อนำข้อมูลที่นำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเชิงปริมาณ

2.3 ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะความพึงพอใจเกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ด้วย เพื่อจะได้นำมาใช้ในการเปรียบเทียบกับข้อมูลเชิงปริมาณในตอนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชนันพร ศรีใหม่. (2566). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานและเทคโนโลยีความจริงเสริมด้วยเทคนิค KWL PLUS เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. <http://ir-ithesis.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2848/1/gs631130297.pdf>
- ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม. (2552). การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2551. กรุงเทพฯ.
- ทัศนีย์ เศรษฐพงษ์ และคณะ. (2564). การพัฒนาความสามารถในการรู้เรื่องการอ่านโดยใช้การจัดการเรียนการสอนแบบสืบสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *Journal of Education Studies*, 49(3). <https://doi.org/10.58837/CHULA.EDUCU>. 49.3.4
- นิตยภัทร์ ธาราสุข. (2557). การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธีสตาร์ท (START) และแผนภูมิความหมาย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดไทร (สันติศึกษาลัย). *วารสารวิชาการ Veridian E -Journal*, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 8(2) เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2558, 655-668.
- บุรชาติ ศิริดา และคณะ. (2566). การสะท้อนคุณภาพทางการศึกษาจากความสัมพันธและพัฒนาการของผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET). *วารสารการทดสอบและการประเมินทางการศึกษาระดับชาติ*, 3(2). <https://so02.tcithaijo.org/index.php/JOURNALNIETS/article/view/258790>

- ปอลดา สังฆะพันธ์. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ KWL Plus เรื่อง การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. [วิทยานิพนธ์]. <https://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2563/M128612/Sangkaphan%20Polada.pdf>
- รินฤทัย วิชกุล. (2560). ความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. <https://buuir.buu.ac.th/xmlui/bitstream/handle/1234567890/6575/Fulltext.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- พิมพ์พัญ ทองกิ่ง. (2563). บทบาทครูกับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21. *ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 4(1), 50-59.
- ภาคิน แจ็งกิจ. (2564). การพัฒนาความสามารถการอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบ DR-TA ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นสมองเป็นฐาน. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. <http://ir-ithesis.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1623/1/g611130048.pdf>
- สุรวดี สิทธิสระ. (2562). การใช้แผนภูมิความหมายเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดตาลเอน. *วารสารวิชาการ มทร. สุวรรณภูมิ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 4(2), 209-219.
- Filgona, J., Sakiyo, J., Gwany, D., & Okoronka, A. (2020). Motivation in Learning. *Asian Journal of Education and Social Studies*, 10, 16-37. <https://doi.org/10.9734/AJESS/2020/v10i430273>
- Best, J.W., & Kahn, J. (1986). *Research in Education*. Prentice-Hall of India Pvt. Ltd.
- Kuder, G. F., & Richardson, M. W. (1937). The Theory of Estimation of Test Reliability. *Psychometrika*, 2, 151-160. <http://dx.doi.org/10.1007/BF02288391>
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale in Attitude Theory and Measurement*. Wiley & Son.
- Reynolds, D. (2010). *Failure-Free Education? The Past, Present and Future of School Effectiveness and School Improvement*. Routledge: London.
- Rovinelli, R.J., & Hambleton, R.K. (1977). *On the Use of Content Specialists in the Assessment of Criterion-Referenced Test Item Validity*. *Tijdschrift Voor Onderwijs Research*.

การส่งเสริมขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนา
คุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1
Morale Promoting of Teachers in The School Network Group for Educational
Quality Development 1 Under the Ratchaburi Primary
Educational Service Area Office 1

เรวดี กองแดง^{1*} สุमितร์ สุวรรณ²

Rawadee Kongdang^{1*} Sumit Suwan²

¹นิสิตหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

¹Master Student of Educational Administration,

Faculty of Educational & Development Sciences, Kasetsart University

²ศ.น.ท.ดร., ภาควิชาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน

คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

²Prof. Cdr. Dr. Of Human & Community Resource Development,

Faculty of Educational & Development Sciences, Kasetsart University

*Corresponding author e-mail : rawadee111kongdang@gmail.com

วันที่รับ : 11 ธันวาคม 2567

วันที่แก้ไข : 14 มกราคม 2568

วันที่ตอบรับ : 29 มกราคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 และ 2) ศึกษาการส่งเสริมขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 169 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา และผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การส่งเสริมขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ พิจารณาเลื่อนเงินเดือนตามปริมาณงานที่ได้รับ ส่งเสริมการขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ การอบรมสัมมนาตามความเหมาะสม การยกย่องชมเชย การมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถ การติดกล้องวงจรปิดเพื่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ : การส่งเสริมขวัญกำลังใจ / ข้าราชการครู

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the morale of teachers in the school network group for educational quality development 1 and (2) to investigate the promotion of morale among of teachers in the school network group for educational quality development 1.

The sample group consisted of 169 teachers from the school network group for educational quality development 1, under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1. The sample was obtained using a stratified sampling method according to school size, and the data informants, including 5 school administrators, were selected through purposive sampling. The tools used in the research were questionnaires with an index of item-objective congruence ranging from 0.67 and 1.00 and a confidence value of 0.95, as well as interviews. Data were analyzed by calculating frequency, percentage, mean, standard deviation, and performing content analysis.

Research findings revealed the following:

- 1) The morale of teachers in the school network group for educational quality development 1, both overall and in aspect, was at a high level.
- 2) The promotion of teacher morale in the school network group for educational quality development 1 including setting goals and planning work systematically, considering salary increase based on workload, promoting application for academic

status or promotions, providing appropriate training and seminars, offering commendations, assignment tasks that match knowledge and abilities, installing CCTV cameras to ensure safety at work, and encouraging teachers to participate actively in their work.

Keywords : Morale Promoting / Teachers

บทนำ

การศึกษาเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้สมบูรณ์ มีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ การฝึกทักษะ การอบรม และการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม ซึ่งการพัฒนาการศึกษาต้องอาศัยครูเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน ครูจึงมีบทบาทอันยิ่งใหญ่ในการจัดการศึกษาในอดีตครูมักจะถ่ายทอดความรู้โดยการบอกเล่าแต่ในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนโฉมบทบาทครูให้เป็นครูยุคใหม่ โดยปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ และนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน รวมทั้งปรับระบบการผลิตและพัฒนาครู ตั้งแต่การดึงดูด คัดสรร ผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครูคุณภาพ มีระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งเงินเดือน เส้นทางสายอาชีพ การสนับสนุนสื่อการสอน และสร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ และวัดผลงานจากการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ในยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา ระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ พัฒนาระบบการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติงานตรงกับความรู้ความสามารถ วุฒิการศึกษา/การฝึกอบรม และลดภาระงานของครูที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอน (งานธุรการ งานบริหารทั่วไป) พัฒนาระบบประเมินสมรรถนะครูตามมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งพัฒนาระบบการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะสำหรับตำแหน่งที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ความสามารถ ความชำนาญการหรือความเชี่ยวชาญในตำแหน่งและวิทยฐานะที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งกำหนดแผนงานขั้นตอน และมาตรการทางการบริหารเพื่อกระจายอัตรากำลังครูให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนที่ลดลงอย่างต่อเนื่องพัฒนาระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนสำหรับครูที่มีสมรรถนะสูง และครูที่ปฏิบัติงาน

ในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร เสี่ยงภัย และพื้นที่พิเศษพัฒนากระบวนการบริหารจัดการอัตรากำลังครูและระบบการจ้างครู เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีจำนวนที่เหมาะสมสอดคล้องกับภารกิจจัดการเรียนการสอนและแนวโน้มของประชากรวัยเรียนที่ลดลงอย่างต่อเนื่องรวมถึงการปรับปรุงฐานข้อมูลความต้องการใช้ครูให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสัดส่วนของประชากรวัยเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การสร้างขวัญกำลังใจของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 หมวด 5 มาตรา 72 ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยยึดหลักการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ถือว่าผู้นั้นมีความชอบสมควรได้รับบำเหน็จความชอบ ซึ่งอาจเป็นบันทึกคำชมเชย รางวัล เครื่องเชิดชูเกียรติหรือการเลื่อนขั้นเงินเดือน หรือการบริหารงานบุคคลในเรื่องอื่น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ.กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2548) เมื่อก้าวถึงปัญหาที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูที่เกิดขึ้นในอดีตจนถึงปัจจุบันมีหลายประการสาเหตุหนึ่งคือการศึกษาไทยมีปัญหาเรื่องคุณภาพและความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษาในกรณีที่โรงเรียนมีนักเรียนน้อยกว่า 120 คน ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กเหล่านี้มีครูจำนวนน้อยไม่ครบทุกชั้นปีและจบไม่ตรงสาขาวิชาเอก การเรียนการสอนใช้วิธีการเรียนทางไกลจากโรงเรียนวังไกลกังวล โดยครูหนึ่งคนจะต้องดูแลเด็กนักเรียนมากกว่า 2-3 ชั้น ในห้องเดียวกัน นอกจากนี้ยังต้องทำหน้าที่ทุกอย่างในโรงเรียนจนแทบไม่ได้สอนหนังสือ เช่น ธุรการ พัสดุ การเงิน รับการตรวจประเมินคุณภาพประชุมอบรม เป็นต้น (สมิตร สุวรรณ, 2565)

ในขณะเดียวกันการประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมด้านปัจจัยภายใน พบว่า ครูผู้สอนปฏิบัติงานสอนได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากมีภาระงานอื่นที่ได้รับมอบหมายมาก ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการศึกษายุคใหม่ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ขาดความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี ขาดการวางแผนในการทำงาน ขาดภาวะผู้นำในการบริหารงานและขาดปฏิสัมพันธ์กับครูและนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนขาดแรงจูงใจในการทำงาน มีครูไม่ครบกลุ่มสาระและไม่เพียงพอกับภาระงานโดยเฉพาะโรงเรียนในเขตพื้นที่ห่างไกลและโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งเป็นปัญหาที่บั่นทอนขวัญกำลังใจในการทำงานของครู (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1, 2566) เช่นเดียวกับภาคภูมิ เชื้อสววย (2565) กล่าวถึงปัญหาที่บั่นทอนขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูว่ามีภาระงานอื่น ๆ ของอาชีพครูในปัจจุบันนอกเหนือจากการสอน ส่งผลให้ครูใช้เวลากับการเตรียม

สอนและการอยู่ในชั้นเรียนน้อยลง เพราะต้องทำงานเอกสารและทำการประเมินผล ทำให้ในบางพื้นที่ครูหนึ่งคนต้องสอนมากกว่าหนึ่งชั้นเรียนและสอนไม่ตรงกับวุฒิการศึกษา และรายงานของกลุ่มบริหารงานบุคคลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ประจำปี 2562 พบว่า ปัญหาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมีหลายสาเหตุ เช่น ค่าตอบแทนในการทำงาน สภาพแวดล้อม ความพึงพอใจในการทำงาน ความก้าวหน้าในอาชีพ บทบาทของผู้บริหาร จำนวนครูในสถานศึกษา ความสัมพันธ์นี้เองจำเป็นที่ผู้บริหารต้องรับทราบเพื่อนำไปกำหนดนโยบายต่าง ๆ สร้างให้ครูเกิดขวัญกำลังใจที่ดี นอกจากนี้ จันทรเพ็ง พึ่งเพ็ง (2559) กล่าวว่าจากข้อมูลของ คณะศึกษาศาสตร์และคณะครุศาสตร์ พบว่า สภาพปัญหาปัจจุบันของการผลิตและพัฒนาครูจาก ภาวะความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว อาจทำให้ครูบางคนขาดจิตวิญญาณ ความเป็นครู ไม่อุทิศเวลาของตนในการทำหน้าที่อย่างเต็มที่เท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการทำงานของครูยังขาดขวัญกำลังใจเพราะอาชีพครูมีรายได้ต่ำแต่ภาระงานสูง ส่งผลทำให้ครูขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน

จากสภาพปัญหาการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่นำไปสู่การขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลให้ผู้วิจัยในฐานะข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สนใจที่จะศึกษาระดับขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปสู่การส่งเสริมขวัญกำลังใจให้กับข้าราชการครู และเป็นข้อมูลในการบริหารงานบุคคลเพื่อพัฒนาและส่งเสริมขวัญกำลังใจของข้าราชการครูต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาการส่งเสริมขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการส่งเสริมขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยสังเคราะห์องค์ประกอบของขวัญกำลังใจจากนักทฤษฎี ได้แก่ มาสโลว์ (Maslow, 1954 อ้างถึงใน สมิตร์ สุวรรณ, 2565), แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1961 อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2561),

เฮอิร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1959 อ้างถึงใน ชูชัย สมितिไกร, 2554), วรูม (Vroom, 1970 อ้างถึงใน ชูชัย สมितिไกร, 2554) ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน
2. ความก้าวหน้าในหน้าที่
3. การยอมรับนับถือ
4. สภาพการทำงาน
5. ความมั่นคงปลอดภัย
6. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จาก 17 โรงเรียน จำนวน 300 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1, 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 169 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	43	24
ขนาดกลาง	110	62
ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	147	83
รวม	300	169

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาปรับให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 3 มาวิเคราะห์แล้วสร้างเป็นคำถามในแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยฐานะ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดตามทฤษฎีของลิเคิร์ต (Likert อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) เกี่ยวกับการส่งเสริมขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ผู้วิจัยระบุประเด็นคำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ประกอบด้วย

- 2.1 ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน
- 2.2 ความก้าวหน้าในหน้าที่
- 2.3 การยอมรับนับถือ
- 2.4 สภาพการทำงาน
- 2.5 ความมั่นคงปลอดภัย
- 2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ส่งหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 5 คน โดยขออนุญาตสัมภาษณ์เกี่ยวกับการส่งเสริมขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างผ่านทางระบบสนับสนุนการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (Education Area Management Support System : AMSS++) โดยเลือกสถานศึกษาภายในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 และรอกการตอบกลับทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Google Form)

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 169 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 169 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. ทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

5. ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 คน ซึ่งในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยทำการจดบันทึกและบันทึกเสียงไว้ทุกครั้ง โดยขออนุญาตในการบันทึกก่อนทำการบันทึก

6. ทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. วิเคราะห์ข้อมูลระดับขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อในแต่ละด้านแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ขวัญกำลังใจของข้าราชการครูอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ขวัญกำลังใจของข้าราชการครูอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ขวัญกำลังใจของข้าราชการครูอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ขวัญกำลังใจของข้าราชการครูอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ขวัญกำลังใจของข้าราชการครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์การส่งเสริมขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4. การวิเคราะห์การสัมภาษณ์เกี่ยวกับการส่งเสริมขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยการจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ระดับขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ในภาพรวม

ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน	4.38	0.47	มาก	1
2. ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่	4.30	0.51	มาก	3
3. ด้านการยอมรับนับถือ	4.25	0.57	มาก	6
4. ด้านสภาพการทำงาน	4.29	0.56	มาก	4
5. ด้านความมั่นคงปลอดภัย	4.33	0.57	มาก	2
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.28	0.51	มาก	5
รวม	4.31	0.33	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D.=0.33) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.38$, S.D.=0.47) ด้านความมั่นคงปลอดภัย ($\bar{X} = 4.33$, S.D.=0.57) ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่ ($\bar{X} = 4.30$, S.D.=0.51) ด้านสภาพการทำงาน ($\bar{X} = 4.29$, S.D.=0.56) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.28$, S.D.=0.51) และด้านการยอมรับนับถือ ($\bar{X} = 4.25$, S.D.=0.57) ตามลำดับ

2. การส่งเสริมขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

2.1 ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ได้แก่ มีการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน มีกระบวนการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ จัดลำดับความสำคัญของงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ติดตามผลการดำเนินงาน กำหนดเวลาในการส่งงานอย่างชัดเจน และสร้างแรงจูงใจเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

2.2 ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่ ได้แก่ มีการตั้งคณะกรรมการในการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนตามหลักเกณฑ์โดยพิจารณาจากปริมาณงานที่ได้รับ แต่ผู้บริหารบางคนก็พิจารณาจากผลงานระดับประเทศด้วย มีการส่งเสริมการขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ มีการอบรมสัมมนาตามความเหมาะสมให้ตรงกับงานที่รับผิดชอบ บางคนเปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้พัฒนาตนเองอย่างเท่าเทียมตามความถนัดและความสนใจ สนับสนุนให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อการเรียนรู้และแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ แต่บางคนสนับสนุนเฉพาะหัวหน้างาน 4 ฝ่าย เพื่อนำความรู้ประสบการณ์ที่ได้รับมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ

2.3 ด้านการยอมรับนับถือ ได้แก่ มีการกล่าวยกย่องชมเชย มอบเกียรติบัตรหรือช่อดอกไม้เพื่อเป็นการแสดงความยินดีเมื่อปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ รับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่ายให้คำแนะนำในการปฏิบัติงาน และเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียม

2.4 ด้านสภาพการทำงาน ได้แก่ วิเคราะห์ศักยภาพและความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานที่มอบหมายนั้นตรงกับความรู้ความสามารถของครู ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม มีการกระจายงานอย่างเท่าเทียม จัดสรรอัตรากำลังให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และมีการสนับสนุนสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการศึกษา

2.5 ด้านความมั่นคงปลอดภัย ได้แก่ ให้ความสำคัญกับส่งเสริมสวัสดิการต่าง ๆ ที่ครูควรจะได้รับตามสิทธิ ดำเนินการประชาสัมพันธ์และประสานงานสำหรับการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ มีการติดกล้องวงจรปิดทุกจุดเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

2.6 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ได้แก่ สนับสนุนให้ครูทุกท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ใช้วิธีการสื่อสารที่ดีเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานอย่างละเอียดเพื่อลดข้อผิดพลาดและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการส่งเสริมขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

ด้านความมั่นคงปลอดภัย ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่ ด้านสภาพการทำงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านการยอมรับนับถือ ตามลำดับ

2. การส่งเสริมขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ได้แก่ การกำหนดเป้าหมาย และการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ พิจารณาเลื่อนเงินเดือนตามปริมาณงานที่ได้รับ ส่งเสริมการขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ การอบรมสัมมนาตามความเหมาะสม การยกย่องชมเชย การมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถ การติดกล้องวงจรปิดเพื่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีวิสัยทัศน์สามารถใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน ขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้โดยการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานและร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน กำกับติดตามการทำงานอย่างต่อเนื่อง คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือสนับสนุน ได้รับการยอมรับนับถือเมื่อปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ และสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ครูมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับดาร์เรตัน อ้นถาวร (2562) ได้ศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านความสำเร็จในงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านสภาพการทำงาน ด้านนโยบายและการบริหาร และด้านสวัสดิการและผลตอบแทนตามลำดับ

2. การส่งเสริมขวัญกำลังใจของข้าราชการครูกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การกำหนดเป้าหมาย วางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ ติดตามผลการดำเนินงาน และกำหนดเวลาในการส่งงานอย่างชัดเจน สอดคล้องกับ

ธนพรธ อนุเวช (2564) ได้ศึกษาแนวทางการสร้างเสริมแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่าสถานศึกษาคควรเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถที่ตรงกับงาน ผู้บริหารควรมีการกำหนดเป้าหมายของงานให้ครูเห็นอย่างชัดเจนและกำหนดกรอบระยะเวลาของงานที่มอบหมายในแต่ละงาน มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ คอยกำกับติดตามการทำงานของครูอยู่เป็นระยะ คอยช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในสิ่งที่ครูต้องการ สร้างความเชื่อมั่นให้ครูว่าเป็นผู้มีความสามารถที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับผิดชอบจนสำเร็จ 2) ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่ ได้แก่ การพิจารณาเลื่อนเงินเดือนตามหลักเกณฑ์ ส่งเสริมการขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ และส่งเสริมให้มีการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน สอดคล้องกับรดา สังข์แก้ว (2566) ได้ศึกษาแนวทางการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในจังหวัดนครปฐม พบว่า ความก้าวหน้าที่มาจากการได้รับการสนับสนุนให้ได้พัฒนาความรู้ความสามารถอยู่เสมอ ส่งครูไปอบรมพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ ได้รับการส่งเสริมให้ทำงานตรงกับความรู้ความสามารถ การได้รับการส่งเสริมให้ทำผลงานทางวิชาการ เพื่อรองรับการประเมินต่าง ๆ เช่น การประเมินเลื่อนเงินเดือนตามสภาพจริงของครูที่มีผลงานเป็นประจักษ์ มีผลงานที่เกิดกับนักเรียนอย่างเห็นได้ชัด รวมไปถึงการประเมินเลื่อนระดับวิทยฐานะ ส่งผลต่อไปยังความก้าวหน้าในฐานะความเป็นอยู่ส่วนตัว ความก้าวหน้าในการเลื่อนวิทยฐานะ และความก้าวหน้าในหน้าที่การงานในอนาคต 3) ด้านการยอมรับนับถือ ได้แก่ การกล่าวยกย่องชมเชย การแสดงความยินดีในโอกาสต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียม สอดคล้องกับภิญรดา ภูธนคมวุฒิ (2564) ได้ศึกษาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครูสังกัดเทศบาลจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ข้อเสนอแนะเพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครูสังกัดเทศบาล จังหวัดชัยภูมิ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ได้แก่ ควรแสดงออกในรูปของการยกย่องชมเชยได้รับคำชม ได้รับคำแนะนำ ชี้แจงอย่างมีเหตุผล ได้รับความไว้วางใจ ได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและจิตใจ ผู้บังคับบัญชายอมรับเกี่ยวกับความคิดเห็น ยอมรับความรู้ความสามารถ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องผลงานหรือความคิดเรื่องส่วนตัว 4) ด้านสภาพการทำงาน ได้แก่ มอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม จัดสรรอัตรากำลังให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม และสนับสนุนสื่อและเทคโนโลยีสอดคล้องกับวิภาดา สารรัมย์ (2562) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีพบว่า การจัดบรรยากาศด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมให้มีความสวยงามสะอาด มีความปลอดภัย มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีสมัยใหม่ สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมให้เพียงพอและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลากรโดยการสร้างบรรยากาศให้เกิดความรักความสามัคคีในหมู่คณะ มีความเป็น

ประชาธิปไตยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น มีการจัดกิจกรรมที่ให้บุคลากรได้ทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 5) ด้านความมั่นคงปลอดภัย ได้แก่ ส่งเสริมสวัสดิการต่าง ๆ ที่ครูควรจะได้รับตามสิทธิ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ติดกล้องวงจรปิดเพื่อความปลอดภัย สอดคล้องกับทิพย์วิมล ญวงษ์ศรี (2566) ได้ศึกษาสภาพขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 พบว่า สถานศึกษาควรมีนโยบายที่เสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยในการปฏิบัติงานของครูให้ครูรู้สึกมั่นคง มั่นใจว่าจะปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาด้วยความสุขรวมถึงความปลอดภัยในขณะที่ปฏิบัติราชการทั้งในและนอกสถานศึกษา ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ชุมชนหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของครูและ 6) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ได้แก่ สนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ใช้วิธีการสื่อสารที่ดี และให้คำแนะนำในการดำเนินงานสอดคล้องกับธนพรธ อนุเวช (2564) ได้ศึกษาแนวทางการสร้างเสริมแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่าสถานศึกษาควรมีการสร้างความสัมพันธ์ในการร่วมงาน ครูทุกคนต้องให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จะไม่ให้อารยะตอกอยู่กับใครหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ควรจัดกลุ่มงานให้ครูที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันอยู่ด้วยกัน พร้อมทั้งจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน สร้างบรรยากาศการทำงานให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มุ่งเน้นการทำงานที่เป็นทีม ผู้บริหารและครูมีการยอมรับในผลของการปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน ผู้บริหารควรให้กำลังใจให้คำแนะนำครูด้วยความเป็นกันเองกำกับติดตามการทำงานของครูอยู่เป็นระยะ ๆ อย่างไม่เป็นทางการ คอยอำนวยความสะดวกและสนับสนุน มีการจัดกิจกรรมร่วมกันแบบเป็นกันเองระหว่างครูและผู้บริหาร มีการให้กำลังใจในการทำงานต่อกันและกันอย่างต่อเนื่องและชัดเจน

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบหรือที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้ครูสามารถแสดงศักยภาพในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ และเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียม
2. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน โดยมุ่งเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ใช้วิธีการสื่อสารที่ดีเพื่อลดข้อผิดพลาดและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น
3. ผู้บริหารควรมอบหมายงานให้เหมาะสมตรงตามความรู้ความสามารถของครู และจัดให้มีบุคลากรทางการศึกษามาสนับสนุนการทำงานของครู เพื่อลดภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอนซึ่งทำให้ประสิทธิภาพการสอนของครูดีขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู เพื่อนำปัจจัยที่ค้นพบมาพัฒนาเป็นแนวทางการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1
2. ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1
3. ควรศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์เพ็ญ พึ่งเพ็ง. (2559). *ขวัญและกำลังใจของข้าราชการครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชูชัย สมितिไกร. (2554). *จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ*. กรุงเทพฯ:วี.พริ้นท์ (1991).
- ดารารัตน์ อ้นถาวร. (2562). *การเสริมสร้างพลังอำนาจส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ทิพย์วิมล ญวงษ์ศรี. (2566). การศึกษาสภาพขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธา เขต 1. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 17(1), 147-161.
- ธนพรรค อนุเวช. (2564). *แนวทางการสร้างเสริมแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด*. [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ภาคภูมิ เชื้อสวय. (2565). ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1. *Lawarath Social E-Journal*, 5(1), 95-96.
- ภิญรดา ภูธนคณาวุฒิ. (2564). *ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครูสังกัดเทศบาลจังหวัดชัยภูมิ*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- รดา สังข์แก้ว. (2566). *แนวทางการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในจังหวัดนครปฐม*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2561). *จิตวิทยาองค์การ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภาดา สารรัมย์. (2562). *การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี*. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566-2570*. <https://www.ratchaburi1.org>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. (2567). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. <https://www.ratchaburi1.org>
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2548). *พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุมิตร สุวรรณ. (2565). *กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครปฐม: เพชรเกษมพรินติ้ง กรุ๊ป.

ดนตรีและเพลงกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง จังหวัดราชบุรี
Music and Song A Case Study of the Lao Wiang Ethnic Group in
Ratchaburi Province

ไตรตรึงษ์ พลอยม่วง*

Traitrung Ploymong*

ดนตรีศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

Music Education, Faculty of Humanities and Social Sciences

Muban Chom Bueng Rajabhat University

*Corresponding author e-mail : traitrung1@hotmail.com

วันที่รับ : 4 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไข : 20 ธันวาคม 2567

วันที่ตอบรับ : 20 มกราคม 2568

บทคัดย่อ

ดนตรีและเพลง กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ในจังหวัดราชบุรีมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาวิเคราะห์ ดนตรี และเพลง กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ในจังหวัดราชบุรีการวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ศึกษารวบรวมข้อมูลดนตรีและเพลงกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก พ่อเพลง แม่เพลง บุคคลที่มีส่วนร่วมในการร้องเล่นดนตรีและเพลง กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ที่อยู่ในพื้นที่ ตำบลบ้านเล็ก ตำบลบ้านซ้อง ตำบลบ้านสิงห์ ตำบลดอนทราย อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เป็นกลุ่มประชากร และพื้นที่ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม วางแผนการทำงาน ดำเนินงาน ตรวจสอบ สรุปผล และนำเสนอขึ้นไปใช้ร่วมกันจากการศึกษา พบว่า ดนตรีกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ในจังหวัดราชบุรี พบได้ 3 ประเภทโดยจำแนกด้วยวัตถุประสงค์ในการเล่นการร้อง คือ 1. เพลงกล่อมลูก 2. เพลงประกอบการละเล่น และ 3. เพลงร้องเล่น

คำสำคัญ : ดนตรี กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง / เพลงกล่อมเด็ก / เพลงร้องเล่นของเด็ก / หมอลำ

Abstract

This study aimed to examine and analyze the music and songs of the Lao Wiang ethnic group in Ratchaburi province. A Participatory Action Research (PAR) approach was employed to collect contextual data on the transformation and adaptation of Lao Wiang music and songs. Data were gathered from male and female lead singers, as well as local community members actively engaged in the musical traditions of the Lao Wiang ethnic group residing in Banlueak Subdistrict, Photharam District, Ratchaburi Province. The findings revealed three distinct types of music and songs within the Lao Wiang ethnic group: (1) lullabies, (2) children's songs, and (3) community songs performed by adults and lead singers. These results provide valuable insights into the preservation and evolution of traditional Lao Wiang music in contemporary society.

Keywords : MusicLao Wiang / Ethnic group / Lullabies / Children's songs and / Mor lam

บทนำ

ดนตรีเป็นสิ่งที่มนุษยชาติสร้างสรรค์ขึ้น ด้วยอารมณ์สุนทรีย์ ผสมผสานกับจินตนาการ เพื่อสนองความต้องการทางจิตใจ เป็นสิ่งที่สร้างความบันเทิงใจแก่มนุษย์ ที่สำคัญ ดนตรีเป็นการแสดงออกของสังคมที่รับใช้ปัจเจกบุคคล และคนในสังคม บทบาทของดนตรีจึงมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับศาสนา พิธีกรรม ความเชื่อ ฯลฯ เสียงของดนตรี จึงเป็นภาษาสากลที่ยิ่งใหญ่ และเป็นเครื่องสะท้อนชีวิต ของมนุษย์ ครูคนแรกของมนุษย์แต่ละสังคมคือธรรมชาติซึ่งสอนทุกสิ่งทุกอย่างแก่มนุษย์ ดนตรีเป็นการเลียนเสียงธรรมชาติ และเครื่องดนตรีทั้งหลายก็เกิดจากความคิดและสติปัญญาที่ประดิษฐ์เลียนแบบธรรมชาติ มนุษย์ทุกเผ่าพันธุ์ ไม่ว่าจะเป็นชนเผ่าที่ล่าสัตว์หรือชนเผ่าที่มีอารยธรรม ต่างก็มีวัฒนธรรมทางดนตรี ซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะองค์ประกอบทางสังคม และวัฒนธรรมของตน พัฒนาการทางดนตรีของสังคมต่าง ๆ ซึ่งสัมพันธ์กับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของสังคมนั้น ๆ เรื่องราวของดนตรีไม่ว่าจะเป็นของชนชั้นใดหรือของชนกลุ่มใดก็ตาม การสื่อความหมายนั้น ย่อมเป็นที่เข้าใจได้ไม่ยากเย็นอะไรนัก หากเราสามารถเข้าใจถึงพื้นฐานของดนตรีในแต่ละประเภท เสียก่อน (พจน์ อนุวงศ์, 2531)

จังหวัดราชบุรี ดินแดนวัฒนธรรมลุ่มน้ำแม่กลองและสายหมอกแห่งขุนเขาตะนาวศรี เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางด้านตะวันตกที่มีภูมิประเทศหลากหลาย จากพื้นที่ที่ราบต่ำ ลุ่มแม่น้ำแม่กลองอันอุดมสมบูรณ์ แหล่งเพาะปลูกพืชผักผลไม้เศรษฐกิจนานาชนิด สู่พื้นที่สูงทิวเทือกเขา

ตระนาวศรีทอดตัวยาวทางทิศตะวันตกจรดชายแดนไทย-พม่า ราชบุรีจึงเป็นดินแดนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ที่สุดแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของจังหวัดที่สืบทอดมาแต่โบราณ เพราะสภาพภูมิประเทศที่เสริมให้เมืองราชบุรีเป็นศูนย์รวมทางวัฒนธรรม เป็นเมืองที่มีผู้คนจากดินแดนโพ้นทะเลและชาวพื้นเมืองเข้ามาตั้งรกรากส่งผลให้ราชบุรีประกอบด้วยชนหลายเชื้อชาติ ซึ่งแต่ละเชื้อชาติก็มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

ลาวเวียงมาอยู่ที่ราชบุรีใหม่ ๆ ตั้งหลักแหล่งกันอยู่บริเวณริมแม่น้ำแม่กลองต่อมาชาวลาวเวียงค่อย ๆ ถอยร่นเข้าไปตอนในพื้นที่บ้านเลือกโดยใช้แม่น้ำแม่กลองเป็นแกนตลอดริมฝั่งน้ำทั้งสองฝาก ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จะเป็นกลุ่มคนลาวเวียงตั้งแต่ตำบลบ้านเลือก ตำบลบ้านฆ้อง ตำบลบ้านบ่อมะกรูด ตำบลบ้านสิงห์ ตำบลบ้านกำแพงเหนือ ตำบลบ้านกำแพงใต้ ตำบลบ้านบางลาน ตำบลบ้านดอนทราย คนลาวเวียงเข้ามาตั้งถิ่นฐานในเขตอำเภอโพธารามและอยู่เป็นชุมชนรวมกันเป็นหมู่บ้านคนลาวเวียงมาจนถึงปัจจุบันโดยยังคงรักษาประเพณีดั้งเดิมของตนเองไว้อย่างเหนียวแน่นตลอดจนความพยายามที่จะเก็บรวบรวมสิ่งของเครื่องใช้ที่แสดงถึงความเป็นมาและชาติพันธุ์ของตนเองไว้ให้ลูกหลานได้ตระหนักและเกิดความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษและความมีอัตลักษณ์ในชาติพันธุ์ท้องถิ่นของตนเอง (วันดี พินิจวรสิน, 2555)

ดนตรีชาติพันธุ์ เป็นศาสตร์ที่สะท้อนการดำรงชีวิตของคนในชุมชน ที่มีความโดดเด่นชาวลาวเวียงที่ตำบลบ้านเลือก มีดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเป็นศิลปะที่ปรากฏทั้งในพิธีกรรม การนันทนาการวาระและโอกาสในการนำมาใช้ในวิถีชีวิตลักษณะเฉพาะดังกล่าวเริ่มเสื่อมสลายไปตามกาลเวลา เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วชุมชนเกิดการตระหนักรู้และพยายามหาแนวทางในการสืบทอดและอนุรักษ์ดนตรีกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง การสืบทอดดนตรีชาติพันธุ์ลาวเวียงจึงเป็นหน้าที่ของคนในชุมชนอีกทั้งยังทำให้ดนตรีของลาวเวียงมีความเป็นเอกลักษณ์และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้วงดนตรีซึ่งเป็นวัฒนธรรม ที่บรรพบุรุษของชาวลาวเวียงได้ปฏิบัติสืบต่อกันมาแต่อดีต

จากความเป็นมาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษารวบรวมข้อมูล วัฒนธรรม ดนตรี และเพลง กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ตำบลบ้านเลือก อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ในด้านดนตรีวิทยาและก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในด้านประวัติ สภาพสังคม วัฒนธรรมประเพณี บทเพลงและคุณลักษณะทางดนตรีและบทบาทหน้าที่ทางดนตรีในสังคมลาวเวียงและตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญภูมิปัญญาของชาวบ้านมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาดนตรี และเพลง กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ในจังหวัดราชบุรี

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

พ่อเพลงแม่เพลงนักดนตรี บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการร้องเพลงพื้นบ้าน ชาวลาวเวียง ในพื้นที่ ตำบลบ้านเลือก ตำบลบ้านฆ้อง ตำบลบ้านสิงห์ ตำบลดอนทราย อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

2. ขอบเขตเนื้อหา

องค์ความรู้ด้านดนตรีและเพลงไม่ว่าจะเป็นเนื้อร้อง ทำนอง จังหวะ ของกลุ่มชาติพันธุ์ ลาวเวียง

3. ขอบเขตพื้นที่

กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ในพื้นที่ตำบลบ้านเลือก ตำบลบ้านฆ้อง ตำบลบ้านสิงห์ ตำบลดอนทราย อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เป็นเครื่องมือในการดำเนินการวิจัย โดยทีมนักวิจัย นักศึกษา มหาวิทยาลัย โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันทำการศึกษารวบรวมข้อมูลด้านบริบท ด้านดนตรีและเพลง กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก พ่อเพลง แม่เพลง บุคคลที่มีส่วนร่วมในการร้องเล่นดนตรีและเพลง กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ที่อยู่ในพื้นที่บ้านเลือก อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เป็นกลุ่มประชากร และพื้นที่ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม วางแผนการทำงาน ดำเนินงานร่วมกัน ตรวจสอบ สรุปผล และนำประโยชน์ไปใช้ร่วมกัน มีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้แบ่งการสัมภาษณ์ออกเป็น 3 ประเภท คือ สัมภาษณ์แบบเป็นทางการ และสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการและการสนทนากลุ่ม

1.1 สัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal)

การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการนี้ผู้วิจัยตั้งประเด็นในการสัมภาษณ์เรื่องประวัติความเป็นมาของ สังคม วัฒนธรรม ประเพณี ดนตรี และเพลงของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง

ทำการรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ ทั้งในรูปแบบเสียง วิดีโอ และการจดบันทึก โดยประเด็นในการสัมภาษณ์นั้นเป็นเรื่องของดนตรีและเพลง ของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง

1.2 สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal)

ในการเก็บข้อมูลส่วนใหญ่ผู้วิจัยเน้นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ เนื่องจาก การลงพื้นที่ภาคสนามนั้น ผู้ให้ข้อมูลหลักได้เสนอแนะแก่ผู้วิจัยให้ไปสัมภาษณ์พ่อเพลงแม่เพลง ท่านอื่น ๆ อีก ซึ่งในการไปสัมภาษณ์นั้นก็จะมีได้นัดหมายในครั้งแรก ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการแนะนำตัว และทำความรู้จักกับพ่อเพลง แม่เพลงในเบื้องต้นและถามสารทุกข์สุกดิบ และมีประเด็นในการพูดคุย ที่ไม่ได้มีการเตรียมประเด็นในการสัมภาษณ์ เมื่อลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ในครั้งต่อไปผู้ให้ข้อมูล ก็จะทำให้ข้อมูลได้อย่างดีเพราะได้รู้จักกันเป็นเบื้องต้นแล้ว โดยขั้นตอนในการสัมภาษณ์นั้นก็จะมี รูปแบบเดียวกับการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ แต่ทว่าไม่มีการนัดหมายผู้ให้ข้อมูล พบผู้ให้ข้อมูล คนใดก็ขอสัมภาษณ์ ประเด็นในการสัมภาษณ์เป็นการพูดคุยถึงบริบท สภาพสังคม ชุมชน พื้นที่ ตำบลบ้านเล็ก

2. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) คือ การสนทนากลุ่มนั้น มีส่วนในการศึกษา ความคิดเห็น ทศนคติ ความรู้สึก การรับรู้ ความเชื่อ และพฤติกรรม โดยกระบวนการสนทนากลุ่มนี้ จะมีส่วนในการร่วมกันแสดงความคิดเห็น เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และที่สำคัญทำให้ งานวิจัย มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นประเด็นในการสนทนากลุ่มนั้นเป็นเรื่องของการช่วยการวิเคราะห์ สภาพปัญหาของดนตรีและเพลงของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียงว่าเป็นเช่นไร และมีแนวทางอย่างไร ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้

3. การสังเกต

3.1 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participation observation)

โดยผู้วิจัยสังเกตการร้องเล่นดนตรีและเพลงของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียงว่า พ่อเพลง แม่เพลง ร้องเล่นอย่างไร นอกจากนั้นสังเกตท่ารำในแต่ละเพลงว่ามีความเหมือน หรือแตกต่างกัน อย่างไร และสังเกตผู้ชมว่า โดยผู้วิจัยจะสังเกต พฤติกรรมการแสดง พื้นที่ และบริบทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการร้องเล่นดนตรีและเพลง กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ว่ามีลักษณะอย่างไร อะไรเป็นจุดเด่นของ การร้องเล่นดนตรีและเพลง กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง โดยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

3.2 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participation observation)

ผู้วิจัยร่วมร้องเพลงร่วมกับพ่อเพลงแม่เพลง เพื่อให้เข้าใจรูปแบบการร้องเล่นดนตรี และเพลง กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ว่ามีขั้นตอนในการร้องอย่างไร เนื้อหาของเพลง การรำ และการรวม กลุ่มของพ่อเพลงแม่เพลง ทั้งนี้เพื่อผู้วิจัยจะได้เข้าใจภาพโดยรวมของการร้องเล่นเพลงรำไท และ ที่สำคัญคือ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการร่วมเล่นดนตรีและเพลง กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง จริง ๆ นั้น ทำให้สะดวกในการนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ ในขั้นตอนต่อไป

3.3 การเก็บข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยใช้วิธีการบันทึกข้อมูลด้วยการใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ กล้องดิจิทัล กล้องวิดีโอ และเครื่องบันทึกเสียง

4. การจดบันทึก

การจดบันทึกข้อมูลในระหว่างการสังเกตกิจกรรมและพฤติกรรมในพื้นที่สนาม จดบันทึกแบบย่อขณะทำการเก็บข้อมูลภาคสนาม จากนั้นจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาเขียนรายละเอียด ในภายหลังเป็นประจำทุกครั้งที่กลับจากการเก็บข้อมูลสนามทุกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งข้อมูลเอกสารและข้อมูลภาคสนาม ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ตามประเด็นทั้งในเรื่อง บริบทดนตรีและเพลง กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ประวัติความเป็นมาของการร้องเล่นดนตรีและเพลงกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง

ผลการวิจัย

ชาวลาวเวียงเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีเครื่องดนตรีสำคัญประจำชุมชนคือแคน แคนถือได้ว่าเป็นอัตลักษณ์เด่นอย่างหนึ่งของชนชาติลาวและเมื่อชาวลาวได้เข้ามาอยู่ในสยามก็ได้นำเข้าแคนเข้ามาและได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในสยามจนกลายเป็นประเด็นทางการเมืองในสมัยรัชกาลที่ 4 การเล่น “แอว์ลาวเป่าแคน” ขยายอิทธิพลเป็นอย่างมากในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ไม่เว้นแม้แต่ในราชสำนัก โดยพระอนุชาของพระองค์ คือ พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดการแอว์ลาวเป่าแคนมาก การที่พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดแอว์ลาวมากยังเป็นเหตุให้รัชกาลที่ 4 ทรงไม่พอพระทัยถึงความนิยมในการเล่นแอว์ลาวเป่าแคนในสมัยนั้น เนื่องจากทรงเห็นว่าชาวไทยพากันละทิ้งการละเล่นของไทย ทรงออกประกาศห้ามมิให้เล่นแอว์ลาว หลังจากที่ พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จสวรรคตในปี พ.ศ. 2409 ทรงอ้างด้วยว่า เมืองที่เล่นลาวแคนมาก ๆ ฝนจะแล้ง และทรงคาดหวังที่เล่นลาวแคนว่าจะจับและให้เสียภาษีเพิ่มอีกหลายเท่า (อดิศร เสมแย้ม, 2552) อย่างไรก็ตามแม้ว่าการเป่าแคน การละเล่นแอว์ลาวจะถูกประกาศห้ามมิให้เล่นในครั้งนั้น แต่แคนซึ่งเป็นเครื่องดนตรีที่อยู่คู่ชนชาติลาวกลับมิได้สูญหายไปด้วย ยังคงอยู่คู่ชาวลาวในสยามจนถึงปัจจุบันมีการบรรเลงกันในกลุ่มคนลาวเวียงมาตลอดและมีการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น เมื่อผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากชุมชนลาวเวียงชาวลาวเวียงส่วนใหญ่เป่าแคนได้ เด็ก ๆ ในชุมชนเติบโตมาพร้อมกับเสียงแคน

จากการเป่าแคนประกอบการละเล่นแอ่วลาวตามแบบดั้งเดิม ชาวลาวเวียงได้สืบทอดและส่งต่อวัฒนธรรมนี้เรื่อยมาเป็นเวลากว่าร้อยปี ในปัจจุบันชาวลาวเวียงได้ประยุกต์การเป่าแคนจากเดิมที่เป็นการละเล่นหลังเสร็จภารกิจจากการทำไร่ไถนาแล้วมารวมกลุ่มกันร้องรำทำเพลง โดยมีกลองสองหน้า ฉิ่ง ฉาบ แคน กรับ เป็นเครื่องดนตรี เพื่อสร้างความสนุกสนานในชุมชน ให้เข้ากับสังคมสมัยใหม่กลายเป็น “วงแคนประยุกต์” กลายเป็นอัตลักษณ์เด่นของชาวลาวเวียง เพราะเป็นชุมชนลาวเวียง ที่มีการเป่าแคนอย่างจริงจังจนสามารถพัฒนาเป็นอีกอาชีพ ปัจจุบันชาวลาวเวียง วงแคนประยุกต์ ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง ถูกว่าจ้างให้ไปเล่นในงานมงคล เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ งานแก้บน งานฉลอง ฯลฯ ในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศตลอดทั้งปี

ลักษณะของดนตรีและเพลง ของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง มีลักษณะเป็นเพลงพื้นบ้าน เป็นเพลงที่ชาวบ้านร้องเล่นกันมานาน โดยเฉพาะในยุคสังคมเกษตรกรรม มีการถ่ายทอดด้วยปากหรือการสังเกตจดจำเอาเอง มักไม่ทราบชื่อผู้คิดท่วงทำนองของแต่ละเพลงการร้องมีทั้งแบบร้องคนเดียวหรือร้องเป็นกลุ่ม มักใช้เครื่องประกอบจังหวะ เช่น ฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่งส่วนใหญ่ใช้การปรบมือเป็นหลัก บางที่เรียกว่าเพลงพื้นบ้าน บางที่เรียกว่าเพลงพื้นเมือง บางที่เรียกรวม ๆ กันไปว่าเพลงพื้นบ้าน พื้นเมือง

เป็นเพลงของสังคมที่อาศัยอยู่ในชนบท มีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก มีทั้งเพลงที่ร้องเดี่ยวคนเดียว ร้องโต้ตอบระหว่างกัน ร้องเป็นหมู่คณะ อาจมีเครื่องดนตรีที่สร้างขึ้นเองอย่างง่าย บรรเลงประกอบหรือไม่มีเครื่องดนตรีประกอบก็ตาม เป็นเพลงที่เล่นสืบทอดกันมาแบบปากต่อปาก โดยไม่มีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร เล่นกันเพื่อความสนุกสนานบันเทิง ผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยอ่อนล้าจากงานในไร่นา เพื่อการแสดงความรักของหญิงชาย เพื่อประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อเท่กลม่อม เพลงเหล่านี้จะร้องกันเป็นภาษาถิ่นของท้องถิ่นเหล่านั้น มีท่วงทำนอง บทขับร้อง ทำทางประกอบ ตลอดจนเครื่องดนตรีประกอบ อันเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ

นอกจากนั้นยังเป็นเพลงที่ชาวบ้านคิดแต่งกันขึ้นมา ใช้ร้องเล่นกันในหมู่บ้านของตน เพลงพื้นบ้านนั้นฟังง่าย ร้องกันสั้น ๆ มีลีลาทำนองซ้ำกันไปมา เครื่องดนตรีที่นำมาใช้เล่นประกอบส่วนใหญ่ ใช้เพื่อประกอบจังหวะ เช่น ฉิ่ง กรับ กลอง ส่วนเครื่องดนตรีที่ใช้เล่นเป็นทำนองนั้นมีน้อยมากโดยเฉพาะภาคกลาง และบทเพลงที่ใช้ร้องนั้นเรียกว่าเพลงพื้นบ้าน

เพลงที่เล่นหรือแสดงกันตามชนบทต่าง ๆ ของภูมิภาค จัดเป็นเพลงที่ใช้สำหรับการละเล่น การแสดงและร้อง ไม่ใช่เพลงที่นำมาร้องหรือบรรเลงกันธรรมดา ๆ การแสดงและร้องมีลักษณะพิเศษเป็นการแสดงศิลปะพื้นบ้าน บางครั้งเรียกกันเต็ม ๆ ว่า เพลงพื้นบ้าน พื้นเมือง

เพลงที่ใช้เล่นหรือขับร้องเป็นทำนองที่เรียบง่าย ซ้ำไปซ้ำมา ใช้ร้องเล่นกันในท้องถิ่นของตนตามแต่โอกาสหรือช่วงเวลาโดยใช้ภาษาพูดท้องถิ่นในการขับร้อง จึงสามารถเข้าใจความหมายของ

บทเพลงได้ง่าย อาจจะมีเครื่องดนตรีประกอบจังหวะหรือไม่มีก็ได้ การสืบทอดเป็นแบบปากต่อปาก ถือเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น ๆ

ลักษณะของเพลงพื้นบ้านมีความเรียบง่าย คือ ฟังแล้วเข้าใจในทันที เป็นความเรียบง่ายที่สมบูรณ์ไม่ใช่มีง่าย คือ ทั้งง่ายและคมคาย มีความสวยงามในตัวเอง สิ่งที่เราจะพบก็คือ ความงามในถ้อยคำที่ชาวบ้านเลือกมาใช้ร้อยเรียงกันอย่างเหมาะสม ใช้คำไทยแท้เกือบทั้งสิ้นของทุกวรรคทุกบทเพลงทำให้ได้รับรสและบรรยากาศอย่างไทยจริง ๆ สิ่ง que ช่วยให้เพลงไพเราะนอกจากการใช้ถ้อยคำแล้วยังใช้มือหรือเครื่องประกอบจังหวะง่าย ๆ เช่น กรับ ฉิ่ง โหม่ง มาช่วย การเล่นเพลงพื้นบ้านไม่ต้องอาศัยเวทีหรือการสร้างฉากประกอบ ชาวเพลงใช้ฉากของธรรมชาติ และหากต้องใช้เวทีก็เรื่องของผู้เล่นเพลงอาชีพ เพื่อให้คนฟังได้เห็นหน้าเห็นตาและเพื่อช่วยในการดูการฟังเท่านั้น ลักษณะของเพลงพื้นบ้านว่า เป็นลักษณะของการละเล่นเพื่อความบันเทิงในท้องถิ่น มักเป็นการเล่นที่ไม่สลับซับซ้อน มุ่งเน้นความสนุกสนานไหวพริบปฏิภาณเป็นความสำคัญ

จากการศึกษาดนตรีลาวเวียง ในพื้นที่อำเภอโพนทราย พบว่า ดนตรีลาวเวียงนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. เพลงกล่อมเด็ก
2. เพลงร้องเล่นสำหรับเด็ก
3. เพลงเพื่อความบันเทิง

1. เพลงกล่อมเด็ก

เพลงกล่อมเด็ก เป็นเพลงพื้นบ้านเพลงแรกที่มนุษย์ได้ยินได้ฟังจากแม่ ผู้เท่กล่อม เป็นเพลงที่ถ่ายทอดความรักความเอื้ออาทรจากแม่สู่ลูก เป็นสื่อความสัมพันธ์ของสายเลือด เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปถึงคุณค่าของเพลงกล่อมเด็ก เป็นเพลงที่ช่วยเด็กนอนหลับสนิทได้อย่างรวดเร็ว ด้วยท่วงทำนองเพลงที่อ่อนไหว อ่อนหวาน เป็นภาษาที่เรียบง่าย เนื้อหาที่แสดงความรักความห่วงใย ช่วยให้เด็กเกิดความละเมียดละไม ทางด้านจิตใจ มีอารมณ์เบิกบาน มีความอ่อนโยน มีคุณธรรม ความเมตตา กรุณา เสียสละ ซื่อสัตย์ และมีความรับผิดชอบ เพลงกล่อมเด็กเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาการด้านร่างกายด้วยแรงกระตุ้นจากการไกวเปล และมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา จากท่วงทำนองเพลงที่อ่อนโยน และเนื้อร้องซึ่งเป็นเสมือนการพูดคุยกับเด็กในขณะที่หลับนอน ซึ่งมีผลการทดลองว่า เด็กที่แม่พูดคุยด้วยบ่อย ๆ จะมีน้ำหนักตัวดี และมี IQ สูง สามารถพูดได้เร็ว (ชัยรัตน์ , 2536) การที่เด็กได้ยินได้ฟังเสียงต่าง ๆ จึงเป็นการกระตุ้นความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก พร้อมทั้งพัฒนาการทางด้านอารมณ์ ซึ่งเด็กได้รับรู้ถึงความรัก ความรู้สึกอบอุ่น มั่นคง และปลอดภัย ในขณะที่นอนหลับพร้อมกับเสียงร้องเพลงกล่อมเด็กอยู่ใกล้ๆ ในขณะเดียวกัน เนื้อหาในเพลงกล่อมเด็ก ทำให้เด็กได้มีพัฒนาการทางด้านสังคมไปพร้อม ๆ กันด้วย การร้องเพลงกล่อมเด็กนอกจากจะเป็นเครื่องช่วย

ให้เด็กนอนหลับได้อย่างเป็นสุขแล้ว ยังช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ภาษาวัฒนธรรม วิถีชีวิตประจำวัน ในท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม ในสังคมและคุณธรรม จริยธรรม อันพึงประสงค์ได้เป็นอย่างดี จึงเป็นกระบวนการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้มีคุณภาพ เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าของสังคม

นอกจากเพลงกล่อมเด็กจะแสดงออกถึงความรัก ความผูกพันของแม่กับลูกหรือคนในครอบครัวกับเด็กทารก และมีผลเกี่ยวข้องโดยตรงกับพัฒนาการของเด็กแล้ว เพลงกล่อมเด็กยังเป็นเครื่องสะท้อนความรู้สึกนึกคิด สภาพความเป็นอยู่ของสังคม ร่องรอยทางวัฒนธรรม และสภาพความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของครอบครัวได้เป็นอย่างดี (ทองต่อ, 2534)

เพลงกล่อมเด็ก ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษชาวลาวเวียง อำเภอโพธาราม นี้ จากการศึกษาวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็ก ในพื้นที่ตำบลบ้านเลื่อม พบว่ามีเพลงกล่อมเด็ก ที่สามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ

เพลงที่ใช้ร้องเพื่อการกล่อมเด็ก เป็นเพลงที่มีเนื้อหาเชิงกล่อมให้เด็กเกิดความเพลิดเพลิน และหลับไปตามที่ต้องการโดยการกล่อมนั้นใช้น้ำเสียงอ่อนโยน เพื่อให้เด็กหลับง่ายมากยิ่งขึ้น โดยการร้องนั้นผู้ร้องจะใช้การลากเสียงเพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกเพลิน

เพลงที่ใช้ร้องเพื่อเป็นการปลอบเด็ก เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องเป็นการปลอบไม่ให้เกิดอารมณ์หรือร้องกวนโดยผู้ร้องจะใช้คำร้องแบบพอดิไม้สั้นหรือลากเสียงยาวจนเกินไป

เพลงที่ใช้ร้องเพื่อการชู้เด็กให้เด็กนอน เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องเป็นเชิงชู้ให้เด็กกลัวเพื่อจะได้นอนหลับเร็วโดยผู้ร้องจะใช้คำร้องเสียงสั้น กระทุ้งเสียง เพื่อเป็นการชู้ให้เด็กกลัว

เพลงกล่อมเด็กนับมีประโยชน์ ทั้งด้านวัฒนธรรมทางภาษาที่ทรงคุณค่า แก่การอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อไปได้ชัดเจนไว้ แม้ว่าในสังคมปัจจุบันน้อยคนนักที่จะนำเพลงกล่อมเด็กมาห่อหุ้มลูก มีเฉพาะบางพื้นที่เท่านั้นที่ยังคงใช้บทเพลงกล่อมเด็กห่อหุ้มให้ลูกนอนหลับ ทั้งนี้เนื่องจากการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นที่ทำให้เพลงกล่อมเด็กยังคงนำมาใช้ประโยชน์ เพลงกล่อมเด็กมีคุณค่าทางวัฒนธรรมและมีประโยชน์และคุณค่า

จากการศึกษา เพลงกล่อมเด็กในพื้นที่ตำบลบ้านเลื่อม สามารถนำเพลงมาวิเคราะห์ตามแนวคิดเพลงกล่อมเด็ก ดังนี้

เพลงกล่อมเด็ก มีลักษณะสำคัญในการช่วยกล่อมให้เด็กนอนหลับได้เร็วขึ้น หลับสนิทและไม่รบกวนผู้เลี้ยงดู การใช้เพลงกล่อมเด็กทำให้เด็กเกิดความเพลิดเพลิน นอนหลับง่าย ช่วยผ่อนคลายความเหนื่อยล้าของผู้เลี้ยงดู เนื่องจากผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเด็กมีภารกิจอื่น ๆ ต้องทำ เช่น ทำงานบ้าน ทำอาหาร ดูแลครัวเรือน ดังนั้น เพลงกล่อมเด็กจึงถูกนำมาใช้ในการห่อหุ้มให้เด็กนอนหลับได้ง่ายขึ้น เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กได้มีเวลาในการทำงานอย่างอื่นไปด้วย เนื่องด้วยท่วงทำนองนิบนาบช้า ๆ เอื้อนเสียงยาว ทำให้เด็กรู้สึกเคลิบเคลิ้มและเพลิดเพลินไปกับท่วงทำนองจนกระทั่งหลับในที่สุด

จากการศึกษาพบว่า เสียงของผู้กล่อมเด็ก ก่อนที่จะเริ่มร้องเนื้อหาของเพลงนั้น ผู้ร้องจะร้องเกริ่นด้วยการขึ้นต้นว่า อ้อ เออ เมื่อเข้าเนื้อร้องนั้น ผู้ร้องจะใช้การร้องโดยการลากเสียงให้ยาวขึ้น และ ใส่เอื้อนไปข้างท้าย เช่น

เป็นเครื่องมือในการอบรมเลี้ยงดูและขัดเกลาจิตใจ เนื้อหาของเพลงกล่อมเด็กบางเพลง มีประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะในเนื้อร้องมีการสอดแทรกคติสอนใจทั้งคติทางธรรม และคติทางโลกรวมอยู่ด้วย

เป็นการสร้างความเพลิดเพลินทั้งต่อผู้ร้องและผู้ฟัง การร้องเพลงกล่อมเด็กเป็นการผ่อนคลายอารมณ์เครียดจากการงานหรือการเลี้ยงดูเด็กได้ เพราะไม่เพียงแต่ไกวเปลเท่านั้น แต่ยังมี การร้องเพลงขับกล่อมให้เกิดความเพลิดเพลิน โดยความบันเทิงนั้นเกิดได้จากท่วงทำนอง จังหวะ ลีลา น้ำเสียง และอารมณ์ของผู้ร้อง รวมถึงเนื้อหาที่มีความหลากหลาย เช่น การแสดงความรัก การขูให้กลัว การปลอบ เป็นต้น

เนื้อหาของเพลงกล่อมเด็ก ที่มีลักษณะแสดงความรักนั้น ผู้ร้องจะใช้การเอื้อน การลากเสียงยาว เพื่อให้จังหวะนั้นช้าลง ซึ่งทำให้เพลงนั้นมีความอ่อนโยนมากยิ่งขึ้น เนื้อหาของเพลง ที่ขูให้กลัวนั้น จังหวะเพลงจะเป็นเสียงสั้น ๆ เพื่อเป็นการแสดง ความขู่ โดยการใช้จังหวะที่กระแทก ใช้คำเสียงสั้น ๆ ไม่มีเอื้อน คำที่ร้องนั้นเป็นคำสั้น ๆ ให้จังหวะกระแทก ซึ่งการกระแทกคำนี้ มีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของเด็ก แตกต่างจากจังหวะของเพลงกล่อม เพลงปลอบ เพื่อให้เด็กหายกลัว จากอันตราย และสิ่งต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น

เป็นเครื่องบ่งบอกถึงความเจริญทางวัฒนธรรมของชุมชนและสังคม เพลงที่ร้องแก่กล่อมนั้น สามารถสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมการเลี้ยงดูของคนไทยตลอดจนผลผลิตทางวัฒนธรรมที่มีการพัฒนาเป็นลำดับขั้น มีการจดจำ ถ่ายทอดและส่งผ่านจากรุ่นสู่รุ่นอย่างต่อเนื่อง เพลงกล่อมเด็กของชาวลาวเวียงในพื้นที่ตำบลบ้านเลือนนั้น เป็นกลอนเพลงที่มีการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น คนในอดีตเรียนรู้เพลงกล่อมเด็กจากบรรพบุรุษ และมีการร้องเล่นตามมา จากการสัมภาษณ์ยายนิยม ใจดี แม่เพลงกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง เรียนธรรมบาลี เมื่อมีลูกก็เอาเพลงกล่อมเด็กมาร้องให้ลูกฟัง นอนซาหล่ำ หลับตาชะมาเย่อ แม่ซึหาพ้อหน้ามาเลี้ยงลูก

เป็นการสะท้อนสภาพวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของคนในสังคม เพลงกล่อมเด็ก มีเนื้อหาที่สะท้อนให้เห็นสภาพชีวิตในเรื่องของการทำมาหากิน การประกอบอาชีพเกษตรกรรม

สังคมที่ดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย ผูกพัน ใกล้ชิดกับธรรมชาติ การทำมาหากิน เรื่องราวที่นำมาร้องกล่อมลูก เป็นการดำเนินชีวิตประจำวัน ที่พ่อแม่ ออกไปทำไร่ ทำนา เนื้อร้องเพลงกล่อมรู้ บรรยายสภาพภูมิประเทศที่ตนอยู่ การออกนอกบ้านบางครั้งไปเพื่ออาหาร ชาวบ้านสามารถหา เก็บผัก หาปลา หาหนู ตลอดจนเปิด ไร่ ไร่ ก็หาได้จากพื้นที่นาของตนเอง ป่าชุมชน ซึ่งมักจะอยู่ไกลออกไปจากที่อยู่อาศัยชาวบ้าน ปลูกผัก เลี้ยงปลา

ก่อนออกไปไร่ ไปนา ลูกที่ยังเป็นเด็กอ่อน ก็จะอยู่กับบ้าน จะมีพี่ หรือปู่ ย่า ตา ยาย แม่ มักจะเป็นผู้กล่อมให้ลูกนอนก่อนออกจากบ้าน ด้วยการปลอบประโลมบ้าง และเล่าถึงการออกไปทำงาน และการรอคอยอย่างมีความหวังของลูก ช่วยทำให้ลูกสบายใจ ไม่งอแง พ่อแม่ก็จะทำงาน ได้สะดวกสบายใจ ส่วนลูกก็จะได้กินนมจากแม่

เป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงลักษณะร่วมของกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมร่วมกันเพลงกล่อมเด็กที่อยู่ในชุมชนหรือภาคเดียวกันจะมีรูปแบบ เนื้อหา และภาษาใกล้เคียงกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความคล้ายคลึงทางวัฒนธรรม เช่น เรื่องภาษา อาหารการกิน การแต่งกาย วิถีชีวิต สภาพสังคม ตลอดจนความคิด ความเชื่อ บทบาทหน้าที่ เป็นต้น

เนื่องจากกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง นั้นพูดสำเนียงลาว คำร้องบางคำเป็นคำเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง

จากเพลงกล่อมเด็กจะเห็นการแบ่งบทบาทหน้าที่ของชายหญิง อย่างชัดเจน และเป็นหน้าที่ประจำ บทบาทหน้าที่ ของผู้หญิงชาวลาวเวียง คือ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ซึ่งทำตั้งแต่นั้นตอน การปลูกหม่อน เลี้ยงไหม ที่ต้องไปเก็บใบหม่อนมาเลี้ยงไหม และเอาไหมมาทอผ้า ส่วนผู้ชายนั้นก็จะมีหน้าที่ในการหาเนื้อสัตว์มาเพื่อทำอาหารการกิน

อาหารการกินของคนลาวเวียง นั้นก็ได้จากสภาพแวดล้อม จากไร่ นา และพื้นที่รอบ ๆ หมู่บ้าน สิ่งที่พบในเพลงกล่อมลูกส่วนมาก ก็จะเป็นไก่ ไข่ และปลาการประกอบอาหารของชาวอีสานจะเป็นวิธีการหมก จี่ (ย่าง) ปิ้ง ใช้ความร้อน ทำให้สุกตามธรรมชาติ ไม่ต้องใช้น้ำมัน และสามารถประกอบอาหารให้สุกได้ในพื้นที่ทำงาน พร้อมรับประทาน

กล้วย อาหารที่มีคุณค่าสำหรับเด็กในช่วงเวลานั้น และเป็นอาหารพื้นบ้านที่คนไทยคุ้นเคย เป็นทั้งอาหาร ผลไม้ และของว่าง เป็นอาหารสำหรับทุกคนในครอบครัว คนไทยทุกท้องถิ่นใช้กล้วยบดละเอียด สำหรับเลี้ยงเด็ก มาแต่โบราณดังตัวอย่าง

ความผูกพันในครอบครัวเพลงกล่อมลูกของชาวลาวเวียง แสดงความรักความผูกพันของคนในครอบครัว มีเด็กเล็กเป็นศูนย์กลางความรัก เมื่อแม่มีภาระหน้าที่ ที่ต้องห่างไกลเด็ก พี่ พ่อ และญาติผู้ใหญ่จะพร้อมใจที่จะดูแลเด็ก ดังนั้นเพลงกล่อมเด็ก มีสำนวนที่ พ่อ พี่ (เอื้อย) เป็นผู้ร้องกล่อม แต่มีเนื้อหาทำนองเดียวกัน เช่น นอนสาหล่า พ่อสิกล่อม

สะท้อนให้เห็นถึงความรักความผูกพันระหว่างเด็กกับผู้เลี้ยงซึ่งโดยมากก็คือพ่อแม่ สังเกตจากวิธีที่เรียกเด็กในคำกล่อมมักเรียกด้วยถ้อยคำที่แสดงถึงความรักทะนุถนอม เช่น อีหล่า เป็นต้น ตัวอย่าง

ให้ความรู้เรื่องคำศัพท์และภาษา การใช้โวหารง่าย การเปรียบเทียบ เพลงกล่อมเด็กจะประกอบด้วยคำศัพท์ต่าง ๆ เช่น การกล่าวถึงสัตว์ประเภทต่าง ๆ อาทิเช่น นก แมว แมงมุม ฯลฯ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เป็นการปูพื้นฐานการศึกษาของเด็กการขับกล่อมด้วยถ้อยคำง่าย ๆ มีสัมผัสคล้องจองกัน ช่วยให้เด็กสามารถจดจำได้ดีขึ้น นอนหลับสบาย นอนหลับอ้วยช่วย อีแม่สีไปตัดกล้วยมาสู่เจ้ากิน อีแม่สีไปไข่ไปหมกไข่ไก่มาหา อีพ่อสีไปนาไปหมกไข่ปลาไปนอน อีแม่สีไปเลี้ยงม่อนอยู่ในป่าสวนหม่อน

เพลงกล่อมเด็กเป็นทักษะที่สามารถใช้เป็นพฤติกรรมทางบวกครูและพี่เลี้ยงเด็กจะร้องเพลงกล่อมเด็กเพื่อให้เด็กทุกวัยนอนหลับ

เพลงกล่อมเด็กช่วยผ่อนคลายและทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในความรัก ความอบอุ่น และช่วยเพิ่มทักษะทางภาษาแก่เด็ก

ปัจจุบันเพลงกล่อมเด็กกำลังจะเลือนหายไปจากสังคม เพราะเยาวชนคนรุ่นใหม่เข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้และให้ความสำคัญกับเพลงกล่อมเด็คน้อยลง และสถานะของสังคมปัจจุบันที่แม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ทำให้มีเวลาอยู่กับลูกน้อยลง เด็กจึงถูกส่งเข้าโรงเรียนตั้งแต่อายุยังน้อย ดังนั้นทำให้แม่มีเวลาอยู่กับลูกน้อยส่วนใหญ่จะได้ดูแลลูกตอนเย็น กลางคืน และตอนเช้าก่อนไปทำงาน ดังนั้น พ่อแม่ผู้ปกครองควรหันมาให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมทางภาษา คือ เพลงกล่อมเด็ก เพื่อใช้ในการขับกล่อมให้ลูกนอนและสร้างความเพลิดเพลินใจให้กับลูก อาจศึกษาดำรงเกี่ยวกับเพลงกล่อมเด็ก

2. เพลงประกอบการละเล่นของเด็ก

เพลงร้องเล่น

เพลงร้องเล่นปรากฏอยู่ในวัฒนธรรมพื้นบ้านเนิ่นนานแล้ว เพียงแต่ไม่ปรากฏหลักฐานยืนยันถึงช่วงเวลาเพลงเหล่านั้นประเพณีความเชื่อที่เก่าแก่และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับคนไทยเผ่าอื่นได้ด้วย ปัจจุบันนี้เห็นได้ว่าผู้ที่รู้เรื่องเพลงร้องเล่นเหล่านั้นมักจะมีไม่ต่ำกว่า 50 ปี และจำนวนผู้รู้ดังกล่าวก็นับวันจะลดน้อยลงตามลำดับ

ฉันทลักษณ์

ฉันทลักษณ์ของเพลงร้องเล่น มีลักษณะร่วมกับเพลงลักษณะเดียวกันในกลุ่มชนพื้นเมือง ซึ่งอาจนับได้ว่าเป็นลักษณะสากลก็ได้ กล่าวคือบทเพลงเหล่านั้นจะไม่มีกำหนดความยาวที่แน่นอน ความยาวของบทเพลงขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่พรรณนา โดยปกติเพลงเหล่านั้นจะแบ่งเป็นวรรค เพื่อให้สะดวกต่อการร้องเล่น และโดยทั่วไปมักจะมีควมยาววรรคละ 4 คำ ที่น่าสังเกตก็คือในการ ส่งสัมผัสนั้น มักเป็นการสัมผัสเสียงสระหรือเสียงวรรณยุกต์ และไม่เคร่งครัดที่จะต้องส่งสัมผัสกันด้วยเสียงตัวสะกดหรือตัวสะกด

ตัวอย่าง

ไอ้คนตระรุ	เข็นหมูลงห้วย
ขึ้นต้นกล้วย	หมาเห่าโวโว
ปลาคอโด	สองโตต่อเฟื่อง
หม้อกระเป๋อง	สองหน่วยต่อไพ
แตกแล้วไป	ไทยมาซื้อใหม่

เพลงร้องเล่นของเด็ก มีจุดประสงค์คือ

เพื่อให้เด็กได้ฝึกการออกเสียงและการขับร้องจากเพลงที่มีทำนองสนุกสนานเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ถึงสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและสิ่งที่อยู่ในจินตนาการ

การเปลี่ยนแปลงของเพลงร้องเล่น

เพลงร้องเล่นเป็นมรดกที่สร้างขึ้นจากวัฒนธรรมพื้นบ้านที่เรียบง่ายและตรงไปตรงมา ทั้งในแง่คิดและการแสดงออก เมื่อเผชิญกับวัฒนธรรมวัตถุแบบปัจจุบันแล้ว ทำให้เพลงเด็กดังกล่าวเสื่อมความนิยมลงทั้งด้านบทบาทการใช้งานและความรู้ที่ถูกต้องต่อทั้งเนื้อเรื่องและทำนองของเพลงเหล่านั้น จนทำให้เกิดความวิตกกังวลว่าทั้งเพลงกล่อมเด็กและเพลงร้องเล่นเหล่านั้นจะสูญหายไปเป็นที่สุด

ลักษณะของเพลงร้องเล่น

1. มีฉันทลักษณ์ที่ไม่ตายตัว ความยาวไม่แน่นอน และมีการส่งสัมผัสที่ไม่เคร่งครัด ซึ่งเป็นไปตามลักษณะของวรรณกรรม มุขปาฐะทั่วไป
2. ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยแท้ที่เรียบง่ายและตรงไปตรงมา
3. มีการกร่อนและการเพิ่มของคำและเนื้อหาในเพลง
4. เนื้อหาของเพลงมักกล่าวถึงสภาพแวดล้อมทั้งในธรรมชาติและในสังคมอย่างตรงไปตรงมา โดยมีอารมณ์หลักคือแสดงความรักและห่วงใย มักไม่มีอารมณ์เศร้า เสียใจ โกรธแค้น หรือเพ้อฝัน
5. เนื้อหาของเพลงชัดเจนและตรงไปตรงมาคือ เพลงกล่อมเด็กก็จะมุ่งชักจูงให้เด็กหลับ ส่วนเพลงร้องเล่น ก็จะกล่าวถึงเรื่องสนุกสนานเพลิดเพลิน ไม่นิยมเรื่องนิยาย นิทานหรือชาดก
6. บางเพลงเมื่อสืบจากภาษาและเนื้อหาแล้วอาจสันนิษฐานได้ว่ามีอายุประมาณ 80-200 ปี
7. เพลงเด็กร้องเล่นนี้ เมื่อดูจากปริมาณแล้วเห็นว่าเป็นเพลงที่ใช้ขับกล่อมให้เด็กหลับ เช่น เพลง หรือเพลงที่เด็กใช้ประกอบการเล่นชิงช้า โดยที่มีเพลงเด็กเล่นเพียงไม่กี่เพลง แต่ต่อมาแล้วเห็นว่ามีการใช้เพลงต่าง ๆ ร่วมสมัยเป็นเพลงเด็กได้ด้วยโดยไม่จำกัด

3. หมอลำ เพลงประรื้องเล่นของผู้ใหญ่ในชุมชน

หมอลำ พัฒนาการของการเล่าเรื่องก็คือ ทำให้การเล่าเรื่องน่าฟังยิ่ง ๆ ขึ้นไป จากการนั่งเล่ากลายเป็นยืนเล่าจากเล่าเรื่องเรียบ ๆ ก็กลายเป็นการเล่าที่มีสำนวนลีลามีการทำท่าทางประกอบ เพิ่มเติมลำนำทำนองเสียงสูงต่ำที่ไพเราะมีแบบแผนมีความคล้องจองกลายเป็นการเล่าเรื่องด้วยบทกวีเป็นฉนวนอีสานต่าง ๆ ไป ๆ มา ๆ แค่เกร็ดอย่างที่ว่าก็ไม่พอเพียงจึงมีการเล่าเรื่องยาวเรื่องที่น่าสนใจจะทำให้สนุกต้องเป็นเรื่องราววรรณกรรม เช่น เรื่องการะเกด สินไซ เป็นต้น ผู้เล่าเพียงแต่เล่า ไม่ออกท่าออกทางก็ไม่สนุก จึงต้องยกไม้ยกมือแสดงท่าทางเป็นพระเอกนางเอก เป็นนักรบไปด้วย เป็นต้น พอเล่นเป็นเรื่องแล้วก็เลยต้องหาเครื่องดนตรีประกอบ เช่น ซุง ซอ ปี่ แคน โดยเฉพาะแคน นี้สำคัญกว่าอื่น ๆ เพราะจะมีความผูกพันกับหมอลำต่อไปอย่างยาวนาน

เพื่อให้เกิดความสนุกครึกครื้นผู้แสดงมีเพียงแต่ผู้ชายอย่างเดียวก็ดูไม่มีรสชาติ จึงมีผู้หญิงมาแสดงประกอบและเมื่อมีผู้หญิงเข้ามาร่วมวง ตรงนี้แหละที่ทำให้หมอลำกลายเป็นการแสดงที่สมบูรณ์แบบ เพราะเมื่อผู้หญิงเข้ามาเรื่องราวต่าง ๆ ก็หลากหลายมากขึ้น เช่น เรื่องเกี่ยวพาราสิ เรื่องชิงดีชิงเด่นยาด (แย่ง) ชู้ยาดผัวกันเรื่องโจทย์ เรื่องแก้เรื่องประชัน เรื่องตลกโปกฮา จึงเป็นการลำครบรสสมบูรณ์แบบเป็นศิลปะการแสดงอย่างที่จะเรียกกันว่าหมอลำต่อไปนี้แน่นอน

ในพื้นที่ตำบลบ้านเลือก ที่กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียงอยู่นั้น หมอลำที่พบ นั้นเป็นหมอลำพื้น และหมอลำกลอน โดยนแม่เพลงที่ยังคงร้องได้ คือ นางนิยม ใจดี จากการสัมภาษณ์ หมอลำนิยมใจดี หมอลำบ้านเลือก เล่าประวัติตัวเองให้ฟังว่า ในอดีตชื่อ นิยม ดาวโรจน์ หมอลำประจำภาคกลางปี 2505

บทบาทของเพลงหมอลำโดยตรง

บทบาทของเพลงหมอลำ คือบทบาทในการแสดงอัตลักษณ์ของชุมชนลาวเวียงบ้านเลือก บทบาทในการให้ความบันเทิง และบทบาทของหมอลำที่มีต่อความเชื่อ

บทบาทของเพลงหมอลำในการแสดงอัตลักษณ์ท้องถิ่น

เพลงหมอลำ ของลาวเวียง ในพื้นที่บ้านเลือก นั้น เป็นวัฒนธรรมที่มีการผสมกลมกลืน กัน ในฐานะที่กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง อพยพมาจากพื้นที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดังนั้นเพลงการต่าง ๆ จึงมีลักษณะที่มีความใกล้เคียงกับชาวอีสาน มีอัตลักษณ์เฉพาะตน เช่น กล่าวถึงช่วงฤดูกาลของฝนตก พืชผลต่างๆ ก็จะเขียวชอุ่ม น้ำที่มีเยอะ ก็จะไหลไปตามเหว ตามห้วย ตามเหมือง หนอง บึง ตามที่ต่าง ๆ ซึ่งเมื่อถึงฤดูน้ำหลากนั้นก็จะมีทั้งฝูงปลาประเภทต่าง ๆ ปลาช่อน กบ เขียด แม้วันคืนจะล่องไป จนกระทั่งวันเพ็ญเดือนสิบ มังงานบุญข้าวสาก ชาวนามักพากันรอ ที่จะมางานบุญ

บทบาทของเพลงหมอลำที่มีต่อความเชื่อ

สังคมไทย มีการผสมผสานความเชื่อในทางพระพุทธศาสนา ศาสนาพราหมณ์ และความเชื่อพื้นบ้านดั้งเดิมที่เกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ นอกเหนือธรรมชาติ ความเชื่อ มีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมการแสดงออกของคนในชุมชน มีการกล่าวถึง บุญ หากคิดเรื่องของไตรสาม พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ในการสร้างศีลทาน ให้เพียรทำบุญ น้อมไหว้ อุทิศส่วนบุญ ซึ่งจะเห็นหนทางไปสวรรค์

บทบาทของเพลงหมอลำโดยอ้อม

บทบาทของหมอลำ มีผลต่อสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น บทบาทเหล่านี้ได้มีการสืบเนื่องมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

บทบาทของเพลงหมอลำในฐานะเป็นแหล่งความรู้ ให้การศึกษา

วิชาความรู้ต่าง ๆ ในอดีต มักอยู่ในวัด ความรู้ที่มีในท้องถิ่นส่วนใหญ่ เกิดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ และผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนที่ถ่ายทอดต่อ ๆ กันมาในรูปแบบมุขปาฐะ เพลงหมอลำ ลาวเวียง ตำนานบ้านเลื่อม มีบทบาทในการให้ความรู้ต่าง ๆ สอดแทรกในบทเพลง สุภาพศติ คำพังเพย เรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประวัติความเป็นมาของชุมชน เหตุการณ์สำคัญของบ้านเมือง การดำเนินชีวิตของผู้คน การปฏิบัติตนของชาย หญิง ศีลธรรม ข้อปฏิบัติในฐานะสมาชิกของคนในชุมชน ความรู้ต่าง ๆ ถ่ายทอดผ่านบทเพลง

บทบาทในการควบคุมความประพฤติ ศีลธรรม

บทบาทในการชี้แนะ ระเบียบแบบแผน ซึ่งเป็นบรรทัดฐานของสังคม รวมถึง การอบรมสั่งสอนสมาชิก ในการแสดงพฤติกรรม ที่เหมาะสม

บทบาทในฐานะเป็นภาพสะท้อนการเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงของสภาพบริบทของสังคม การร้องเล่นเพลงหมอลำที่เปลี่ยนแปลงไป การร้องเพลงหมอลำส่วนใหญ่ ยังคงเนื้อหาแบบเก่า ที่สะท้อนสภาพสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของผู้คน สะท้อนการดำเนินชีวิตประจำวัน

บทบาทในการระบายความคับข้องใจ และเรื่องราวทางเพศ

เป็นกลอนเพลง ที่มีความอิสระ ในการสื่ออารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด กลอนเพลงหมอลำ ที่นำมาร้อง เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการเกี้ยวพาราสี เกี่ยวกับเรื่องเพศ ซึ่งโดยปกติ หากพูดเรื่องนี้ ต้องปกปิด กระทบกระเมีน เชนอายุ แต่พอพูดผ่านการร้องเพลงกลอนหมอลำ ด้วยโวหารของพ่อเพลงแม่เพลง สร้างความสนุกสนาน สร้างความชื่นชอบแก่ผู้ฟัง

บทบาทของเพลงหมอลำในการให้ความบันเทิง

บทบาทของเพลงหมอลำในฐานะเป็นเพลงพื้นบ้าน การให้ความบันเทิงแก่ผู้คนในสังคม

เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวพาราสิ ระหว่างชายหญิง และจุดเด่นอีกอย่างหนึ่งของเพลงหมอลำคือการร้องโต้ตอบ ปะทะคารม ของพ่อเพลงแม่เพลง มักจะร้องประชันกัน ซึ่งหมอลำ ในพื้นที่บ้านเล็ก มีความสนุกสนาน ทั้งจังหวะ ลีลา เนื้อหาของเพลงยังได้นำเรื่องราวต่าง ๆ ผู้คนในชุมชนเป็นการร้องเล่นเพื่อความสนุกสนานบันเทิง

สรุปผลการวิจัย

ดนตรีและการแสดง กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง

ชาวลาวเวียงเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีเครื่องดนตรีสำคัญประจำชุมชน คือ แคน แคน ถือได้ว่าเป็นอัตลักษณ์เด่นอย่างหนึ่งของชนชาติลาวดนตรีและเพลง ของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง มีลักษณะเป็นเพลงพื้นบ้าน เป็นเพลงที่ชาวบ้านร้องเล่นกันมานาน โดยเฉพาะในยุคสังคมเกษตรกรรม มีการถ่ายทอดด้วยปาก หรือการสังเกตจดจำเอาเอง มักไม่ทราบชื่อผู้คิดท่วงทำนองของแต่ละเพลงการร้องมีทั้งแบบร้องคนเดียวหรือร้องเป็นกลุ่ม มักใช้เครื่องประกอบจังหวะน้อยชิ้นส่วนใหญ่ใช้การปรบมือเป็นหลัก บางทีเรียกว่าเพลงพื้นบ้าน บางทีเรียกว่าเพลงพื้นเมือง บางทีเรียกรวม ๆ กันไปว่าเพลงพื้นบ้านพื้นเมือง

เพลงของสังคมที่อาศัยอยู่ในชนบท มีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก มีทั้งเพลงที่ร้องเดี่ยวคนเดียว ร้องโต้ตอบระหว่างกัน ร้องเป็นหมู่คณะ อาจมีเครื่องดนตรีที่สร้างขึ้นเองอย่างง่าย บรรเลงประกอบหรือไม่มีเครื่องดนตรีประกอบก็ตาม เป็นเพลงที่เล่นสืบทอดกันมาแบบปากต่อปาก โดยไม่มีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร เล่นกันเพื่อความสนุกสนานบันเทิง ผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยอ่อนล้าจากงานในไร่นา เพื่อการแสดงความรักของหญิงชาย เพื่อประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อเท่กลม เพลงเหล่านี้จะร้องกันเป็นภาษาถิ่นของท้องถิ่นเหล่านั้น มีท่วงทำนอง บทขับร้อง ทำทางประกอบ ตลอดจนเครื่องดนตรีประกอบ อันเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ

เพลงที่ชาวบ้านคิดแต่งกันขึ้นมา ใช้ร้องเล่นกันในหมู่บ้านของตน เพลงพื้นบ้านนั้นฟังง่าย ร้องกันสั้น ๆ มีลีลาทำนองซ้ำกันไปมา เครื่องดนตรีที่นำมาใช้เล่นประกอบ ส่วนใหญ่ใช้เพื่อประกอบจังหวะ เช่น ฉิ่ง กรับ กลอง ส่วนเครื่องดนตรีที่ใช้เล่นเป็นทำนองนั้นมีน้อยมากโดยเฉพาะภาคกลางและบทเพลงที่ใช้ร้องนั้นเรียกว่าเพลงพื้นบ้าน

เพลงที่เล่นหรือแสดงกันตามชนบทต่าง ๆ ของภูมิภาค จัดเป็นเพลงที่ใช้สำหรับการละเล่น การแสดงและร้อง ไม่ใช่เพลงที่นำมาร้องหรือบรรเลงกันธรรมดา ๆ การแสดงและร้องมีลักษณะพิเศษเป็นการแสดงศิลปะพื้นบ้าน บางครั้งเรียกกันเต็ม ๆ ว่าเพลงพื้นบ้าน พื้นเมือง

เพลงที่ใช้เล่นหรือขับร้องเป็นทำนองที่เรียบง่าย ซ้ำไปซ้ำมา ใช้ร้องเล่นกันในท้องถิ่นของตน ตามแต่โอกาสหรือช่วงเวลาโดยใช้ภาษาพูดท้องถิ่นในการขับร้อง จึงสามารถเข้าใจความหมายของบทเพลงได้ง่าย อาจจะมีเครื่องดนตรีประกอบด้วยหรือไม่ก็ได้ การสืบทอดเป็นแบบปากต่อปาก

ถือเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น ๆ

ลักษณะของเพลงพื้นบ้านมีความเรียบง่าย คือ ฟังแล้วเข้าใจในทันที เป็นความเรียบง่ายที่สมบูรณ์ไม่ใช่มีง่าย คือ ทั้งง่ายและคมคาย มีความสวยงามในตัวเอง สิ่งที่เราจะพบก็คือ ความงามในถ้อยคำที่ชาวบ้านเลือกมาใช้ร้อยเรียงกันอย่างเหมาะสมเจาะ ใช้คำไทยแท้เกือบทั้งสิ้นของทุกวรรคทุกบทเพลงทำให้ได้รับรสและบรรยากาศของไทยจริง ๆ สิ่งที่จะช่วยให้เพลงไพเราะนอกจากการใช้ถ้อยคำแล้วยังใช้มือหรือเครื่องประกอบจังหวะง่าย ๆ เช่น กรับ ฉิ่ง โหม่ง มาช่วย การเล่นเพลงพื้นบ้านไม่ต้องอาศัยเวทีหรือการสร้างฉากประกอบ ชาวเพลงใช้ฉากของธรรมชาติ และหากต้องใช้เวทีก็เรื่องของผู้เล่นเพลงอาชีพ เพื่อให้คนฟังได้เห็นหน้าเห็นตาและเพื่อช่วยในการดูการฟังเท่านั้น ลักษณะของเพลงพื้นบ้านว่าเป็นลักษณะของการละเล่นเพื่อความบันเทิงในท้องถิ่น มักเป็นการเล่นที่ไม่สลับซับซ้อน มุ่งเน้นความสนุกสนานไหวพริบปฏิภาณเป็นความสำคัญ

อภิปรายผลการวิจัย

เพลงและดนตรีกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียงนั้นมีความสัมพันธ์กับผู้คนในชุมชนเป็นอย่างมาก ตั้งแต่เกิดถึงตายเลยก็ว่าได้ เพลงส่วนใหญ่ ของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ที่พบในพื้นที่ ตำบลบ้านเล็ก ตำบลบ้านฆ้อง ตำบลบ้านสิงห์ ตำบลดอนทราย อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรีนั้น เป็นเพลงกล่อมเด็กที่เน้นถึงความรัก ความผูกพันของครอบครัว ในครอบครัวก็จะมี การแบ่งบทบาทหน้าที่อย่างดี นอกจากนั้น ก็จะมีเพลงสำหรับประกอบการละเล่นของเด็ก เพลงส่วนใหญ่ก็จะเป็นการเอาธรรมชาติสิ่งแวดล้อม มาเป็นแนวทางในการประพันธ์เพลงเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ สภาพแวดล้อมและสังคมผ่านบทเพลง และเพลงอีกประเภท คือหมอลำ ที่เป็นเพลงสำหรับผู้ใหญ่ในชุมชน ซึ่งเพลงส่วนมาก ก็จะเป็นเพลงที่สอดเรื่องวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตผู้คน เพลงเกี่ยวพาราสี ระหว่างชายหญิง ซึ่งในส่วนนี้จะเห็นได้ว่า เพลงกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียงนั้นมีความสำคัญต่อผู้คนในชุมชนมาก ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. องค์ความรู้ทางวิชาการดนตรี ที่สามารถนำมาใช้ศึกษาในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งทางด้านประวัติ พัฒนาการดนตรีกลุ่มชาติพันธุ์
2. องค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนดนตรีในวิชาต่าง ๆ เช่น ดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีกลุ่มชาติพันธุ์ ฯลฯ ในส่วนนี้
3. นำองค์ความรู้ไปพัฒนาและต่อยอดเป็นตำราด้านดนตรี และเพลงกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง
4. แหล่งเรียนรู้ชุมชน ไม่เพียงแต่คนในท้องถิ่น บุคคลภายนอกที่สนใจก็สามารถที่จะเข้ามาศึกษาและเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นนี้ได้

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐพจน์ โพธิ์เจริญ สุพรรณณี เหลือบุญชู และปัทมาวดี ชาญสุวรรณ. (2559). การสืบทอดและอนุรักษ์ดนตรีของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ตำบลอนคา อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 7(1) (มกราคม-มิถุนายน 2559), 9-23.
- นิตา ชูโต. (2545). *การวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ :แม่ทสปอยท์ จำกัด.
- ปรารธนา แซ่อึ้ง. (2558). ลาวเวียงพลับพลายไทย จังหวัดสุพรรณบุรี. ใน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเดช นิลพันธ์ (บ.ก.), *พัฒนางานวิจัย สร้างสรรค์ประเทศไทย ก้าวไกลสู่ประชาคมอาเซียน. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมครั้งที่ 7* (น. 264-269). https://news.npru.ac.th/u_news/detail.php?news_id=3643.
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2546). *หลักวิชามานุษยดุริยางควิทยา* [เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์] คณะมนุษยศาสตร์,มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รตวรรณ พุกษาโรจนกุล และ ณรงค์ชัย ปิฎกัรัชต์. (2556). มิติด้านดนตรีในเพลงเท่กลุ่มของชาว ลาวเวียง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 5(2), 81-95.
- รตวรรณ พุกษาโรจนกุล. (2555). *เพลงเท่กลุ่มของชาวลาวเวียง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. <https://mulinet11.li.mahidol.ac.th/e-thesis/2555/cd471/5137765.pdf>
- วณารญา สายน้ำใส และ ชำคม พรประสิทธิ์. (2559). วงดนตรีคณะหนุ่มเสียงพิณ ตำบลบ้านเลือก อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 3(1) (มีนาคม-สิงหาคม 2559), 67-79.
- วนิดา ตรีสวัสดิ์. (2560). การสื่อสารอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ลาวเวียงของวัดในอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี. *วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 9(1), 11-21.
- วรรณพร บุญญาสถิต ฉันทัส เพียรธรรม และเทพธิดา ศิลปะบรรเลง. (2560). พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารมหาวิทยาลัยนครราชสีมา*, 11(1), 26.
- วศิน โต๊ะสิงห์ปิยศักดิ์ สีดา และ กชนิภา อุดมเทวี. (2559). คุณค่าและภูมิปัญญาประเพณีบุญกลางบ้านกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง อำเภอพนสนิม จังหวัดชลบุรี. *วารสารวิชาการ มจร .บุรีรัมย์*, 2(2), 83-98.

- วันดี พินิจวรสิน. (2555). บ้านพื้นถิ่นลาวเวียง ที่บ้านเลือก. *วารสารหน้าจั่ว ว่าด้วยประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม และสถาปัตยกรรมไทย*, 8 (กันยายน 2554 – สิงหาคม 2555), 217-236.
- สุกัญญา สุขฉายา. (2523). *เพลงปฏิพากย์: การศึกษาในเชิงวรรณคดีวิเคราะห์* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. สาขาวิชาภาษาไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภรณ์ สุนทรวาท. (2555). *เพลงพื้นบ้านราชบุรี: การสืบสานสู่ลูกหลานและการสื่อสารร่วมสมัย*. สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. สนับสนุนโดย สำนักบริหารโครงการวิจัยในระดับอุดมศึกษาและพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
School Administrators' Competency Affecting Teachers Andpersonnel's
Happiness In Small Sized Schools Under Kanchanaburi
Primary Educational Service Area Office 3

อาริสา ถิ่นมาบแค^{1*} สารโจนน์ เผ่าวงศากุล²

Arisa Thinmabkhae^{1*} Saroch Pauwongsakul²

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

¹Student, Master of Education Department of Educational Administration
Kanchanaburi Rajabhat University

²สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

² Educational Administration, Faculty of Education, Kanchanaburi Rajabhat University

*Corresponding author email : littlefinger.at@gmail.com

วันที่รับ : 18 พฤศจิกายน 2567

วันที่แก้ไข : 14 กุมภาพันธ์ 2568

วันที่ตอบรับ : 20 กุมภาพันธ์ 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหาร ความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก และสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ผลการวิจัย พบว่า

1. สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ สมรรถนะด้านสภาวะผู้นำ รองลงมาคือ สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม และสมรรถนะด้านการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สมรรถนะด้านทักษะ

2. ความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ ด้านคุณธรรม รองลงมาคือ ด้านการหาความรู้ และด้านสังคมดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการผ่อนคลาย

3. สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ (X_6) ด้านการสื่อสาร (X_3) และด้านการทำงานเป็นทีม (X_4) สามารถทำนายสมรรถนะของผู้บริหารส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก ในภาพรวม ได้ร้อยละ 41.90 สามารถนำมาสร้างสมการถดถอยในรูปของคะแนนดิบ ดังนี้ $\hat{Y} = 1.68 + 0.35X_6 + 0.15X_3 + 0.15X_4$ และสมการถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ $\hat{Z}_Y = 0.40Z_{X6} + 0.21Z_{X3} + 0.19Z_{X4}$

คำสำคัญ : สมรรถนะ / สมรรถนะของผู้บริหาร / ความสุข

Abstract

This study aimed to examine the competencies of school administrators, the level of happiness among teachers and personnel, and the impact of school administrators' competencies on the happiness of teachers and personnel in small-sized schools. The research sample consisted of 120 administrators, teachers, and personnel from small-sized schools. A five-point Likert scale questionnaire was used as the research instrument, with a content validity index of 1.00 and a reliability coefficient of 0.86. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis, with a statistical significance level set at .01.

The findings revealed that:

1. The overall competency of school administrators in small-sized schools was at the highest level. Ranked in order of highest to lowest average values, the competencies included leadership, teamwork, and strategic implementation, while skills competency had the lowest average value.

2. The overall happiness of teachers and personnel in small-sized schools was also at the highest level. The aspects ranked from highest to lowest were morality, seeking knowledge, and good society, with relaxation having the lowest average value.

3. School administrators' competencies significantly influenced the happiness of teachers and personnel at the .01 level. Specifically, leadership (X_6), communication (X_3), and teamwork (X_4) were significant predictors, accounting for

41.90% of the variance in teachers' and personnel's happiness. The predictive regression equation in raw scores was: $\hat{Y} = 1.68 + 0.35_{x_6} + 0.15_{x_3} + 0.15_{x_4}$ The standardized regression equation was: $\hat{Z}_Y = 0.40Z_{x_6} + 0.21Z_{x_3} + 0.19Z_{x_4}$

These findings highlight the critical role of school administrators' leadership, communication, and teamwork competencies in enhancing the well-being of teachers and personnel in small-sized schools.

Keywords : Competency / School administrators' competency / Happiness

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษา เพื่อให้แผนการศึกษาแห่งชาติบรรลุเป้าหมายตามจุดมุ่งหมาย การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) มีจุดมุ่งหมายให้ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูงพัฒนาวัยแรงงานให้มีสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อการประกอบอาชีพ โดยส่งเสริมและกระจายโอกาสในการพัฒนาสมรรถนะให้กับแรงงานทุกกลุ่ม ทั้งการเพิ่มพูนและพัฒนาทักษะความรู้ใหม่ เพื่อให้มีทักษะตรงกับงานและอาชีพที่เปลี่ยนแปลงไป และการพัฒนาทักษะเดิม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการทำงาน การเพิ่มพูนความรู้และศักยภาพของแรงงานที่มีสมรรถนะสูง ควบคู่กับสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เอื้อให้กำลังคนคุณภาพทำงานหรือแสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่และทำงานอย่างมีความสุข (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) พล.ต.อ.เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มอบนโยบายการศึกษา ที่มุ่งเน้นขับเคลื่อนนโยบายเพื่อสร้างคุณภาพให้แก่ผู้เรียนและสร้างคุณภาพชีวิตให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยขับเคลื่อนนโยบาย “เรียนดีมีความสุข” โดยแบ่งเป็น 2 หลัก คือ 1) การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ และ 2) การศึกษาเพื่อความมั่นคงของชีวิต ซึ่งการดำเนินการมีแนวทางในการปฏิบัติในเรื่องของการลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตามช่วงวัยเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) การขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงานทางการศึกษาทุกภาคส่วน จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาสมรรถนะทรัพยากรบุคคลอยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

และเกิดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีความจำเป็นในลำดับต้นที่ควรเร่งพัฒนาให้เหมาะสมสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา เป็นพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ศึกษาสภาพและปัญหาการให้บริการของสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (รัชนิกร แสงสว่าง, 2564) สมรรถนะมีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาและสำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานและความสำเร็จของสถานศึกษา ดังนั้นหากสถานศึกษาใดมีผู้บริหารที่มีสมรรถนะสถานศึกษานั้นย่อมเป็นสถานศึกษาที่มีสมรรถนะไป (ธวัชชัย แสนดวง, 2565)

ความสุขในการทำงานถือเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ของคนทุกระดับในองค์กรตั้งแต่ผู้บริหารจนถึงผู้ใต้บังคับบัญชา ความสุขในการทำงานจึงเปรียบเสมือนพลังภายในที่ผลักดันให้มีการใช้พลังความสามารถที่มีอยู่ให้ปรากฏออกมาในรูปผลสำเร็จของงาน ความสุขในการทำงานที่เกิดขึ้นจึงเป็นไปได้ทั้งการกระทำของผู้บริหารและทั้งระบบงานที่มีอยู่ จึงเป็นหน้าที่อันหลีกเลี่ยงไม่ได้ของผู้บริหาร ที่จะต้องพยายามทุกวิถีทางในการสร้างความสุขในการทำงานให้เกิดขึ้น การสร้างเสริมความสุขในการทำงานจะส่งผลต่อสภาพร่างกายและจิตใจทั้งทางตรงและทางอ้อมอันจะส่งผลต่อการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นทำให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีความสุข สามารถทำงานให้มีประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ (ก่อกนิษฐ์ คำมะลา และ วัลนิกา ฉลากบาง, 2562)

การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ที่มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถและมีความเป็นเลิศทางวิชาการ สร้างโอกาสความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3, 2565) ในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูและบุคลากรมีภาระงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายมากเกินไป บางครั้งมีการทำงานที่ซ้ำซ้อน ทำให้การเตรียมการจัดการเรียนการสอน หรือพัฒนาสื่อการเรียนการสอนไม่เต็มที่เท่าที่ควร การใช้อำนาจการบังคับที่มุ่งแต่ผลงานมากเกินไปโดยไม่คำนึงถึงผู้ร่วมงานทำให้ต้องยอมรับปฏิบัติตามอันเนื่องมาจากกฎเกณฑ์ ตามระเบียบวินัยปัญหาข้างต้นเมื่อมองย้อนกลับไปที่การจัดการในการบริหารของผู้บริหารหากมีหลักการใช้อำนาจการบริหารที่ดีแล้วบรรยากาศการทำงานก็มีความสุข ครูและบุคลากรก็พร้อมที่จะปฏิบัติอย่างเต็มกำลังความสามารถ (นิภาพร หาญยิ่ง, 2565) ซึ่งถ้าครูและบุคลากรทำงานหนักเกินไป เกิดความเครียดสะสมได้รับค่าจ้างที่ไม่สอดคล้องกับค่าครองชีพ และมีความกดดันในเรื่องต่าง ๆ ทำให้ไม่มีความสุขก็จะส่งผลกระทบต่อนักเรียนในความดูแลเป็นอย่างมาก ทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนไม่สนุกสนาน การจัดการเรียนการสอนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ สุดท้ายก็ทำให้นักเรียนไม่อยากเรียน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เพื่อที่จะทำให้ทราบว่า โรงเรียนที่มีผู้บริหารที่มีสมรรถนะ สามารถพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีความเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาจะได้ผู้บริหารที่มีคุณภาพ สามารถปฏิบัติงานได้ตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) พัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานเพื่อผลิตผู้บริหารที่มีศักยภาพออกสู่สถานศึกษา นอกจากจะต้องมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้นตามระดับวิทยฐานะที่คาดหวังแล้ว ยังต้องสามารถบริหารงานเพื่อพัฒนาครูให้มีสมรรถนะเต็มตามศักยภาพอย่างมีความสุข ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการบริหารงานในสถานศึกษาจึงจำเป็นที่ผู้บริหารต้องมีสมรรถนะในการบริหารหากผู้บริหารสถานศึกษาขาดสมรรถนะย่อมส่งผลกับการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ผู้บริหารต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับการสอนของครูและบุคลากร รวมถึงการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโดยมีครูเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
2. เพื่อศึกษาความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
3. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 135 คน จากสถานศึกษา จำนวน 20 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3, 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 120 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970.)

ที่ระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ตามพื้นที่จัดการศึกษา จำนวน 3 อำเภอ อย่างไม่เป็นสัดส่วน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาคือสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์เกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของนักวิชาการทางด้านการศึกษาของ แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1973), สเปนเซอร์ และสเปนเซอร์ (Spencer & Spencer, 1993), แคปแลน และนอร์ตัน (Kaplan & Norton, 2004), เฮลริเกิล แจ็คสัน และสโลคัม (Hellriegel, Jackson, & Slocum, 2005), สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (2552), สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2558), และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (25598) ต้องประกอบด้วยสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญเพื่อใช้เป็นสมรรถนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ 6 ด้าน คือ ด้านทักษะ ด้านความรู้ ด้านการสื่อสารด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์และด้านสภาวะผู้นำ สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับความสุข ผู้วิจัยเลือกศึกษาของศิรินันท์ กิตติสุขสถิต, และคนอื่น ๆ (25550) ประกอบด้วย 8 ด้าน คือ ด้านสุขภาพดี ด้านน้ำใจงาม ด้านการผ่อนคลาย ด้านการหาความรู้ ด้านคุณธรรม ด้านใช้เงินเป็น ด้านครอบครัวที่ดี และด้านสังคมดี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษา เรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 มีแนวทางในการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กและมีความสุขของครูและบุคลากร
2. วิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหาร 6 สมรรถนะ และความสุข 8 ด้าน
3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างเครื่องมือ ตามค่านิยมสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก และวัตถุประสงค์เป็นหลัก จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 3 ตอน

4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของคำถาม ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง

5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) เพื่อหาความสอดคล้องด้านเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องของการใช้ภาษา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of itemobjectives congruence: IOC) พบว่า ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จำนวน 70 ข้อ

6. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ แล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 (ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง) จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.86

7. นำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุง ข้อคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อแจกให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 ชุด โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามและกลับคืนให้ผู้วิจัยภายใน 7-15 วัน ทางออนไลน์ และผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเองได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 120 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับตอบคืนจากโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 มาตรวจสอบความถูกต้องและมีความสมบูรณ์ในการตอบ

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ

4. การวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean หรือ \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายชื่อ รายด้าน และรวมทุกด้าน

5 การวิเคราะห์ความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean หรือ \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายชื่อ รายด้าน และรวมทุกด้าน

6. การวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 โดยการวิเคราะห์ข้อมูลการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression analysis) ด้วยวิธีแบบขั้นตอน (Stepwise)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	34	28.33
หญิง	86	71.67
รวม	120	100.00
2. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	95	79.17
ปริญญาโท	25	20.83
รวม	120	100.00
3. ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	6	5.00
ครู	91	75.83
บุคลากร	23	19.17
รวม	120	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 71.67 เป็นเพศชาย จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 28.33 ระดับการศึกษาส่วนมากเป็นปริญญาตรี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 79.17 เป็นปริญญาโท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 20.83 ตำแหน่งส่วนมากเป็นครู จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 75.83 รองลงมาเป็นบุคลากร จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 19.17 และผู้บริหาร จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ประสบการณ์ทำงานส่วนมาก 5-10 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 49.17 รองลงมาน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 28.33 และมากกว่า 10 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 พื้นที่จัดการศึกษาส่วนมากเป็นอำเภอไทรโยค จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาอำเภอทองผาภูมิ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และอำเภอสังขละบุรี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

ตอนที่ 2 สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

ตารางที่ 2 สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
4. ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	34	28.33
5-10 ปี	59	49.17
มากกว่า 10 ปี	27	22.50
รวม	120	100.00
5. พื้นที่จัดการศึกษา		
อำเภอไทรโยค	80	66.67
อำเภอทองผาภูมิ	24	20.00
อำเภอสังขละบุรี	16	13.33
รวม	120	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ สมรรถนะด้านสภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 4.83$) รองลงมาคือ สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.81$) สมรรถนะด้านการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.77$, S.D.=0.21) สมรรถนะด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.77$, S.D.=0.22) สมรรถนะด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.71$) และสมรรถนะด้านทักษะ ($\bar{X} = 4.69$)

ตอนที่ 3 ความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

ตารางที่ 3 ความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 ในภาพรวม

ความสุขของครูและบุคลากร	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.ด้านสุขภาพดี	4.78	0.20	มากที่สุด
2. ด้านน้ำใจงาม	4.81	0.19	มากที่สุด
3. ด้านการผ่อนคลาย	4.78	0.21	มากที่สุด
4. ด้านการหาความรู้	4.82	0.20	มากที่สุด
5. ด้านคุณธรรม	4.86	0.19	มากที่สุด
6. ด้านใช้เงินเป็น	4.79	0.23	มากที่สุด
7. ด้านครอบครัวที่ดี	4.80	0.24	มากที่สุด
8. ด้านสังคมดี	4.82	0.22	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.81	0.16	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านคุณธรรม ($\bar{X} = 4.86$) รองลงมาคือ ด้านการหาความรู้ ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.20) ด้านสังคมดี ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.22) ด้านน้ำใจงาม ($\bar{X} = 4.81$) ด้านครอบครัวที่ดี ($\bar{X} = 4.80$) ด้านใช้เงินเป็น ($\bar{X} = 4.79$) ด้านสุขภาพดี ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.20) และด้านการผ่อนคลาย ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.21)

ตอนที่ 4 สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยการวิเคราะห์ข้อมูลการถดถอยเชิงพหุ

ตารางที่ 4 สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวม

ตัวแปรพยากรณ์	b	β	t	Sig.
ค่าคงตัว (constant)	1.68	-	4.92**	0.000
ด้านสถานะผู้นำ (X_6)	0.35	0.40	4.60**	0.000
ด้านการสื่อสาร (X_3)	0.15	0.21	2.60*	0.011
ด้านการทำงานเป็นทีม (X_4)	0.15	0.19	2.20*	0.030
R = 0.65 R ² = 0.419 F = 27.92** Sig = 0.000				

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

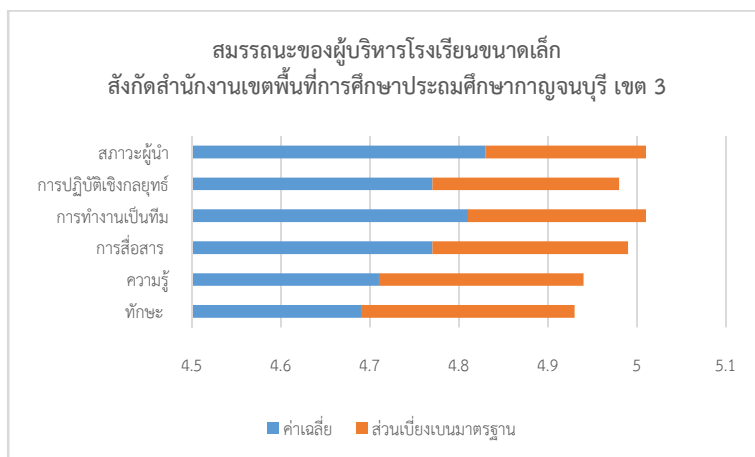
จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ สามารถนำมาสร้างสมการถดถอยในรูปแบบของคะแนนดิบ ดังนี้ $\hat{Y} = 1.68 + 0.35X_6 + 0.15X_3 + 0.15X_4$ และสมการถดถอยในรูปแบบของคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ $\hat{Z}_Y = 0.40Z_{X6} + 0.21Z_{X3} + 0.19Z_{X4}$

พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวม คือ ด้านสถานะผู้นำ (X_6) มีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย เท่ากับ 0.35 ด้านการสื่อสาร (X_3) ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย เท่ากับ 0.15 และด้านการทำงานเป็นทีม (X_4) ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย เท่ากับ 0.15 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.419 นั่นคือ สามารถทำนายความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 3 ได้ร้อยละ 41.90

แสดงให้เห็นว่า สมรรถนะของผู้บริหาร ด้านสถานะผู้นำ (X_6) ด้านการสื่อสาร (X_3) และด้านการทำงานเป็นทีม (X_4) ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

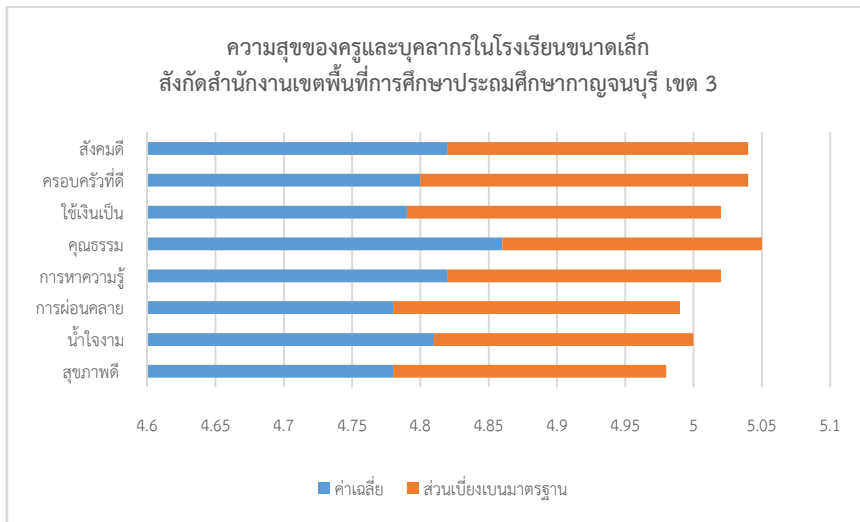
สรุปผลการวิจัย

1. สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 3 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ สมรรถนะด้านสถานะผู้นำ รองลงมาคือ สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม และสมรรถนะด้านการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สมรรถนะด้านทักษะ

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 3

2. ความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 3 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ ด้านคุณธรรม รองลงมาคือ ด้านการหาความรู้ และด้านสังคม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านการผ่อนคลาย

ภาพที่ 2 แผนภูมิแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 3

3. สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านสภาวะผู้นำ (X_6) ด้านการสื่อสาร (X_3) และด้านการทำงานเป็นทีม (X_4) สามารถทำนายสมรรถนะของผู้บริหารส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 3 ในภาพรวม ได้ร้อยละ 41.90 สามารถนำมาสร้างสมการถดถอยในรูปของคะแนนดิบ ดังนี้ $\hat{Y} = 1.68 + 0.35X_6 + 0.15X_3 + 0.15X_4$ และสมการถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ $\hat{Z}_Y = 0.40Z_{X_6} + 0.21Z_{X_3} + 0.19Z_{X_4}$

อภิปรายผลการวิจัย

1. สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถ ทักษะและคุณสมบัติเฉพาะบุคคลแสดงให้เห็นคุณลักษณะพิเศษที่ส่งผลต่อ

ความสามารถในการปฏิบัติงานในหน้าที่ในความรับผิดชอบเพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบอยาซีส (Boyatzis, 1982) ที่กล่าวว่าคุณลักษณะที่อยู่ภายในของแต่ละบุคคล คุณลักษณะนี้อาจหมายถึง แรงขับ บุคลิกที่ค่อนข้างถึงถาวร ทักษะ บทบาททางสังคมหรือการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง และองค์ความรู้ที่คนต่าง ๆ ต้องนำมาใช้ โมเดลของผลงานที่มีประสิทธิภาพสูงจะมีองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ 1) หน้าที่หรือภารกิจของผู้บริหาร 2) สภาพแวดล้อมขององค์การ และ 3) ความสามารถของบุคคล ซึ่งจะวัดจากผลลัพธ์ของงานเป็นหลัก โดยเขาได้แยกระดับของขีดความสามารถว่า ถ้าเป็นความสามารถที่จะทำงานในตำแหน่งนั้นได้ ซึ่งจะเป็นความรู้ทั่วไป คุณลักษณะทั่วไป แต่ขีดความสามารถหรือคุณลักษณะที่จะทำให้บุคคลมีผลงานสูงกว่าหรือดีกว่าคนอื่นเรียกว่า สมรรถนะ

2. ความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประสบการณ์ และความรู้สึกของครูและบุคลากรเกี่ยวกับเรื่องการมีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง มีสุขภาพจิตที่ดี มีวิธีการผ่อนคลายความเครียดจากการทำงานได้ มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน อยู่ร่วมกันอย่าง มีความสุขหาความรู้ทุกครั้งที่มีโอกาสเพื่อพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นคงในงานที่ทำ ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนา วางแผนการใช้เงิน ระมัดระวังการใช้จ่าย ไม่มีหนี้สิน มีครอบครัวที่มีความสุข สังคมการทำงานดี ตามที่กล่าวมาข้างต้น สิ่งเหล่านี้จะทำให้ครูและบุคลากรมีความสุข ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา เทพเฉลิม (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสุขในการทำงานของบุคลากรสำนักงานขนส่งจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความสุขในการทำงานของบุคลากรสำนักงานขนส่งจังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี ดวงกลาง (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสุขในการทำงานกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทัศนสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ ผลการวิจัย พบว่า ความสุขในการทำงานของเจ้าหน้าที่ทัศนสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ อยู่ในระดับมาก และ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นูร์ปาชียะห์ गुणा (2562) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสุขในการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ความสุขในการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับมากเช่นกัน

3. สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวม พบว่า ด้านสภาวะผู้นำ ด้านการสื่อสารและด้านการทำงานเป็นทีม ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยรวมอย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารแสดงออกถึงความเชื่อมั่น ความมั่นใจในบุคลิกภาพ ความคิด คำพูด และการกระทำของตนเอง มีการจูงใจบุคลากรให้ร่วมมือกันทำงานอย่างเต็มความสามารถ สร้างศรัทธาให้กับบุคลากรในการขับเคลื่อนภารกิจ ให้บรรลุเป้าหมาย มีอิทธิพลโน้มน้าวจูงใจบุคลากร ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ใช้การสื่อสารด้วยการพูดและเขียนในโอกาสต่าง ๆ สื่อสารเพื่อจูงใจโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นด้วย ยอมรับ คล้อยตาม โดยเฉพาะครูและนักเรียน ให้นำข่าวสาร สื่อสารติดต่อกันให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย ใช้สื่อเทคโนโลยีสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งการดำเนินงานได้ตรงกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา เทพเฉลิม (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสุขในการทำงานของบุคลากรสำนักงานขนส่งจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า ความสุขในการทำงานของบุคลากรสำนักงานขนส่งจังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี ดวงกลาง (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสุขในการทำงานกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทัศนสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ ผลการวิจัย พบว่า ความสุขในการทำงานของเจ้าหน้าที่ทัศนสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ อยู่ในระดับมากและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นูร์ปาศิยะห์ ภูนา (2562) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสุขในการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัย พบว่า ความสุขในการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรวางแผนพัฒนาบุคลากรให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งานนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้พัฒนาการทำงาน แบ่งปันความคิดปรับตัว แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เป็นสังคมแห่งการช่วยเหลือ ทำงานอย่างมีความสุข
2. ผู้บริหารควรนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติและปรับปรุงแบบวิธีการทำงานเพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมที่ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในสถานศึกษาโดยตรง
3. ผู้บริหารควรหากกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรจัดสรรเวลาเพื่อการออกกำลังกาย อาจใช้การประสานงานความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นหรือภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของครูและบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
2. ควรมีการศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566, 14 กันยายน). นโยบายการศึกษา “เรียนดี มีความสุข”.
นโยบายการศึกษา. <https://drive.google.com/file/d/1vDnobt70l3BUPnGtwPnJ7rIfmLiayWB/view>
- ก่อกนิษฐ์ คำมะลา และวัลนิกา ฉลากบาง. (2562). ความสุขในการทำงานของครูประถมศึกษา.
วารสารวิจัยพุทธศาสตร์, 5(2), 65-68.
- ธวัชชัย แสนดวง. (2565). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา
ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี
[วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. RBRU e-Theses.<https://etheses.rbru.ac.th/showthesis.php?theid=429&group=20>
- นิภาพร หาญยิ่ง. (2565). การใช้อำนาจของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของครู
โรงเรียนโนนสูงศรีธานี จังหวัดนครราชสีมา. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต].
TDC. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=628089
- นุรป่าชียะห์ กุณา. (2562). ความสุขในการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลใน
อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี. [สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต].
PSU Knowledge Bank. <http://kb.psu.ac.th/psukb/handle/2016/12341>
- รัชนิกร แสงสว่าง. (2564). การศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต]. DSpace at Rajamangala University of Technology Thanyaburi.
<http://www.repository.rmutt.ac.th/xmlui/handle/123456789/4152>
- สุพัตรา เทพเฉลิม. (2560). ความสุขในการทำงานของบุคลากรสำนักงานขนส่งจังหวัดชลบุรี.
[งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. Burapha University Research Information.
<https://buuir.buu.ac.th/xmlui/handle/1234567890/8733>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. (2565, ธันวาคม). แผนปฏิบัติการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี
เขต 3. <https://drive.google.com/file/d/1EsPDnNUd1UVpIMqpdYV4L4fOxDiqFI5g/view>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560, มีนาคม). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579.
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. <https://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1540>

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565, 21 ตุลาคม). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม พ.ศ. 2566-2570*. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=13651&filename=develop_issue

Best, J. W. (1981). *Research in education*. (4thed.). New Jersey, Prentice Hall.

Boyatzis, R. E. (1982). *The Competency Manager A Model of Effective Performance*. New York, John Wiley & Son.

Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297-334.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610.

**คุณภาพการให้บริการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการศูนย์บริการฮิโน
บริษัท ไทยฮิโน ออตุธา ของผู้ประกอบการรถบรรทุก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**
The Quality of Service that Influences the Decision to use the Service.
Hino Service Center, Thai Hino Ayutthaya Company Limited,
for Truck Entrepreneurs in Phra Nakhon Si Ayutthaya.

วรศักดิ์ พรหมเย็น^{1*} ปิยะมาศ สือสวัสดิ์วัฒนชัย²

Worasak Promyen^{1*} Piyamas Suesawadwanit²

¹นักศึกษาโครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุทัยธานี, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

¹Student, Master of Business Administration Program Student, Department of Academic Resources,
Uthai Thani Province, Ramkhamhaeng University

²อาจารย์ ดร., อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

²Professor Dr., Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University

*Corresponding author email : nuy_111@hotmail.com

วันที่รับ : 11 ธันวาคม 2567

วันที่แก้ไข : 14 มกราคม 2568

วันที่ตอบรับ : 29 มกราคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาลักษณะขององค์กรที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ ศูนย์บริการฮิโน บริษัท ไทยฮิโน ออตุธา ของผู้ประกอบการรถบรรทุก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2) เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการ 5 ด้าน ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ ศูนย์บริการฮิโน บริษัท ไทยฮิโน ออตุธา ของผู้ประกอบการรถบรรทุก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประชากรในการวิจัยเป็นผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 772 คน ในงานวิจัยนี้เก็บกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ Independent Sample T-Test ค่าสถิติ One-Way ANOVA และการวิเคราะห์ข้อมูลถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นผู้ประกอบการรถบรรทุกในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประเภทธุรกิจขนส่ง คิดเป็นร้อยละ 64.30 มีการลงทุนจดทะเบียน ใช้จำนวนเงิน 500,001–1,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.30 โดยในองค์กรจะมีการจ้างงานหรือมีรถบรรทุกในประกอบการ จำนวน 1-5 คัน คิดเป็นร้อยละ 47.30 และมีรายได้ต่อปีไม่เกิน 300,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 24.70 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า คุณภาพการให้บริการ 5 ด้าน ได้แก่ คุณภาพสิ่งที่จับต้องได้ ความน่าเชื่อถือ การตอบสนอง

ของพนักงาน การเอาใจใส่ของพนักงานและความไว้วางใจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ใช้บริการ ศูนย์บริการฮิโน่ บริษัท ไทยฮิโน่ อยุธยา ของผู้ประกอบการรถบรรทุก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถเขียนสมการเชิงเส้นตรงที่ระดับนัยสำคัญ .05 คือ $Y = .298 + .148(X_1) + .160(X_2) + .152(X_3) + .157(X_4) + .304(X_5)$ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยควรมีการสร้างคุณภาพการให้บริการ สิ่งที่ต้องได้ มีความน่าเชื่อถือ การตอบสนองของพนักงานที่รวดเร็ว เพื่อสร้างความมั่นใจ และความเข้าใจ และควรมีการประชาสัมพันธ์ศูนย์บริการผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อให้ลูกค้าได้รู้จักและไว้วางใจมากขึ้น จนถึงการบอกต่อถึงคุณภาพการให้บริการและมีลูกค้ากลับมาใช้บริการอย่างต่อเนื่องต่อไป

คำสำคัญ : ศูนย์บริการฮิโน่ / คุณภาพการให้บริการ / การตัดสินใจใช้บริการ / รถบรรทุก

Abstract

This study aimed to: (1) examine the organizational characteristics influencing truck operators' decisions to utilize the services of the Hino Service Center, Thai Hino Ayutthaya Company, in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, and (2) analyze the impact of service quality across five dimensions on the decision-making process of these truck operators. The study population consisted of 772 entrepreneurs of varying business sizes large, medium, and small of which 300 were selected as the sample. The statistical methods employed for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, Independent Sample t-test, One-Way ANOVA, and multiple regression analysis.

The findings revealed that the majority of respondents were truck operators engaged in the transportation sector (64.30%), with registered investments ranging between 500,001 and 1,000,000 baht (30.30%). Additionally, 47.30% of the sample owned between one and five trucks, while 24.70% reported an annual income not exceeding 300,000 baht.

Hypothesis testing indicated that all five dimensions of service quality tangibility, reliability, employee responsiveness, employee care, and trust—significantly influenced the decision to use the services of the Hino Service Center, Thai Hino Ayutthaya Company, among truck operators in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The resulting regression equation, at a significance level of .05, was expressed as:

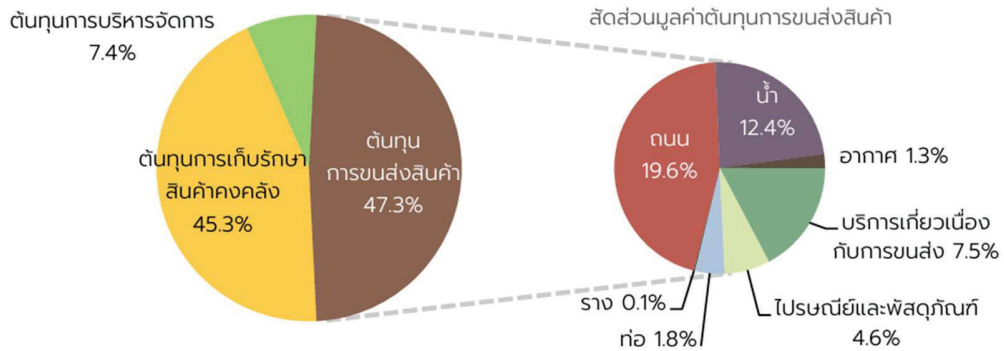
$$Y = 0.298 + 0.148(X_1) + 0.160(X_2) + 0.152(X_3) + 0.157(X_4) + 0.304(X_5)$$

Based on these findings, it is recommended that the service center enhance its service quality by improving tangible aspects, ensuring reliability, responding promptly to customer needs, fostering confidence, and demonstrating customer understanding. Furthermore, promoting the service center through various communication channels is crucial to increasing awareness and trust, thereby encouraging repeat patronage and positive word-of-mouth referrals.

Keywords : Hino Service Center / Service Quality / Decision to use / Truck Service

บทนำ

แนวโน้มธุรกิจบริการขนส่งสินค้าทางถนน ในปี พ.ศ. 2567-2569 มีแนวโน้มเติบโตเฉลี่ย 2.0-3.0 เปอร์เซ็นต์ต่อปี โดยมีปัจจัยหนุนจากการทยอยฟื้นตัวของกิจกรรมในภาคการผลิต การค้า และการลงทุน รวมถึงภาคท่องเที่ยวที่เติบโตต่อเนื่อง นอกจากนี้ ธุรกิจยังได้อานิสงส์จากการค้าชายแดนและผ่านแดน รวมถึงธุรกรรมการค้าออนไลน์ ซึ่งหนุนความต้องการขนส่งสินค้า อุปโภคบริโภค สินค้าอุตสาหกรรม วัสดุก่อสร้างและเครื่องจักรกลต่าง ๆ การแข่งขันของธุรกิจ มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น จากผู้ประกอบการรายใหญ่ทั้งทุนไทยและต่างชาติซึ่งมีแนวโน้มขยายเครือข่ายบริการครอบคลุมการขนส่งต่อเนื่องทุกรูปแบบ (รถ-ราง-เรือ) รวมถึงปัจจัยท้าทายด้านการเพิ่มขึ้นของต้นทุนขนส่ง และค่าใช้จ่ายลงทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพงานขนส่ง ท่ามกลางการขนส่งสินค้าทางรางที่ทวีความสำคัญมากขึ้น ปัจจัยข้างต้นอาจกดดันกำไรของธุรกิจโดยเฉพาะผู้ประกอบการรายกลางและรายเล็กซึ่งส่วนใหญ่มีข้อจำกัดด้านเงินทุน ขอบเขตการให้บริการ ระบบบริหารจัดการเทคโนโลยีและเครือข่ายพันธมิตร จึงแข่งขันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ได้ยาก (กองยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ สศช., 2567) ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2566 คาดว่ามีมูลค่ารวม 2,527.4 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2565 ร้อยละ 3.7 หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.1 ต่อ GDP ประกอบด้วย ต้นทุนการขนส่งสินค้ามีมูลค่า 1,195.1 พันล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.7 ต่อ GDP ต้นทุนการเก็บรักษาสินค้าคงคลังมีมูลค่า 1,144.2 พันล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.4 ต่อ GDP และต้นทุนการบริหารจัดการมีมูลค่า 188.1 พันล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.0 ต่อ GDP ทั้งนี้ มูลค่าต้นทุนโลจิสติกส์มีการขยายตัวจากการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการเก็บรักษาสินค้าคงคลังโดยปริมาณของ สินค้าคงคลังในระบบเพิ่มขึ้นจากการส่งออกที่ลดลงตามสภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โครงสร้างมูลค่าต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2566
 ที่มา กองยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ สศช. (2567)

การขนส่งเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการโลจิสติกส์ที่มีความสำคัญ จากสถานการณ์การขนส่งในปัจจุบันได้มีการพัฒนาระบบการติดตามการขนส่งให้ทันสมัยมากขึ้น เพื่อให้ทราบตำแหน่งสินค้าได้อย่างรวดเร็ว เป็นกิจกรรมที่จำเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมสำหรับการจัดส่งสินค้าและเพื่อรองรับความต้องการในการเคลื่อนย้ายสินค้าหรือบริการเดินทาง และเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารการจัดการโซ่อุปทาน (Supply Chain Main Management) เป็นการเชื่อมโยงความต้องการของผู้ซื้อและผู้ขายเข้าด้วยกัน (จิตติชัย รุจนกนกนาฏ, 2561) ความแตกต่างของธุรกิจให้เหนือกว่าคู่แข่งด้วยคุณภาพการบริการที่ได้เสนอตรงกับความต้องการของผู้รับบริการเป็นสิ่งที่ต้องกระทำ ซึ่งคุณภาพการบริการประกอบด้วยปัจจัย 5 มิติ ได้แก่ ความเป็นรูปธรรมของบริการ ความน่าเชื่อถือไว้วางใจ การตอบสนองต่อลูกค้า การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า การรู้จักและเข้าใจลูกค้า (Parasuraman and Zeithaml, 1988) และองค์ประกอบที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ใช้บริการ คือ คุณภาพของตัวสินค้าและคุณภาพของบริการที่มาพร้อมกับตัวสินค้า กล่าวได้ว่า หากตัวสินค้ามีคุณภาพตามที่ลูกค้าต้องการแต่บริการที่มาพร้อมกับตัวสินค้า เช่น การบริการจัดส่งสินค้าไม่เหมาะสม สินค้านั้นอาจไม่เป็นที่พอใจของลูกค้าได้ด้วยเหตุนี้ คุณภาพการบริการ (Service Quality) จึงมีบทบาทที่สำคัญในฐานะการบริการที่มาพร้อมกับตัวสินค้า ถ้าการบริการทำได้ดีก็จะช่วยยกระดับความพึงพอใจในการบริโภคสินค้า และนำไปสู่การตัดสินใจเลือกใช้บริการได้ การจัดการส่งสินค้าที่ดีจะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและต้องมีคุณภาพการให้บริการที่ผู้รับบริการมีความพึงพอใจการจัดส่งสินค้า

จากการศึกษาสถานการณ์แนวโน้มทางธุรกิจการขนส่งในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการขนส่งมีการแข่งขันราคาค่าขนส่งที่สูงและผู้ประกอบการขนส่งจะมีต้นทุนเพิ่มขึ้นจากค่าใช้จ่ายในการบริหาร และต้นทุนในการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานมากขึ้น จึงทำให้มีต้นทุนในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการขนส่งสินค้าและ

การบริหารจัดการคลังสินค้า (กมลมาลย์ แจ็งล้อม, 2563) โดยจะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์ รวมทั้งมีมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่ภาครัฐหรือนานาชาติกำหนดไว้เป็นข้อจำกัดทางการค้า ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่อง คุณภาพการให้บริการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการ ศูนย์บริการอีโน บริษัท ไทยอีโน อยู่อยุธยา ของผู้ประกอบการรถบรรทุก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลลักษณะขององค์กรของผู้ประกอบการรถบรรทุกในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการ 5 ด้าน ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ ศูนย์บริการอีโน บริษัท ไทยอีโน อยู่อยุธยา ของผู้ประกอบการรถบรรทุก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สมมติฐานการวิจัย

คุณภาพการให้บริการ 5 ด้านของศูนย์บริการอีโน บริษัท ไทยอีโน อยู่อยุธยา ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ ของผู้ประกอบการรถบรรทุกในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

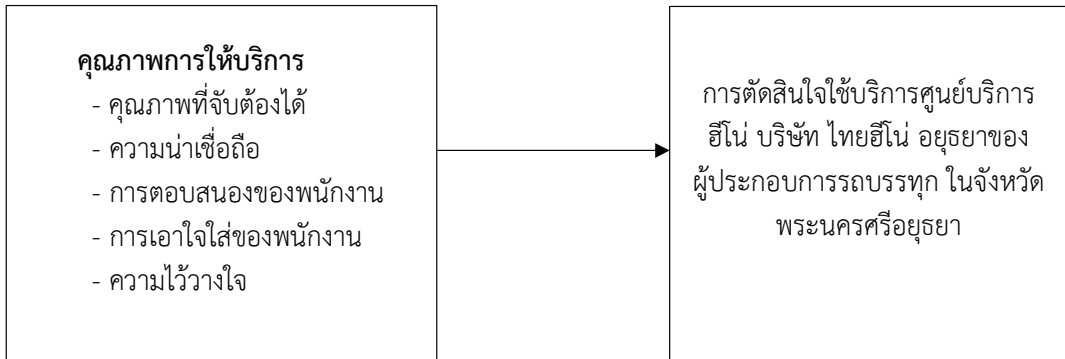
ด้านประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบการรถบรรทุกขนาดใหญ่ขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีจำนวนประมาณ 772 ผู้ประกอบการ (ศูนย์รวมข้อมูลการขนส่งด้วยรถบรรทุก, 2567) ผู้วิจัยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Yamane (1967) จำนวนประชากร 772 ราย

ด้านกลุ่มตัวอย่าง ผู้ประกอบการรถบรรทุกในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่เคยใช้บริการและกำลังตัดสินใจใช้บริการศูนย์บริการอีโน บริษัท ไทยอีโน อยู่อยุธยา ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และกำหนดระดับความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 คำนวณได้จำนวน 264 ตัวอย่าง และมีการเพิ่มข้อมูลในการเก็บอีกร้อยละ 10 ได้ตัวอย่างที่จัดเก็บจำนวน 300 ราย

2. ระยะเวลา

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการศึกษาจากการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูล รวมระยะเวลาประมาณ 3 เดือน ระหว่างเดือนกันยายน - เดือนธันวาคม พ.ศ. 2567

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพการบริการ

คุณภาพการบริการ (Service Quality) เป็นสิ่งที่ลูกค้าทุกคนคาดหวังว่าจะได้รับการให้บริการ ลูกค้าจะประเมินจากเครื่องมือวัดคุณภาพการบริการ ซึ่งเป็นการวัดคุณภาพบริการจาก 5 ด้านดังนี้ (Ziethaml, Parasuraman & Berry, 2013)

1. ความเป็นรูปธรรมของบริการ (Tangibility) คือ สิ่งที่สามารถทำให้ลูกค้าจับต้องได้ในเรื่อง ของการบริการ ได้แก่ สิ่งสัมผัสได้ ลักษณะทางกายภาพที่ปรากฏให้เห็นถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น อาคาร สถานที่ อุปกรณ์และเครื่องมือ การแต่งกายของเจ้าหน้าที่ รวมถึงสภาพแวดล้อมที่ทำให้ผู้เข้ารับบริการ รู้สึกถึงการดูแล เอาใจใส่ และความตั้งใจบริการจากผู้ให้บริการ

2. ความเชื่อถือไว้วางใจได้ (Reliability) คือ การตอบสนองลูกค้าให้เป็นไปตาม ข้อกำหนดได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ และเป็นความสามารถในการให้บริการ ตามที่ผู้รับบริการต้องการ หรือที่ได้สัญญาไว้ และควรเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบริการนั้นได้ อย่างถูกต้องภายในระยะเวลาที่เหมาะสม ทำให้ผู้รับบริการสามารถไว้วางใจได้

3. การตอบสนองต่อลูกค้า (Responsiveness) คือ ความพร้อมของผู้ให้บริการในการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า และเป็นการตอบสนองในการให้บริการจากผู้ให้บริการอย่างไม่มีรีรอ ความพร้อมที่จะให้บริการให้แก่ผู้รับบริการได้อย่างรวดเร็ว โดยที่ผู้รับบริการใช้ระยะเวลาในการรอคอยไม่นาน และผู้รับบริการสามารถเข้าถึงการบริการได้ง่าย

4. การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า (Assurance) คือ การรับประกันว่าผู้ให้บริการมีทักษะความรู้ และความสามารถในการให้บริการ รวมทั้งมีจริยธรรมในการให้บริการ เพื่อให้ผู้รับบริการมั่นใจได้ว่าการบริการมีความปลอดภัยและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

5. ความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจในผู้รับบริการ (Empathy) คือ การที่ผู้ให้บริการมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับงานที่บริการ บริการด้วยความซื่อสัตย์ มีการบริการที่สุภาพ มีการดูแลและให้บริการอย่างเอาใจใส่ มีความเข้าใจปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการ โดยเน้นการให้บริการ และแก้ปัญหาแก่ผู้รับบริการได้อย่างเหมาะสม

ทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจใช้บริการ

การตัดสินใจใช้บริการ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกเพียงทางเลือกเดียวจากทางเลือกที่มีอยู่ทั้งหมด ซึ่งในการตัดสินใจดังกล่าวผู้บริหารจะใช้กำหนดเป็นเป้าหมาย ดังนั้น แนวทางในการตัดสินใจ (Moorhead & Griffin, 1995) ซึ่ง Kotler and Keller (2016) ได้อธิบายไว้ว่า การตัดสินใจในการซื้อหรือใช้บริการของผู้บริโภค เป็นจิตวิทยาขั้นพื้นฐานที่ทำให้เข้าใจว่าผู้บริโภคมีกระบวนการตัดสินใจซื้อหรือใช้บริการอย่างไร ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การตระหนักรู้ปัญหา คือ เป็นขั้นตอนแรกของการเริ่มต้นซื้อสินค้าหรือบริการ ของผู้บริโภค คือ ผู้บริโภคจะตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองแล้วพยายามมองหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นด้วย

ขั้นตอนที่ 2 การค้นหา คือ การค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่ผู้บริโภคต้องการหรือตระหนัก ถึงสิ่งที่ต้องการจากขั้นตอนที่ 1 เพื่อสร้างความมั่นใจในการตัดสินใจซื้อทำให้ผู้บริโภคได้ทำการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับ คุณสมบัติ คุณลักษณะ รูปแบบของสินค้า ราคาสินค้า สถานที่จัดจำหน่าย เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจซื้อในขั้นตอนต่อไปโดยอาจทำการค้นหาข้อมูล ในแต่ละช่องทางที่มีว่าควรจะเลือกซื้อสินค้าหรือบริการแบบไหน อย่างไร เพื่อให้ตอบโจทย์ในสิ่งที่ต้องการมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินทางเลือก ซึ่งเกิดต่อจากขั้นตอนที่ 2 ผู้บริโภคจะได้รับข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งจะนำข้อมูลเหล่านั้นมาทำการเปรียบเทียบ หรือประเมินซึ่งจะทำการประเมินจากรูปแบบ รูปร่าง ราคาสินค้า ลักษณะของสินค้า การใช้งาน ราคา ความสะดวกสบาย ในการใช้งานและการซื้อสินค้า การให้บริการหลังการขาย เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 การตัดสินใจซื้อหรือใช้บริการ คือ การพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งการเปรียบเทียบและประเมินจากสิ่งที่ได้รับข้อมูลและการเรียนรู้ของผู้บริโภค

ขั้นตอนที่ 5 ความรู้สึกภายหลังการซื้อสินค้า เป็นความรู้สึกเมื่อได้รับสินค้าแล้ว ความรู้สึกนี้จะเกิดขึ้นหลังจากการซื้อสินค้าหรือใช้บริการจะมีการแสดงความรู้สึกหลังจากได้ใช้สินค้าแล้ว โดยจะแสดงออกมาได้สองรูปแบบ คือ รู้สึกพึงพอใจและไม่พึงพอใจ

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ประกอบการรถบรรทุกขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีจำนวนประมาณ 772 ผู้ประกอบการ (ศูนย์รวมข้อมูล

การขนส่งด้วยรถบรรทุก, 2567) ผู้วิจัยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Yamane (1967) จำนวนประชากร 772 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และกำหนดระดับความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 คำนวณได้จำนวน 264 คน และมีการเพิ่มข้อมูลในการเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและการประเมินผล จึงเก็บกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความสะดวก (Convenience) ทำการสำรวจและเก็บแบบสอบถามจนได้จำนวนครบตามที่กำหนด

วิธีการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยงานวิจัยนี้ จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทำการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษา คุณภาพการให้บริการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการ ศูนย์บริการอีโน บริษัท ไทยอีโน อยู่ธยา ของผู้ประกอบการรถบรรทุกขนาดใหญ่ ผู้ประกอบการขนาดกลางและผู้ประกอบการขนาดย่อม ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ แบบสอบถาม สามารถแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเฉพาะขององค์การ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการ 5 มิติ จำนวน 25 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจใช้บริการ จำนวน 19 ข้อ

การตรวจสอบความตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนและความสอดคล้องของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามที่ตรงกับเรื่องที่จะศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า มีค่าระหว่าง 0.70 - 1.00 ผ่านเกณฑ์และนำมาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ชุด และนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์ของครอนบาค พบว่า ได้ค่าระหว่าง 0.804 - 0.943 ผ่านเกณฑ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม โดยการเก็บข้อมูลทางออนไลน์ซึ่งสร้างแบบสอบถามโดยใช้กูเกิ้ลฟอร์ม (Google form) ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบด้วยความสมัครใจ โดยผู้วิจัยได้ส่งลิ้งค์แบบสอบถาม กูเกิ้ลฟอร์ม (Google form) ไปทางข้อความส่วนตัวผ่านไลน์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 300 คน กล่าวคือผู้ที่เคยใช้บริการมาแล้ว 1 ครั้ง และซื้อรถบรรทุกกับบริษัท ไทยอีโน อยู่ธยา จำกัด ทั้งนี้สำหรับเหตุผล ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากการตัดสินใจ ของผู้วิจัยเอง ลักษณะของกลุ่มที่เลือกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยได้ข้อมูลตอบกลับ ในอัตราร้อยละ 100 เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะขององค์กร ของผู้ประกอบการรถบรรทุกในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า มีผู้ประกอบการรถบรรทุกในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประเภทธุรกิจขนส่ง คิดเป็นร้อยละ 64.30 มีการลงทุนจดทะเบียน ใช้จำนวนเงิน 500,001 – 1,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.30 โดยในองค์กรจะมีการจ้างงานหรือมีรถบรรทุกในประกอบการ จำนวน 1-5 คัน คิดเป็นร้อยละ 47.30 และมีรายได้ต่อปีไม่เกิน 300,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 24.70

ข้อมูลคุณภาพการให้บริการ 5 ด้าน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลของคุณภาพการให้บริการ 5 ด้าน (n=300)

คุณภาพการบริการ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านคุณภาพสิ่งที่จับต้องได้ (Service Quality)	4.24	0.773	มากที่สุด
ด้านความน่าเชื่อถือ (Reliability)	4.16	0.815	มาก
ด้านการตอบสนองของพนักงาน (Responsiveness)	4.22	0.755	มากที่สุด
การให้ความมั่นใจ (Assurance)	4.18	0.816	มาก
ความเข้าใจ รับผิดชอบต่อความต้องการ (Empathy)	4.17	0.801	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณภาพการให้บริการ 5 ด้าน ระดับความคิดเห็นของผู้ประกอบการรถบรรทุก อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านคุณภาพสิ่งที่จับต้องได้ (Service Quality) และด้านการตอบสนองของพนักงาน (Responsiveness)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลของการตัดสินใจใช้บริการ (n=300)

คุณภาพการบริการ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
การรับรู้ปัญหา	4.17	0.805	มาก
การค้นหาข้อมูล	3.99	0.921	มาก
การประเมินทางเลือก	4.12	0.828	มาก
การตัดสินใจซื้อ	4.26	0.769	มากที่สุด
พฤติกรรมหลังการซื้อ	4.21	0.790	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า การตัดสินใจใช้บริการ ระดับความคิดเห็นของผู้ประกอบการรถบรรทุก อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ การตัดสินใจซื้อและพฤติกรรมหลังการซื้อ

การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์สมมติฐาน คุณภาพการให้บริการ 5 ด้าน ได้แก่ คุณภาพสิ่งที่จับต้องได้ ความน่าเชื่อถือ การตอบสนองของพนักงาน การเอาใจใส่ของพนักงานและความไว้วางใจ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ปัจจัย	การตัดสินใจใช้บริการ						
	B	Std. Error	β	t	Sig.	T	VIF
ค่าคงที่	.298	.105		2.840	.005		
คุณภาพสิ่งที่จับต้องได้	.148	.069	.149	2.149	.032*	.117	8.561
ความน่าเชื่อถือ	.160	.062	.168	2.570	.011*	.131	7.610
การตอบสนองของพนักงาน	.152	.055	.152	2.791	.006*	.190	5.263
การเอาใจใส่ของพนักงาน	.157	.062	.171	2.544	.011*	.125	8.023
ความไว้วางใจ	.304	.065	.316	4.680	.000*	.123	8.105

R=.914, R² = .835, S.E=.2762, F= 296.688, *p < .05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการ ศูนย์บริการอีโน้ บริษัท ไทยอีโน้ อยุธยา ของผู้ประกอบการรถบรรทุก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ คุณภาพการให้บริการด้านคุณภาพสิ่งที่จับต้องได้ การให้บริการด้านความน่าเชื่อถือ การให้บริการด้านการตอบสนองของพนักงาน การให้บริการด้านการเอาใจใส่ของพนักงานและการให้บริการด้านความไว้วางใจ สามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการเชิงเส้นตรง ได้ดังนี้ $Y = .298 + .148(X_1) + .160(X_2) + .152(X_3) + .157(X_4) + .304(X_5)$

จากสมการเชิงเส้นตรงดังกล่าว จะเห็นว่า ค่าสัมประสิทธิ์ (β) ของคุณภาพการให้บริการด้านคุณภาพสิ่งที่จับต้องได้ เท่ากับ .149 คุณภาพการให้บริการด้านความน่าเชื่อถือ เท่ากับ .168 คุณภาพการให้บริการ ด้านการตอบสนองของพนักงาน เท่ากับ .152 คุณภาพการให้บริการด้านการเอาใจใส่ของพนักงาน เท่ากับ .171 และคุณภาพการให้บริการด้านความไว้วางใจ เท่ากับ .316 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ถือว่ามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจใช้บริการ ศูนย์บริการอีโน้ บริษัท ไทยอีโน้ อยุธยา ของผู้ประกอบการรถบรรทุก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในทิศทางเดียวกัน

อภิปรายผลการวิจัย

คุณภาพการให้บริการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการศูนย์บริการอีโน้ บริษัท ไทยอีโน้ อยุธยา ของผู้ประกอบการรถบรรทุก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้ดังนี้

1. คุณภาพการให้บริการด้านสิ่งของที่จับต้องได้ พบว่า มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการ ศูนย์บริการอีโน บริษัท ไทยอีโน ออยุธยา ของผู้ประกอบการรถบรรทุก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้เป็นเพราะศูนย์บริการของบริษัท ไทยอีโน ออยุธยา ดูสะอาดตา มีความเป็นระเบียบ เรียบร้อย มีความทันสมัย พนักงานมีการแต่งกายที่สุภาพเรียบร้อย บริษัทไทยอีโน ออยุธยามีการนำอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ ในการให้บริการ พนักงาน มีความรู้เกี่ยวกับงานที่บริการ และมีจำนวนพนักงานเพียงพอการให้บริการ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อระดับความคิดเห็นคุณภาพการให้บริการด้านสิ่งของที่จับต้องได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ททรัพย์ อมรภิญโญ (2561) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดบริการของศูนย์บริการรถยนต์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า องค์กรประกอบปัจจัยคุณภาพบริการ ด้านสิ่งของที่จับต้องได้ ได้กลุ่มตัวแปร จำนวน 3 ตัวแปรและยังเป็นชุดกลุ่มตัวแปรขององค์กรประกอบเดิม พบว่า ค่าน้ำหนักตัวแปรที่สูงที่สุด คือ ผู้ช่วยพนักงานขายสามารถอธิบายให้ลูกค้าเข้าใจถึงระบบของการดำเนินการได้ มีค่าเท่ากับ 0.75 รองลงมา คือ ผู้ช่วยพนักงานขายเขียนใบสั่งซ่อมให้ลูกค้าเห็นและให้ลูกค้าขงขายมือชื่อกำกับทุกครั้งชัดเจน มีค่าเท่ากับ 0.73 ซึ่งมีค่าเท่ากับในใบสั่งซ่อมผู้ช่วยพนักงานขายมีการลงรายละเอียดครบถ้วนและมีลายมือชื่อกำกับชัดเจน มีค่าเท่ากับ 0.73 และค่าน้ำหนักต่ำสุด ได้แก่ บัตรคิวตามนัดหมายสามารถจำแนกประเภทของรถที่เข้ารับบริการได้ชัดเจน มีค่าเท่ากับ 0.66 ซึ่งให้เห็นว่า ค่าน้ำหนักสูงสุดตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มองค์กรประกอบปัจจัยคุณภาพบริการ ด้านสิ่งของที่จับต้องได้ คือ ผู้ช่วยพนักงานขายสามารถอธิบายให้ลูกค้าเข้าใจถึงระบบของการดำเนินการ หมายถึง ลูกค้าได้รับคำอธิบายและเข้าใจถึงระบบของการดำเนินการในการให้บริการกับลูกค้าที่ศูนย์บริการได้ดำเนินการให้จากผู้ช่วยพนักงานขาย และค่าน้ำหนักตัวแปรรองลงมา คือ ผู้ช่วยพนักงานขายเขียนใบสั่งซ่อมให้ลูกค้าเห็นและให้ลูกค้าลงลายมือชื่อกำกับทุกครั้งชัดเจน ซึ่งมีค่าเท่ากับในใบสั่งซ่อมผู้ช่วยพนักงานขายมีการลงรายละเอียดครบถ้วนและมีลายมือชื่อกำกับชัดเจน หมายถึง ลูกค้าได้ทราบถึงการสั่งซ่อมในใบสั่งซ่อมและมีความเข้าใจในรายละเอียดต่าง ๆ รวมทั้งได้ลงลายมือชื่อเพื่อเป็นการยืนยันในใบสั่งซ่อมอีกด้วย จึงนิยามความหมายได้คือคุณภาพบริการ ด้านสิ่งของที่จับต้องได้ ที่ลูกค้าให้ความสำคัญมากคือเรื่องของความเป็นรูปธรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเข้ารับ

2. คุณภาพการให้บริการด้านความน่าเชื่อถือ พบว่า มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการ ศูนย์บริการอีโน บริษัท ไทยอีโน ออยุธยา ของผู้ประกอบการรถบรรทุก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้เป็นเพราะท่านได้รับรถบรรทุกซ่อมเสร็จตรงกับเวลาที่ระบุไว้ในใบนัดรับรถพนักงานสรุปค่าใช้จ่ายในการซ่อมรถบรรทุกจากการให้บริการได้ถูกต้อง พนักงานสามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน พนักงานให้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับที่ท่านต้องการ และพนักงานเสนอราคาในการบำรุงรักษาตามระยะและการแก้ไขปัญหา รถบรรทุกของท่านโดยไม่เกิดความผิดพลาดจึงทำให้กลุ่มตัวอย่าง

มีความคิดเห็นต่อระดับความคิดเห็นคุณภาพการให้บริการด้านความน่าเชื่อถือในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลชนก หมีปานและกนกพร ชัยประสิทธิ์ (2564) ศึกษาเกี่ยวกับ อิทธิพลของคุณภาพการให้บริการและส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่ง เจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ของผู้บริโภคในจังหวัดปทุมธานี โดยพบว่า พนักงานให้บริการได้อย่างถูกต้องแม่นยำสามารถตรวจสอบสถานะได้ มีการบริการน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ

3. คุณภาพการให้บริการด้านการตอบสนองของพนักงาน พบว่า มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการศูนย์บริการฮีโน่ บริษัท ไทยฮีโน่ ออยุธยา ของผู้ประกอบการรถบรรทุก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้เพราะบริษัทไทยฮีโน่ ออยุธยา มีช่องทางในการรับบริการที่สะดวกรวดเร็ว ท่านสามารถติดต่อกับ บริษัท ไทยฮีโน่ ออยุธยา ได้อย่างสะดวก พนักงานให้บริการท่านด้วยความรวดเร็ว และพนักงานสามารถ แก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อระดับความคิดเห็นคุณภาพการให้ บริการ ด้านการตอบสนองของพนักงาน ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทัต วันนิจ และ กนกพร ชัยประสิทธิ์ (2565) ศึกษาเกี่ยวกับ คุณภาพ การบริการ และประสิทธิภาพในการส่งมอบงาน ที่ส่งผลต่อการใช้บริการอย่างต่อเนื่องของลูกค้างานซ่อมบำรุง ซึ่งพบว่าปัจจัยด้านการตอบสนองต่อความ ต้องการการบริการมีอิทธิพลต่อการใช้บริการอย่างต่อเนื่องของลูกค้างานซ่อมบำรุง

4. คุณภาพการให้บริการด้านการให้ความมั่นใจ พบว่า มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการ ศูนย์บริการฮีโน่ บริษัท ไทยฮีโน่ ออยุธยา ของผู้ประกอบการรถบรรทุก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้เพราะบริษัท ไทยฮีโน่ ออยุธยา มีระบบการให้บริการที่เป็นไปตามมาตรฐาน ถูกต้อง น่าเชื่อถือ พนักงานมีความรู้ เกี่ยวกับบริการ สามารถให้ข้อมูลท่านได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน บริษัทไทยฮีโน่ ออยุธยา มีความรวดเร็ว ในการให้บริการเป็นไปตามมาตรฐาน พนักงานสามารถแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี และ บริษัท ไทยฮีโน่ ออยุธยา มีระบบ การคิดค่าบริการเป็นไปอย่างถูกต้อง จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อระดับความคิดเห็นคุณภาพการให้บริการ ด้านการให้ความมั่นใจในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย บุศริน เหลืองภัทรวงค์ (2565) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาอิทธิพล ของคุณภาพการบริการที่มีต่อความพึงพอใจในการใช้บริการ ศูนย์บริการยางรถยนต์ โดยพบว่า ปัจจัยด้านการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ใช้บริการ (Assurance) ส่งผลบวกต่อความพึงพอใจในการใช้บริการศูนย์บริการยางรถยนต์

5. คุณภาพการให้บริการด้านความเข้าใจ รับรู้ความต้องการ พบว่า มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการศูนย์บริการฮีโน่ บริษัท ไทยฮีโน่ ออยุธยา ของผู้ประกอบการรถบรรทุก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้เพราะพนักงานมีความเข้าใจความต้องการเฉพาะได้อย่างชัดเจน

พนักงานบริษัทไทยอีโน่ อยู่ภายใต้การแก้ปัญหาให้กับลูกค้า มีการให้บริการที่ดีและความเต็มใจของพนักงาน พนักงานให้ความเสมอภาคในการให้บริการลูกค้าเท่าเทียมกัน พนักงานสามารถสื่อสารกับผู้ใช้บริการได้เข้าใจง่าย บริษัทไทย อีโน่ อยู่ภายใต้การแจ้งข้อมูลข่าวสารหรือแนะนำบริการใหม่ ๆ ให้แก่ท่านเป็นระยะ ๆ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อระดับความคิดเห็นคุณภาพการให้บริการ ด้านความเข้าใจ รับรู้ความต้องการในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ธนภุต วงศ์มหาเศรษฐี (2564) ศึกษาเกี่ยวกับ คุณภาพการบริการและส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์ BMW พบว่า คุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ BMW มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการรับประกัน ระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสิ่งที่จับต้องได้ทางกายภาพ ด้านความไว้วางใจ ด้านความเข้าอกเข้าใจ ด้านการตอบสนองเรื่อง ลำดับ ซึ่งต้องมีการบริการที่สุภาพ มีการดูแลและให้บริการอย่างเอาใจใส่ เข้าใจปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการโดยเน้นการให้บริการ และแก้ปัญหาแก่ผู้รับบริการได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. คุณภาพการให้บริการ ด้านสิ่งที่จับต้องได้ ศูนย์บริการอีโน่ บริษัท ไทยอีโน่ อยู่ภายใต้การต้องมีพนักงานที่มีความรู้เกี่ยวกับงานที่บริการลูกค้า โดยฝ่ายทรัพยากรมนุษย์วางแผนอบรมพนักงานตามโครงการหลักสูตรมาตรฐานและหลักสูตรพิเศษต่าง ๆ จากศูนย์ฝึกอบรมอีโน่ ที่เกี่ยวข้อง กับรถบรรทุก เช่น ประเภทรถบรรทุก ลักษณะการใช้งาน การซ่อมบำรุง เป็นต้น และจัดให้มีพนักงานให้บริการที่เพียงพอต่อการให้บริการลูกค้า

2. คุณภาพการให้บริการ ด้านความน่าเชื่อถือ ศูนย์บริการอีโน่ บริษัท ไทยอีโน่ อยู่ภายใต้การต้องมี พนักงานช่างระดับผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิค (Master Technician) ที่มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ตรวจสอบและมีการละเอียด ปัญหาที่ชัดเจน ถูกต้องตรงประเด็นที่ลูกค้าต้องการ พร้อมช่วยแก้ไขปัญหารถบรรทุก โดยไม่ให้เกิดความผิดพลาด

3. คุณภาพการให้บริการ ด้านการตอบสนองของพนักงาน ศูนย์บริการอีโน่ บริษัท ไทยอีโน่ อยู่ภายใต้การควรมีพนักงานที่มีความพร้อมในการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าและเป็นการตอบสนองในการให้บริการจากผู้ให้บริการอย่างไม่รีรอ ใช้ระยะเวลาในการรอคอยไม่นาน และผู้รับบริการสามารถเข้าถึงการบริการได้ง่าย

4. คุณภาพการให้บริการ ด้านการให้ความมั่นใจ ศูนย์บริการอีโน่ บริษัท ไทยอีโน่ อยู่ภายใต้การควรมี ระบบการคิดค่าบริการเป็นไปอย่างถูกต้อง ให้บริการด้วยความสุภาพและให้เกียรติลูกค้า สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อลูกค้าและสร้างความมั่นใจให้แก่ลูกค้า

5. ด้านการตัดสินใจใช้บริการ ศูนย์บริการอีโน บริษัท ไทยอีโน อยู่ชยา เพื่อตอบสนองได้ตรงกับความต้องการมากยิ่งขึ้น ในขั้นตอนการรับรู้ปัญหา ควรมีการประชาสัมพันธ์ศูนย์บริการผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้ลูกค้าได้รู้จักและไว้วางใจ จนถึงการบอกต่อถึงคุณภาพการให้บริการ และมีลูกค้ากลับมาใช้บริการอย่างต่อเนื่องต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ ดังนั้นควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม อาจจะเป็นการสัมภาษณ์ หรือการทำ Focus Group กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องการตัดสินใจใช้บริการด้านอื่น ๆ ต่อศูนย์บริการอีโน บริษัท ไทยอีโน อยู่ชยา ของผู้ประกอบการรถบรรทุกในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อให้ทราบปัจจัยที่เป็นการตัดสินใจใช้บริการแบบเชิงลึกอย่างละเอียด
2. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกรีนโลจิสติกส์ (Green Logistics) หรือการบริหารจัดการโลจิสติกส์ที่มุ่งลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ และเพิ่มขีดความสามารถให้แก่ภาคธุรกิจ เช่น การลดต้นทุน การสร้างมูลค่าเพิ่ม การประหยัดพลังงาน และการรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กมลชนก หมีปานและกนกพร ชัยประสิทธิ์. (2564). ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของคุณภาพการให้บริการและส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทขนส่งเจแอนด์ที เอ็กซ์เพรส จำกัด ของผู้บริโภคในจังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ท กรุงเทพ*, 10(1), 1-9.

กมลมาลย์ แจ็งล้อม. (2563, 20 มกราคม). *TRANSPORT & LOGISTICS 2020 : อีไอซีวิเคราะห์ธุรกิจขนส่งพัสดุในปี 2020 มีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่องท่ามกลางการแข่งขันที่เข้มข้นจากแรงกดดันด้านราคา*. https://r.search.yahoo.com/_ylt=Awr1TmoAN6JnaQIA7qubSwx.;_ylu=Y29sb_wNzZz_MEcG9zAzEEdnRpZAMEc2VjA3Ny/RV=2/RE=1739893761/RO=10/RU=https%3a%2f%2fwww.scbeic.com%2fth%2fdetail%2ffile%2fproduct%2f6563%2ffjvy8kfdv8%2fEIC_Industry-review_parcel_20200120.pdf/RK=2/RS=zqcsd8TjPH9_Mzmq6ZOUI9vzQFg-

กองยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์. (2567, 30 กันยายน). *รายงานโลจิสติกส์ของประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2566*. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. <https://www.nesdc.go.th/download/logistics/report/LogisticsReportTH.pdf>

- จิตติชัย รุจนกนกนาฏ. (2561). *ระบบขนส่ง*. สถาบันการขนส่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรัพย์ อมรภิญโญ. (2561). รูปแบบการจัดบริการของศูนย์บริการรถยนต์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน ประเทศไทย. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*, 8(1), 1-13. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/var/article/view/146927>
- ธนกฤต วงศ์มหาเศรษฐ์. (2564). คุณภาพการบริการและส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์ BMW. *วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น*, 8(1), 66-80. <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/AJntc/article/view/1670>
- บุศรินทร์ เหลืองภัทรวงศ์. (2565). *การศึกษาอิทธิพลของคุณภาพการบริการที่มีต่อความพึงพอใจในการใช้บริการศูนย์บริการยางรถยนต์*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต 'ไม่ได้ตีพิมพ์']. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุทัต วันนิจและกนกพร ชัยประสิทธิ์. (2565). คุณภาพการบริการและประสิทธิภาพในการส่งมอบงานที่ส่งผลต่อการใช้บริการอย่างต่อเนื่องของลูกค้างานซ่อมบำรุง. *วารสารวิชาการสังคมศาสตร์ เครือข่ายวิจัยประชาชื่น*, 4(2), 1-16. Kotler, P. & Keller, K. L. (2016). *Marketing management* (15th ed.). New Jersey Prentice-Hall.
- Moorhead & Griffin. (1995). *Organizational Behavior Managing People and Organization*. New Jersey Houghton Mifflin Company.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A. & Berry, L. L. (1988). SERVQUAL: A multiple-item scale for measuring consumer perception of service quality. *Journal of Retailing*, 64(1), 12-40.
- Yamane, T. (1967). *Elementary Sampling Theory*. Prentice - Hall.
- Zeithaml, V. A., Parasuraman, A., & Berry, L. L. (1988). SERVQUAL: A multiple item scale for measuring consumer perceptions of service quality. *Journal of retailing*, 64, 12-40.

ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่ส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู
Effect of Project-based Learning Management According to the
Constructionism Theory that Enhance Pre-service Teacher's Innovators

ทับทิมทอง กอบัวแก้ว^{1*} สมเกียรติ กอบัวแก้ว²

Tubtimthong Korbuakaew^{1*} Somkiat Korbuakaew²

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

¹Faculty of Education SuanSunandha Rajabhat University

²คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

²Faculty of Education SuanSunandha Rajabhat University

*Corresponding author email : tubtimthong.ko@ssru.ac.th

วันที่รับ : 11 ธันวาคม 2567

วันที่แก้ไข : 14 มกราคม 2568

วันที่ตอบรับ : 29 มกราคม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพครูก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน 2) เพื่อศึกษาทักษะความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ได้รับจากการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน และ 3) เพื่อประเมินผลงานสร้างสรรค์ของนักศึกษาวิชาชีพครูหลังจากการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 30 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินความนวัตกรรมและแบบประเมินผลงานสร้างสรรค์ชิ้นงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละและค่า t-test

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยภาพรวม

อยู่ในระดับมากที่สุดและผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 3) ผลการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ของ นักศึกษาวิชาชีพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมากและผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน / ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง / นวัตกรรม

Abstract

This study aimed to examine the effectiveness of project-based learning based on Constructionism theory in enhancing the academic achievement, innovator skills, and creative outputs of pre-service teachers. The specific objectives were to (1) compare the academic achievement of pre-service teachers before and after engaging in project-based learning, (2) assess the innovator skills developed through this approach, and (3) evaluate the quality of creative works produced. The study employed a purposive sampling method to select 30 third-year student teachers specializing in Digital Technology for Education at the Faculty of Education, SuanSunandha Rajabhat University. Research instruments included a learning management plan, an academic achievement test, an innovation assessment rubric, and a creative works evaluation form. Data were analyzed using descriptive and inferential statistical methods, including mean, standard deviation, percentage, and a t-test. The findings revealed that the academic achievement of pre-service teachers significantly improved after participating in project-based learning, with a statistically significant difference at the 0.05 level.

Furthermore, the innovator skills of pre-service teachers were rated at the highest level, exceeding the 70% performance criterion. Additionally, the creative works produced were evaluated as being of an excellent standard, surpassing the 70% evaluation benchmark. These results highlight the effectiveness of project-based learning based on Constructionism theory in fostering both cognitive and practical skills among pre-service teachers.

Keywords : Project-based learning management / Constructionism/Innovator

บทนำ

ระบบการจัดการเรียนการสอนนอกจากจะประกอบด้วยหลักวิชาและองค์ความรู้พื้นฐานที่สำคัญแล้ว การสร้างแนวคิดสร้างสรรค์ผลงานและการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ ๆ ย่อมมีความสำคัญเช่นกัน จากผลการวิจัยของ สุปรียา ไตรยะจันทร์และรชฎ สุวรรณภู (2566) พบว่า ครูไม่สามารถออกแบบสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย ซึ่งแนวทางพัฒนา คือ ครูควรเข้ารับการอบรมการพัฒนาการออกแบบหรือการสร้างสื่อการสอน นอกจากนี้ ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องเรียนรู้เพิ่มเติมและฝึกปฏิบัติกระบวนการสร้างนวัตกรรมและนำไปส่งต่อให้แก่ผู้เรียน หากมีความสามารถในการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้และความสามารถในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมได้ ก็จะเป็นการเพิ่มศักยภาพด้านนวัตกรรมให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปัทมาวดี พัวพรหมยอด, 2562) สอดคล้องตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ในประเด็นการจัดการเรียนรู้ ได้ระบุไว้ว่า ครูต้องทำการวิจัย สร้างนวัตกรรมและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) ซึ่งบุคคลผู้สร้างนวัตกรรมนั้นจะถูกเรียกว่า นวัตกรรม ซึ่งหมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และมีการกระทำหรือการประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ หรือคิดวิธีการกระบวนการใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ต่อสังคม สามารถนำสิ่งที่สร้างสรรค์นั้นไปต่อยอดความรู้หรือใช้ 0 ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ นวัตกรรมต้องมีผู้ที่มีรอบรู้ในเรื่องเทคโนโลยีที่จะช่วยสนับสนุนการสร้างนวัตกรรม มีความเข้าใจและประยุกต์ความรู้เชิงเทคนิคที่ซับซ้อนได้ (Rogers, 1983) โดยนวัตกรรมไม่ได้เกิดมาพร้อมปัญญาอัจฉริยะ แต่มาจากการสร้างสภาพสิ่งแวดล้อมและโอกาสในการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการสร้างแรงบันดาลใจภายใน (ณิชากร ศรีเพชรดี, 2562) ซึ่งทั้ง ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 และประเทศไทย 4.0 ยังเน้นถึงการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเกิดความรู้และเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ เน้นการคิดแบบคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ เป็นต้น โดยเน้นการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนกลายเป็นนวัตกรรม สอดคล้องกับแนวคิดของแวกเนอร์ (Wagner, 2012) ที่กล่าวว่า การเล่นอย่างสร้างสรรค์ในวัยเด็ก ความหลงใหล นำไปสู่ความสนใจที่ฝังรากลึก ซึ่งในวัยรุ่นและผู้ใหญ่จะแบ่งบานเป็นจุดมุ่งหมายที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นสำหรับอาชีพการงานและเป้าหมายในชีวิต สิ่งเหล่านี้จะเป็นแรงผลักดันให้เด็กนักสร้างสรรค์นวัตกรรมรุ่นเยาว์ได้ ดังนั้น ผู้ปกครองและครูควรส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจุดประกายจินตนาการของเยาวชน ขณะเดียวกันก็สอนให้พวกเขาเรียนรู้จากความล้มเหลวและอดทน เพื่อพัฒนาวัฒนธรรมแห่งนวัตกรรมบนพื้นฐานของความร่วมมือ การแก้ปัญหาแบบสหวิทยาการ และแรงจูงใจภายใน

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญ โดยใช้ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะเริ่มจากการสร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้เกิดข้อสงสัยและความใฝ่รู้ที่จะค้นหาปัญหาและหาวิธีการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยการร่วมมือกันวางแผนการทำงาน และการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้จนสามารถได้ผลสรุปของการศึกษาในเรื่องที่ทำการศึกษาได้ (ดุขฎิ โยเหลา, 2557) การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานช่วยพัฒนาทักษะและกระบวนการคิด เน้นกระบวนการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการสร้างหรือพัฒนางานได้ตามที่ผู้เรียนสนใจและมีการทำงานเป็นทีม (ณัฐฐา ผิวมา และ วิภาวี วลีพิทักษ์เดช, 2560) นอกจากนี้ การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเป็นการเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อหาแนวทางหรือวิธีการสร้างสิ่งใหม่หรือกระบวนการใหม่ ๆ ที่ตอบสนองความอยากรู้หรือความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนโดยผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรง และเรียนรู้ด้วยการสร้างองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ

ทฤษฎีคอนสตรัคชันนิสซึม (Constructionism) เป็นทฤษฎีที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานด้วยตนเอง โดยผู้เรียนจะเรียนรู้ผ่านการลงมือทำหรือปฏิบัติการสร้างชิ้นงานขึ้นมา ซึ่งเกิดจากความสนใจ ความชอบของตนผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มุ่งมั่น ศึกษาค้นคว้าเพื่อหาคำตอบและแนวทางการนำความรู้ ความคิดไปสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยอาศัยเทคโนโลยีและสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดเป็นผลงานสร้างสรรค์อันจะนำไปสู่การสรุปผลองค์ความรู้ใหม่ ๆ โดยผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะให้คำปรึกษารวมทั้งจัดเตรียมบรรยากาศ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้และสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ในกระบวนการจัดการเรียนรู้จึงควรให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้จากสิ่งที่เขามีอยู่และพัฒนาต่อยอดไปด้วยตัวของผู้เรียนเอง โดยเฉพาะเมื่อนำแนวคิดและหลักการทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้มาผสมผสานกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างสรรค์ชิ้นงานด้วยการลงมือปฏิบัติก่อให้เกิดทักษะความเป็นนวัตกรรมและสามารถนำไปสู่การสรุปสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง (วัชรภรณ์ ประภาสะโนบล และ มาเรียม นิลพันธุ์, 2564) โดยนวัตกรรมต้องมีความเชี่ยวชาญเฉพาะใน 5 ทักษะ คือ การเชื่อมโยงความคิด ตั้งคำถาม สังเกตปฏิสัมพันธ์ และทดลอง นอกจากนี้ต้องกล้าทำสิ่งใหม่ และที่สำคัญนวัตกรรมต้องมีความฉลาดทางการค้นพบ (Discovery Quotient: DQ) รวมถึงทักษะการส่งมอบ ได้แก่ วิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามรายละเอียด และปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงตามแผน (Dyer et al., 2011) โดยสะท้อนออกทางบุคลิกภาพของนวัตกรรม (Innovator Personality) ซึ่งมีแนวโน้มที่จะมีพลังขับเคลื่อนเชิงบวกในการทำงานเชิงสร้างสรรค์ให้ประสบผลสำเร็จ (วสันต์ สุทธาวาศ และ ชีระวัฒน์ จันทิก, 2559)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่ส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการส่งเสริมการสร้างสรณ์นวัตกรรม นำไปสู่การปลูกฝังทักษะความเป็นนวัตกรรมให้กับนักศึกษาวิชาชีพครูให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพครู ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพที่ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพครูก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน
2. เพื่อศึกษาทักษะความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ได้รับจากการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน
3. เพื่อประเมินผลงานสร้างสรรค์ของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ได้รับจากการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพครูหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักศึกษาวิชาชีพครูมีทักษะความเป็นนวัตกรรมอยู่ในระดับมากและผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
3. ผลงานสร้างสรรค์ของนักศึกษาวิชาชีพครูหลังได้รับจากการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานอยู่ในระดับดีและผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 396 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1

ปีการศึกษา 2567 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา DTC3302 การพัฒนาโครงการเทคโนโลยีการศึกษา และคอมพิวเตอร์ จำนวน 30 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือก คณะผู้เรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน ใช้เกรดเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการเลือก

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น (Independent variable) คือ การเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิด ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน

ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะความเป็น นวัตกรรม และผลงานสร้างสรรค์ของผู้เรียน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหา รายวิชา DTC3302 การพัฒนาโครงการเทคโนโลยีการศึกษาและคอมพิวเตอร์ ระดับชั้นปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2567 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษา (4 ปี) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2566

4. ระยะเวลาในการทำวิจัย

ช่วงของการดำเนินการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการดังต่อไปนี้

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ ชิ้นงาน (Constructionism) ที่ส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยผลการพิจารณา คุณภาพของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80- 1.00 และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.29) ถือว่ามีความสอดคล้อง และเหมาะสมที่สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมไว้ทั้งหมด 5 แผน ๆ ละ 4 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง ดังนี้

- แผนที่ 1 ขึ้นให้ความรู้พื้นฐานและกระตุ้นความสนใจ
- แผนที่ 2 ขึ้นจัดกลุ่มร่วมมือและร่วมกันวางแผนงานการทำโครงการสร้างสรรค์นวัตกรรม
- แผนที่ 3 ขึ้นดำเนินงานตามแผนงานการทำโครงการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่กำหนด
- แผนที่ 4 ขึ้นสรุปผลรายงานสิ่งที่เรียนรู้จากการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสร้างองค์ความรู้
- แผนที่ 5 ขึ้นนำเสนอผลงานสร้างสรรค์และประเมินผลโครงการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา DTC3302 การพัฒนาโครงการงานเทคโนโลยีการศึกษาและคอมพิวเตอร์ มีลักษณะเป็นแบบปรนัย เลือกรับ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน โดยผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ที่ผ่านการเรียนรายวิชาดังกล่าวมาแล้ว จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร Kuder-Richardson (KR-20) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.81 ซึ่งสามารถนำแบบทดสอบนี้ไปใช้ในภาคสนามได้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินทักษะความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน ได้แก่ แบบประเมินทักษะความเป็นนวัตกรรม โดยมีเกณฑ์การประเมินทักษะความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนแบบรูปรีด เป็น 3 ระดับ ตามแต่ละองค์ประกอบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์การประเมินไว้ 5 ทักษะ (Dyer et al., 2011) ได้แก่ ทักษะการเชื่อมโยงด้านความคิด ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการสังเกต ทักษะการลงมือปฏิบัติการทดลอง และทักษะการสร้างเครือข่ายและความมีปฏิสัมพันธ์ โดยผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านพิจารณา พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของรายการประเมินทักษะความเป็นนวัตกรรมกับวัตถุประสงค์ มีค่าเท่ากับ 1.00 แสดงว่าแบบประเมินนี้สามารถนำไปใช้ในการประเมินได้ ซึ่งเกณฑ์การแปลความหมายระดับทักษะความเป็นนวัตกรรม (นิริชชา ปุคคิต, 2565) 3 ระดับ มีดังนี้

คะแนน 2.34 - 3.00 หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะความเป็นนวัตกรรมอยู่ในระดับ มากที่สุด

คะแนน 1.67 - 2.33 หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะความเป็นนวัตกรรมอยู่ในระดับ มาก

คะแนน 1.00 - 1.66 หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะความเป็นนวัตกรรมอยู่ในระดับ พอใช้

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลงานสร้างสรรค์ของผู้เรียน ได้แก่ แบบประเมินผลงานสร้างสรรค์ของผู้เรียน โดยมีเกณฑ์การประเมินเป็นแบบรูปรีด 4 ระดับ ตามแต่ละองค์ประกอบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์การประเมินโดยประยุกต์หลักการแนวคิดของสร้อยญา จันทร์ชูสกุลและพินดา วราสุนันท์ (2563) และสรุปได้เกณฑ์ 5 ด้าน ดังนี้ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รูปแบบของงาน ความทนทานในการใช้งาน ความประณีตของงาน และความสำเร็จของงาน โดยผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านพิจารณา พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องของรายการประเมินผลงานสร้างสรรค์กับวัตถุประสงค์ มีค่าเท่ากับ 1.00 แสดงว่าแบบประเมินนี้สามารถนำไปใช้ในการประเมินได้ ซึ่งเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนคุณภาพผลงานสร้างสรรค์ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2562) มีดังนี้

คะแนน 3.26 - 4.00 หมายถึง ผลงานสร้างสรรค์ของผู้เรียนอยู่ในระดับ ดีมาก

คะแนน 2.51 - 3.25 หมายถึง ผลงานสร้างสรรค์ของผู้เรียนอยู่ในระดับ ดี

คะแนน 1.76 - 2.50 หมายถึง ผลงานสร้างสรรค์ของผู้เรียนอยู่ในระดับ พอใช้

คะแนน 1.00 - 1.75 หมายถึง ผลงานสร้างสรรค์ของผู้เรียนอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยชี้แจงกระบวนการจัดการเรียนรู้ จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัย เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ ในรายวิชา การพัฒนาโครงการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ตามแผนการจัดการเรียนแบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน จำนวน 5 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง โดยการเน้นการทำงานกลุ่ม จัดแบ่งผู้เรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยแต่ละกลุ่มละผู้เรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน ซึ่งในการดำเนินการสอนในแต่ละแผน ผู้วิจัยจะทำการประเมินความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนด้วยแบบประเมินความเป็นนวัตกรรมที่กำหนดไว้

หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

ผู้วิจัยประเมินผลงานสร้างสรรค์ของแต่ละกลุ่มที่เกิดจากการร่วมกันทำกิจกรรมการพัฒนาโครงการ โดยลักษณะของโครงการจะเป็นการทำโครงการด้านเทคโนโลยีการศึกษาและคอมพิวเตอร์เท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test dependent)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อประเมินความเป็นนวัตกรรม ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อประเมินผลงานสร้างสรรค์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่ส่งเสริมความเป็น นวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพรู้โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

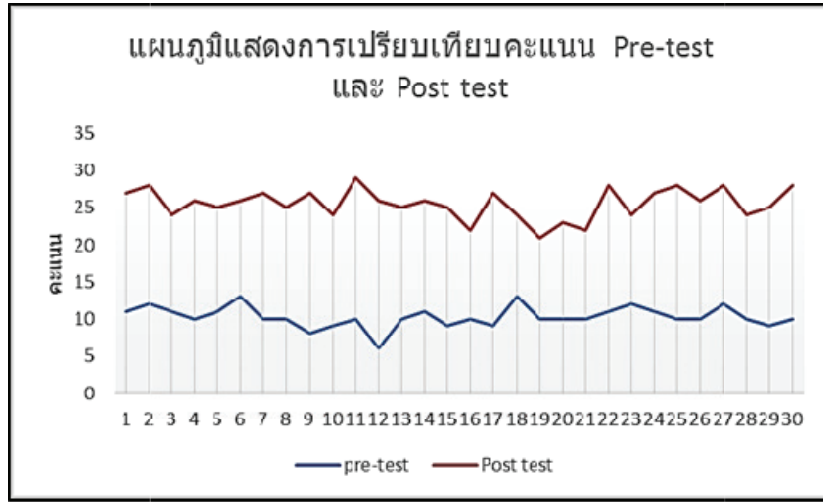
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการ เรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism) ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงานเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน

รายการ	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	df	t	Sig
ผลการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)	30	30	10.27	1.41	29	34.581*	0.00 0
ผลการทดสอบหลังเรียน (Posttest)	30	30	25.57	2.03			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 10.27 คะแนน และคะแนนเฉลี่ย หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วย ตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน เท่ากับ 25.27 คะแนน แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วย การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการ สร้างสรรค์ชิ้นงานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน การวิจัยข้อที่ 1 และสามารถแสดงแผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนเป็นรายบุคคลได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แผนภูมิผลการเปรียบเทียบคะแนน pre-test และ Posttest รายบุคคล

จากภาพที่ 1 จะเห็นได้ว่า เส้นกราฟแสดงคะแนนสอบหลังเรียน (posttest) ของผู้เรียน รายบุคคลอยู่สูงเหนือเส้นกราฟคะแนนสอบก่อนเรียน (Pre-test) อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในตารางที่ 1

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาทักษะความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ได้รับจากการเรียนรู้ แบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎี Constructionism โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานแสดง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษาทักษะความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู

รายการประเมิน	คะแนน เต็ม	ผลการประเมิน			
		คะแนน เฉลี่ย (\bar{x})	S.D.	ร้อยละ (%)	แปลผล
1. ทักษะการเชื่อมโยงด้านความคิด	3	2.40	0.55	80.00	มากที่สุด
2. ทักษะการตั้งคำถาม	3	2.60	0.55	87.67	มากที่สุด
3. ทักษะการสังเกต	3	2.60	0.55	87.67	มากที่สุด
4. ทักษะการลงมือปฏิบัติการทดลอง	3	2.80	0.45	93.33	มากที่สุด
5. ทักษะการสร้างเครือข่ายและ ความมีปฏิสัมพันธ์	3	2.60	0.55	87.67	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		2.60	0.53	87.67	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการศึกษาทักษะความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ได้รับจากการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism) โดยภาพรวมนักศึกษวิชาชีพครูมีระดับทักษะความเป็นนวัตกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 0.53) คิดเป็นร้อยละ 87.67 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 และเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทักษะการลงมือปฏิบัติ การทดลอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 2.80$, S.D. = 0.45) คิดเป็นร้อยละ 93.33 รองลงมา ได้แก่ ทักษะการตั้งคำถาม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 0.55) คิดเป็นร้อยละ 87.67 ทักษะการสังเกต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 0.55) คิดเป็นร้อยละ 87.67 ทักษะการสร้างสรรค์ชิ้นงานและความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 0.55) คิดเป็นร้อยละ 87.67 และทักษะการเชื่อมโยงด้านความคิด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 2.40$, S.D. = 0.55) คิดเป็นร้อยละ 80.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ได้รับจากการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism) ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ของนักศึกษาวิชาชีพครู

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	ผลการประเมิน			
		คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ร้อยละ (%)	แปลผล
1. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4	3.40	0.55	85.00	ดีมาก
2. รูปแบบของงาน	4	3.20	0.45	80.00	ดี
3. ความทนทานในการใช้งาน	4	3.00	0.71	75.00	ดี
4. ความประณีตของงาน	4	3.00	0.71	75.00	ดี
5. ความสำเร็จของงาน	4	3.80	0.45	95.00	ดีมาก
รวมเฉลี่ย		3.28	0.57	82.00	ดีมาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ของนักศึกษาวิชาชีพครูหลังจากได้เรียนรู้ตามกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 0.57) คิดเป็นร้อยละ 82.00 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 และเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความสำเร็จของงาน อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.45) คิดเป็น

ร้อยละ 95.00 รองลงมา ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.55) คิดเป็นร้อยละ 85.00 รูปแบบของงาน อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.45) คิดเป็นร้อยละ 80.00 ความทนทานในการใช้งานอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.71) คิดเป็นร้อยละ 75.00 และความประณีตของงานอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.71) คิดเป็นร้อยละ 75.00 ตามลำดับ

จากการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ของผู้เรียนที่ได้สร้างสรรค์ผลงานขึ้นมาหลังจากได้เรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism) ซึ่งผู้เรียนได้ร่วมกันสร้างชิ้นงานจำนวน 5 กลุ่ม 5 ชิ้นงาน ได้แก่ โครงงานบ้านอัจฉริยะควบคุมด้วยระบบ IoT โครงงานถังขยะอัตโนมัติ โครงงานเครื่องให้อาหารสัตว์อัตโนมัติ โครงงานการสร้างสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) และโครงงานการสร้างวีดิโอเกมเพื่อการศึกษา เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ได้รับจากการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาที่มีระดับทักษะความเป็นนวัตกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

3. ผลการประเมินผลงานสร้างสรรค์ของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ได้รับจากการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมากและผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

อภิปรายผลการวิจัย

จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ไว้เป็นอย่างดีในแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งเน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติทดลองด้วยตนเอง มีความร่วมมือกันในการทำโครงการทำให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน สามารถจดจำสิ่งที่ปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

สอดคล้องกับหลักการแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานของพาร์เพิร์ต (Papert, 1999) ซึ่งมีแนวคิดว่าการจัดโอกาสให้ผู้เรียน ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีกว่าแก่ผู้เรียนในการสร้างความรู้ โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน เป็นความรู้ที่เกิดจากการสร้างขึ้นโดยตัวผู้เรียน และความรู้ในตัวผู้เรียนจะยิ่งงอกเงยขึ้นหากผู้เรียนมีส่วนเข้าไปร่วมในกระบวนการสร้างสิ่งต่าง ๆ ภายนอกตัวตน และจะนำพาผู้เรียนไปสู่รูปแบบของวงจรกระบวนการเรียนรู้ภายใน จากสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอกและตกผลึกเป็นความรู้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2555) ซึ่งเชื่อว่า หากต้องการให้การเรียนรู้มีพลังและฝังในตัวผู้เรียนได้ ต้องเป็นการเรียนรู้ที่เรียนโดยการลงมือทำเป็นโครงการ ทั้งนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ โลเวนทาล (Lowenthal, 2006) ได้ทำการศึกษา ผลการสอนแบบโครงการในโรงเรียนบริหารธุรกิจ โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจากร้อยละ 55 รวมทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนิรุต ทองชิว (2565) ได้ทำการวิจัย โดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน

ผลการศึกษาความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 อาจเป็นเพราะนักศึกษาได้ร่วมมือกันจัดทำโครงการในสิ่งที่ตนถนัด สนใจ และทำการวางแผนร่วมกัน ศึกษาความรู้เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ร่วมกัน ทำให้นักศึกษาเกิดคุณลักษณะความเป็นนวัตกรรมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภสร ยลสุริยันและชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน (2565) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความเป็นนวัตกรรมของนักเรียน เมื่อได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานร่วมกับแนวคิดแบบ สเต็มศึกษา (STEM EDUCATION) โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรัชชา ปุคลิต (2565) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานที่ พบว่า นักเรียนมีทักษะความเป็นนวัตกรรมสูงกว่านักเรียนที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ อีราภรณ์ พลายนเล็ก (2564) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านความรู้ในการสร้างนวัตกรรมของนักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า สมรรถนะในการสร้างนวัตกรรมของนักศึกษาในด้านทักษะอยู่ในระดับมาก

ผลการประเมินผลงานสร้างสรรค์ของนักศึกษาวิชาชีพรู้หลังจากได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้จัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยกระบวนการโครงการเป็นฐานที่ส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักการวางแผนการ

ทำโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งโครงการเสร็จสิ้น เป็นการทำงานอย่างเป็นระบบ ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีด้วยรวมทั้งส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง หาคำตอบในสิ่งที่ตนเองสนใจ อยากรู้โดยมีผู้สอนคอยให้คำปรึกษา นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานด้วยการนำความรู้ต่าง ๆ มาบูรณาการในการจัดทำโครงการ ทำให้เกิดประสบการณ์โดยตรงโดยได้ทำงานตามแผนการที่ได้วางแผนไว้เป็นอย่างดี ทำการทดลอง ปรับปรุง จนสามารถสร้างสรรค์ชิ้นงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ และมีผลงานสร้างสรรค์โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาและแนวคิดของ เมอร์เจนดอลเลอร์และคณะ (Mergendoller et al., 2006) ซึ่งพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านการวางแผนและการคิดวิเคราะห์ทั้งก่อนและหลังการทำโครงการ รวมทั้งยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิริพล แสนวนุญสง และ สมคิด แซ่หลี่ (2560) ซึ่งพบว่า ผลการประเมินผลงานสร้างสรรค์ของผู้เรียนหลังเรียนมีคุณภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เช่นกัน

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่ส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีและทำให้ผู้เรียนมีทักษะความเป็นนวัตกรรมที่ดีได้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึ่มโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่ส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาเหมาะสำหรับเนื้อหาวิชาที่เน้นการลงมือปฏิบัติ ดังนั้น ผู้สอนควรวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร แล้วเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะความเป็นนวัตกรรมได้
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานที่บูรณาการกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning: PBL) การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น
3. ควรนำกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานไปใช้เพื่อส่งเสริมทักษะอื่น ๆ ที่สำคัญ ๆ เช่น ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการใช้เทคโนโลยี เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากบุคคลหลายท่านได้กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา ให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะและให้กำลังใจ คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ตลอดจนคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐฐา ผิวมา และ วิภาวี วลีพิทักษ์เดช,(2560). การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้
โครงการเป็นฐานและการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน. *วารสารการอาชีวและ
เทคนิคศึกษา*, 7(13), 16-26.
- ณิชากร ศรีเพชรดี. (2562). *วิถีวิจัย ในมหาสมุทรความรู้ปัญญาจากประสบการณ์ของ 8 นักวิจัย
ชั้นครู*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ดุขฎิ โยเหลา. (2557). *การจัดการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อ
สร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชน : จากประสบการณ์ความสำเร็จ
ของโรงเรียนไทย*. กรุงเทพฯ:ทิพย์วิสุทธิ์.
- ธีรารณณ์ พลายเล็ก. (2564). การศึกษาสมรรถนะการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ทางด้านการ
ออกเสียงภาษาอังกฤษของนักศึกษาครุสาขาวิชาภาษาอังกฤษตามแนวทางการจัดการ
เรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานและการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน. *Journal of
Roi KaensarnAcademi*, 6(11), 197- 209.
- นภสร ยลสุริยัน และชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานร่วม
กับแนวคิดแบบ STEM EDUCATION เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 20(1),
357-372.
- นริชชา ปุคิลิต. (2565). *ผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะความเป็น
นวัตกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 : การวิจัยผสมผสานวิธีการแบบการทดลอง*.
[วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปัทมาวดี พัวพรหมยอด. (2562). *การจัดการนวัตกรรมสำหรับผู้บริหาร*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
นวัตกรรมแห่งชาติ.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2562). *เกณฑ์การให้คะแนน: เครื่องมือสำหรับครูเพื่อประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้
ที่เที่ยงตรงและยุติธรรม*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.* 12(1), 1-16.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). *ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพครู (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562*.
- วสันต์ สุทธาวาศ และธีระวัฒน์ จันทิก. (2559). *วิธีพัฒนาศักยภาพความเป็นนวัตกรรมการศึกษา*.
*วารสารวิชาการ Veridian E – Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย
สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 9(1), 748-767.
- วัชรารณณ์ ประภาสะโนบลและมาเรียม นิลพันธุ์, (2564). การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน
ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน. *วารสารวิจัยและ
พัฒนาหลักสูตร*, 11(2),8-23.

- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- ศิริพล แสนบุญสูง และสมคิด แซ่หลี่. (2560). ผลการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้โครงการเป็นฐานเพื่อส่งเสริมผลงานสร้างสรรค์ และทักษะการทำงานร่วมกันเป็นทีมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 11(3), 195-207.
- สร้อยญา จันทร์ชูสกุลและพินดา วราสุนันท์. (2563). การประเมินทักษะการปฏิบัติ: จากหลักการสู่แนวทางการปฏิบัติ. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 26(2), 36-59.
- สุปรียา ไตรระยะจันทร์และรชฎ สุวรรณภู. (2566). สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(3), 931-944.
- อนิรุต ทองชีว. (2565). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบโครงการ. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 7(1), 129-140.
- Dyer, J., Gregersen, H., & Christensen, C. M. (2011). *The Innovator's DNA: Mastering the Five Skills of Disruptive Innovators*. Brighton: Harvard Business Publishing.
- Lowenthal, J. N. (2006, March). *Project-Based Learning and New Venture Creation. Paper presented at the NCIIA 10th Annual Meeting*. Oregon: Oregon Museum of Science and Industry.
- Mergendoller, J. R., Markham, T., Ravitz, J, & Larmer, J. (2006). *Pervasive management of project based learning: Teachers as guides and facilitators*. In C. M. Evertson and C. S. Weinstein (Eds.), *Handbook of Classroom Management: Research, Practice, and Contemporary Issues*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum, Inc.
- Papert, S. (1999). *The Eight Big Ideas of the Constructionist Learning Laboratory*. Unpublished. Portland: Maine.
- Rogers, E. M. (1983). *Diffusion of innovations*. New York: The Free Press.
- Wagner, T. (2012). *Creating Innovators: The Making of Young People Who Will Change the World*. New York, NY: Scribner/Simon & Schuster Publisher.

กลยุทธ์การตลาดออนไลน์ของบริษัท ก. เพื่อให้เกิดความภักดีต่อตราสินค้า Company A. Online Marketing Strategy to Achieve Brand Loyalty

อภิศักดิ์ ชูเพชร^{1*} อัฐธมา บุญपालิต²

Apisak Chuphet^{1*} Attama Boonpalit²

¹นักศึกษาลัทธิศาสตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

¹Master of Business Administration Program

²อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

²Lecturer Graduate School, Southeast Asia University

*Corresponding authors e-mail : apisakchuphet@gmail.com

วันที่รับ : 16 พฤศจิกายน 2567

วันที่แก้ไข : 17 กุมภาพันธ์ 2568

วันที่ตอบรับ : 4 มีนาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากลยุทธ์การตลาดออนไลน์ของบริษัท ก. เพื่อให้เกิดความภักดีต่อตราสินค้า โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน เก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามกับผู้ที่เคยซื้อสินค้าออนไลน์จำนวน 400 คน ใช้สถิติถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณในการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (6P's) ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อของลูกค้าในช่องทางออนไลน์ และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารและหัวหน้างานของบริษัท ก. จำนวน 6 คน ใช้ SWOT วิเคราะห์สถานการณ์ทางการตลาดของบริษัท พบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (6P's) ที่ส่งผลต่อความภักดีต่อตราสินค้าของผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ ได้แก่ ราคา (Price) โปรโมชั่น (Promotion) การให้บริการส่วนบุคคล (Personalization) และการรักษาความเป็นส่วนตัว (Privacy) คุณภาพสินค้าเป็นปัจจัยหลักที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญในการเลือกซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ การรับประกันคุณภาพสินค้าที่ดีและตรงตามที่โฆษณาช่วยลดความเสี่ยงและเพิ่มความมั่นใจในการซื้อ กลยุทธ์การตลาดออนไลน์ของบริษัท ก. เพื่อสร้างความภักดีต่อตราสินค้า ควรใช้ราคาและโปรโมชั่นที่ให้ความคุ้มค่าสูงสุด จัดทำโปรโมชั่นเฉพาะกลุ่ม (Personalized Marketing) และขยายตลาดไปยังต่างประเทศ โดยพัฒนาระบบการจัดส่งให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มมาตรการปกป้องข้อมูล

คำสำคัญ : ส่วนประสมทางการตลาด / การตัดสินใจซื้อ / กลยุทธ์การตลาดออนไลน์ / ความภักดีต่อตราสินค้า

Abstract

This study aims to develop online marketing strategies for Company A to achieve brand loyalty through a mixed-methods approach. Quantitative data were collected through a survey of 400 online customers, and linear multiple regression analysis was applied to examine the influence of online marketing mix factors on the purchasing process. Qualitative data were obtained through semi-structured interviews with six managers and department heads responsible for online marketing, and a SWOT analysis was conducted to assess the company's strategic position. The findings indicate that key online marketing mix factors influencing the purchasing process include price, promotion, personalization, and privacy. Additionally, product quality was found to have a significant impact on purchasing decisions, suggesting that product assurance can mitigate customer risk and enhance confidence. Based on these findings, Company A's online marketing strategy to foster brand loyalty should focus on offering competitive pricing and promotions with strong value propositions, implementing personalized marketing strategies, expanding into international markets by optimizing delivery systems, and strengthening data protection measures.

Keywords : Marketing mix / Purchasing decision / Online marketing strategy / Brand loyalty

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการดำเนินธุรกิจ การตลาดออนไลน์กลายเป็นเครื่องมือหลักที่ช่วยให้บริษัทสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการใช้กลยุทธ์การตลาดออนไลน์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งกับลูกค้า และนำไปสู่ความภักดีต่อตราสินค้า (Brand Loyalty) อย่างยั่งยืน (Kotler & Keller, 2016)

กลยุทธ์การตลาดออนไลน์มีความสำคัญต่อการสร้างความภักดีต่อตราสินค้า เนื่องจากสามารถเพิ่มการรับรู้ของแบรนด์ (Brand Awareness) ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer Engagement) และสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้บริโภคผ่านช่องทางดิจิทัลต่างๆ เช่น โซเชียลมีเดีย เว็บไซต์ และแคมเปญโฆษณาออนไลน์ (Chaffey & Smith, 2017) การศึกษานี้มุ่งเน้นการวิเคราะห์กลยุทธ์การตลาดออนไลน์ของบริษัท ก. และประเมินผลกระทบของกลยุทธ์เหล่านี้ที่มีต่อความภักดีต่อตราสินค้าของลูกค้า

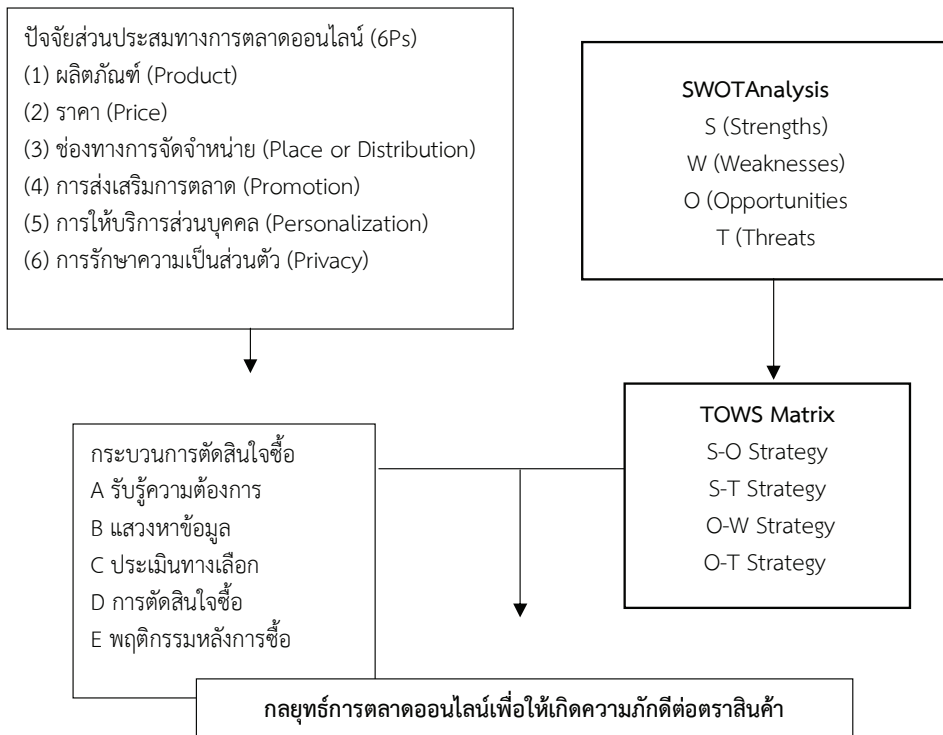
ดังนั้นการศึกษากลยุทธ์การตลาดออนไลน์ของบริษัท ก. เพื่อให้เกิดความภักดีต่อตราสินค้า โดยพิจารณาถึงส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อและสถานการณ์ของบริษัทมาใช้ในการพัฒนากลยุทธ์การตลาดออนไลน์ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์บนเว็บไซต์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หรือแอปพลิเคชันออนไลน์ ที่จะสามารถนำไปพัฒนาร้านค้าออนไลน์ให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน (Strauss & Frost, 2019) จากการศึกษาี้ คาดหวังว่าจะสามารถให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรอื่น ๆ ที่ต้องการใช้การตลาดออนไลน์เป็นเครื่องมือหลักในการสร้างความภักดีต่อตราสินค้า อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจในยุคดิจิทัลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภค
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การตลาดออนไลน์เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความภักดีต่อตราสินค้า

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถระบุกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังภาพ

สมมติฐานของการวิจัย

ส่วนประสมทางการตลาดของสินค้าออนไลน์ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาส่วนประสมทางการตลาดของสินค้าออนไลน์ที่มีความสำคัญต่อผู้บริโภค โดยใช้ส่วนประสมทางการตลาด (7P's) ประกอบไปด้วย ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) สถานที่ (Place) ส่งเสริมการขาย (Promotion) บุคลากร (People) ลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence) กระบวนการ (Process) รวมทั้งศึกษาถึงกระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ในส่วนของการวิเคราะห์ SWOT ของบริษัท ก. เป็นวิธีการพัฒนากลยุทธ์การตลาดออนไลน์เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความภักดีต่อตราสินค้า

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวน (Non-probability Sampling) ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้ใช้สูตรคำนวณของ Cochran & William G. (1953 อ้างใน ปภินดา คำณิ, 2565) ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ 385 คน อย่างไรก็ตาม เพื่อเพิ่มความแม่นยำในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน สำหรับผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์เชิงลึก (Key Informants) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือก ผู้บริหารและหัวหน้างานที่เกี่ยวข้องกับการตลาดออนไลน์ จำนวน 6 คน เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานด้านการตลาดออนไลน์

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และ วิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) และกำหนดกลยุทธ์โดยใช้ TOWS Matrix ร่วมกับผลการทดสอบสมมติฐานส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อความภักดีในตราสินค้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณคือแบบสอบถาม (Questionnaire) เรื่อง กลยุทธ์การตลาดออนไลน์ของบริษัท ก. เพื่อให้เกิดความภักดีต่อตราสินค้าเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (6Ps) ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ปัจจัยด้านการส่งเสริมการขาย ปัจจัยด้านให้บริการส่วนบุคคล และปัจจัยด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว จำนวน 29 ข้อและ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการซื้อ 1. ด้านการรับรู้ความต้องการ 2. ด้านแสวงหาข้อมูล แพลตฟอร์ม 3. ด้านการประเมินทางเลือก 4. ด้านการตัดสินใจซื้อ 5. ด้านพฤติกรรมภายหลังการซื้อ จำนวน 15 ข้อ ซึ่งใช้มาตรวัด Likert Scale ในการประเมิน โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ และมีเกณฑ์การแปลผลได้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00-1.08	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.81-2.60	หมายถึง	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.61-3.40	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.41-4.20	หมายถึง	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.21-5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด

2. เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพคือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ (Semi-Structure interview) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับจุดแข็งและจุดอ่อนของบริษัท ก. และโอกาสและอุปสรรคซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกของบริษัท ก.

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในงานวิจัยนี้ดำเนินการด้วยการประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อให้มั่นใจว่าเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความถูกต้องและเชื่อถือได้ ดังนี้

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index: IOC) ซึ่งค่าดัชนีที่ยอมรับได้ต้องมีค่าไม่น้อยกว่า 0.50 ผลการประเมินพบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามทั้งหมดผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ค่าถามทั้งหมดอยู่ที่ 0.70 – 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

การตรวจสอบความเชื่อมั่น เพื่อตรวจสอบความสม่ำเสมอในการตอบคำถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ในการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของข้อคำถาม ซึ่งพบว่าค่าสัมประสิทธิ์มีค่า 0.864 แสดงถึงความเชื่อมั่นผ่านเกณฑ์อย่างน้อย 0.70 (Nunnally & Bernstein, 1994)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้ดำเนินการระหว่างเดือนสิงหาคมถึงกันยายน พ.ศ. 2567 โดยใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชากรแต่ละคนมีโอกาสถูกเลือกเป็นตัวอย่างเท่าเทียมกัน

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ หลังจากตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ทำการเก็บข้อมูลจำนวน 400 ชุด โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ข้อมูลที่ได้ถูกนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อสรุปผลและตีความข้อมูลที่สะท้อนถึงกลุ่มประชากรได้อย่างน่าเชื่อถือ

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเฉพาะเจาะจง ด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure interview) กับผู้บริหารและหัวหน้าหน่วยงานของบริษัท ก. จำนวน 6 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาระดับเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (6Ps) ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการตัดสินใจซื้อด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ใช้แปลความหมายของข้อมูลต่าง ๆ เพื่อสรุปและอธิบายลักษณะของตัวแปร

4. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) โดยวิธีการของเพียร์สัน (Pearson's Correlation) เพื่อวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปร การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวขึ้นไป โดยวิธีการนำตัวแปรต้นเข้าสมการถดถอยแบบ Enter เพื่อใช้พิสูจน์สมมติฐานที่ตั้งไว้

5. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็น ร้อยละ 54.80 ส่วนใหญ่อยู่อายุระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 56.30 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 89.80 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 20,001 - 30,000 บาท ร้อยละ 48.0 โดยมีอาชีพหลักเป็นพนักงานบริษัท

2. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (6P's) ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อซ้ำของผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ ได้แก่ ราคา (Price) โพรโมชัน (Promotion) การให้บริการส่วนบุคคล (Personalization) และ การรักษาความเป็นส่วนตัว (Privacy) ดังตารางที่ 1- ตารางที่ 6

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อผ่านช่องทางออนไลน์

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์	กระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์				
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)				
	A	B	C	D	E
สินค้ามีคุณภาพมาตรฐาน	.005	.060	.024	.020	.001
สินค้ามีให้เลือกหลากหลายรูปแบบ	.002	.027	.111	.489	.010
สินค้ามีคุณภาพตรงตามความต้องการ	.919	.258	.001	.023	.542
สินค้ามีตัวตนชัดเจนถ้ารูปจากสินค้าจริง	.075	.274	.039	.088	.226

A= รับรู้ความต้องการ B= แสวงหาข้อมูล C = ประเมินทางเลือก D= การตัดสินใจซื้อ E= พฤติกรรมหลังการซื้อ

จากตารางที่ 1 สามารถสรุปได้ว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ ได้แก่ สินค้ามีคุณภาพมาตรฐานส่งผลต่อการรับรู้ความต้องการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.005 ส่งผลต่อการประเมินทางเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.024 ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.020 และส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

สินค้ามีให้เลือกหลากหลายรูปแบบส่งผลต่อการรับรู้ความต้องการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.002 ส่งผลต่อการแสวงหาข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.027 และส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.010

สินค้ามีคุณภาพตรงตามความต้องการส่งผลต่อการประเมินทางเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 และส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.023

สินค้ามีตัวตนชัดเจนถ้ารูปจากสินค้าจริงส่งผลต่อการประเมินทางเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.039

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านราคาที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อผ่านช่องทางออนไลน์

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านราคา	กระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์				
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)				
	A	B	C	D	E
การกำหนดราคาชัดเจน	.851	.890	.310	.075	.823
การกำหนดราคาที่เหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า	.084	.103	.007	.005	.063
ราคาถูกกว่าการซื้อผ่านช่องทางอื่น	.041	.396	.018	.169	.286
มีสินค้าให้เลือกหลายราคา	.009	.007	.002	.024	.015
มีความหลากหลายของวิธีการชำระเงิน	.002	.003	.003	.329	.000

A= รับรู้ความต้องการ B= แสวงหาข้อมูล C = ประเมินทางเลือก D= การตัดสินใจซื้อ E= พฤติกรรมหลังการซื้อ

จากตารางที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านราคาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ ได้แก่ การกำหนดราคาที่เหมาะสมกับคุณภาพของสินค้าส่งผลต่อการประเมินทางเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.007 และส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.005 ราคาถูกกว่าการซื้อผ่านช่องทางอื่นส่งผลต่อการรับรู้ความต้องการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.041 และส่งผลต่อการประเมินทางเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.018 มีสินค้าให้เลือกหลายราคาส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้านทั้งด้านรับรู้ความต้องการ (Sig. = 0.009) การแสวงหาข้อมูล (Sig. = 0.007) การประเมินทางเลือก (Sig. = 0.002) การตัดสินใจซื้อ (Sig. = 0.024) และพฤติกรรมหลังการซื้อ (Sig. = 0.015) มีความหลากหลายของวิธีการชำระเงินส่งผลต่อการรับรู้ความต้องการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.002 ส่งผลต่อการแสวงหาข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.003 ส่งผลต่อการประเมินทางเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.003 และส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000

ตารางที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านสถานที่ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อผ่านช่องทางออนไลน์

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านสถานที่	กระบวนการตัดสินใจซื้อผ่านช่องทางออนไลน์				
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)				
	A	B	C	D	E
เว็บไซต์มีความน่าเชื่อถือ	.003	.005	.000	.000	.000
สามารถสั่งซื้อสินค้าได้ตลอด 24 ชั่วโมง	.829	.003	.326	.136	.010
มีขั้นตอนการสั่งซื้อง่ายไม่ยุ่งยาก	.042	.072	.034	.318	.132
มีบริการจัดส่งหลายรูปแบบ อาทิการจัดส่งแบบธรรมดา และการจัดส่งแบบด่วนพิเศษ	.069	.444	.610	.681	.800
สามารถค้นหาสินค้าได้อย่างรวดเร็ว	.136	.043	.063	.079	.139

A= รับรู้ความต้องการ B= แสวงหาข้อมูล C = ประเมินทางเลือก D= การตัดสินใจซื้อ E= พฤติกรรมหลังการซื้อ

จากตารางที่ 3 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านสถานที่ (Place) ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ ได้แก่ เว็บไซต์มีความน่าเชื่อถือกระบวนการตัดสินใจซื้อในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้านทั้งด้านรับรู้ความต้องการ (Sig. = 0.003) การแสวงหาข้อมูล (Sig. = 0.005) การประเมินทางเลือก (Sig. = 0.000) การตัดสินใจซื้อ (Sig. = 0.000) และพฤติกรรมหลังการซื้อ (Sig. = 0.000) สามารถสั่งซื้อสินค้าได้ตลอด 24 ชั่วโมงส่งผลต่อการแสวงหาข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.003 มีขั้นตอนการสั่งซื้อง่ายไม่ยุ่งยากส่งผลต่อการรับรู้ความต้องการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.042 และส่งผลต่อการประเมินทางเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.034 สามารถค้นหาสินค้าได้อย่างรวดเร็วส่งผลต่อการแสวงหาข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.043

ตารางที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดการส่งเสริมการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อผ่านช่องทางออนไลน์

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาด	กระบวนการตัดสินใจซื้อผ่านช่องทางออนไลน์				
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)				
	A	B	C	D	E
มีโปรโมชั่นอย่างสม่ำเสมอ เช่น การซื้อสินค้าตามที่กำหนด	.003	.007	.000	.000	.000
มีบริการจัดส่งฟรี	.006	.039	.010	.004	.117
ความหลากหลายของโปรโมชั่น เช่น การสะสมแต้ม การให้ส่วนลด การให้ของแถม	.706	.537	.721	.000	.187
ใช้บุคคลมีชื่อเสียงรีวิวสินค้าจริง	.000	.000	.121	.022	.107
มีการทำโปรโมชั่นบ่อยครั้ง ทุกโอกาส หรือเทศกาล	.005	.129	.912	.007	.000

A= รับรู้ความต้องการ B= แสวงหาข้อมูล C = ประเมินทางเลือก D= การตัดสินใจซื้อ E= พฤติกรรมหลังการซื้อ

จากตารางที่ 4 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ ได้แก่ มีโปรโมชั่นอย่างสม่ำเสมอส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งด้านรับรู้ความต้องการ (Sig. = 0.003) การแสวงหาข้อมูล (Sig. = 0.007) การประเมินทางเลือก (Sig. = 0.000) การตัดสินใจซื้อ (Sig. = 0.000) และพฤติกรรมหลังการซื้อ (Sig. = 0.000) มีบริการจัดส่งฟรีส่งผลต่อการรับรู้ความต้องการอย่างมีนัยทางสถิติที่ 0.006 ส่งผลต่อการแสวงหาข้อมูลอย่างมีนัยทางสถิติที่ 0.039 ส่งผลต่อการประเมินทางเลือกอย่างมีนัยทางสถิติที่ 0.010 และส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออย่างมีนัยทางสถิติที่ 0.004 ความหลากหลายของโปรโมชั่น เช่น การสะสมแต้ม การให้ส่วนลด การให้ของแถมส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออย่างมีนัยทางสถิติที่ 0.000 ใช้บุคคลมีชื่อเสียงรีวิวสินค้าจริงส่งผลต่อการรับรู้ความต้องการอย่างมีนัยทางสถิติที่ 0.000 ส่งผลต่อการแสวงหาข้อมูลอย่างมีนัยทางสถิติที่ 0.000 และส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออย่างมีนัยทางสถิติที่ 0.022 มีการทำโปรโมชั่นบ่อยครั้ง ทุกโอกาส หรือเทศกาลส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออย่างมีนัยทางสถิติที่ 0.007 และส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการซื้ออย่างมีนัยทางสถิติที่ 0.000

ตารางที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการให้บริการส่วนบุคคล (Personalization) ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อผ่านช่องทางออนไลน์

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการให้บริการส่วนบุคคล	กระบวนการตัดสินใจซื้อผ่านช่องทางออนไลน์				
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)				
	A	B	C	D	E
ร้านค้ามีการสร้างความประทับใจให้ลูกค้าในวันพิเศษ เช่น วันเกิด วันปีใหม่ งานเทศกาลต่าง ๆ	.027	.087	.102	.000	.005
ร้านค้ามีการส่งข้อมูลแนะนำสินค้าอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกับสินค้าที่ลูกค้าเคยซื้อ	.118	.183	.975	.073	.674
ร้านค้ามีการส่งคำแนะนำสินค้าในข้อความส่วนตัวเมื่อมีสินค้าใหม่	.000	.001	.588	.631	.000
ผู้ชายมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความสุภาพ และมีมารยาทดีต่อลูกค้า	.038	.001	.000	.002	.234
ผู้ชายมีความพร้อมที่จะบริการลูกค้าตลอดเวลา	.169	.042	.000	.002	.200

A= รับรู้ความต้องการ B= แสวงหาข้อมูล C = ประเมินทางเลือก D= การตัดสินใจซื้อ E= พฤติกรรมหลังการซื้อ

จากตารางที่ 5 สามารถสรุปได้ว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการให้บริการส่วนบุคคลด้านร้านค้ามีการสร้างความประทับใจให้ลูกค้าในวันพิเศษ เช่น วันเกิด วันปีใหม่ งานเทศกาลต่าง ๆ ส่งผลต่อการรับรู้ความต้องการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.027 ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 และส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.005

ร้านค้ามีการส่งคำแนะนำสินค้าในข้อความส่วนตัว เมื่อมีสินค้าใหม่ส่งผลต่อการรับรู้ความต้องการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 ส่งผลต่อการแสวงหาข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 และส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000

ผู้ชายมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความสุภาพ และมีมารยาทดีต่อลูกค้าส่งผลต่อการรับรู้ความต้องการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.038 ส่งผลต่อการแสวงหาข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ส่งผลต่อการประเมินทางเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 และส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.002

ผู้ชายมีความพร้อมที่จะบริการลูกค้าตลอดเวลาส่งผลต่อการแสวงหาข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.042 ส่งผลต่อการประเมินทางเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 และส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.002

ตารางที่ 6 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว (Privacy) ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อผ่านช่องทางออนไลน์

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว	กระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์				
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)				
	A	B	C	D	E
ร้านค้ามีระบบความปลอดภัยการชำระเงิน	.000	.003	.000	.000	.000
ร้านค้ามีการรักษาข้อมูลส่วนตัวของลูกค้า เช่น ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ อีเมล และอื่น ๆ	.207	.222	.185	.213	.197
เมื่อทำการสั่งซื้อแล้วทางร้านมีการรวม ยอดการสั่งซื้อผ่านอินบ็อกซ์ส่วนตัว โดยไม่ทำเป็นรายชื่อเผยแพร่สาธารณะ	.013	.017	.005	.000	.034
ร้านค้ามีการระบุนโยบายความเป็นส่วนตัวอย่างชัดเจนให้ลูกค้า	.038	.158	.009	.041	.560
ผู้ชายมีความเชื่อตรงเมื่อต้องการนำรูปภาพของลูกค้าไปรีวิวมี่ การขออนุญาตจากลูกค้าก่อนทุกครั้ง	.030	.206	.000	.048	.258

A= รับรู้ความต้องการ B= แสวงหาข้อมูล C = ประเมินทางเลือก D= การตัดสินใจซื้อ E= พฤติกรรมหลังการซื้อ

จากตารางที่ 6 สามารถสรุปได้ว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการรักษาความเป็นส่วนตัวที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อ ได้แก่ ร้านค้ามีระบบความปลอดภัยการชำระเงิน ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งด้านรับรู้ความต้องการ (Sig. = 0.000) การแสวงหาข้อมูล (Sig. = 0.003) การประเมินทางเลือก (Sig. = 0.000) การตัดสินใจซื้อ (Sig. = 0.000) และพฤติกรรมหลังการซื้อ (Sig. = 0.000) เมื่อทำการสั่งซื้อแล้วทางร้านมีการรวมยอดการสั่งซื้อผ่านอินบ็อกซ์ส่วนตัว โดยไม่ทำเป็นรายชื่อเผยแพร่สาธารณะส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งด้านรับรู้ความต้องการ (Sig. = 0.013) การแสวงหาข้อมูล (Sig. = 0.017) การประเมินทางเลือก (Sig. = 0.000) การตัดสินใจซื้อ (Sig. = 0.005) และพฤติกรรมหลังการซื้อ (Sig. = 0.034)

ร้านค้ามีการระบุนโยบายความเป็นส่วนตัวอย่างชัดเจนให้ลูกค้าส่งผลต่อการรับรู้ความต้องการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.038 ส่งผลต่อการประเมินทางเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.009 และส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.041

ผู้ชายมีความเชื่อตรงเมื่อต้องการนำรูปภาพของลูกค้าไปรีวิวมี่การขออนุญาตจากลูกค้าก่อนทุกครั้งส่งผลต่อการรับรู้ความต้องการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.030 ส่งผลต่อการประเมินทางเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 และส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.048

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีทางการตลาดที่ระบุว่าปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่สำคัญต่อผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์จากการวิจัยพบว่า ส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคในช่องทางออนไลน์ ได้แก่ คุณภาพสินค้า ราคา การจัดจำหน่าย การส่งเสริมการขาย การให้บริการส่วนบุคคล และการรักษาความเป็นส่วนตัว ซึ่งปัจจัยเหล่านี้สอดคล้องกับงานของ วิเชียร วงศ์ณิชากุล (2550) ที่กล่าวถึง Online Marketing Mix ว่าประกอบด้วย 6Ps ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีบทบาทสำคัญในการสร้างความประทับใจและกระตุ้นให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ การรักษาความปลอดภัยในการชำระเงิน และ ความเป็นส่วนตัว ของข้อมูลลูกค้า เป็นปัจจัยที่ช่วยลดความกังวลในการซื้อสินค้าออนไลน์ โดยมีการศึกษาเพิ่มเติม เช่น ผลงานของ Kitchen และ Pelsmacker (2004) ที่พบว่า ความโปร่งใสในการสื่อสารและความสามารถในการรักษาความลับของข้อมูลลูกค้า ส่งผลให้เกิดความมั่นใจในแบรนด์ ทำให้ลูกค้ากลับมาซื้อซ้ำ สร้างความภักดีต่อแบรนด์ในระยะยาว ซึ่งตรงกับการศึกษาในครั้งนี้ที่พบว่า การให้ความสำคัญกับความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นและการตัดสินใจซื้อของลูกค้าในตลาดออนไลน์ นอกจากนี้ การให้บริการส่วนบุคคล (Personalization) เช่น การส่งข้อเสนอพิเศษ ข้อเสนอแนะสินค้า หรือ โปรโมชั่นที่สอดคล้องกับความต้องการส่วนบุคคลของลูกค้า เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระยะยาว ซึ่งการศึกษาโดย Peppers และ Rogers (1993) ได้กล่าวว่า การตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะบุคคล สามารถเสริมสร้างความสัมพันธ์และความภักดีของลูกค้าได้ดี เพราะทำให้ลูกค้ารู้สึกถึงความใส่ใจและความสำคัญที่แบรนด์มอบให้ นอกจากนี้ การให้บริการเฉพาะบุคคลยังช่วยให้ลูกค้ารู้สึกผูกพันกับแบรนด์มากขึ้น ซึ่งเป็นกลยุทธ์สำคัญที่บริษัทต่าง ๆ ควรนำไปใช้เพื่อดึงดูดลูกค้าซ้ำในอนาคต

2. การพัฒนากลยุทธ์การตลาดออนไลน์เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความภักดีต่อตราสินค้า ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการพัฒนากลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่เน้น ประสบการณ์การใช้บริการที่ดี การสื่อสารที่โปร่งใส และการสร้างความน่าเชื่อถือของแบรนด์ ช่วยเพิ่มระดับความภักดีของลูกค้า กลยุทธ์การตลาดออนไลน์ของบริษัท ก. พบว่าการสร้างความภักดีต่อตราสินค้าในตลาดออนไลน์ ต้องใช้แนวทางการตลาดเชิงบุคคล (Personalized Marketing) โดยการใช้ AI และ Big Data วิเคราะห์พฤติกรรมลูกค้าเพื่อนำเสนอสินค้าและโปรโมชั่นที่ตรงความต้องการและด้านความโปร่งใส และข้อมูลที่ตรงไปตรงมา เพิ่มความไว้วางใจผ่านการ รีวิวจากลูกค้าจริง, ข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่ครบถ้วน และนโยบายคืนสินค้าที่ชัดเจนนอกจากนั้นการสื่อสารที่ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือของแบรนด์ โดยการใช้ Social Media, Influencer Marketing และ Storytelling เพื่อเชื่อมโยงแบรนด์กับ

ลูกค้าเพิ่มระบบ Loyalty Program ที่ใช้ระบบสะสมแต้ม, ส่วนลดพิเศษ และ Referral Program เพื่อกระตุ้นให้ลูกค้าซื้อซ้ำเพิ่มกลยุทธ์ด้านราคาและโปรโมชั่น โดยใช้ Dynamic Pricing, Flash Sales และ Subscription Model เพื่อดึงดูดลูกค้าให้ซื้ออย่างต่อเนื่องและส่งเสริมการขายตลาดและปรับปรุงระบบขนส่งซึ่งจะทำให้แพลตฟอร์มที่รองรับตลาดต่างประเทศและพัฒนาาระบบโลจิสติกส์ให้รวดเร็วและปลอดภัยยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยต่อไปนี้การตลาดเชิงบุคคล (Personalized Marketing) เป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างแบรนด์กับลูกค้า โดยเฉพาะการแนะนำสินค้าหรือบริการที่ตรงกับความต้องการของลูกค้าแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิขดา ภาจิตรภรณ์ (2565) ที่พบว่า การแนะนำสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์และการบริการหลังการขายที่เหมาะสมสามารถส่งผลต่อความภักดีของลูกค้าได้ อีกทั้งความโปร่งใสในการสื่อสารและการให้ข้อมูลตรงไปตรงมายังมีบทบาทสำคัญในการสร้างความไว้วางใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรวิชัย ธีระกาญจน์ (2563) ที่ระบุว่า การรับรู้คุณค่าและการตระหนักรู้ตราสินค้าสามารถส่งผลต่อความไว้วางใจและความตั้งใจซื้อซ้ำของลูกค้าออนไลน์การใช้ Social Media และ Influencer Marketing เป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์ที่มีผลต่อการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น TikTok ที่สามารถเพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์และสร้างความจงรักภักดีต่อแบรนด์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของรณิดา อัจกลับ (2562) นอกจากนี้ Loyalty Program และ Referral Program ก็เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการเสริมสร้างความภักดี โดยการให้รางวัลหรือส่วนลดเป็นสิ่งที่ช่วยให้ลูกค้ากลับมาใช้บริการซ้ำได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิศกิตต์ สินธุรหัส (2561) ที่พบว่า กลยุทธ์เหล่านี้สามารถกระตุ้นให้ลูกค้ากลับมาใช้บริการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในธุรกิจร้านอาหารแพลตฟอร์มนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้กลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของลูกค้าสามารถช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์และความภักดีระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การวิเคราะห์และติดตามเทรนด์การบริโภคศึกษาตลาดเพื่อทบทวนว่าแนวโน้มผู้บริโภคในกลุ่มต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร โดยเฉพาะในกลุ่มผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ เพื่อตอบโจทย์ผู้บริโภคได้ทันสมัยและตรงความต้องการและทดลองเปิดตัวผลิตภัณฑ์ใหม่ในตลาดกลุ่มย่อยหรือผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อเก็บข้อมูลฟีดแบ็ก ก่อนขยายตลาดเต็มรูปแบบ

4. การวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดย SWOT Analysis มาทำ TOWS Matrix ประกอบกับส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการซื้อซ้ำหรือความภักดีต่อตราสินค้า เพื่อจัดทำกลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงรับ กลยุทธ์เชิงแก้ไข และกลยุทธ์เชิงป้องกัน ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 กลยุทธ์ทางการตลาดออนไลน์ของบริษัท ก. เพื่อสร้างความภักดีในตราสินค้า

โอกาส (O)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy)	กลยุทธ์เชิงรับ (WO Strategy)
การขยายช่องทางออนไลน์	1. การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์และความหลากหลายของผลิตภัณฑ์สามารถใช้ในการตลาดออนไลน์เพื่อดึงดูดลูกค้าใหม่ๆ ได้	1. ขยายช่องทางออนไลน์เพื่อเพิ่มการเข้าถึงลูกค้ากลุ่มใหม่ และลดการพึ่งพาทลาดท้องถิ่นที่มีข้อจำกัด
ตลาดผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ	2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย รวมถึงขนมเพื่อสุขภาพที่ตอบสนองความต้องการของตลาดสุขภาพ	2. ใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพในการขยายตลาดไปยังลูกค้ากลุ่มใหม่ โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีน้ำตาลหรือแคลอรีต่ำ
การขยายตลาดต่างประเทศ	3. เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยสามารถสนับสนุนการขยายตลาดไปยังต่างประเทศได้อย่างรวดเร็ว	3. ขยายตลาดต่างประเทศ (โดยเฉพาะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และจีน) เพื่อลดการพึ่งพาทลาดภายในประเทศและเพิ่มรายได้จากตลาดต่างประเทศ
อุปสรรค (T)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WT Strategy)
การแข่งขันในตลาดขนม	1. ใช้เทคโนโลยีการผลิตและการควบคุมคุณภาพที่เข้มงวดในการสร้างความแตกต่างจากคู่แข่งในตลาด	1. ลดต้นทุนการผลิตโดยใช้กระบวนการที่มีประสิทธิภาพและปรับปรุงการจัดการโลจิสติกส์เพื่อลดต้นทุนและการพึ่งพาการแข่งขันในตลาด
การเปลี่ยนแปลงของรสนิยมผู้บริโภค	2. ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทำให้สามารถปรับตัวและตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของรสนิยมผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็ว	2. ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของรสนิยมผู้บริโภคโดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตอบโจทย์ความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป
ต้นทุนวัตถุดิบที่ผันผวน	3. ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์สามารถช่วยลดผลกระทบจากราคาวัตถุดิบที่ผันผวน	3. ลดต้นทุนการผลิตโดยการพัฒนากระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นและหาแหล่งวัตถุดิบทดแทนที่มีราคาถูกลง

กลยุทธ์การตลาดที่แนะนำในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่การใช้โปรโมชั่นและสิทธิพิเศษ เช่น ส่วนลดหรือการส่งฟรี ซึ่งการศึกษาอื่น ๆ เช่น งานของพีริวชัญ ธีระกาญจน (2563) ได้สนับสนุนว่าการให้สิทธิพิเศษมีผลให้ผู้บริโภครู้สึกถึงความคุ้มค่า และเพิ่มโอกาสในการตัดสินใจซื้อซ้ำ นอกจากนี้การใช้บุคคลที่มีอิทธิพลหรือผู้มีชื่อเสียงในการรื้อฟื้นผลิตภัณฑ์ ยังสามารถสร้างความเชื่อถือและเพิ่มการรับรู้ในตลาดได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับที่สอดคล้องกับทฤษฎีการตลาดของ Kitchen and Pelsmacker (2004) ที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้สื่อดิจิทัลและการเชื่อมโยงกับกลุ่มลูกค้าเพื่อเพิ่มประสบการณ์การใช้บริการของแบรนด์อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปประยุกต์ใช้

1. ขยายกลุ่มตัวอย่างและความหลากหลายของข้อมูลเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างควรสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายมากขึ้น เช่น ตัวแทนลูกค้า คู่ค้าทางธุรกิจ และผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรม เพื่อให้ได้มุมมองที่ครอบคลุมและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2. ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อเสริมการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเข้ามาประกอบ เช่น การวิเคราะห์ยอดขายของผลิตภัณฑ์ที่ต่างกันในแต่ละกลุ่มตลาดหรือต้นทุนเฉลี่ยต่อหน่วยในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจภาพรวมทางการเงินและการตลาดได้ชัดเจนขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- พันธุ์ชัย ตระกูลเจริญสุข. (2562). การสร้างความไว้วางใจของผู้บริโภคในบริการออนไลน์. *วารสารวิจัยการตลาด*, 15(2), 45-60.
- พริ้วขวัญ ธีระกาญจน์. (2561). พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อซ้ำของผู้บริโภค. *วารสารการจัดการและการตลาด*, 12(3), 35-50. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิชัย วงศ์นิชชากุล. (2550). *การตลาดออนไลน์: กลยุทธ์การตลาดยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิชาการ. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- องครักษ์ มีวรรณสุขกุล. (2553). การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคและปัจจัยที่มีอิทธิพล. *วารสารพาณิชย์การ*, 23(1), 101-115.
- ศิริวรรณ พันธุ์ และ ชาคริต ศรีทอง. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งใจซื้อซ้ำผลิตภัณฑ์สมุนไพรเสริมอาหารผ่านออนไลน์. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*, 21(1), 63-72.
- บดินทร์ภัทร์ สิงห์โต. (2560). พฤติกรรมการเลือกซื้อและปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจกลับมาซื้อซ้ำของลูกค้าตลาดนัดสวนจตุจักร. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/2257/3/bodinphat_sing.pdf
- พันธุ์ชัย ตระกูลเจริญสุข. (2562). การสื่อสารที่โปร่งใสและการสร้างความน่าเชื่อถือของแบรนด์ช่วยเพิ่มระดับความภักดีของลูกค้า. *วารสารการจัดการธุรกิจ*, 12(3), 45-60.
- Kotler, P. (2012). *Marketing Management*. (14th ed.). Pearson Education, University of Phoenix.
- Kitchen, P. J., & Pelsmacker, P. D. (2004). *Integrated Marketing Communications: A Primer*. Routledge, University of Wolverhampton.
- McCarthy, E. J., & Perreault, W. D. (1993). *Basic Marketing: A Global-Managerial Approach*. Irwin/McGraw-Hill, University of Notre Dame.
- Peppers, D., & Rogers, M. (1993). *The One to One Future: Building Relationships One Customer at a Time*. Currency Doubleday, Pepperdine University.
- David, F. R. (2017). *Strategic Management: Concepts and Cases*. Pearson.

แบบนำส่งบทความ
วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

1. ชื่อบทความ

ภาษาไทย

ภาษาอังกฤษ.....

2. ข้อมูลผู้พิมพ์หลัก (โปรดให้ข้อมูลที่สมารถติดต่อได้สะดวก)

ชื่อ - สกุล.....
หน่วยงาน

เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน

อำเภอ/เขต..... จังหวัด

โทรสาร E-mail

3. ชื่อผู้พิมพ์ร่วม (กรณีเป็นนักศึกษาให้ระบุชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาและสาขาวิชาของหลักสูตร)

ชื่อ - สกุล (ภาษาไทย)	ชื่อ - สกุล (ภาษาอังกฤษ)	หน่วยงาน	Email

4. ตรวจสอบตามรายการต่อไปนี้

- ส่งบทความผ่านระบบ ThaiJO
- ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (ถ้ามีกรุณาแนบใบรับรองจริยธรรมฯ)
- บทความย่อภาษาอังกฤษ ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา (ถ้ามี กรุณาแนบหลักฐาน)

ขอรับรองว่าบทความต้นฉบับนี้ไม่เคยได้รับการเผยแพร่และตีพิมพ์ที่ใดหรืออยู่ระหว่างกระบวนการของวารสารใดมาก่อน

ลงชื่อ..... ผู้พิมพ์หลัก
(.....)

(กรณีที่เป็นวิทยานิพนธ์) ขอรับรองว่าได้ทำการตรวจสอบเนื้อหา และรูปแบบการอ้างอิงที่ถูกต้องของบทความฉบับนี้
ก่อนนำส่งเพื่อตีพิมพ์ในวารสารฯ

ลงชื่อ.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(.....)

การเตรียมต้นฉบับ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

กองบรรณาธิการวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ได้กำหนดหลักเกณฑ์และรูปแบบสำหรับการเตรียมต้นฉบับสำหรับการตีพิมพ์ ดังต่อไปนี้

1. หลักเกณฑ์ในการลงตีพิมพ์ต้นฉบับของวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

- 1) บทความที่ส่งมาต้องไม่เคยเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
- 2) บทความที่ส่งมาต้องไม่อยู่ระหว่างเสนอขอตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่น
- 3) เนื้อหาในบทความเป็นการสังเคราะห์ความคิดโดยผู้เขียน ไม่ได้คัดลอกหรือดัดทอนมาจากงานวิจัยของผู้อื่น หรือบทความอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ได้อ้างอิงอย่างถูกต้อง
- 4) ผู้เขียนต้องแก้ไขบทความตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)

2. ความยาวของบทความ

จำนวนหน้าของบทความอยู่ระหว่าง 10 – 15 หน้า ขนาดกระดาษ A4 (รวมตาราง รูปภาพ และเอกสารอ้างอิง)

3. ส่วนประกอบของบทความ

บทความจะต้องมีส่วนต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนบทความ ให้ระบุหน่วยงานที่สังกัด (กรณีที่เป็นนักศึกษา ให้ระบุชื่อหลักสูตร สาขาวิชา คณะ และชื่อสถานศึกษา) (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) พร้อมทั้ง E-mail address เบอร์โทรศัพท์มือถือ (ผู้ส่งบทความ/ผู้ประสานงาน)
- 3) บทคัดย่อภาษาไทย ไม่เกิน 250 คำ และคำสำคัญ
- 4) บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (Abstract) ไม่เกิน 250 คำ และ (Keywords)
- 5) บทนำ
- 6) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 7) ขอบเขตการวิจัย
 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 2. ตัวแปรที่ศึกษา
- 8) วิธีดำเนินการวิจัย
 1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 3. การวิเคราะห์ข้อมูล
- 9) ผลการวิจัย
- 10) สรุปผลการวิจัย
- 11) อภิปรายผลการวิจัย
- 12) ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้
- 13) เอกสารอ้างอิง

4. ข้อเสนอแนะในการพิมพ์

- 1) การตั้งขอบกระดาษ (Margin) ให้เป็นไปดังนี้ คือ ขอบบน 3.8 ซม. ขอบล่าง 2.5 ซม. ขอบขวา 2.6 ซม. ขอบซ้าย 3.8 ซม.
- 2) หมายเลขกำกับหน้าให้อยู่บริเวณมุมขวาบน ห่างจากริมกระดาษส่วนบน 2.5 ซม. ใส่เลขหน้ากำกับทุกหน้า ยกเว้นหน้าแรก
- 3) พิมพ์โดยไม่เว้นบรรทัด หากจะขึ้นหัวข้อใหม่ให้เว้นหนึ่งบรรทัดและย่อหน้า 1.5 ซม.

5. ขนาดและแบบตัวอักษร

- 1) รูปแบบตัวอักษรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษใช้แบบ TH SarabunPSK
- 2) ขนาด ลักษณะตัวอักษรและตำแหน่งการพิมพ์

หัวข้อ	ขนาดตัวอักษร	ตำแหน่ง	ลักษณะตัวอักษร
ชื่อบทความ	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้เขียน	14	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ที่อยู่ของผู้เขียน	14	กึ่งกลาง	ตัวธรรมดา
หัวข้อ	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อเรื่อง	16	ชิดซ้ายและขวา	ตัวธรรมดา
คำบรรยายภาพ/ที่มา	14	กึ่งกลาง/ใต้ภาพ	ตัวธรรมดา
ชื่อตาราง/ที่มา/เนื้อหาในตาราง	14	ชิดซ้าย/เหนือตาราง	ตัวธรรมดา

6. ภาพประกอบ (รูปภาพ ภาพลายเส้น แผนภูมิ กราฟ)

- 1) ภาพประกอบมีความกว้างไม่เกิน 16 ซม.
- 2) ตัวอักษรในภาพประกอบจะต้องชัดเจนและมีขนาดที่อ่านได้
- 3) ภาพประกอบแต่ละรูปต้องมีหมายเลข และคำบรรยายประกอบสั้น ๆ ด้านล่าง
- 4) ภาพประกอบที่เป็นลายเส้นควรเป็นเส้นสีดำ

7. รูปแบบของตาราง

- 1) การพิมพ์ตารางใช้ตารางแบบปิด
- 2) ตารางแต่ละตารางต้องมีหมายเลขกำกับ
- 3) ชื่อตารางอยู่ด้านบน ชิดขอบซ้ายเหนือตารางนั้น ๆ
- 4) ขนาดของตัวเลขและตัวอักษรในตารางไม่ควรเล็กกว่าตัวอักษรในเนื้อเรื่อง

8. ภาษาในบทความ

- 1) การใช้ภาษาไทยยึดคำศัพท์และชื่อบัญญัติตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน
- 2) ควรหลีกเลี่ยงภาษาอังกฤษปนภาษาไทยโดยไม่จำเป็น ในกรณีจำเป็นให้เขียนคำศัพท์ภาษาไทยก่อน แล้วตามด้วยคำภาษาอังกฤษในวงเล็บ
- 3) คำศัพท์ภาษาอังกฤษคำแรกให้ขึ้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ ส่วนอักษรและคำที่เหลือทั้งหมดให้พิมพ์ด้วยตัวพิมพ์เล็ก ยกเว้นชื่อเฉพาะทุกคำให้ขึ้นต้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่
- 4) คำศัพท์คำเดียวกันที่ใช้ภาษาไทยตามด้วยภาษาอังกฤษ ให้ใช้คำศัพท์ภาษาไทยตามด้วยภาษาอังกฤษเฉพาะครั้งแรก ครั้งต่อไปใช้เฉพาะคำศัพท์ภาษาไทยเท่านั้น

9. บทคัดย่อและคำสำคัญ

- 1) เป็นข้อความสรุปงานวิจัยที่สมบูรณ์ในรูปแบบสั้นและกระชับ ภาษาไทยไม่เกิน 10 บรรทัด และภาษาอังกฤษไม่เกิน 250 คำ

2) ให้มีคำสำคัญ 3 – 5 คำ ด้านล่างถัดจากบทคัดย่อ

10. การอ้างอิง

ใช้การอ้างอิงตามรูปแบบของ "Publication Manual of the American Psychological Association (APA 7th edition)

(รูปแบบหนังสือ)

ผู้แต่ง 1 คน

[ไทย] ชื่อ สกุล. (ปีที่พิมพ์)*. ชื่อเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่)**. สำนักพิมพ์.

[อังกฤษ] สกุล, อักษรย่อชื่อ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่). สำนักพิมพ์.***

ตัวอย่าง

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2560). *การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

Hickey, A. J. (2020). *Pharmaceutical Process Engineering*. Boca Raton: CRC Press.

ผู้แต่ง 2 คน

[ไทย] ชื่อ สกุล และ ชื่อ สกุล. (ปีที่พิมพ์)*. ชื่อเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่)**. สำนักพิมพ์.

[อังกฤษ] สกุล, อักษรย่อชื่อ., & สกุล, อักษรย่อชื่อ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่). สำนักพิมพ์.***

ตัวอย่าง

บุญร่วม เทียมจันทร์ และ ศรีธัญญา วิชาธรรม. (2560). *ประมวลกฎหมายอาญา และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พร้อมหัวข้อเรื่องทุกมาตรา ฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: THE LAW GROUP.

Fisher, 4., & Lapp, D. (2024). *Handbook of Research on Teaching the English Language Arts*. New York: Routledge.

ผู้แต่ง 3-20 คน

[ไทย] ชื่อ สกุล¹, ชื่อ สกุล² และ ชื่อ สกุล³. (ปีที่พิมพ์)*. ชื่อเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่)**. สำนักพิมพ์.

[อังกฤษ] สกุล, อักษรย่อชื่อ¹, สกุล, อักษรย่อชื่อ², & สกุล, อักษรย่อชื่อ³. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่). สำนักพิมพ์.***

ตัวอย่าง

อีดงกี, ชนฮาริม และ คิมชอยยอง. (2560). *แต่คุณ...ที่อยากให้อย่างเพอร์เฟกต์*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ How to.

Ghanem, R., Kang, O., & Kostromitina, M. (2024). *L2 Spoken Discourse Linguistic Features and Analyses*. New York: Routledge.

หมายเหตุ:

* กรณีไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ ให้ใส่ (ม.ป.ป.) หรือ (n.d.)

** กรณีพิมพ์ครั้งที่ 1 ไม่ต้องระบุครั้งที่พิมพ์

*** กรณีไม่ปรากฏเมืองหรือสำนักพิมพ์ ให้ใส่ (ม.ป.ท.) หรือ (n.p.)

(รูปแบบวารสารแบบรูปเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์)

[ไทย] ชื่อ สกุล. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. *ชื่อวารสาร, เลขของปีที่(เลขของฉบับที่), เลขหน้า.* *

[อังกฤษ] สกุล, อักษรย่อชื่อ. (ปีพิมพ์). ชื่อบทความ. *ชื่อวารสาร, เลขของปีที่(เลขของฉบับที่), เลขหน้า.* *

ตัวอย่าง

ทมนี สุขใส. (2567). พฤติกรรมผู้บริโภคต่อการเลือกซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์บนสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก แพนเพจ กรณีศึกษา ไร่เกษตรอินทรีย์เอปซี. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต, 12(1), 30-37.*

Auewong, P., & Rhekhalilit, K. (2023). A Study of Criticism Strategies in a British Reality Show “The Great British Bake Off Season 11”. *Journal of Language, Religion and Culture, 12(1), 24-48.*

Herbst-Damm, K.L., & Kulik, J.A. (2005). Volunteer support, material status, and the survival times of terminally ill patients. *Health Psychology, 24, 225-229.*

<http://doi.org/10.1037/0278-6133.24.2.225>

หมายเหตุ: กรณีมีเลข DOI ให้เว้นวรรค 1 เคาะ เติมต่อท้ายเลขหน้า

(รูปแบบหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์)

[ไทย] ชื่อ สกุล. (ปี, วัน เดือน). ชื่อคอลัมน์. *ชื่อหนังสือพิมพ์, เลขหน้า.* *

[อังกฤษ] สกุล, อักษรย่อชื่อ. (ปี, เดือน วัน). ชื่อคอลัมน์. *ชื่อหนังสือพิมพ์, เลขหน้า.* *

ตัวอย่าง

นิติการุณย์ มิ่งรุจิราลัย. (2567, 12 มกราคม). เปิดฟ้าส่องโลก. *ไทยรัฐ,*
<https://www.thairath.co.th/news/foreign/2754340>

Bridy, J. E. (2007, December 11) Mental reserves keep brain agile. *The New York Times.*
<http://www.nytimes.com>

หมายเหตุ: *กรณีที่เป็นเอกสารออนไลน์ ให้เติม URL ต่อจากเลขหน้า

ดาวน์โหลด รูปแบบการเขียนอ้างอิง แบบ APA 7th

11. การส่งต้นฉบับ

- 1) ส่งต้นฉบับบทความ
- 2) กรอกข้อความในแบบนำส่งบทความให้ครบถ้วน
- 3) ส่งเอกสารในข้อ 1 และ 2 ทางออนไลน์ที่ <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/hssj>

12. การพิจารณาต้นฉบับ

บรรณาธิการจะพิจารณาต้นฉบับและทางกองการจัดการวารสารจะแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบเป็นลายลักษณ์อักษรผ่านช่องทางการติดต่อที่ให้ไว้

13. ติดต่อสอบถาม

- 1) สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่
นางสาวสมัชญา พูลศักดิ์
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
เลขที่ 46 หมู่ 3 ต.จอมบึง อ.จอมบึง จ.ราชบุรี 70150
โทรศัพท์ 032-261790-7 ต่อ 1084 E-mail: hssj.mcro@gmail.com
- 2) ดาวน์โหลดแบบฟอร์มต่าง ๆ ได้ที่
 - 2.1) เว็บไซต์ของวารสารฯ
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/hssj/about/submissions>
 - 2.2) เว็บไซต์ของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
<http://rdi.mcro.ac.th>

แบบนําส่งบทความ
วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

1. ชื่อบทความ

ภาษาไทย

ภาษาอังกฤษ.....

2. ข้อมูลผู้พิมพ์หลัก (โปรดให้ข้อมูลที่สมารถติดต่อได้สะดวก)

ชื่อ - สกุล.....

หน่วยงาน

เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน

ตำบล/แขวง

อำเภอ/เขต..... จังหวัด

โทรศัพท์

โทรสาร

E-mail

3. ชื่อผู้พิมพ์ร่วม (กรณีเป็นนักศึกษาให้ระบุชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาและสาขาวิชาของหลักสูตร)

ชื่อ - สกุล (ภาษาไทย)	ชื่อ - สกุล (ภาษาอังกฤษ)	หน่วยงาน	Email

4. ตรวจสอบตามรายการต่อไปนี้

- ส่งบทความผ่านระบบ ThaiJO
- ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (ถ้ามีกรุณาแนบใบรับรองจริยธรรมฯ)
- บทความย่อภาษาอังกฤษ ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา (ถ้ามี กรุณาแนบหลักฐาน)

ขอรับรองว่าบทความต้นฉบับนี้ไม่เคยได้รับการเผยแพร่และตีพิมพ์ที่ใดหรืออยู่ระหว่างกระบวนการของวารสารใดมาก่อน

ลงชื่อ..... ผู้พิมพ์หลัก
(.....)

(กรณีที่เป็นวิทยานิพนธ์) ขอรับรองว่าได้ทำการตรวจสอบเนื้อหา และรูปแบบการอ้างอิงที่ถูกต้องของบทความฉบับนี้
ก่อนนําส่งเพื่อตีพิมพ์ในวารสารฯ

ลงชื่อ.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(.....)

การเตรียมต้นฉบับ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

กองบรรณาธิการวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ได้กำหนดหลักเกณฑ์และรูปแบบสำหรับการเตรียมต้นฉบับสำหรับการตีพิมพ์ ดังต่อไปนี้

1. หลักเกณฑ์ในการลงตีพิมพ์ต้นฉบับของวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

- 1) บทความที่ส่งมาต้องไม่เคยเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
- 2) บทความที่ส่งมาต้องไม่อยู่ระหว่างเสนอขอตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่น
- 3) เนื้อหาในบทความเป็นการสังเคราะห์ความคิดโดยผู้เขียน ไม่ได้คัดลอกหรือดัดทอนมาจากงานวิจัยของผู้อื่น หรือบทความอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ได้อ้างอิงอย่างถูกต้อง
- 4) ผู้เขียนต้องแก้ไขบทความตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)

2. ความยาวของบทความ

จำนวนหน้าของบทความอยู่ระหว่าง 10 – 15 หน้า ขนาดกระดาษ A4 (รวมตาราง รูปภาพ และเอกสารอ้างอิง)

3. ส่วนประกอบของบทความ

บทความจะต้องมีส่วนต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนบทความ ให้ระบุหน่วยงานที่สังกัด (กรณีที่เป็นนักศึกษา ให้ระบุชื่อหลักสูตร สาขาวิชา คณะ และชื่อสถานศึกษา) (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) พร้อมทั้ง E-mail address เบอร์โทรศัพท์มือถือ (ผู้ส่งบทความ/ผู้ประสานงาน)
- 3) บทคัดย่อภาษาไทย ไม่เกิน 250 คำ และคำสำคัญ
- 4) บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (Abstract) ไม่เกิน 250 คำ และ (Keywords)
- 5) บทนำ
- 6) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 7) ขอบเขตการวิจัย
 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 2. ตัวแปรที่ศึกษา
- 8) วิธีดำเนินการวิจัย
 1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 3. การวิเคราะห์ข้อมูล
- 9) ผลการวิจัย
- 10) สรุปผลการวิจัย
- 11) อภิปรายผลการวิจัย
- 12) ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้
- 13) เอกสารอ้างอิง

4. ข้อเสนอแนะในการพิมพ์

- 1) การตั้งขอบกระดาษ (Margin) ให้เป็นไปดังนี้ คือ ขอบบน 3.8 ซม. ขอบล่าง 2.5 ซม. ขอบขวา 2.6 ซม. ขอบซ้าย 3.8 ซม.
- 2) หมายเลขกำกับหน้าให้อยู่บริเวณมุมขวาบน ห่างจากริมกระดาษส่วนบน 2.5 ซม. ใส่เลขหน้ากำกับทุกหน้า ยกเว้นหน้าแรก
- 3) พิมพ์โดยไม่เว้นบรรทัด หากจะขึ้นหัวข้อใหม่ให้เว้นหนึ่งบรรทัดและย่อหน้า 1.5 ซม.

5. ขนาดและแบบตัวอักษร

- 1) รูปแบบตัวอักษรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษใช้แบบ TH SarabunPSK
- 2) ขนาด ลักษณะตัวอักษรและตำแหน่งการพิมพ์

หัวข้อ	ขนาดตัวอักษร	ตำแหน่ง	ลักษณะตัวอักษร
ชื่อบทความ	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้เขียน	14	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ที่อยู่ของผู้เขียน	14	กึ่งกลาง	ตัวธรรมดา
หัวข้อ	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อเรื่อง	16	ชิดซ้ายและขวา	ตัวธรรมดา
คำบรรยายภาพ/ที่มา	14	กึ่งกลาง/ใต้ภาพ	ตัวธรรมดา
ชื่อตาราง/ที่มา/เนื้อหาในตาราง	14	ชิดซ้าย/เหนือตาราง	ตัวธรรมดา

6. ภาพประกอบ (รูปภาพ ภาพลายเส้น แผนภูมิ กราฟ)

- 1) ภาพประกอบมีความกว้างไม่เกิน 16 ซม.
- 2) ตัวอักษรในภาพประกอบจะต้องชัดเจนและมีขนาดที่อ่านได้
- 3) ภาพประกอบแต่ละรูปต้องมีหมายเลข และคำบรรยายประกอบสั้น ๆ ด้านล่าง
- 4) ภาพประกอบที่เป็นลายเส้นควรเป็นเส้นสีดำ

7. รูปแบบของตาราง

- 1) การพิมพ์ตารางใช้ตารางแบบปิด
- 2) ตารางแต่ละตารางต้องมีหมายเลขกำกับ
- 3) ชื่อตารางอยู่ด้านบน ชิดขอบซ้ายเหนือตารางนั้น ๆ
- 4) ขนาดของตัวเลขและตัวอักษรในตารางไม่ควรเล็กกว่าตัวอักษรในเนื้อเรื่อง

8. ภาษาในบทความ

- 1) การใช้ภาษาไทยยึดคำศัพท์และชื่อบัญญัติตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน
- 2) ควรหลีกเลี่ยงภาษาอังกฤษปนภาษาไทยโดยไม่จำเป็น ในกรณีจำเป็นให้เขียนคำศัพท์ภาษาไทยก่อน แล้วตามด้วยคำภาษาอังกฤษในวงเล็บ
- 3) คำศัพท์ภาษาอังกฤษคำแรกให้ขึ้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ ส่วนอักษรและคำที่เหลือทั้งหมดให้พิมพ์ด้วยตัวพิมพ์เล็ก ยกเว้นชื่อเฉพาะทุกคำให้ขึ้นต้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่
- 4) คำศัพท์คำเดียวกันที่ใช้ภาษาไทยตามด้วยภาษาอังกฤษ ให้ใช้คำศัพท์ภาษาไทยตามด้วยภาษาอังกฤษเฉพาะครั้งแรก ครั้งต่อไปใช้เฉพาะคำศัพท์ภาษาไทยเท่านั้น

9. บทคัดย่อและคำสำคัญ

- 1) เป็นข้อความสรุปงานวิจัยที่สมบูรณ์ในรูปแบบสั้นและกระชับ ภาษาไทยไม่เกิน 10 บรรทัด และภาษาอังกฤษไม่เกิน 250 คำ

2) ให้มีคำสำคัญ 3 – 5 คำ ด้านล่างถัดจากบทคัดย่อ

10. การอ้างอิง

ใช้การอ้างอิงตามรูปแบบของ "Publication Manual of the American Psychological Association (APA 7th edition)

(รูปแบบหนังสือ)

ผู้แต่ง 1 คน

[ไทย] ชื่อ สกุล. (ปีที่พิมพ์)*. ชื่อเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่)**. สำนักพิมพ์.

[อังกฤษ] สกุล, อักษรย่อชื่อ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่). สำนักพิมพ์.***

ตัวอย่าง

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2560). *การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

Hickey, A. J. (2020). *Pharmaceutical Process Engineering*. Boca Raton: CRC Press.

ผู้แต่ง 2 คน

[ไทย] ชื่อ สกุล และ ชื่อ สกุล. (ปีที่พิมพ์)*. ชื่อเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่)**. สำนักพิมพ์.

[อังกฤษ] สกุล, อักษรย่อชื่อ., & สกุล, อักษรย่อชื่อ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่). สำนักพิมพ์.***

ตัวอย่าง

บุญร่วม เทียมจันทร์ และ ศรีธัญญา วิชาธรรม. (2560). *ประมวลกฎหมายอาญา และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พร้อมหัวข้อเรื่องทุกมาตรา ฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: THE LAW GROUP.

Fisher, 4., & Lapp, D. (2024). *Handbook of Research on Teaching the English Language Arts*. New York: Routledge.

ผู้แต่ง 3-20 คน

[ไทย] ชื่อ สกุล¹, ชื่อ สกุล² และ ชื่อ สกุล³. (ปีที่พิมพ์)*. ชื่อเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่)**. สำนักพิมพ์.

[อังกฤษ] สกุล, อักษรย่อชื่อ¹, สกุล, อักษรย่อชื่อ², & สกุล, อักษรย่อชื่อ³. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่). สำนักพิมพ์.***

ตัวอย่าง

อีดงกี, ชนฮาริม และ คิมชอยยอง. (2560). *แต่คุณ...ที่อยากให้อย่างเพอร์เฟกต์*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ How to.

Ghanem, R., Kang, O., & Kostromitina, M. (2024). *L2 Spoken Discourse Linguistic Features and Analyses*. New York: Routledge.

หมายเหตุ:

* กรณีไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ ให้ใส่ (ม.ป.ป.) หรือ (n.d.)

** กรณีพิมพ์ครั้งที่ 1 ไม่ต้องระบุครั้งที่พิมพ์

*** กรณีไม่ปรากฏเมืองหรือสำนักพิมพ์ ให้ใส่ (ม.ป.ท.) หรือ (n.p.)

(รูปแบบวารสารแบบรูปเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์)

[ไทย] ชื่อ สกุล. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. *ชื่อวารสาร*, เลขของปีที่(เลขของฉบับที่), เลขหน้า. *

[อังกฤษ] สกุล, อักษรย่อชื่อ. (ปีพิมพ์). ชื่อบทความ. *ชื่อวารสาร*, เลขของปีที่(เลขของฉบับที่), เลขหน้า. *

ตัวอย่าง

ทมนี สุขใส. (2567). พฤติกรรมผู้บริโภคต่อการเลือกซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์บนสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก แพนเพจ กรณีศึกษา ไร่เกษตรอินทรีย์เอปซี. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*, 12(1), 30-37.

Auewong, P., & Rhekhalilit, K. (2023). A Study of Criticism Strategies in a British Reality Show “The Great British Bake Off Season 11”. *Journal of Language, Religion and Culture*, 12(1), 24-48.

Herbst-Damm, K.L., & Kulik, J.A. (2005). Volunteer support, material status, and the survival times of terminally ill patients. *Health Psychology*, 24, 225-229.

<http://doi.org/10.1037/0278-6133.24.2.225>

หมายเหตุ: กรณีมีเลข DOI ให้เว้นวรรค 1 เคาะ เติมต่อท้ายเลขหน้า

(รูปแบบหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์)

[ไทย] ชื่อ สกุล. (ปี, วัน เดือน). ชื่อคอลัมน์. *ชื่อหนังสือพิมพ์*, เลขหน้า.*

[อังกฤษ] สกุล, อักษรย่อชื่อ. (ปี, เดือน วัน). ชื่อคอลัมน์. *ชื่อหนังสือพิมพ์*, เลขหน้า.*

ตัวอย่าง

นิติการุณย์ มิ่งรุจิราลัย. (2567, 12 มกราคม). เปิดฟ้าส่องโลก. *ไทยรัฐ*,
<https://www.thairath.co.th/news/foreign/2754340>

Bridy, J. E. (2007, December 11) Mental reserves keep brain agile. *The New York Times*.
<http://www.nytimes.com>

หมายเหตุ: *กรณีที่เป็นเอกสารออนไลน์ ให้เติม URL ต่อจากเลขหน้า

ดาวน์โหลด รูปแบบการเขียนอ้างอิง แบบ APA 7th

11. การส่งต้นฉบับ

- 1) ส่งต้นฉบับบทความ
- 2) กรอกข้อความในแบบนำส่งบทความให้ครบถ้วน
- 3) ส่งเอกสารในข้อ 1 และ 2 ทางออนไลน์ที่ <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/hssj>

12. การพิจารณาต้นฉบับ

บรรณาธิการจะพิจารณาต้นฉบับและทางกองการจัดการวารสารจะแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบเป็นลายลักษณ์อักษรผ่านช่องทางการติดต่อที่ให้ไว้

13. ติดต่อสอบถาม

- 1) สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่
นางสาวสมัชญา พูลศักดิ์
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
เลขที่ 46 หมู่ 3 ต.จอมบึง อ.จอมบึง จ.ราชบุรี 70150
โทรศัพท์ 032-261790-7 ต่อ 1084 E-mail: hssj.mcro@gmail.com
- 2) ดาวน์โหลดแบบฟอร์มต่าง ๆ ได้ที่
 - 2.1) เว็บไซต์ของวารสารฯ
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/hssj/about/submissions>
 - 2.2) เว็บไซต์ของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
<http://rdi.mcro.ac.th>

วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
MUBAN CHOMBUENG RAJABHAT UNIVERSITY RESEARCH JOURNAL
(HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES)

ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2568 Vol.13 No. 1 January – June 2025

ข้อกำหนดเฉพาะของวารสาร

1. บทความที่ลงตีพิมพ์ทุกเรื่องต้องผ่านการพิจารณาคุณภาพทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิ ประจำศาสตร์ (Peer Review) แบบ Double blinded จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกจากหลากหลายสถาบัน ต่อ 1 บทความ
2. ข้อความหรือข้อคิดเห็นในวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ฉบับนี้เป็นของผู้เขียนบทความ คณะผู้จัดทำวารสารไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย
3. กองบรรณาธิการวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ไม่สงวนสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

วารสารวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านจอมบึง

46 หมู่ 3 ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี 70150

โทรศัพท์ 0-3272-0536 ต่อ 1084

Website : <http://rdi.mcru.ac.th>

Online : <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/hssj>